

KAO KAD PROGUTAŠ BRDO BALONA

ZORAN MALKOČ

SADRŽAJ

1. poglavlje	1
2. poglavlje	4
3. poglavlje	9
4. poglavlje	13
5. poglavlje	15
6. poglavlje	26
7. poglavlje	30
8. poglavlje	35
9. poglavlje	44
10. poglavlje	48
11. poglavlje	52
12. poglavlje	64
13. poglavlje	70
14. poglavlje	74
15. poglavlje	81
16. poglavlje	88
17. poglavlje	96
18. poglavlje	103
19. poglavlje	109

20. poglavlje	121
21. poglavlje	131
22. poglavlje	142
23. poglavlje	146
24. poglavlje	156
25. poglavlje	166
26. poglavlje	174
27. poglavlje	178
28. poglavlje	186
29. poglavlje	198
30. poglavlje	206
31. poglavlje	210
32. poglavlje	219
33. poglavlje	225
34. poglavlje	230
35. poglavlje	241
36. poglavlje	244
37. poglavlje	254
O autoru	260
Impresum	261

1.

Polako sam se pretvarao u gnjidu. Nisam još, doduše, bio ubio ono predragocjeno dijete, ali sam mu svojski pustio krv i zakopao ga živog što sam mogao dublje. Ispod naslaga prljavštine i zemlje ponekad bih naslutio njegovu mirisnu čistoću. Nisam još bio sasvim mrtav. Imao sam svojih trenutaka, rijetkih i sve rjeđih, kad bih bio živ i osjećao silnu radost zbog toga. Na primjer s Mirandom u njezinom vrtu. To je ustvari bio moj vrt, ja sam ga obrađivao s ljubavlju i pažnjom ludog botaničara sve dok se jednog dana u proljeće, nedugo nakon što mi je umro otac, nije pojavila Miranda i izjavila da će ona odsad tu živjeti. Baš tako – živjeti. Nisu mi bile čudne njezine riječi, navikao sam ja na još čudnovatije stvari, pa ipak sam je upitao:

- Zar tu, u vrtu?

- A gdje drugdje nego u vrtu? - odgovorila je Miranda. - I ja ću odsad o njemu brinuti. Ti mi možeš samo pomagati.

Rekla je to na svoj dražestan i ljupki način, ali ozbiljno i odrješito. Već sam tad shvatio da s Mirandom nema rasprave kad nešto odluči učiniti. Ništa drugo nisam znao o njoj, a nisam se ni trudio saznati. Dovoljna mi je bila činjenica što je ta divlja djevojka tu, u mom vrtu, i nisam se pitao zašto je došla baš k meni, ni otkud je došla. Odmah sam osjetio da se između nas uspostavlja naročit odnos, neobičan ali nepobitan, i ravnao sam se po tom osjećaju. Pustio sam da mi ostalo kaže vrijeme.

Prihvatio sam Mirandu kao što se prihvaća neizbježno, kao smrt, ljubav, elementarnu nepogodu. Bez razmišljanja. Pa ipak, nešto se u meni probudilo. U to sam doba osjećao iskonsku samoću, zbog nje sam se i bio zabio u taj vrt, a vrt me je primio i još više udaljio od svijeta. Nisam žalio zbog toga, naprotiv, bezbrojne sam sate proveo sanjareći o tenkovskoj liniji i minskim poljima kojima bih se rado bio okružio, a čije bih planove, i to samo ponekad, davao jedino nekolicini probranih prijatelja. Pa ipak, nisam mislio ostati sasvim sam, čitavo sam vrijeme žudio za drugom, ali takvog druga nisam mogao naći ni među svojim tadašnjim prijateljima, ni među čitavim bataljonom žena s kojima sam tada održavao veze. One su dolazile, kraće ili dulje se zadržavale, uzimajući od mene što su već htjele, i odlazile. Nisam ništa činio da ih zadržim. Nije da ih nisam volio. Sve sam ih volio, glupo, sebično, razmetno i dokraja, skoro uvijek pretjerujući i umišljajući kako im pružam bog zna što, spasonosni san

kojeg će se sjećati i u kojeg će bježati svaki put kad ih život stisne pa im zatreba zaklon od hladne postelje, muževe šake, vriske dječurlije ili smrznute starosti, no isto tako nisam ništa želio od njih, naprotiv, čak mi se gadilo biti dio tih njihovih života pa sam ih pretvarao u slike, pohranjivao ih u sebe i vraćao se u svoj brlog sam, oblizujući se poput životinje, zadovoljan, nahranjen. Ali ne i sit.

No čim sam sreo Mirandu pomislio sam da bi ona mogla biti takav drug. Jer Miranda je imala ono što nitko nije imao: ruku u mojoj utrobi. Ona se, tako reći, našla ovdje iznutra, porodila se unutar mog svijeta, nju nisam tražio vani nego sam je sreo u svom vrtu ograđenom visokim zidinama. Premda je nikad nisam vidio, nije mi bila strana jer ona ni nije bila izvana. Tim više sam se iznenadio kad mi je nedugo nakon dolaska rekla:

- Znaš, kad nađeš ono što tražiš, ja ću nestati.

A vrt se preporodio. Dotad je to bio lijep ali običan slavonski voćnjak, s geometrijski pravilnim nizovima šljiva, jabuka, krušaka i kajsija te malim dijelom odvojenim za povrtnjak, gdje sam uzgajao povrće za svoje potrebe. Miranda je sve okrenula naglavačke, utisnuvši u vrt pečat neke nadrealne egzotike. U vrlo kratkom vremenu pretvorila ga je u svoj arboretum, pun egzotičnih vrsta koje kao da su jedna drugu nagonile na bujan rast. Što je najčudnije, obične, domaće vrste više nisu izgledale isto, već su poprimale svojstvo grmova i biljki koje su rasle pokraj njih. Šljive više nisu bile samo šljive, kajsije više nisu bile samo kajsije. Bile su to i još nešto. Sve se izokrenulo i pretvorilo u bujnu, preobilnu, mutiranu džunglu. Tu kao da više nisu vrijedila godišnja doba, Miranda je prkosila prirodi ili je, možda, imala neko tajno znanje pomoću kojeg ju je podvrgavala svojoj volji.

Visok zid, koji je sagradio moj prijeki i mrgodni djed, štitio je vrt od vanjskog svijeta. A unutra, u tom Mirandinom labirintu, sve je bilo puno kajanja. To je bio prvi dojam što ga je pobuđivao vrt. Ne znam kako se osjećaju vjernici po bogomoljama i ispovjedaonicama, no ovdje bi te, čim bi, stupivši u vrt, ostavio iza sebe vrevu svijeta, spopala mahnita želja da govoriš, urlaš i vrištiš – biljkama, mravima, insektima, čitavoj prirodi i svemiru. To sam i činio. S vremenom sam primijetio da me neke vrste biljaka zaista slušaju. I ne samo to, činilo mi se da i one vrište zajedno sa mnom. Bio je to čitav zbor najrazličitijih i najšarenijih biljaka kojima je bilo zajedničko to što su sve do jedne bile otrovne, a kojih je Miranda prikupila impresivan broj. Imao sam dojam da se te divne, naizgled bezazlene biljke smijulje i međusobno došaptavaju dok sam im ja iznosio svoje dvojbe, svoje strahove, svoje krivnje i osjećaje krivnje.

No tad je moje srce definitivno osvojilo Mirandino remek-djelo, mutirano stablo šljive, svedeno na kržljiv grm, koji je međutim bio nevjerojatno proždrljiv i u gargantuovskim je količinama proždirao kukce i male životinje. Bilo je to moje drvo kajanja i pred njegovim sam divnim proždrljivim cvjetovima proveo bezbrojne sate.

- Imaš li razloga za kajanje, u ovom ćeš se vrtu kajati - rekla mi je jednom Miranda - on će ti pružiti sredinu u kojoj ćeš taj osjećaj moći razviti.

- A osićaš l' ti kajanje, Miranda?

- Kajanje je ljudski osjećaj. Možeš se kajati samo zato što si učinio nešto loše sebi ili drugim ljudima. A mene ljudi ne zanimaju. Mene zanimaju jedino biljke. A zašto se ti kaješ?

- Zato šta sam gnjida, jebo te. Zato šta sam se pretvorio u gnjidu. Sam' sranja radim, Miranda. Poč'o sam nešt' traž't, davno sam to poč'o traž't, i nedi sam se putem izgubio. Sad se sve svelo na preživljavanje, a viš' nis' siguran da j' u'pće vridno preživ't.

- Ti si dobar. Ti vrijediš. Čak i to što se kaješ, pokazuje da vrijediš.

Mirandin je vrt bio divno putovanje u unutrašnjost. Kao u raj, tu je sve bilo dobro. I ja sam bio dobar. Ali tamo vani, ja sam i dalje bio gnjida. I odbijao sam u to povjerovati. Umjesto toga, počeo sam vjerovati da pomažem ljudima na tajanstven način kojeg ni oni sami nisu bili svjesni.

2.

Držali smo štand Frele i ja, najružniji štand te godine na „Gradskom glazbenom ljetu“. Ustvari, da budem iskren, to i nije bio naš štand, već štand kazališne družine ARE-MORICA, ali mi smo bili srce i duša te skupine (koja, uzgred budi rečeno, nikad nije izvela niti jednu predstavu, osim u životu, jer članovi te skupine kao da uopće nisu živjeli, nego su od svojih života stalno radili nekakvu predstavu), pa smo ipak mogli reći da je i štand naš. Prodavali smo – a i što bi drugo u Slavoniji prodavali – piće. Točnije, pivo, rakiju i nešto vina. Bilo je tu i knjiga, plakata i malo soka, ali to nikome nije bilo zanimljivo. Jedino su neki mamurni Francuzi, koji su došli na svadbu svog sunarodnjaka, pokazali stanoviti interes za sok.

Nisu nam se svidjeli ti Francuzi. Ja sam još i volio tu pasminu, čitao sam njihove pisce, cijenio njihove slikare, obožavao sam Melvilleova *Samuraja* i Beneixovu *Divu*. Samo što mi ovi Francuzi nisu izgledali kao oni što sam ih volio. Nije tu bilo ni Rimbauda, ni Bretona, ni Stendhala, a bogaramu ni Platinija. S Freletom je bilo još gore. Jedini Francuz za kojeg je on čuo je Zidane, a taj ni nije Francuz. A nitko mu od ovih Francuza nije ličio na Zidane. Gledao ih je poput tigra dok su oni, onako znojni i utegnuti u košulje i kravate na plus četrdeset, vikali da hoće Fantu.

– Krvavu im Fantu jebem! – zareža Frele – Imam ovd’ sam’ jenu bocu i ta j’ gora neg’ pišalo. Oš ti skoč’t do friž’dera i donit par boca? Ja ć’ im za to vrime pokušat uval’t ko’e pivo.

Otišao sam do frižidera, tristo metara dalje, u stari zatvor, gdje je naša družina imala prostoriju. U glavi mi je kuhalo svih četrdeset stupnjeva i nisam se baš žurio. Nema razloga za to. Francuzi će se ionako pokupiti čim probaju Freletov čaj od „Fante“.

U zatvoru je bilo ugodno hladno. Zidovi debeli metar i pol držali su nabrijane Celzijuse vani. Otvorio sam pivo i zavalio se u veliku izlizanu kožnu fotelju. Eh! Imala je ona svoju povijest, kao i čitav ovaj stari zatvor. U njoj sam proveo više sati nego u vlastitom krevetu, i to ne sam, a iz te je iste ćelije – u doba kad je ovdje bio ustaški zatvor – mladi skojevac Milan Tomić Slobodan pobjegao u svoju partizansku slobodu. Tamo ga ubiše četnici, što možda upućuje na to da ustaški zatvor nije bio tako pogibeljan i da bi mu bilo bolje da nije ni bježao. Bilo kako bilo, sasvim je sigurno da sam ja proveo ljepše trenutke u ovoj ćeliji, moj Milane.

Samo, bila je to prošlost, bolja prošlost. Sad sam jedva plutao u lošoj sadašnjosti i obuzela

me je čama. Ovaj štand je teški zajeb. Sinoć smo digli tristo kuna, a planirali smo zaraditi bar pet puta toliko. I još sam potrošio petsto kuna svoje love oko priprema. Povrh svega, izbacio sam iz kućnog frižidera svu hranu i dofurao ga ovamo da bismo imali u čemu hladiti piće. Srce sam dao za stvar, ali stvar nije išla.

To je bio samo dio problema. Još sam uvijek radio u školi kao nastavnik hrvatskog. Ali znao sam da neću dugo. Mislim, radio sam dobro i nekonvencionalno, voljeli su me učenici, pa i kolege, no o glavi su mi radili dvojica kuronja, dva do zla boga usrana tipa, ispravna do neba. A to se računa. Prvi je bio ravnatelj, okruglasti uglađeni starčić nalik na burence, hadezeovski pijun i katolik žešći od jezuita, a zapravo pedofil koji je lebdio kroz školu poput anđela i ekstatičnim izrazom lica odavao da nikome na svijetu nije bolje nego njemu, a kako i ne bi bilo kad se nalazio u zemaljskom raju punom malih dječaka i djevojčica koji su ispod svojih hlačica i suknjica skrivali mirisne pičiće i ružičaste kurčiće, sjajnu glatku kožu i nerazvijene hermafroditске guze sposobne da u trenu uzbjesne njegovu hladnjikavu krv. Pod nastavom bi koristio najrazličitije izlike da ih dodirne, pomiluje ili, jednostavno, bude kraj njih, gleda ih i osluškuje njihovo disanje. Sve to nije ništa strašno, takvih uostalom ima sva sila po školama, vrtićima, bolnicama i ambulantom, svi rade svoj posao i ne idu dalje od nevinih dodira pa se poslije olakšavaju špricajući po zidovima zahoda, a zatim se vraćaju preobraženi u zdrave i ispravne stubove obitelji i društva. Takav je i ovaj, mislio sam isprva, naročito stoga što je u svemu drugome bio „baš kako treba“, sa svojim crvenim, bijelim i plavim kravatama, sa svojim vicevima iz „Večernjaka“, sa svojom crkvom, Hrvatima, rogoborenjem protiv pušenja i jednim malim pivom dnevno koje je pio tako zdravo i ceremonijalno da ti se zgadi.

I baš sam ja morao ući u njegov kabinet i zateći polugolog dečka kako sjedi u krilu tog ispravnog jezuita.

Klinjo koji mu je sjedio u krilu nije bio nevin. Vidjelo mu se to u očima, bile su to oči nekog tko će se guzom probijati kroz život jer je kod takvih guza pametnija i bolje zna od glave, a same oči su uglavnom mrtve i gledaju ili mutno ili poniru, osim kad se nude na prodaju, vidjelo se to u načinu na koji je reagirao na moj dolazak, mali nije nimalo bio zbunjen, spremio je svoj nadignuti kurčić u hlače ponosnom i samosvjesnom kretnjom gledajući me drsko i ponudački, nimalo smeten, za razliku od starog jezuita koji se sav pretvorio u debeli drhtavi upitnik.

Drugi je kuronja bio profesor Šiljak, šef sindikata i komunist, čija je ambicija bila pomesti lokalnu garnituru vlasti i jednom postati šef našeg malog mista. Nisam sumnjao da će mu to

i uspjeti. Jer čim sam spomenuo jezuitovu avanturu, on je upalio računalo i unio sve što sam rekao u file „Ravnatelj“. Odmah mi je postalo jasno da taj sve o tome zna i da neće prstom mrdnuti dok mu to ne bude odgovaralo. On je zapravo vladao školom, znao je svačije sklonosti i sve je držao pod kontrolom, svaki drugi dan je organizirao nekakve sastanke na koje su poslušno dolazili jadni prosvjetari, vjerojatno naslućujući da će uskoro doći vrijeme kad će aktivist postati stvarni vladar. Tom mi je prilikom prigovorio da još nisam bio ni na jednom sastanku sindikata, a ja sam mu odbrusio da me takvi skupovi ne zanimaju i da su mi dovoljna lakrdija nastavnička vijeća. Otad je stalno rovario protiv mene, donosio je nekakve grafikone o popularnosti kod učenika po kojima sam ja ispadao najomraženiji od omraženih, prigovarao mi da se ne držim programa i sto drugih čuda. Smučilo mi se i zato sam jedva čekao kraj godine da pobjegnem od tih spokojnih, mirnih monstruma.

Vratio sam se s Fantom do štanda. Nisam mogao vjerovati onome što sam tamo vidio. Francuzi su pili pivo i rakiju sve u šesnaest. Najgora brlja na svijetu udarila im je u glavu i nisu više mislili na Fantu. O, bilo je to dobro, bio je to prvi oblak sreće u tom presunčanom i užarenom danu. Obradio ih je Frele, obradio ih je moj Frele, i to s jedinom francuskom riječi koju je znao. A i ta nije bila francuska. „Zidane! Zidane! Zidane!“ – vikao je Frele i otvarao pivo svaki put kad bi uzviknuo to magično ime. Francuzi su na to odgovarali „Boban! Šuker! Bokšić!“. Naročito su svršavali na ovog zadnjeg jer su svi redom bili iz Marseillesa.

- Zidane! Zidane! – vikao je Frele i točio brlju.

- Sunce t' ne jebem, Frele, de promin' malo tu ploču! Imali s' još bar deseter'cu igrača!

- A ko'e, bog ga jebo?! Mrzim te pizde više neg' Srbe, neć' ni da znam za nji'. Jedva sam se i ovog sitio.

- E jeb' ga... Ček'... Dechamps! Vič': Dechamps! Sam' vič'! Mrz'ć'mo i' poš'lje.

- Dešank! Dešank! – zaurla Frele.

- Boban! Prosinečki! – uzvratili su Francuzi.

Djelovalo je. I oni su izvukli jednog novog. Sad su brlju pili iz boca.

Tako smo se nadvikivali neko vrijeme. Uspostavili smo francusko-hrvatsko prijateljstvo na bazi nogometa i čvrsto ga zacementirali njemačkim pivom i slavonskom šljivom. Francuzi su pili kao luđaci. Počeli su mi se sviđati. Napokon su se počeli ponašati kao zemljaci jednog Cendrarsa, Villona i Baudelairea. Bravo, Francuzi! Pobjedili ste nas u polufinalu, ali vam

opraštam i svejedno vas volim! Volim vas! Volim vašu umjetnost i vašu književnost, volim vaš raspojasani galski duh i te vaše pretke – „najgluplje palitelje trava svog vremena“. Odmah se vidi da ste iz istog naroda kao i Cezanne, koji je pio sunčano provansalsko vino u ljupkome Aixu. Zar nije baš vaš Baudealaire bio taj koji je rekao: „Opijajte se! Ljubavlju, poezijom ili vinom, ali opijajte se!“ Ta nećete vi doći u našu Panoniju i natakati se Fantom, tim američkim sranjem. Opiti se Fantom ne može. Od toga se da samo podrigivati. Pa niste vi Danci, Nijemci ili Japanci! Vi ste Francuzi, vi ne podrigujete, vi idete svijetom i donosite ljudima nove ideje i kulturu! „Fraternite! Egalite“ Liberte!“ Pa vi ste i omogućili Ameriku! Da nije bilo vas, kurac bi oni danas šetali svemirom, imali Microsoft i ostatku svijeta prodavali Fantu i hamburgere. A sami jedu kavijar i piju francuski šampanjac. Ne bi oni ništa od toga imali da nije bilo vas. A sad ste došli i do nas i želite uzeti našu lijepu Slavonku. Neka, neka, dat ćemo mi vama nju, dat ćemo je. A vi ćete zato potrošiti na našem štandu, vi ćete pomoći našoj kazališnoj družini i tako omogućiti da procvjeta nešto novo i lijepo u ovoj našoj blatnjavoj Panoniji. Ta neće to vama biti prvi put, pa vi ste prije dvjesto godina s Napoleonom ovamo došli i nama kulturu donijeli!

Sve me to toliko oraspoložilo, pa sam i ja otvorio pivo i počeo vikati: „Napoleon! Marmont! Breton! Apollinaire!“ . Bilo je četiri sata poslijepodne, sunce je sijalo, Francuzi su trošili. Štand ipak nije bio zajeb.

Građanski obred u vijećnici je u međuvremenu završio i svatovi su krenuli prema crkvi. A Francuzi za svatovima. Smijali su se i dalje vikali „Boban! Šuker! Prosinečki!“ Otišao je i zadnji, ali nije vadio novčanik.

- A platit? - viknuo sam i pojurio za njima s bocom u ruci na koju sam pokazivao prstom. Francuz mi uze bocu i iskapi je do kraja. „Boban! Prosinečki! Croatia!“ - uzviknu još jednom smijući se, pa ode za svojim, svjetskim prvacima.

Jebo vas Boban! Samo vi idite. Tako ste otišli i prije dvjesto godina, ostavljajući nam isto govno pod drugim imenom. Ilirske provincije, K.u.K. goli kurac.

Frele je pio pivo i gledao me poput djeteta koje je nešto skrivilo.

- Kol'ko smo se ugovnal', sam' mi to rec'.

- Neš' manje od čet'rsto kuna.

- E jeb' ga. De, otvor' i men' jeno. Jonak' propadamo.

Neko smo vrijeme šutjeli i piljili u beton koji se talio pod našim nogama. Tip kraj nas otvarao je svoju prikolicu i na pult slagao zdjele sa šarenim bombonima. Taj nas je sinoć ubio s bombonima. Nitko nije pio, svi su žderali te njegove bombone, čak i očevi. Nisu ni pogledali naše pivo. Gledajući u tog mandraka, Frele reče:

- Nismo mi za 'gostitelje. Mi smo t' dobri ljudi.

- Mi smo kurčev' pijanci, Frele. Lak' se oduševljavamo, baš k'o kurac, u tom je problem.

Kroz užareni zrak odnekud je nahrupio čitav bataljon klinaca. Baš kao pčele privučene cvijetom. Nismo se ni pomaknuli, znali smo da nisu tu zbog naše Fante. Pili smo pivo, gledali kako male nemani proždiru bombone i čekali noć.

3.

Uglavnom, štand je bio zajeb. Nije moglo biti gore, shvatio sam to i odmah se počeo bolje osjećati. Pivo mi je govorilo da odsad može biti samo bolje. Navečer su stigle dvije vrane, tip i ženska koje smo, tko zna zbog čega, angažirali da rade umjesto nas. Prije nego što smo ih zaposlili, rekli smo im da moraju izgledati i ponašati se neuobičajeno, ipak smo mi neka kazališna družina, razumijete, zar ne, ali pri tom ne zaboraviti da trebaju prodavati piće. Oni su se pojavili maskirani u vrane.

- Sam' izvol'te, vi 'tičur'ne - rekao je Frele, pa smo se prebacili na ljudsku stranu šanka.

- Večeras nismo vrane - rekla je ženska vrana.

- To j' dobro - odgovori Frele - Sinoć ste nam poplaš'li sve mušterije. Večeras glum'te sam' konobare, jel jasno?

Grad se ubrzano počeo puniti. Bilo je oko pola devet. Večeras su na programu tamburice. Kod nas trešte Poguesi. Frele i ja pijemo pivo za pivom gledajući u ringišpil koji kruži nebom poput satelita. Svijet nam je izgledao ljepši. Nije više bilo sunca, beton ispod nas postajao je hladniji, a i znoj se na nama rashladio. Jedino su nam iz dlaka na prsima virili opnokrilci svih vrsta i razreda. I to je bilo baš dobro.

- Može još jedna runda, dečki? - rekao je glas iza naših leđa.

Okrenuo sam se i ugledao tipa čije su se oči smijale. Najveće oči što sam ih ikad vidio. Sve drugo je na njemu bilo maleno. Nizak i sitan, ogromna boca piva u njegovim malim rukama. Mogao je imati četrdeset godina.

- Kak' da ne, bajo. Ta j' nam rič prirasla srcu.

- Nisam ni sumljo. Ja sam Miran.

Pružio sam mu ruku. Uzvratio mi je i ja sam imao dojam da se rukujem s djetetom.

- Gorki. A ovo j' Frele.

Kucnuli smo se. Tako je počelo. Pivo je bilo u pravu, moglo je biti samo bolje. Pijući ga i gledajući u Mirana, umornog anđela nalakćenog na šank u pauzi svog tumanjanja Zemljom, u

njemu sam odjednom vidio vjesnika tog boljeg što će doći.

Miran je živio u dalekoj čistoj zemlji i tamo se bavio prljavim poslovima. No on sam bio je čišći od ikog. U njemu nije bilo zla, čak ni onog što ga čovjek nakupi godinama živeći u ljudskim pričama, shemama i igrama koje mu nameću vlastita pravila i tjeraju ga da radi protiv svoje volje. Stvari koje je govorio, a govorio je zapravo malo, dvije tri bizarne sentence koje je stalno ponavljao i koje su uvijek zvučale drugačije ovisno o intonaciji koju bi im dao, bile su kirurški precizne, i u kombinaciji s glasom i pogledom njegovih svetačkih očiju predstavljale su moćan nož koji je rezao sugovornika i vadio van krvav organ vjere, utonuo u užeglu slavonsku mast. Društvo oko štanda je živnulo. Miran je vrtio runde i secirao nas nasumce, postajalo je sve bolje, žilama nam se stao razlijevati neodoljiv odmor.

Trajalo je to negdje do dva i baš smo svi skupa postali spremni za velike poduhvate, kad sam primijetio da Miranu nije dobro. Shrvao ga je naš umor, što ga je preuzeo na sebe, pa je bio više mrtav nego živ.

– Jeb'te se svi skupa, crć' od vas! Adrijano Ćelentano! – reče krenuvši prema biciklu. S naporom ga uspravi i pokuša uzjašiti, ali se zajedno s njim sruši na pločnik. Nos mu se rascvao kao prezrela mušmula. Obrisao je krv rukavom košulje, još jednom uzviknuo „Adrijano!“, zakoračio i opet pao. Ovaj put je stradalo čelo. Nije mi preostalo ništa drugo nego da ga odvedem kući. Jednom sam rukom gurao bicikl, a drugom pridržavao njegovo mlohavo tijelo. Čim je ušao u kuću, vratio sam se za štand. Prebrojali smo novac i napravili obračun. Ispalo je da smo petsto kuna u plusu. Ja osobno bio sam petsto kuna u minusu. Ali dobro. Bar ćemo moći platiti piće. Zaključali smo prostoriju i izgubili se u noći.

U gradu se još sviralo. Pijanci su ležali naokolo, po klupama, stolovima, u parku. Tamburica ih je sve potukla. Iznad njih se vio miris kobasica, luka, roštilja i kotlovine. Bio sam pijan, dobro pijan, no to me je dotuklo. Činilo mi se da sam usred bojnog polja punog leševa ugušenih bojnim otrovima. Morao sam se očistiti. Trebala mi je voda, nužno mi je trebala voda.

Koraćao sam prema Šumetlici, rijeci Šumetlici, potoku Šumetlici, jedinoj vodi u gradu. Nije to bila bog zna kakva voda, ali tekla je, išla je nekud van iz ovog grada, a s njom su putovale ribe, klenovi i sklize i trave, pa ako je njima ta voda bila dobra, i meni će poslužiti. Pred očima mi se već mutilo.

Iznad mosta, na krovu starog hotela njihao se limeni paun. Njega sam prvog snimio. Zatim

sam spustio pogled i na ogradi mosta ugledao drugog pauna. „Jebo te...“, pomislio sam i ponovno pogledao gore. Prvi paun je bio na svom mjestu. Znači...

Međutim, drugi je paun počeo sumanuto mahati po zraku. Namah sam se otrijeznio i potrčao prema njemu. No koordinacija mi nije bila baš najbolja. Skočio sam na ogradu i pokušao uhvatiti tipa. Ali on je već počeo padati, a i ja sam se bio previše odrazio, tako da sam poletio za njim u dubinu. Sva sreća da sam bio pijan. Spor i mlohav, padao sam opušteno i uskoro sam dodirnuo vodu.

Tu, ispod mosta, dubina nije bila veća od metar, a obojicu nas je spasio mulj. Ja sam se izvukao bez većih problema, no tip, čija je želja za skokom bila veća, očito se bio zabio u mulj. „E, sad se pat', majmune“ – viknuo sam dok sam gledao kako njegove noge smiješno lamataju iznad vode. Bile su to mršave, jadne noge s malim stopalima kao u Kineskinje i nešto mi je bilo strašno poznato na njima. Izvukao sam ga i dovukao do obale. Glava mu je bila prekrivena blatom i travama, no kad se obrisao i progledao, obasjale su me one ogromne Miranove oči.

- Pa skoro s' me ubio, čoviče! – reče on.

- Nisam se mog'o suzdržat, bajo. Mislio sam da s' paun.

- A ja, baba, mislio da s' mi ti prijatelj. Kad ono džeparoš! Bacaš se na samouboj'ce i otimaš im pare – reče on i odjednom se počeo smijati. – Vid', de vid' kak' pasu. K'o krave!

Okrenuo sam se. Stotinjak rakova, čitavo stado rakova, nalazilo se iza nas na obali i mirno paslo travu.

- Život, vi's, baba, život. Da sam se ubio, ne b' to nikad vidio.

- Ajd – rekoh. – Noćas spavaš kod mene. Sutra rad' šta 'o's, al' večeras ja odgovaram za tebe.

Ujutro me najprije probudio Frele. Tražio je ključ da sredi stvari u prostoriji. Dao sam mu ga i nastavio spavati.

Kad sam ponovno otvorio oči, ugledao sam Mirana. Imao je gadnu brazgotinu na nosu i čelu. No osmijeh je lebdio na cijelom njegovom licu. Nikad još nisam vidio nekog tko tako sija nakon onakvog pijanstva i tko se, k tome, još pokušao ubiti.

Otišli smo u vrt i tamo je Miran ugledao Mirandu. To me je stvarno iznenadilo. Naime, nitko osim mene nije znao za nju. Frele je nikad nije vidio, a provodio je dosta vremena kod mene u vrtu. Ne znam u čemu je bila stvar, Miranda nije bila duh niti išta nematerijalno (dapače, bila je raskošno materijalna), ali se jednostavno nije željela pokazivati pred ljudima koji su dolazili kod mene. Znao sam uvijek da je tu negdje, u grmlju, iza drveća, jednom sam je čak vidio skrivenu u krošnji japanske trešnje. Nikad nisam postavljao pitanje oko toga, i meni je odgovaralo da ljudi ne znaju za nju jer bih u protivnom morao objašnjavati hrpu stvari, a ja nikad nisam volio objašnjavati.

Zato sam tim više bio iznenađen kad je prošla kraj nas, idući za svojim poslom, dok smo Miran i ja ispijali svoje prvo poslijepodnevno piće. Miran ju je šuteći ispratio pogledom, tek se neznatno smiješeći. Nas smo dvojica, shvatio sam to još sinoć, znali vrlo dobro šutjeti i razumjeti se savršeno, no ipak sam mu poželio objasniti što radi ta lijepa i čudna djevojka u mom vrtu. On me odmah prekine.

- Ne moraš ništ' objašnjavat. Ni ti mene, jeb' ga, ne pitaš o onom sinoć i ja to cinim. A što se tiče nje, men' je jasno da j' ona princeza ovog mista.

- Da... To j' ustvar' njezin vrt. Mislim, moj je, al' je zaprav' njezin.

- Sve znam.

I doista, sve je znao. A ponašao se kao da ne zna ništa. Kad je nakon nekoliko dana nestao, bez pozdrava i ceremonija, ostao mi je dojam da ga znam cijeli život.

4.

Ja sam ostao ovdje i pokušavao plivati u psunjskom moru problema. A to, da ga jebeš, nikako nije bilo lako. Ustvari, više sam ronio nego plivao. Noću sam sanjao podmornice i kinokefaluse kako ih voze. Njihov lavež odjekivao je morem. Ujutro bih se budio sav izgrizen. Po danu nije bilo ništa bolje. Fijasko sa štandom doveo je do ugasnuća družine, no meni je donio puno konkretnije probleme. Svu onu cugu ja sam bio uzeo na svoje ime, Frele je nestao sa ostatkom novca onog istog dana kad sam mu dao ključ, druge žive love nije bilo niotkud, a meni su za vratom dahtali utjerivači.

Prešao sam u ilegalu, s čvrstom namjerom da izvedem nešto što će me vratiti na površinu. Trebalo mi je čudo. Prestao sam raditi u školi i jedini prihod bila mi je lova s biroa koju sam trebao primati dva mjeseca. Zatim sam si mislio srediti lov za nezaposlene hrvatske branitelje, koja mi je pripadala za razdoblje od godinu dana. Meni je, međutim, trebalo puno više. Time bih pokrивao troškove za stan i, eventualno, dio hrane, ako budem živio kao džain koji jede svaki drugi dan. O vraćanju dugova nisam mogao ni sanjati.

Zbog utjerivača sam odselio od kuće i počeo živjeti s Kontrašem. Dom nam je bila mala kućica s dvije prostorije, bez zahoda i kupaonice. Ali imali smo struju i krov nad glavom. A ja i uspomene. U toj sam kući doživio prvo pravo seksualno iskustvo i istodobno zaradio prvu spolnu bolestinu. Oboje bi mi je podarila Vesna, djevojka iz Zagreba koja je bila zaljubljena u mene i u još nekoliko momaka iz ulice. I u mog starog. Jednom je upala u moju sobu, u kojoj je tad stari slučajno spavao, pa se uvukla u krevet misleći da sam to ja. Ni jedno ni drugo nisu se previše zbunili. Tako nam se svima crvenjela kita od Vesnine zaljubljenosti.

Kontraš, moj cimer, bio je zaista posebno biće. Imao je, baš kao i ja, tisuću planova o tome što bi u životu radio, ali otkako se skinuo, uglavnom je sjedio, pušio i pio kavu filigranski razrađujući te svoje planove. Malo ga je stvari zanimalo u životu. Zlato, alkemija, metali općenito. Ako ga ne biste ponudili jesti, on ne bi ni jeo. Osim metala, istinski je volio pivo, cigarete, Zippo upaljače, rusku Raketu i Damon Hilla. Zbog ovog zadnjeg bi skočio u vatru. Hill je bez premca najbolji vozač, tumačio je Kontraš, samo mu nikad nisu dali pravi bolid. Od svih sportova zanimala ga je jedino Formula 1, njega koji nikad neće voziti auto jer se još nije rodio takav luđak koji bi njemu izdao vozačku.

Kontraš i ja smo dvojica noćnih luđaka. Po danu slabo funkcioniramo. Ja u to vrijeme

sastavljam znanstveno-fantastičnu farsu „Tenina gubava djeca“ i po cijele noći udaram po Unisovom, u crveno obojanom, pisaćem stroju, nazvanom od milja Revolucionarna etida. A Kontraš tuče čekićem po najrazličitijim metalima i tali ih u peći. Proizvodili smo nesnosnu buku i, premda nam je prvi susjed bio luđak ništa slabiji od nas, često se dolazio žaliti da ne može spavati.

- Ne mog' ni ja spavat, nit' se imam kom žal't - odgovarao bi mu Kontraš i ponovno se prihvaćao čekića.

Budio bi nas, nikad prije jedan popodne, Boki Bugarin, momak koji stanuje prekoputa, ali uglavnom vrijeme provodi kod nas. Ruke su mu uvijek pune darova, donosi hranu, kavu, kruh, čokoladu, cigarete. Da nije bilo njega, sigurno bismo uginuli. Pili bi kavu, a onda bi on zajeblavao Kontraša. To mu je bila omiljena zabava. Znao je gdje je najslabiji.

- Da ga jebeš, Kontraš, taj tvoj Hill je kurac od ovce, da m' je sam' znat' koj' mu je majmun u'pće d'o vozačku. Čak je i Fiz'kela doktor za njeg'.

Kontraš bi bjesnio, trčao bi po našoj maloj kućici i razbijao oskudni namještaj. Obavezno bi smrskao svoju Raketu. Na sljedećoj lovi s biroa kupio bi novu. I opet bi je žrtvovao za Damona. A Hill nije ni znao za tog svog najodanijeg navijača.

Tako su nas prolazili dani.

5.

Prihvatio sam ponudu da u Zelenom Brooklynu vodim glazbeno-književno veče utorkom. Bio je to jedini prazan dan, promet slab, ali nije u tome bio problem, nego je gazda htio da se u birtiji stalno nešto događa, pa makar i kultura. Srijedom je išao striptiz, petkom revije donjeg rublja i tome slično. Program sam nazvao „Pobješnjeli utorak“ i krenuo pun vjere u stvar. Brooklyn je bio jedino mjesto u gradu koje je radilo do jutra, i tu su se skupljali svi žešći pijanci – klošari, vojnici, kriminalci, štemeri, kurve i nekoliko marginalaca koji su toneći u delirij zamišljali da su pisci i glazbenici kakve svijet još nije vidio. Teško da je to bila publika za tako nešto. No ja sam uvijek mislio da je bolje uopće ne pisati, naročito ne poeziju, ako sebe ne možeš staviti na probu. A za probu ti treba najgora moguća publika. Ako čovjeku govoriš kao čovjek, on će te saslušati. Možda. Možda i čuti. Ali zbog tog možda i jesmo ovdje. Zato, bajo, ne biraj, ne pripremaj si teren, ne osiguravaj unaprijed naklonost, ne idi tamo gdje znaš da će ti pljeskati. Skin' se gol i ulet' među zviri. Inače si papak, jadni drkadžija koji samo i stalno računa. Žvalo koji se okruži sebi sličnima i onda misli da je prestao biti drkadžija. A zapravo i dalje drka, samo što to sad čini u društvu. A treba karati, treba rikati.

A ovdje si morao rikati, i to dobro rikati, inače bi dobio šaku, bocu, gedoru, možda i metak. Ljudi su ovdje bili osjetljivi. Nije to bila gradska knjižnica, gdje sjede dokone profesorice i sjedokosi kulturnjaci. Nije to bio ni FAK, sa svojim dobrim dečkima i curicama gladnim kulture i žive književnosti. Ovo je bilo bojno bolje. Ovdje nagrada nije bila pljesak, nego tišina. Jer ako Zvona Bajlag, koji je ovdje skrenuo na cugu između dvije ture Kurda, šuti i ne vadi oružje dok ti govoriš, znači da mu se sviđa to što govoriš. A to vrijedi više od stadionskog pljeska.

Nikad nisam podnosio mandoline uz svoju poeziju. Teške riječi slomile bi nježno akustično drvo. Moralo je to biti nešto opako. Zato sam pozvao Tablet, šefa jedinog gradskog banda, i on mi je, zajedno s bubnjarom, stvorio pravi zvučni zid pred kojim sam mogao govoriti i s kojim sam se mogao boriti.

Brooklyn je bio krcat. Uz uobičajenu postavu pijanaca, bilo je tu i nešto kulturnjaka i dvadesetak arhaičnih punkera iz Požege. Počelo se događati nešto u što sam jedva mogao povjerovati. Pljeskali su iza svake pjesme, urlali i dodavali mi boce piva. Da ga jebeš, svršavali su mi na poeziju.

I ja sam svršio.

- Bravo, care, e, aj' pop' nešt'.

- Pop' nešt', jebo sliku svoju.

- Jebo mater svoju, baš ko da s' zn'o šta j' mi, pajdo. Šta 'š pop't?.

- Tak' smo se osićali i mi u Vukovaru.

- Moćan si, čoviče, kru' t' jebem, stvarno moćan. Di s' to naučijo?

- A u kurcu, bajo, di b' naučio!?

- Pop' ondak nešt'.

I popio sam. Nikog nisam odbio. Inkasirao sam oko tri gajbe Karlovačkog.

Tableta i ja smo sjeli za stol. Tu je već bila njegova prijateljica Bilja, koja je s naročitom pozornošću pratila naš nastup. Tableta me upoznao s njom.

Bila je plava i visoka i mogla je imati oko četrdeset godina, no njezino je tijelo – nagriženo i savršeno – bilo puno starije od nje, Bilje. Imala je baš drevno tijelo koje je odimalo potmulom snagom i mirne sam je duše mogao zamisliti kako u nekom mitskom vremenu goni plug iza znojnog zadihanog konja, s uživanjem obavlja mesarski ratnički posao i za stolom nadmašuje u piću sve muškarce. No ovdje, u Brooklynu, ona je pila Colu, brbljala poput djevojčice i nama vrtila rundu za rundom. Ali nije me mogla zavarati. Dok je govorila i gledala me ravno u oči, s njezinih se usana cijedila gusta, masna strast. Jebala me za stolom. Pio sam sva ta plaćena pića i zapravo već bio s njom, tom ženom-zvijeri koja je izgledala kao Valkira iz arktičke pradomovine Arijaca, a zapravo je živjela u Južnoafričkoj Republici, kamo ju je odveo njezin tajnoviti posao o kojem je govorila u vrlo maglovitim obrisima.

Tableta nije imao mira jer je, osim na pivu, bio i na Biljinim kristalima. Otišao je do šanka i stao razgovarati s nekim tipom. Kad je nastupila pauza između dvije pjesme, mogao sam ga čuti kako na sav glas priča kakvu mu je dobru robu dofurala Bilja.

- De se sred', budalo. Jel moraj' to svi znat'? - rekao sam mu.

Tableta me pogleda, na trenutak se smrtno uozbilji, a zatim prasne u smijeh.

- Ma de, bajo, međ' prijatelj'ma smo.

- Međ' kojim kurčevim prijatelj'ma? Ja vam take ne vidim.

Morao sam ići raditi. Progurao sam se između punkera, koji su mi redom čestitali na pjesmama i zvali me da dođem u Požegu.

- Kume, 'oće l' šta bit' od filma o Sonic Youth?

- Ev', baš sam ga kren'o pustit.

Nije mi to baš bila namjera, no odgovaralo mi je jer sam se što prije želio vratiti za stol. Pustio sam film „1991: The Year Punk Broke“. Odjednom se kraj mene stvorila Bilja. Bila je vidno uznemirena.

- Gorki, poznaš ti onog Tablet'nog kolegu?

Pogledao sam prema stolu i odmah mi se smračilo. S Tabletom je sjedio Štakor, onaj isti Štakor. U trenu mi se vratio film. Mršava guzica udovice u mojoj ruci, na zidu slika njezina muža poginulog u „Bljesku“, slika zbog koje nisam mogao svršiti i koja me tjerala da je razaram, a zatim na kraju, štakorsko lice tog šljama, mutanta koji je virio kroz prozor dok sam je jebao, držeći u ruci kutiju riže iz Caritasa koju je prosipao u betonske cvjetnjake ispod zgrade.

- Poznam. Al' to mu ni' kolega. To ni' nič'ji kolega.

- Slušaj - reče Bilja - ti znadeš da sam ja Tableti ko prijat'lju donila neke stvar'. A sad on to priča svim', imać' problema, Gorki, znadeš.

- A jeb' ga, on ti je taki. Ne misli ništ' loše, sam' laje.

- Ma razumim ja da j' on taki, al' rek'o j' i onom tipu tam'. A taj me ganja još od preksinoć i sad mi j' poč'o prit't, razumiš, ak' ne budem s njim, prijav'će me svom bratu šta j' u polic'ji.

- Ma u red' je, smir' se. Id' tam' za stol i ne brin'. Sa'ć' ja.

Taman sam krenuo, kad sam naletio na Rudu. Došao je kao naručen. Ja sam bez problema mogao zatući Štakora, ali ga nisam želio zatući. On nije bio vrijedan mog ispaštanja. Želio sam ga samo uplašiti. A Ruda je bio kao stvoren za to. Imao je skoro dva metra, sto kila i lijepo lice koje se je, međutim, znalo tako smračiti i pogledati čovjeka da se smrzne. Bio je

profesionalni vojnik i moj odličan prijatelj još od rata.

Sjeli smo. Bilja je zavrtila još jednu rundu. Štakor ju je fiksirao svojim svjetlucavim očima. Upoznao sam Rudu s Biljom. On je ustao i poljubio joj ruku. Ruda je galantan.

- A ovo j' Štakor. Čudan momak, baš čudan, mater ga jebila njegova. Cilu večer loče na njen račun i sad ga valjd' puklo pa joj poč'o prit't da ć' je, ak' se ne pojebe š njim, otkucat onom ludovu Otrovu zato što ona navodno dila drogu. Liči l' teb', sine, ova gospođa na nekog dilera, bog te ne jebo!?

Rudino lice se smračilo.

- Kak'o j' to pitanj'?

- Pa pitam, pička mu materna, liči l'?

- Naravno da ne liči.

- U red'. A sad, kad smo to riš'li, rec' mi još sam' ovo. A jel teb' taj žvalo na štakora liči?

Ruda se okrene prema Štakoru. Lice mu se još više smračilo, a obrve skupile. Čak je i meni izgledao strašan. Primio je Štakora za bradu i pomno opipao njegove vilične kosti.

- I šta ka'eš? - upitao sam Rudu.

- Pljunuti glodavac, nema sumlje - reče on.

- A šta mi rad'mo s takima?

Ruda tad ščepa Štakora za vrat i mirno reče:

- Pa sad, ono što jes', ima više metoda. Ovis' o vel'čini. Vakog vel'kog treba maljem il' sikirom zatuć', to j' najsigurnije, rek'o b' ja. Sikirom po čelenki, ko krmka, to j' najbolje - reče Ruda pljesnuvši Štakora otvorenim dlanom po čelu. Ovaj tiho izusti:

- Pa jebo ga, dečki, ja sam se to sam zajebav'o, nisam ništ' ozbiljno mislijo. Da me koljete, nisam, matere mi moje!

- Paz' da te i ne prikoljemo, majku ti jebem, ne's bit prvi. Od Bljeska nisam ništ' recno, baš b' mogo s tobom jopet počet. Nemoj me ljut't. I nemoj me gledat! Imaš para? Nemoj ništ' klimat, pizdo jedna, znam ja take, sišeš ovu državu k'o krpelj, ni' onda ni čudno kaka je

jadna kad mora take ko ti ran't! Ima sad da rundu naručiš! I da se ispričaš gospođi! Ajd da te čujem.

- O-oć'. Ispričavam se, Biljo.

- Ispričavam se, gospođo, rek'o sam!

- Ispričavam se, gospođo.

Štakor je zavrtio rundu, a zatim rekao da ide po cigarete. Više se nije vraćao.

- E, društvo, moram i ja natrag u vojarnu - rekao je Ruda nedugo nakon toga.

Bilja se ponudi da me odveze kući. Pristao sam, rekavši joj da me samo pričeka dok odnesem stvari u podrum. Nisam ni otvorio vrata, kad me je nešto pogodilo. Dok sam padao, pomislio sam najprije na Štakora, premda mi je izgledalo nemoguće da bi se on usudio krenuti na mene. Tad sam ugledao dvojicu kretena što su me tako žudno tražili zadnjih mjesec dana. Keca i Ranu.

- Imaš lovu, svirac? Znal' smo mi da 'š kad tad izać' iz svo'e rupet'ne. Ne mo'š ti da ne ločeš mukte.

- Nemam ni prebijene.

- A ondak ć'mo fino mi tebe preb't.

Kec i Rana bili su čudna, slabašna i izopačena verzija te nadasve smiješne institucije: utjerivača dugova. Obojica su bili štemeri i sposobni udarači, ali samo kad bi se napili i pomahnitali, obuzeti slavonskom rakijaškom pomamom. Sad su bili trijezni i mazali su me neko vrijeme bez žara, po inerciji. Nisu to bile neke batine, premda ne mogu reći da me nisu razbili. S druge strane, ja kao dužnik, bio sam u dvojbenom položaju. Činjenica da si dužan, a nemaš čime vratiti, automatski ti priječi da se braniš. Ti nemaš to pravo, pa primi kaznu. Zato sam samo stajao i primao udarce. Dok nisam pao. Tad je Kec, mali žilavi momak nalik na vraga, rekao:

- Sutra nas potraž' s lovom. Sad znamo di j' ti rupa i nemoj mislit da 'š se sakrit. Nemoj da ti osakat'mo cimera, krv ti jebem Is'sovu!

Još sam uvijek bio na zemlji kad je naišla Bilja. Nisam baš izgledao najbolje, ali ni ona nije bila od šećera. Odvela me do zahoda i ekspresno sanirala. Ništa nije pitala, a ni ja nisam ništa

govorio. Bio sam ranjen, i to je sve, no iznimno mi se svidjelo to što Bilja ima taj dar, tako rijedak kod žena, da zna šutjeti kad je to potrebno.

- A da odemo još nedi? - upitao sam je - Sad mi se baš ne ide kuć'. Jedin' šta ne znam di b' mogli.

- Radi motel u Petrovom Selu. Mož'mo tam'.

Bilo je dobro imati Bilju uza se, imala je akciju u krvi. Krećemo uz škripu guma, brzo, prebrzo. Bilja vozi poput klinca koji je maznuo auto i ima samo jednu noć da obiđe svijet. Sva je u vožnji. Usne poluotvorene, oči uperene naprijed, ruka trga mjenjač istodobno snažno i nježno. Kratka suknja se povukla gore i ja se zabavljam promatrajući igru mišića njezine noge koja muški gnječi papučicu gasa. Odjednom, obje noge se upinju svom snagom, suknja se povlači i otkriva Biljine crvene gaćice, gume opet škripe, auto se zanositi ali i dalje ide, ide, ide. Očekujem udar, no do njega ne dolazi. Biljine noge se opuštaju. Dižem glavu i vidim tipa kako stoji na metar ispred auta. Bilja psuje.

- Pa paz' malo, ženo! De, 'ajd' me povez'. Dokurč'lo mi 'odat.

- Ma povešću te kurac! Skor' smo izgin'li zbog tebe.

- Ma de, Biljo, povešć'mo ga, jebo te, pa zamal' smo ga pregaz'li, dugujemo mu to.

- Kak' oš. Al' ja njem' niš' ne dug'jem.

Tip uđe i sjedne na zadnje sjedište. Nije govorio ništa, samo se zagonetno smiješio.

- Dokle ti, baja? - pitam ga nakon pet minuta šutnje.

- Ja do Šagov'ne.

- Pa ne idemo mi u Šagovinu, jes' ti sav svoj čoviče? Jel ti ovo put za Šagovinu?

- Svaki j' put put za Šagov'nu - reče on filozofski. - Mo'š doć' do mene s ko'e god strane 'o'š. A ja nisam ni rek'o da idem najbližim putem.

- 'Oć'mo odvest ovu budalu kuć'? - pitam Bilju. - Isti nam kurac, možd' bolje da se vozikamo neg' da sidimo u onom motelu. Možd' baja ima kake brlje kod kuće, a, baja?

- Ima kod Roke svega, šta god 'o'š. Sam' ak' š'te me odvest.

Bilja opet zaustavi auto, okrene i mi zapalimo za Psunj. Roka se iza i dalje smješka.

- A tebe nek' zdero, a, baja! Da men' to nek' napravi, taj ne b' živ osto, matere b' mu se ja najebo! Nema tog boga, bajo! Ja t' kažem! Roku ne mo'sh tuć', sunce ti tvoje! Jes' me razumijo? Odma' ovo radi, baja, ovaj rad, ovaj! - urliče Roka i odnekud izvadi nožinu.

- De, sprem' to, jebo te, zareza'sh Bilju, pa ć'mo svi odlet't u tri pičke materne - kažem ja dok se auto vere uz planinu, bježeći od blata na čvrsti otok Psunja.

- Ma neb' ja njoj, ni' ona men' ništ' naprav'la. Sam' bi joj bil' bolje da Roki na žulj ne staje. S Rokom nema zajebancije, čoeće! Tak' je men' jedan purger sr'o tam' u Tigrov'ma, majku mu jebem, mislijo šta ima dva metra i sto kila da me mo'ž zajebavat, pizda mu mater'na, jel ti mali znaš šta Slavonke ko dežodorans koriste, kaže, šta ti to dežodorans, pa ono čim se mažeš ispod ruke da ne smrdiš seljač'no jena sam' šta se ove tvoje špekotom mažu, šta ti to špek, kru' t' jebem, šta ti to špek, ostav' me na miru jel ti da znadeš da sam ja Roka svog ćaću zakl'o baja ne zajebavaj se ništ' men' ni' sveto jab' papu ubij da me dira krv ti Is'ovu jebem, a on men' tib' papu pizda ti materna jes' ti Srbenda il' balija ma ko j' Srbenda pizdo purgerska, a on men' šamar razvali a ja čap' kalašnjikov i reko uzmi tu prangiju pedeeerčino i izlaz' van das' nas dva obračunamo a on se zasro al' svedno ide i kaj sad reko sad broj des't korak' a ondak se okren' i ožež' ak' stigneš pičko al' ne'sh stić' to t' kaž'm ja Roka i kad sam to reko on pane dolj i stane cmizdrit ko pičkica a ja ga sam' kundakom po glavudži opajdarim sam' da mu vratim za onaj šamar i kažem eee bajo dobro s' napravijo šta nis' poč'o odbrojavat korake jerbo moj baja ja neb' broj'o do des't jerbo nikad nisam to ni naučijo ja b' tebe odma' pošlje tri sašijo a tib' ondak mog'o broj't sam' svetom Petru i malom Isusu.

Uto smo stigli do Rokine kuće, neožbukane katnice koju je granata rascijepila napola i ona je sad stajala poput prerezanog čovjeka, komična u svojoj nedostatnosti i strašna u svojoj završenosti, nalik na zamak ludog čarobnjaka. Oko nje sa svih strana nadire Psunj, bagra raste na samim vratima. Čudno duguljasta, kuća se izvijala iz vlažnog zagrljaja drveća, bježeći gore, u suho dvorište neba.

- Sam' zavez' u dvorište, seko, niš' se ne boj. Sa's'te vi kod Roke na kulin i rak'ju. Zasluž'li ste, sunce vam vaše. 'Ajd', izlaz'te.

Prolazimo kroz tunel probijen kroz bagru, ulazimo u hodnik, pa u veliku prostoriju u prizemlju. Pola sobe osvijetljeno je mjesecom, ostalo je u potpunoj tami. Bilja me hvata za ruku, obuzeta nekim iznenadnim strahom. Dolazimo do stola. Stojimo.

- Pa sid'te, jebo vas ja.

Za stolom je već netko sjedio. Nisam mogao razaznati lice, no dovoljno se vidjelo da vidim bocu i čašu koju je čovjek držao u ruci. Na glavi je imao seljački šešir. Nije se ni pomaknuo kad smo sjeli.

- Jel ima nekog svjetla, Roka?

- E sa'ć' ja, sam' da upalim 'trolejku. Isključ'la mi gamad struju, mam'cu im jebem - reče on i pripali fitilj.

Pogledao sam prema čovjeku i zaustio da ga pozdravim. Oči mu divlje bljesnu na trenutak, vjerojatno zbog odsjaja lampe, a zatim nastave gledati mirno, ukočeno. To i nije bio čovjek nego kip, načinjen od drveta, grubo istesan, no s jako naturalistički napravljenim licem i rukama. Ruka koja steže čašu od debelog stakla je napeta, svaka žila se vidi. Druga ruka je u pokretu, spremna da uzme bocu rakije i natoči je. No lice je upravljeno prema meni i na njemu je izraz bijesa i nemoći.

- Jes' to ti Roka, čoviče!?

- Toj' tat'ca.

- Tvoj ćaća?

- E, on. Otkak' sam ga isteso, on tu sidi, pije i šuti. To mi najbitnije, da šuti. Mislim, krv ti Is'sovu, ja sam ćaću dok je bio živ ist' voljo, al' ne ko sad. Mislim, baja, voljo sam ga al' sam ga i mržio. Ma ko ćuku sam ga mržio, jebo te led žareni! Istoj' tak' tu sidio, pijo rakijet'nu i stalno brondo, de Roka ovo de Roka ono, a Roka motorkom drva riže, Roka u šum' tovari, kru t' ne jebem, a on sam' tu sidi i bronda. Mater umrla, ni' ni okom tripno, mučijo je do zadnjeg dana, krv mu njegovu jebem. Kad sam se sa sprovoda vratio, počo sam ga tesat, danju sam u šum' radio, po noć' ga u šup' tesao. A kad sam ga isteso, uno sam ga u kuć' i reko ustaj, sunce t' ne jebem, ustaj da moj ćaća sidne. Krv ti jebem tvoju, koji ćaća, jel ti nisam ja ćaća, više on al' ustaje i na mene onom bocom rakijet'ne. Ja se izmaknem i sikirom ga strefim prav' u glav'. Ni jaukno ni'. A ondak sam ćaću posio 'vam' za stol, metno pred njegov rakijet'nu i čašu i reko sad mo'sh pit' kol'ko 'o'sh al' 'š' i šut' kak' ja 'oć'. I tak' će bit dok sam živ, tot' Roka kaže.

Ispričao je to Roka u jednom dahu a da ga nitko ništa nije pitao. Bilja me gledala uspaničeno pokazujući mi da gibamo. No meni se još nije išlo.

- Nema šta, bajo, pravi s' umitnik. Ovaj tvoj ćaća je remek-djelo, bez zajebancije t' kažem. A jes' i ove igračke ti napravio? - rekoh pokazujući na čitave hrpe drvenih igračaka s vrlo kompliciranim mehanizmima, koje su bile nabacane svud po sobi.

- Neg' ko, baja. Nema šta Roka od drva ne mož' naprav't. Jedin' šta kipove više ne radim, ćaća je bio zadnji, i bog!

- A kol'ko s' odguljio?

- Pet god'na, jeb ga. Franja me spas'o, što se kaže, jeb ga, doš'o rat, 'o's u rat pitaj', kak' neb' iš'o iz buvare, a još se i za 'rvatsku bor't, jebo te led žareni. Odma' šalj', bajo, di triba! I tak' i bilo.

- A šta j' s onom rakijet'nom? Il' da malo od ćaće uzmem, neće se valjd' ljut't - rekoh ja posežući za bocom. Roka me ščepa za ruku.

- Nemoj od tatice dirat. Doneć' ja drugu rak'ju.

- Dobro, Roka, kak' ti kažeš.

Roka ode. Bilja i ja smo razgledavali njegove rukotvorine, uglavnom igračke. Nisam nimalo pretjerao nazvavši ga umjetnikom, no iz tih savršeno modeliranih likova izbijalo je nešto kretensko, suludo, maloumno. Na jednom radu je pisalo „Roka na ručama“, bio je sav načinjen od drveta, jedino su udovi bili spojeni sa žicom i, kad bi se pokrenuo mehanizam, lik bi počeo izvoditi gimnastičke vježbe. Glava minuciozno izvedena, na licu grč napora i pogled pun ponosa zato što je vježba savršeno izvedena. Još nekoliko sličnih prikazivalo je Roku na drugim spravama. „Roka kreće u školu“ - Roka pred zgradom seoske škole, pogled pun nejasnih nada. „Roka istjeran iz škole“ - bijes, i ogromne šume koje pružaju ruke prema dječaku. Jedna kompozicija prikazuje obitelj - majku, oca i malog dječaka. Otac sjedi za stolom, majka radi oko peći, dječak se igra na podu. Idila. Na ploči su dva prekidača. Kad sam pritisnuo prvi, otac je dogegao do majke i stao je tući. Ona je bila na podu, on ju je gazio nogama. Pritisnuo sam drugi prekidač - dječak je ščepao sikiricu pokraj peći i zabio je ocu u glavu, i ona je ostala u prorezu, koji se nije vidio dok je ćaća imao šešir na glavi.

- Pu, jebo te, jel sad vi's kog si dovezla, a, Biljo? Ovdj je cili njegov život. Opasan mali kreten, a opet je to izveo nevirojatno. Da ni' tako bolestan, mogli b' ga prodat pod teški kunst, kru' ti ne jebem.

- A pogle' ovo - reče Bilja.

- U, to j' iz rata, sunce mu njegovo. Mog' mislit šta j' bolesnik tu metno.

Bila je to jedina velika kompozicija. Najprije mi se učinilo da se radi o bitki, nalik na one s kositrenim vojnicima. Međutim, to uopće nije bilo to. Doduše, bilo je borbi, pojedinačnih akcija, haubica i tenkova, raznesenih tijela, srušenih kuća i zgrada, velikih napuhanih krava. Jedna svinja se dopola zavukla u kravlji trbuh. Pokraj nje četnici na panju sijeku starca, malo dalje igraju se neka djeca. Kao da je Roka sve svoje slike o ratu ispljunuo iz sebe i izbacio ih u dnevni košmar. Na tri centimetra od uništene posade hrvatskog protuavionca ekipa vojnika igrala je nogomet ljudskom glavom. Roka je opucao glavu volejem - izraz radosti na njegovu licu i izraz užasa na glavi-lopti.

- E jebo ga ćukac, bolestan je do neba. A i di je više u kurcu s tom rakijet'nom? De, uzeć' ja ipak malo od ćaće, neće ni primit't.

- Nemoj bolje, može naić'.

- Jebo te, Biljo, otvor'la mi se dizna, pije mi se, a njeg' nema. Ček' da vidim di je. Roka, ej, Roka!

Od Roke ni glasa. Izlazim van. Nema ga. Vraćam se u kuću, uzimam bocu i otpijam. Vraćam ćaći njegovo. Bilja me užasnuto gleda. Okrećem se. Roka stoji na vratima i fiksira me pogledom od kojeg bi se i hrabriji smrзли.

- Kradeš od tat'ce - reče ledeno.

- Pa jebo te, bajo, obećaš rakiju i nema te pol sata. Kaki s' ti to kurčev domaćin, a mi te pošteno dovezli.

- Zaklać' te, lopovčino.

- Smir' se, bajo, sunce ti ne jebem. Ne maš' s tom mačedom, rek'o sam ti, Roka!

On se trese kao da ga je dohvatila neka nevidljiva sila. Urlajući i vitlajući nožem zaletio se na mene. U zadnji tren se izmaknem njegovoj oštrici od „fićine“ feder-plate, a on završi na gomili igračaka lomeći ih uz silan tresak. Dok se trudio da se iskobelja, ja sam spazio taticu. Podigao sam ga, no nisam ga želio ozlijediti, pa ga samo poklopih kipom da nam dam vremena za bijeg.

- Bježm'o, Biljo, kru' ti ne jebem!

Kroz blato trčimo do auta. Bilja je uplašena ali prisebna, otprve pogađa ključ i otključava auto. Spašeni.

- Gas, Biljo, gas do daske! Šta j' sad, ko'i kurac?

- U blato smo zapal', et' štaj'. Treba pogurat.

- U jebem ti!

Izletio sam van. Roka stoji na terasi kuće poput demona na mjesecini. Urla, podiže ruku. Kao da poziva šume da krenu na nas. Iz ruke mu izlijeće nešto veliko i dolijeće prema meni. Samo me okrnulo, ali sam od straha tresnuo u blato. Novi projektil udara u haubu, pa još jedan u šoferšajbu. Čujem Bilju kako vrišti. Dižem se i guram. Ni makac. Motor gadno laje, hripće, štekće, točkovi se okreću naprazno, blato frca na sve strane. Oko mene bubnja nešto za što mi se čini da je kiša crnog kamenja. Upro sam svom snagom. Krenuo je. Dolazim do vrata, otvaram ih, trebam se još samo spustiti... Vidim ga kako dolijeće, očekujem strašan udarac i zamišljam kako mi ta ogromna kamenčuga drobi glavu. Padam. Ležim na zemlji, blago ošamućen, začuđen što sam pri svijesti, što je udarac bio tako mek. Iznad sebe vidim zvijezde i Roku kako gestikulira i urliče.

- Ošte kulin, majku vam jebem srpsku! Ev' vam kulin! Ev' još, ev' još! Kaki sam ja kurčev domaćin, jel, jebem li ti Is'sov mali sprovod! Ev' ti, ev' još!

Obuzeo me neobuzdan smijeh kad sam shvatio čime nas je Roka bombardirao. Zgrabio sam kulen kojim me pogodio i uletio u auto.

- Voz', Biljo!

Nisam joj to ni trebao reći. Auto je poletio i nakon pola sata Bilja, kulen i ja napokon smo se dokopali naše kućice u cvijeću.

6.

Počeo sam se baviti mišlju da opelješim Bilju. No ona je bila brža. U njezinu raskošnom tijelu stanovala je dobra duša male sestre Srca Isusova. Od Tablete je saznala za moje dužničke brige i odmah ih riješila na svoj elegantan način. Po isteku tog dana nisam više bio dužan Kecu i Rani, ali sam bio dužan Bilji. Sutradan je ona došla naplatiti svoj dug. Poslali smo Kontraša u Roland i kućica je bila samo naša.

S radošću sam počeo otplaćivati dug, prvi koji sam nakon dugo vremena mogao riješiti vlastitim snagama.

- Nemoj tak' naglo - reče Bilja kad sam poput pastuha krenuo na nju - Ne žur'mo nidi. Večeras nema onog ludova da nas ganja.

- A napal'la si se na njega, jel?

- Ma daj!

- Ma nema veze. A ja sam napaljen na tebe još od prekjučer. Jučer sam ga triput bacio u nesvist, danas dvaput, al ništ' ne pomaže. Opet mi se dig'o. 'oće tebe i amen.

No Bilja je i dalje igrala svoju igru. Htjela je da zapalimo džoint kako bi se opustili. Pristao sam, mada meni nije bio potreban. Popušili smo ga i izvalili se na krevet. Glava mi je na njezinu stomaku. Neko sam vrijeme samo tako ležao ne mičući se, zagledan u reprodukciju Posljednje večere, ostavštinu Kontraševe bake, koja je, kao i čitav zid, bila prekrivena sivkasto-zelenkastim gljivicama od vlage. Isus blago gleda u mene. Taj mi pogled hladi čelo. No ispod glave osjećam vrelinu Biljine utrobe, užareni komad željeza koji napinje kožu i bode me u potiljak. Potiljak bridi, vrelinu svrbi i peče.

Lagano pomičem glavu. Spuštam se do njezina Venerina brijega i trljam glavom o nj. Bilja mi odgovara mičući bokovima. Samo to pokazuje da je živa, ostali dio njezina tijela kao da ne postoji, oči netremice gledaju ravno u голу žarulju. Ona vrelinu postaje neizdrživa i ja mahnito rujem po njoj.

Smaknuo sam joj majicu i jezikom uronio duboko u pupak, pogodivši ravno u centar vreline. Ona vrisne, a njezino tijelo se stane grčevito uvijati. Vrelinu je sad vani, sabijena u uski procijep između naša dva tijela. Rukom sam se popeo uz bedra i prešao preko brazde, a

zatim je oslobodio gaćica. Pred mojim očima se ukazala čudovišna, prelijepa pička. Pod golom žaruljom vidjele su se i najfinije dlačice. One duže bile su slijepljene i spustile su se na grubu vojničku deku, ličeći na neko krhko, tamnožuto blago. Gledao sam ih kao začaran kad Bilja reče:

- Šta s' blen'o k'o telac? De učin' nešt' s grijanjem. A onda se vrat' i liž' me.

Skočio sam s kreveta i upalio dva kola na štednjaku, naše jedino grijanje, pa se vratio do Bilje.

Ležala je preda mnom, raskrečena, natečena, golema. Imala je velik klitoris, baš kao kakav kurčić. Treperio je pod mojim užarenim dahom. Nisam ga uopće trebao dodirivati, bilo je dovoljno uspaljeno disati na centimetar od njega i Bilja se grčila kao na mukama. Rastvorio sam je prstima i sjurio se u nju.

Zatim sam ga izvadio i samo prislonio uz nju, puštajući ga da joj pulsirajući dodiruje klitoris.

- Igraš se, a, igraš se.

- De mi sise, Biljo, u'vat' rukama svoje sisur'ne i de mi i'!

Učinila je to. Stisla ih je krvnički i bradavice su se uzdigle prema meni kao dva prijeteća oka. Došlo mi je da ih odgrizem i zdrobim zubima, no samo sam ih primio u usta. Tad je Bilja podivljala. Jebala me sisama. Njega snaga, koju sam u Brooklynu naslućivao, sad je eksplodirala, vitlajući mojom glavom u svim pravcima. Gušio sam se, ustiju punih njezina bijesnog mesa. Ruke su me držale za glavu i potiljak i nabijale me, činilo mi se da joj se sisa beskonačno izdužuje i ruje po mom grlu i ide još dalje prosipajući u moje tijelo opak otrov. Divljački sam zagrizao. Bilja vrisne i odgurne me od sebe.

- Kretenu! - reče uzimajući sisu u ruku i prelazeći prstom po tragovima zuba.

- Možd' sam kreten, al' te sve'dno jebem i jebać' te i dalje. Izgrišću te do krvi, vid'ćeš, iskrvar'ćeš tu, ne'sh odavde živa otić' - govorim joj nagnut prijeteći nad njom dok mi kurac ritmički udara po njoj. Usne joj drhte od uzbuđenja, oči me gledaju kroz maglu nekog opojnog straha.

Počeo sam je gristi poput mačora. Bjesomučno se trzala uzvraćajući mi ujede. Stali smo se silovito jebati u frenetičnom ritmom. Zatim sam prestao i izvadio ga van, bježeći od nje, a ona je podigla dupe i krenula za mnom svojom halapljivom rupetinom. Trgala mi je kitu kao

što je neki dan trgala mjenjač trljajući se po klitorisu prije nego što ga je opet strpala unutra. Svršavala je. Kad sam to shvatio, ščepao sam je za kosu i povukao joj glavu unatrag.

Voljela je to, o, voljela je to. Ležala je kao mrtva, ali je i dalje cičala dok sam je povlačio za kosu. Taj nenormalni, životinjski cijuk punio me neizrecivim zadovoljstvom. Uništio sam te, kurvetino, uništio sam te. Tad ona reče, posve ljudskim glasom:

- Ajmo sad malo zguza.

Okrenula je prema meni svoje veliko dupe i namjestila se poput kuje, rastvorivši se kao prekrasan mesožderkin cvijet što mami kukca prije nego što će ga progutati. To sam i bio, naivan insekt. Ugurao sam ga u nju doslovce propadajući. Uхватила me u svoj ritam i počela mljeti. Sise su joj strugale o vojničku deku grubu poput šmirgla u sporom i teškom ritmu njihala. Navaljivao sam odostraga osjećajući svoju nedovoljnost i želeći sav ući u taj kotao u kojem sam se rastapao. Biljinom se pičkom valjala tekuća lava. Nije mi pržila samo kurac, nego se izlivala iz nje i kapala mi po bedrima, slijevala se do nožnih prstiju koje sam grčevito zabijao u krevet tražeći oslonac. Isusov pogled više nije bio blag, nije to više bio ni njegov pogled, plamenovi sa štednjaka davali su mu zlurad izraz suca koji čeka ishod borbe koja se odvijala pred njegovim očima.

- Uvat' me za kosu, čupaj me, tuc' me, idiote, majmune, krret...

Ispunio sam joj želju, povukavši joj glavu unatrag. Opet je počela cviliti. Gledala je u strop i kroz njega u nebo, kamo sam je slao sa svakim novim ubodom. Drugom sam je rukom udarao po guzici koja se zažarila kao furuna za kestenje. Rekao sam joj, morao sam joj reći, bilo je to jače od mene:

- Ubić' te, kučko bestidna, ubić' te, majku ti jebem!

- Govor' mi to, udaraj me, tuc' me, tuc' me!

Nabijao sam se u nju i režao, urlao da ću joj izjebati sina, mater i oca, udarao je i povlačio za kosu. Kad smo svršili, u ruci mi je ostao pramen njezine kose.

- Ak' vak' nastavimo, posta's ćelava.

Nije ništa govorila. Samo me je gledala i blaženo se smiješila. Krenuo sam pisati. Tek što sam ustao, ona skoči i proguta mi još nadignutu kitu. Isuse, nikad još nisam vidio takvu brzinu, takav prijelaz iz potpunog mrtvila u akciju. Bila je baš poput one velike

južnoameričke žabe. Gledaš je, nepomična je kao Budhin kip, po cijeli dan je nepomična, ali kad naiđe plijen, proždre ga brzinom munje. Mislio sam na tu žabu, gledao Biljinu glavu kako mi ždere utrobu i – svršio sam.

Te iste noći, nakon što je otišla, pojavio se Romeo, nebeski pijan, izgrizao je Kontraša, razlupao nam čitavu kućicu u cvijeću, urlao da me voli iako sam gubitnik i nekoliko me puta ubo nožem. Kontraš se nasmrtno uplašio i otišao po policiju, a Romeo je prestao razbijati i upitao me jesam li zainteresiran za jedan dobar posao.

- Zainteresiran sam za bilo kaki pos'o.

- Dobro - rekao je i zaspao. Ono silno divljanje potpuno ga je iscrpilo. Nije bilo šanse da ga probudim kad je stigla policija. Jedan od murijaša, simpatičan momak s brkovima i širokim nasmijsanim slavonskim licem, također ga je pokušao probuditi. Uzalud.

- Ma ni' ustvar' bilo ništ', momak se sam' malo napio - rekao sam.

Kontraš je šutio. Brkati policajac je već htio otići, no onaj drugi se nije dao.

- Pa ne moš'te se vi dečki sam tak' zajebavat i zvat policiju na intervencij'. Šta da vas sad sve privedemo?

- Pa kol'ko se sićam, ja vas nisam ni zv'o.

Sad smo svi gledali u Kontraša.

- Ma dobro, u red', pustite ga nek spava.

Otišli su. Kad se Romeo ujutro probudio, opet je nasrnuo na Kontraša. Ovaj je izletio iz kućice, a Romeo me po drugi put upitao jesam li zainteresiran za jedan dobar posao.

- Zainteresiran sam za bilo kaki pos'o.

- Dobro - reče on - javić' ti se.

Nekoliko dana poslije počeo sam raditi za jedan od fondova u kuponskoj privatizaciji. Stvarno najbolji posao koji sam ikad radio.

7.

Više mi nije prijetila opasnost od utjerivača, a trebali su mi telefon i normalni životni uvjeti pa sam se vratio kući. Tijekom dana sam torbario po selima zapadne Slavonije. Tako su nas, naime, zvali po novinama: *torbari*. Beskrupulozni tipovi što varaju ljude po selima, jadne prognanike kojima su sagradili kuće, podijelili kredite i dionice. Tako sam ja, eto, postao torbar, bivši branitelj, koji je imao nesreću da ne bude ranjen, čija je kuća dobila svoje, ali nedovoljno, i išao sam varati one koji su u nesreći našli više sreće. A radio sam to zaista dobro, mrzio sam doduše te nesretnike ali sam navukao masku, glumio i pričao im priče, lažući i ostajući nevin poput sveca. To je dalo rezultata, pa sam na svom području potukao sve ostale fondove.

Navečer me je kod kuće čekala uspaljenica i gadna šihta seksa koji je počeo nalikovati na teški fizički rad. Nakon dva tjedna tog ubitačnog tempa, rekao sam joj:

- Jebo te, jel može mala pauza večeras? Crk'o sam, Biljo, nemaš pojma s kakim se ja pizdunima borim svaki dan. Što j' to usran narod, sunce t' ne jebem! Sam' daj, daj! Ni' ni čudo što stoljeć'ma nismo imal' državu, kru' ti ne jebem, ev' sad je imamo al' ni ta neć' potrajat jer svako 'oće da isiše zadnje iz nje! Da se bar vrati devedes'tprva! Jenom u ciloj povisti ovaj je narod st'o k'o jedan, dobro, ne baš svi, al' bilo i' je onol'ko kol'ko treba, da i' je bilo više, izgub'li b' rat. A sad svi sam' nešt' traže. I dobivaj', što j' najgore, al' nikad im dost', pizda im mater'na.

- Ja ć' te utižit - reče ona prilazeći mi. - Izmasirać' te. A ti 'š mi se izjadat.

- Ak' me budeš masirala, znaš da se neć' jadat. Znaš kak' će to završ't. Jebo te, ti s' k'o oni, ni teb' nikad dost'! Crć' od vas.

Oslobodila je sise i one su se zaljuljale u hipnotičkom ritmu. Znala je gdje sam slab. Te su me sise raspamećivale. Čim sam ih ugledao, izdajnik se digao, a ona je kleknula i izvadila ga iz hlača, pa se počela maziti po njima. Nije bilo pomoći, Bilja nije imala milosti. Na jednoj od bradavica uskoro zablista srebrnasta kaplja. Ona reče:

- Ajd sad, šta šutiš, pričaj, pričaj!

- A šta sad da pričam, jebo te, cili jebeni dan pričam š onim, š onim...

- Pa pričaj o njima, o pizdunima pričaj, o jadnim 'rvatima, parazit'ma i pijav'cima, sam' pričaj, a ja ć' ti ga sisat, sisat i isisać' sve ružno i gadno iz tebe, pa 'š mi bit lip i čist k'o pupoljak i sutra 'š opet moć' kod pizduna, lip i dobar k'o ditešce Isus, pun razumivanja i utihe, za svakog 'š imat lipu rič i top'o osmih.

Jedne subote sam odustao od posla i pripremio večeru za Bilju. Ostalo nam je još tjedan dana do njezina povratka u Afriku. A dotad joj zapravo ništa nisam dao, nikakvu nježnost, nikakvu pažnju, samo seks i batine u opakim količinama. I bio sam uvjeren da je to sve što ona traži od mene. Zato sam se iznenadio kako je na nju djelovala večera. Bila je naprosto očarana.

- 'Vak' nešt' lipo još niko ni' učinjo za mene, Gorki - reče ona i grune u plač. Izbečio sam oči ne vjerujući. Nisam mislio da ona može zaplakati, manje bi mi iznenađenje bilo da mi je na vrata banuo Gips Kostelić i stao ridati. Suze su joj se slijevale zajedno s maskarom. Ruž se izobličio i pretvorio usne u groteskan prorez s kojeg su kapale riječi koje su mi davale skroz drugačiju sliku Bilje od one koju sam imao. Njen život, njen život, njen preteški život. I što je ona dulje govorila, što je više rasla ta kamara riječi, ja sam se sve dalje odmicao od nje promatrajući je s gađenjem.

- To j' sam' večera, radio sam take stvari za kojekake krmke, dolaz'li su kod mene žderat koljači, zločinci, silovatelji starih baba, pa ništ', jebo te, niko se od nji' ni' rasplak'o, neg' su sam' žderal', lokal', i još su mi znal' pizdarije tu stvarat. Nemoj mi sad to ra't, jes' čula, ak' ti je dobro nek ti bude dobro, sam' nemoj plakat, ide mi to na živce, pizda mu mater'na!

- Ma ne razumiš, al' nema veze. Dođ', zagrl' me.

Prišao sam, jedva susprežući gađenje. Ruka me privlači sebi. Ljubi me u vrat. Sva je mokra, slana tekućina slijeva mi se u košulju i peče.

- A sa'ć'mo fino vod't ljubav, al' nježno. Večeras sam taka, baš trebam nježnost. Joj, kak' 'š mi nedostajat kad odem. A 'oću l' ja teb' nedostajat?

- Čisto sumljam - rekoh ja, ne želeći lagati, baš kao Potjeh.

- Šta? - reče ona prestavši sa svojim nježnim poljupcima.

- Reko sam da čisto sumljam, jebo te! 'vako m' sranje sigurno neće nedostajat.

Vihor se diže. Juri po sobi, skuplja odjeću, odlazi u kupaonicu i popravljja šminku, vraća se,

ni traga suza nema na njoj, opet je jaka i čvrsta, sposobna da izdrži sve, krvave batine, točak za mučenje, inkviziciju, stotine ljubavnika i ristanke s njima. Ja sjedim k'o posran. Ponovno mi se sviđa, i želim joj to reći, nasrat' svašta, spreman sam napraviti budalu od sebe, ali ona me i ne gleda. Odjenula se i odmaglila, odnoseći svoje sjajne sise. Natočio sam si vino i ubacio T.B.F., disk koji mi je ona kupila kad smo bili u Zagrebu. Ubacio i izbacio. Do kurca i žene, uvijek postanu onakve kakve želiš da budu onda kad više nisu tvoje. Pa se pojebu s nekim kome je sasvim svejedno kakve su. A ti kao tuguješ, a ustvari ti je dobro jer izgubio si ženu i opet imaš Razlog da se loče i nariče a da savjest previše ne grize... Bajo, kakva su sve silna sranja nastala iz tog, puste biblioteke, beskonačni sati naricanja, kilometri slika. Umjesto da k'o čovjek izvadiš karu, otreseš ga nekoliko puta i sačuvaš svijet od vlastitih govana.

Zatvaram oči i vidim Bilju, голу, raskrečenu, svezanu, svu u masnicama. Tu je još netko, netko krajnje mrzak, recimo Štakor. Puštam ga na nju, pa vadim kurac i lagano drkam. Dok gledam kako ljigavac jebe nezahvalnu kurvu a ona uživa, uživa više nego ikad sa mnom, sperma nadire nezaustavljivo, nadire kao nikad...

Zvoni telefon.

- Da, nisam ti zafal'la za večeru. Zbogom.

- Ma de, jebo te, slušaj me!

- Šta j'?

- Ženo, do kurca, pa naravno da 'š mi nedostajat. Ustvar', već mi nedostaješ.

- Malo j' sad kasno za to. Zar ne misliš?

- Ne, ne mislim! De da t' objasnim.

- Nema s' tu šta objašnjavat. Uostalom, men' je jasno zaš' ti neć' nedostajat.

- 'Oš, reko sam!

- Ne, neć'! I to zbog one koja ti se šeće po bašč'! Rekli su men' moje kolege da ti mene sam' iskorišćavaš.

- Kru' ti jebem i kolege! Nabijem i' sve na kurac!

- Ne'amo više o čem' razgovarat - reče ona i spusti slušalicu.

Vidjeli smo se noć uoči njena odlaska u Zelenom Brooklynu. Došla je s Rikijem, našim zajedničkim prijateljem. Cijelu sam je večer pipkao ispod stola. Uspalila se, ali je uporno odbijala da odemo do mene.

- Obećala sam Rikiju da ć'mo večeras zajedno izić'.

- Zajeb' Rikija. Vidim da još želiš.

- Mož'mo otić' do auta.

- Biljo! Ne želim da se jebem po aut'ma.

- A ondak ništ'.

Pred jutro nas je Bilja razvezla kućama. Najprije smo odbacili Rikija. On se, doduše, bunio, htio je da prvo odveze mene jer, kao, on i Bilja idu u istom pravcu, a ja stanujem na sasvim drugom kraju grada. Bio je pijan i popalio se na nju, a patio je od teške, višegodišnje nejebe i zaljubljavao se u svaku ženu koja bi ga pogledala dva puta. Ona je šutjela. Ali ja sam bio neumoljiv.

Vozili smo se po gradu, a onda je Bilja zapalila u polja. A u poljima, u gustišima i šumarcima, vrebala je kurva Slavonija, sa svojim zamkama od blata, strpljivim muljem koji čeka da se vrevu stiša pa da sve pokrije, kao što je pokrio Rimljane, Ilire, Kelte i Hune od kojih ništa u posavskom blatu nije ostalo. Kao što je, na kraju krajeva, pokrio i nas, jadne drkadžije, koji smo zadnji tu bauljali zveckajući s oružjem. Tu i sad noga propada do koljena. Jastreb kruži, miš bježi. Jastreb proždire miša. Tako je bilo i tad, samo što su to bili drugi miš i drugi jastreb. Mali komad zemlje prevelik za čovjeka. Nema tu mog traga. Okrećem se Bilji, pokušavam na njoj naći nešto što će mi kazati da sam bio s njom i da sam joj nešto dao, ali ne nalazim, i ona je kao ta prokleta zemlja, plodna, rasna i neuništiva, premda živi u Africi i izgleda kao da je pobjegla iz nordijskog raja pred najezdom zime i leda. I po Bilji su ratovale brojne vojske, bivši muževi, ljubavnici i Hells Anglelsi, ostavljajući rane i ožiljke koje je, međutim, njezino plodno tijelo ubrzo sakrivalo.

- Želiš me?

- Do kurca, Biljo, ni' mi više do tog. Čini mi se, jebo te, da te volim.

- A men' se čini da nismo ovd' trebal' ni doć'.

- E, jeb' ga sad.

- Ajd, poljub' me, 'nak', za rastanak.

Poklopio sam joj usne poljupcem.

- Dobro. Fala t' - reče ona odjednom se pretvorivši u poslovnu ženu. - Jonak' ne'am vremena, ak' 'oć' stić' u Zagreb na avion.

Nakon pola sata auto se zaustavio pred mojom kućom. Izlazim van u gadno i prašnjavo nedjeljno jutro.

- Uzmi s' ovo, molim te.

- Šta j' to?

- Kune, kune koje mi s' ne da jopet minjat. A teb' će, mislim, dobro doć'. Da me se sitiš kad i' budeš trošio.

- Jel ti to mene isplaćuješ?

- To t' dajem k'o kolegi, bilo j' mi lipo s tobom i želim ti se oduž't. A men' te pare ne trebaj'.

- Tak' znač'. Dobro. De to ondak 'vamo. I voz'!

- Gorki, šta j' sad? Nemoj da s' tak' rastajemo.

- Voz', rek'o sam!

Otišla je ogrnuvši me u oblak prašine. E, bajo. Platila te, bajo, imala te je, bilo joj je lijepo i na kraju te je isplatila. Ostao sam stajati u Biljinom oblaku prašine, od kojeg su suzile oči i škakljalo grlo, sve dok me nije spopao kašalj koji se uskoro pretvorio u monumentalno povraćanje. Rigao sam dok se prašina slijegala na tlo. Nakon toga moglo se dalje.

8.

I zadnjem sam pizdunu uzeo kupon, pa počeo po birtijama spirati prljavštinu što sam je nakupio u tom poslu. Bio sam ojačan za nekoliko tisuća maraka i nakon što sam vratio sve sitne dugove. O tako nečemu mogao sam samo sanjati prijašnjih mjeseci i trebao sam biti zadovoljan. Ali nisam. Našao sam se u nekom vakuumu. Poželio sam otputovati i izgubiti se, ali sam unaprijed znao da to neću učiniti. Još sam uvijek bio do koljena u blatu, zarobljen i svezan. Razjedala me jebena, neobjašnjiva tuga, kao i želja da, prije nego što odem, u toj kurvarskoj zemlji ostavim trag.

Svaki dan isto. Trpam žigolovu lovu u džep i krećem. Prva, druga, treća birtija. Popodne stižem u Cadillac s odlukom da ne pijem, zauzimam busiju na terasi zaklonjenoj od svih pogleda, pa naručujem kavu.

- Šta, sam' kavu? De, nemoj zajebavat, nisam valjd' zato ustaj'o - reče Brzi, savršeni poznavatelj mojih navika.

Kratko razmišljam. Ne bi bilo ni fer prema njemu da naručim samo kavu.

- De i je'no točeno, k'o ga jebe. Uzmi i seb' nešt', prije ć'mo spizdit pare. Sam' pi' tam' za šankom, nis' mi baš simpatičan.

Čvaknuo sam ksanaks i zalio ga pivom. I Madonna troši ksanaks, kaže Romeo, a on zna te stvari. Bilo je sjajno i sunčano poslijepodne, pogledao sam u sunce i upitao se koji mi je kurac. Gdje je nestao onaj sunca sin? Izbjegavao sam kuću kao da tamo vlada kuga. Nisam želio ni zaviriti u vrt, plašio sam se Mirande i njezinih šutljivih pogleda.

Crne misli me nisu dugo morale. Od piva i tablete uskoro mi je postalo bolje pa sam utonuo u neko slatko snatrenje. Sanjario sam o dalekom putovanju i mislio o svima za koje sam znao da na takvo putovanje neće poći. Zato što su poginuli, zato što su se ubili, zato što žive dokraja sjeban život. Ja sam još imao šanse. Iz tog me snatrenja prene glas.

- Di s', profesore!

Profesor, to sam bio ja. Samo što me tako dugo nisu zvali. Sporo podižem pogled, vidim nešto što mi se sviđa, pa spuštam glavu i otpijam dugačak gutljaj mlakog piva. Kako je dobro to pivo! Užasno dobro pivo! Ponovno dižem glavu, ne sasvim, ali dovoljno da vidim kako me

ravno u visini mojih očiju fiksira najljepši pupak na svijetu. Pogledom se penjem gore, izvijam glavu i vidim kako ona gleda dolje prema meni. Mlađa je, puno mlađa, možda ima osamnaest ili devetnaest godina, ali mene ne može zavarati, ne mene.

- Jebo te, ti se vrat'la!

- Brzi mi reko, profesor je tu, pije...

- Ma da, ma da.

- Sićaš me se?

- Kak' se ne b' sićo, do kurca, Biljo! Svake se sekunde sićam!

- Ja se zovem Sonja.

- Ma nemoj me sad s imenima zbunjivat, jebeš imena, ev', zvać' te Ljepotica, i amen. A sad sidni, i pop'ć'mo ovog izvrsnog piva, sam' će ga Brzi prije tog ugrijat, pa će ti sve bit jasnije, ko što' j men' sad sve kristalno jasno. Sve, jebo te, za mene više nema tajni, jel razumiš?

Brzi grije pivo, mi ga pijemo i sve nas više hvata nesvjestica. A Cadillac nikad nije bio za tako nešto. Trebalo je promijeniti birtiju. Pa smo se lansirali u Orbitu.

Čim smo ušli u Orbitu, upadoh u dubok bunar. Zaboravih na Ljepoticu.

U tri sata ujutro, sve je mirisalo na propast. Romeo, moj prijatelj, ranjivost čije duše sam jedini ja poznao, jurio je četvoroonoške i grizao ljude za noge. Zrak se crnio od uništenja. Pokušavao sam ga rasvijetliti pivom i rakijom, travom i tripovima, ali kurčina, ništa od tog.

U kutu, na kraju šanka, sjedio je kiborg sa željezom koje je virilo iz njegovih nogu i čija je rana krvarela. Znali smo ga iz viđenja. *Mobilizirani*. Nije on spadao ovdje. Mi nismo imali vanjskih rana, krv nam je tekla niz grlo i skupljala se u mutljagu želuca i zato smo ga gledali s prezirom. Ništa nismo govorili, samo smo pili pivo i gledali ga. A on se počeo vrpeljiti na stolici, uvjeren da ćemo ga zaklati i pojesti. Sere tu da će se ubiti, a živi bolje od svih nas, to se zna, i zato do kurca s njim. To mi je otprilike rekao Ruda, gestikulirajući preko šanka kao da je gluhonijem. Ali nitko nije imao volje za tako nešto, pa smo i dalje samo pili pivo i gledali ga poput beštija.

Cijelu noć Ruda mi je davao nekakve znakove. Nisam tome poklanjao baš previše pažnje, pa mi je prišao i lupio me po ramenu. Kao, šta se pravim lud. Čim je to učinio, Romeo ga je

zgrabio. Ruda je počeo trgati nogom i vikati da mu pomognem, ali ja tu nisam mogao ništa.

- Sam' bud' miran, nemoj trest' nogom i pustiće te - rekao sam i to je bilo sve što sam mogao učiniti. Tako je i bilo. Čim je smirio nogu, Romeo ga je pustio i vratio se na svoje mjesto za šankom, gdje je nekoj klinki počeo sliniti po uhu i pričati o zlatnoj, zlatnoj pički. Ali sad je i Ruda krvario. Romeo mu je odgrizao pola lista.

- Jeb' ga, sine, oprost'. Al' i sam znaš kaki j' Romeo, pa za ko'i me onda kurac onak' ideš udarat. To j' za njegov' agres'ja, odma' grize.

- Ma zajeb' to, sine, sam sam kriv. Ne ljutim se ja na njegov', on je pravi borac, svašt' je u ratu prošo, take ja cinim, da znaš.

Sudarili smo se pivama.

- Sva sreća da sam pod anestez'jom. Ni kurca ne osiđam.

- Sam' bi ipak mor'o gor' da te skrpaju. Iskrvar'sh tu ko krme.

- Ko ga jebe! Nek iskrvarim. Krvarim cili život, bog te ne jebo! A večeras se pije, jel tak'!?

Tako je. Opet smo se sudarili.

- Ko što sam reko, sine, ne ljutim se ja u'pće na Romea, njegov' je rat u ćuku pretvorio... Ali... OVAJ, OVAJ - odjednom poviče Ruda - ovaj men' muči. Malo mu fali noge, pa šta. Ev' sad i men' fali, i ko me pita, Romeo poj'o, pa šta. Al' zato šta j' njegov' pogod'lo, taj kurajber ima sve, a tebe, Ruda, ni', i ko ti jebe mater, ne'sh dob't ništ'. A za koj' kurac ga pogod'lo!? A!? A!? Za koj' kurac te pogod'lo? A!? 'esam ti fino reko da s' tornjaš u rov i da s' ne zajebavaš, 'esam ti rek'o, pizda ti mater'na balava!?

Tu sam morao intervenirati. Ruda je opet počeo pričati svoju staru priču.

- Ni' to on, Ruda. Ovo j' neki usronja. Balo j' mrtav, jebo ga ti.

Ruda mi uputi tako gadljiv pogled da sam pomislio kako sam se u govno pretvorio.

- Šta ni' Balo!? Pa srce ti Is'sovo, Balo, jel ti nisam reko da se skloniš u rov i da s' ne zajebavaš?

Invalid je pogledavao zbunjeno čas Rudu, čas mene, ništa ne govoreći.

- Govor', krv ti jebem, nogu ć' ti tu otkin't!

- Pa jes', rek'o s' - promuca na kraju invalid.

Ruda tad pljesnu rukama od veselja i reče mi:

- Et' vi's da sam mu rek'o. Al' on me nije čeo poslušat i et' mu, sad nek' cili život skakuće.

Tu sam ga, međutim, prestao slušati jer sam ugledao šefa kako mi se približava strojevim korakom. U prolazu je tako očepio Rudu, koji se bio oslonio na ranjenu nogu, da se namah srušio i ostao ležati. A šef počeo kukati. Te nema za režije, te nema za robu, te nema za pelene. Pa ni za kruh nema. A sutra mora u svatove najboljem prijatelju. Ukratko, trebao bih riješiti teku. Radio sam za taj fond, čuo je da sam zaradio dobre pare. Smučila mi se ta priča. Opipao sam lov u džepu. Mogao sam platiti bar jedno dvadeset teka. No nije mi se sviđao njegov pristup.

- Slušaj, baja, sve šta s' čuo je istina, dig'o sam pare, i to dobre, al' mi još ništ' ni' silo na račun. Jel razumiš, ništ'! Ni cvonjka ne'am! Čekam svaki jebeni dan. Kad dobim ja, dob's i ti, jeb' ga, šta da ti drugo kažem.

Pogledao me plačljivim pogledom. Sva je patnja svijeta bila u tim zelenim očima pod tužnim nabranim obrvama.

- Kad bi sam' mog'o na to računat u sljedećih tjedan dana, jel mi m'oš tak' šta garantirat, bajo!?

- Pa neb' te ja zajeb'o, jesam te kad zajeb'o?

- Nis', dosad nis', bio s' čovik, ne mog' reć', al' ja propadam, bajo, propadam, a imam vas sve na teki, i tebe, i Tabletu, i Romea, on mi neće nikad ni plat't, pit'o sam ga jučer i on mi j' re'ko da mu tak'e stvari više ne govorim, jebo te, da mi sam' vas trojica plat'te, možd' bi se izvuk'o iz ovi' govana.

- Ak' sam ja bio čovik, bud' ondak i ti prema men' taki. Dem' teku još večeras. Otvor'la mi se dizna, a ne'am ni kune jebene.

- Žena će me ostav't, jel ti to razumiš, ne mog' ti opisat u kak'im sam govnama - reče on na rubu plača.

- Neće bit više od petsto kunića.

- O, sunce ti jebem, pa šta sam ja vam' napravio!

- Bajo, slušaj me, slušaj me! - rekoh hvatajući ga rukama za glavu - Živa lova kroz tri dana. Plus nagrada za dobro srce.

- U, jebem ti - reče on kao da ga nešto boli - 'Ajd', dobro, jeb' se i ti, i teka, ma nek' se jebe sve. Pijte, pizda vam mater'na, krv mi popijte, jebem vam, tu mi glum'te prijat'lje, a iz dozera točite sami kad vas buraz ne gleda, šta je, mislite da ne znam, jebo te, pijte, 'o's tisuć', da'ć' ti, jebo te, pederčine, pederčine, pederčine... Uuu... Uuu...

Dirnuo me u srce. Izvadio sam lov u, ne gledajući koliko je ima, dao mu je.

- O, krv ti jebem, krv ti jebem, krv ti... Pa jebo te, pa zašt', Gorki, pa pizda mu mater'na...

- 'Ajd', pop' nešt' i nemoj mi se onesvistit. Broj' pare.

Šef je izbrojao lov u.

- Al' ovd' ima više.

- Sprem', bajo, pare i ništ' ne pitaj. Sam' da se zna, ovo večeras ćeš da mi šarneš.

- Pa imaš love.

- Jednostavno volim teku. I volim da me čekaš.

Ponovno sam se osjećao dobro, carski. Naručio sam cugu za cijeli šank. Stojim za šankom kao što carevi sjede na prijestolju i imam razumijevanja i ljubavi za sve. Čak i za invalida. Sad ga žalim i volim i želim ga toliko opiti da ni otpuzati ne može do pruge, gdje njegov vlak čeka da ga razvali. I imam živaca slušati njegove priče.

- Bajo! Ja sam doš'o do kraj', više ne mog', da me jebeš, ne mog'. Ev', još ću smir't ovo Staročeško, pa odo. Pu, jebem ti...

- Ne ser', baja, i tak' je govana previše. Et', ja imam dvi' ruke, dvi' noge, imam čak i glavu, pa sve'dno ništ' od mene. Šljus. Go-lema kur-čina! Ti bar imaš redovnu lov u, što ovd' skoro niko nema, a svi s' prošli više od tebe.

- Lovu! Ona me i dovela dovle. Ba'ću se pod vlak, nema mi druge - gusla dalje.

Romeo sve vrijeme sluša naš razgovor. Glava mu se polako približava invalidovoj, a zatim

spušta na njegovo rame.

- Ak' nemaš muda za to, bajo, niš' se ne brin', ba'ć'mo te mi - reče Romeo gotovo nježno, a zatim sklopi oči i zadovoljno zijevne poput malog umiljatog pekinezera, i dalje držeći glavu na invalidovu ramenu. Činilo se da spava. No tad se prodere: - Jel idemo!? - pa munjevito zgrabi kiborga za željeznu šipku te ga izvrne iz stolice i poče vući prema izlazu. Invalid vrišti. Krv piša iz rane. - Prestan' se derat', oko ć' ti poist, pičkice! - viče Romeo, a onda pozove zlatnu pičku od kojih petnaest godina koja dva-tri puta nogom zvekne invalida u bubrege, natjeravši ga da svoj tihi plač pretvori u bolan krik. Romeo zagrli klinku i ostavi ga na miru. Okrenuo sam se i spazio Ljepoticu iza sebe.

- Dušo, prekrasna si - kažem joj, dovoljno lijepoj da liječi, a to se računa u ovom govнарluku - pričaj mi nešt', sve'dno šta, sam' da nestanu ova sranja.

- Želim se jebat s tobom, ne'am ti šta drugo reć' - veli ona svojim vijugavim zmijskim jezikom što je provirivao između dva reda blještavih vučjih derača.

- Hmm, dobro, i to će pomoć' kasnije, al' sad mi treba rič, sam' me rič može spasit, divojčice, *capisci*.

Privlačim k sebi debelu Lelu, a ona mi odmah, bez molbe i pitanja, istresa za vrat tonu riječi. Ona priča o sebi, debela Lela. I super, prvi put ove noći osjećam se stvarno ljudski i s uživanjem je slušam. To je prednost djevojčica. Sve što od tebe traže je kurac koji zna svoj posao, a zauzvrat ti daruju svoje priče i svoje probleme koji su tako daleki, lijepi i bezazleni da ih smjesta poželiš za sebe, pa onda poželiš i nju samu, debelu klinku.

Drpam Lelu u zahodu. Zaš' je ne b' jebao? - kažem sam sebi - Lela je blago, njezine riječi su dobre i donose utjehu i ona apsolutno zaslužuje da je jebem. Ona prokleta kučka gore, prelijepa zmijska boginja, može ga dobiti u svako doba i bez priče, a ova ga jadnica mora zaslužiti. Za svaki centimetar kurca ona izbacuje puste kilometre riječi, ogoljava se do kraja (sunce joj udarničko, debelo i smrdljivo jebem!), bljuje dušu pred svakim pizdunom. I to uzalud. E pa dobro, ja ć' te jebat, Lelo Sirotanovičko, ja, Gorki altruist.

Sad sam ja zmija. Zmija sam i uvlačim se u njezin uski procijep debeljuce. Lela grozničavo drhti kao da je trese struja. Približava mi svoje usne, puste od riječi, no od vrata joj se širi odvratani smrad, pa je odmičem od sebe. Nabio sam joj guzicu u pisoar i podigao jednu nogu, mekanu i tešku poput Lelina celibata. Nisam joj ga uvukao ni tri puta, kad ona skliznu dolje i tresnu glavom o pisoar. Krv obli njezino aknasto čelo i masno lice, no ona kao da to ne

primjećuje.

- Ja, ja sam gotova.

- Jeb' ga, Lelo, pa tek sam kren'o. Di s' navrla?

Stojim iznad nje s isukanim kurcem i osjećam se kao da su mi nešto ukrali. Ona sjedi ispod pisoara i odmjerava me. Odjednom se poče smijati kao luda.

- Šta j' smišno, pizda mu mater'na?

- Šta? Pa ti.

- Ja?!

- Ti, da, stojiš tu s 'lačama do koljena, lamataš s tom stvarčicom po zraku, šta čekaš, šta se ne obučeš?

- Šta se ne obučem? Pa valjd' zato što smo 'vam' došli nešt' rad't. Ti i ja.

- Ja sam svoje odrad'la - reče ona ustajući.

- A jel? A šta j' sa mnom?

- Pa nis' invalid. Imaš valjd' ruku? 'Ajd' uživaj.

- O, pizda ti mater'na nezahvalna! O, pizda ti mater'na!

Vratio sam se gore, u noć koju su u međuvremenu izmasakrirali policajci. Odveli su Romea. Tu su još samo Ljepotica, jedan anđeo kojeg su njegovi zaboravili, debela Lela i ja. Invalida nema.

- Romeo i ona mala svaš' s' mu rad'li. Ondak ga odvel' preko u onu zgradu, klinka mu drob'la jaja, a zatim ga izjebala dok mu j' Romeo gur'o svog u usta. Šef je sve gled'o, kaže da j' užasno plak'o, al' da on niš' ni' mog'o učin't jer se boji tog ludova, sam' je nazv'o polic'ju. Ža' mi čovika, ko zna... Al' on se ipak neć' ub't, zar ne, Gorki, neć'? - pita me Ljepotica.

- A i šta da se ub'je, jonak' je i sad mrtav, neće bit nikaka šteta.

Idemo nas četvero - Ljepotica, anđeo, debela Lela i ja - na groblje. Puklo nas je, pa idemo otpjevati dvije-tri za prijatelje.

Na pruzi nailazimo na invalida. Leži izvaljen preko tračnica i trza nogom poput svinje udarene maljem. Štake, odbačene daleko od njega, pod mjesečinom, izgledaju kao slomljena srebrna koplja. Veličanstveni Gal na umoru – pretučeni, izmučeni, izjebani hrvatski RVI. Glupan. Našao je da se baci pod vlak u ovoj pripizdini, na krivoj pruzi kojom ne prolaze vlakovi. Pa ipak, lice mu je puno blagosti, niz nogu mu spokojno curka krv, kao Isusu na križu, ne šikljajući silovito kao ostalim smrtnicima.

- Mrtav je, ubjo se, a mi mu nismo virovali – počela je vrištati Ljepotica gledajući me prijekorno. To mi je diglo živac.

- Ne ser', kravo, ni' se ubjo jer se ovd' niko ne b' mog'o ub't.

- Jadan čovjek, baš jadan – veli anđeo, koji, kao i svi anđeli, uvijek sve razumije te ode do invalida i položi mu ruku na čelo. Dok sam ih gledao, očekivao sam da mu izraste noga i da namah ustane.

Ljepotica i dalje vrišti. Ta glupača ne zna da ovom prugom više ne prolaze vlakovi.

- 'esam mrtav? – pita invalid.

- Nis', majmune – rekoh izivciran zbog toga što se čudo nije dogodilo – Mo's ovd' ležat god'nama i ne's se ub't, osim možd' glađu.

- Al' ja jesam mrtav. Vidim anđela.

- Vidimo ga i mi, pa sve'dno nemamo ništ' od tog. Tam' di 'š ti otić' kad crkneš, neće bit anđela – rekoh i uhvatih Ljepoticu ispod ruke. – 'Ajd', da te upoznam sa svojim kumom.

Pošli smo, Ljepotica i ja, tim perivojem čempresa. Dugo smo hodali, činilo se satima, veliko je to naše groblje premda nam je grad malen. Grobovi koje tražimo su na samom kraju, u močvarnom polju iz kojeg dopire kreketanje žaba i zujanje insekata. Tu se tijela predaju vodi koja potmulo huči ispod površine zemlje, izbijajući posvuda i tvoreći bare, mlake i jezerca. Grobovi i grobnice nalikuju splavima što se ljuljaju u gustom zraku koji nam treperi pred očima. Oslušujemo škripu pluća, tihi napor kože i teški pneumatski čekić iz obližnje tvornice pa nam se čini da sve oko nas tone, jarbol stare crkve nagnute na bok, stravično niske kuće i udaljeni strojevi nalik na prehistorijske reptile što se ravnomjerno podižu i spuštaju srčuci blago iz utrobe zemlje.

Zora je već bila izašla, zelenkasta i zlokobna zora od čije nam sipljive žareće rose ostaju

plikovi na koži. Komarci nam odlakavljaju tijela, voda nas zeleni, bjelouške strelovito promiču pokraj naših nogu. Močvara nadire.

- Znaš, sad mi se baš i ne piva, bolje da se karamo - rekoh polažući je na grobnicu svog prijatelja.

Ulazim u Ljepoticu. Ona je čista i bijela bolnička soba u kojoj nema suvišnih stvari što odvlače pozornost. Dok jebem, ništa ne zaboravljam. Kurac mi blista od svjetlosti, u njemu je svijest ovog dana, opekline zore i nadnaravna težina, jebem potmulo i bremenito, iz mene kulja prošlost, mogao bih svršit stotinu puta, mogao bih rafalno svršavat cijeli jebeni dan, mogao bih ali neću, jer ovdje nisam sam, tu je on i on i on i sad ih puštam da je oni jebu, divlji pokliči mladosti, granate i tenkovi koji su nas tukli, župni dvor i crkveni toranj što drobi glavu, jebu je, sve to ulazi u nju i raste poput tumora, samo i nezavisno od mene, a ja sad mirno mogu ustat i otić' i ostavit' je da dalje plovi, usred močvare, na splavi, siguran da će u njenu tijelu narasti trag.

9.

U utorak sam ponovno izašao. Sjedim na terasi Staklenjaka, gledam kako raste veličanstven dan i zahvaljujem sam sebi što se sinoć nisam ubio pa mogu ovako nešto doživjeti. Ali nisam dugo imao mira, nevolja se već valjala obzorom. Srčem kavu i vidim utegnutog mladca kako siječe prazni korzo, obrijana glava, Dinamov šal, dokse i bijes, beskrajan bijes. Momak skoči na betonski cvjetnjak i stane čupati cvijeće. Sav se unosi u to, radi predano i u zanosu. Za pet minuta opustošio je desetak cvjetnjaka. To je huligan Žila, Ljepotičin bivši.

- Di s' baja, jebo sebe. Kaki s'?

- Bilo j' dobro dosad. O, sunce ti ne jebem, pa jel tak' i mater pozdravljaš?

- Nju b' drugač'je pozdravjo, sam' kad b' je vidjo. Al' ne sićam se ni kak' kurvet'na izgleda, ostav'la ćaću i o'šla sa Šiptarom, pizda joj mater'na.

- A zato ti i oni tvoji kod Slade stalno razbijate, a, ličiš traume iz dinstva.

- Ni' zato. Neće on men', bajo, vam dolaz't i mom ćaći kru' otimat.

- A šta b' tvoj ćaća sladoled i limunadu mućko?

- Kaku limunadu? Mo' je ćaća u vojnoj polic'ji. Al' Slado mora plat't šta ga 'rvatska rani, jebo mater svoju. A i šta' mu tidno uzmem parsto kuna.

- 'ajd' dobro, ostav'mo se toga. I šta ima novog ko' tebe?

- A klas'ka, jeb' ga. Bijo sinoć na oproštajnoj, izbrijal' smo jenog tipa, tovara. Doš'o nam se kurčit tu u Slavoniju, mo's mislit. Šminker, k'o neki doktor, pizda mu mater'na, navalijo na Štulinu pičku. Jebo te, ti Dalmoši puni s' para a ništ' ne rade, men' to, baja, ni' jasno. Mi' s' 'vam' jebavamo cili život, ćaću m' sad ćeraju iz vojske a od prvog dana j' bio na liniji, jebo te, didu mi sikirom četnici na panju sasikli. To, baja, neko treba plat't. Bol' me kurac ko.

Došao je konobar.

- Neć' ništ' - reče Žila.

- Pa pop' nešt kad si se već tu nasro - rekoh i Žila se namah predomisli.

- Dobro, 'ajd' može, jeno Karlovačko.

- I tak' ste ga izbrijali.

- Ma nabo sam mu boc' pod lubanj', čoviče. A ondak ga odšutal' do kol'dvora. Taman naiš'o onaj novi za Beograd, pa ga u njegov' strpal', oni s' jonak' k'o Srbi, imaj' ta neka imena, jebo te, Aljoša, Igor, kru' t' ne jebem, ne's virovat, ovaj se Duško zove, jebo ga onaj ko mu tako ime d'o, al' neće mu sin danas na pos'o doć', mo's, baja, bit' siguran.

- Da t' prav' kažem, nis' mi jasne te vaše zabave. Ne izgleda mi super zadovoljstvo kad vas deseter'ca raščereč'te njegov' jenog.

- A tak' ti je to. Tak' i mi u Splitu prođ'mo. Prošli s' tidan izbol' Zvon' Bajlaga.

- Pa ni' ga taj doktor izbo, pizda mu mater'na! On ga j' sam krpat mog'o.

- A ni', izbol' s' ga njegovi. Svi s' ti oni isti, jebli mater svoju blitvarsku.

Stiže pivo. Žila mu palcem skine junf i otpije. Pa postavi pitanje koje je sve vrijeme visjelo u zraku.

- A bijo ti sa Sonjom, bajo?

- Bijo.

- Jebo?

- A nisam valjd' gled'o. Slušaj, bajo, ta ti j' priča komplicirana do iberu, i kad bi ti je isprič'o, ne b' ništ' razumjo. Jel to teb' izgleda k'o neki problem šta sam ja s njom?

- Ma ne, ni' u'pće, e. Ima' ja drugu pičku.

- Ondak je sve u red'?

- Sve u red', baja.

Sve je u redu, ali se svejedno nije lako opustiti. Žila ne ispušta bocu iz ruke i stalno očekujem da mi je frkne u glavu. Prešao sam i ja na pivo. Na prazan želudac, djelovalo je.

- Slušaj, 'es' ti za jeno kvalitetno lokanje?

- Uvik, bajo, uvik.

- Dobro, sam' ondak moramo magarca naran't. 'Ajmo prvo do Tablete, on će nas odvest' do Grede. Maznu'ć'mo tam' fiš, ja ć' i pastreve, a ti uzmi šta 'o'sh.

Tableta nas je prebacio, ali nije htio s nama. Jeli smo i stopom se vratili u grad.

Krenuli smo prema Cadillacu i naletjeli na Ljepoticu.

- Bić' u Cadillacu, 'ajd' navrat'. Gledać' da ga se otremem - rekao sam joj.

Međutim, nije se lako udaljiti od Žile. Sve što sam uspio učiniti je to da se gledamo sa suprotnih strana kružnog šanka. Lice mu se iskrivilo u bolan grč kad se pojavila Ljepotica.

- Nisam mogla virovat kad sam te vid'la s njim. Mislila sam da j' neko drugi. Ti ne izgledaš k'o da s' odavle, tak' si lip - rekla je uhvativši me za bedro.

- Slušaj, 'ajd' ti sad. Nađ'mo se sutra.

Žila i ja smo nastavili s pijankom. Nismo razgovarali o njoj, nismo zapravo uopće razgovarali, ali se momak čitavu noć nije odvajao od mene. Kad nas je konačno srušilo piće zaspali smo obojica, jedan pokraj drugog, u mom krevetu.

Ujutro, kad smo se probudili, odvedoh ga na piće u najbližu birtiju. Razgovor nam baš i nije išao, pa sam mu predložio da odigramo stolni nogomet. Pristao je. Dobio sam ga sa 6:0. Vratili smo se za šank. Bio je slomljen. Znao sam što misli. Poražavao sam ga u svemu i činilo mi se da će njegova surova huliganska duša svakog trena zaplakati.

- Jebo te kru', Žila, de nemoj bit taki usronja. 'oć' da budeš iskren, pička mu mater'na! Ak' se želiš pomir't s njom, rec' to i amen. Ja se neć' mišat, ak' ona to ist' želi. Jel to u red'?

- U red'.

Kad smo to uglavili, otišli smo po Ljepoticu u Cadillac, a onda svi zajedno na klop. Sa Žilom sam samo hodao po restoranima, hranio sam ga bolje nego što ga je tata hranio. On je htio pizzu, ja sam naručio lazanje s feferonima. Ljepotica nije bila gladna, samo nas je obojicu cijelo vrijeme gledala ništa ne shvaćajući. Ustao sam i otišao po cigarete da mu dam vremena za razgovor s njom. I ne samo to. Čak sam kupio *Hrvatsko slovo*. I ne samo to. Pročitao sam čitav uvodnik prije nego što sam se vratio, u kojem je nekakav foteljaški Hrvat drobio nevjerovatne stvari o hrvatskom biću, hrvatskom ratniku i hrvatskoj kulturi. Bacio sam to smeće misleći kako Žila pojma nema kakve sam sve žrtve činio za njega. Doduše,

uzalud.

Kad sam se vratio, Žila je visio na stolici kao istučena, mlohava boksačka vreća. Bilo je jasno da su se njih dvoje dogovorili, i to na njegovu štetu. Jebi ga. Nije bilo loše što se odlučila za mene, mada nisam imao blagog pojma što ću s njom. Bio sam dvostruko stariji od nje, nisam tako izgledao, no iznutra sam osjećao trulež.

- Ne želim bit s njim. Želim tebe - rekla je. Stisnuo sam joj ruku iznad lakta.

- Jel u red', baja? - upitao sam ga.

- U red' - odgovorio je on.

- Ondak dobro. Ajmo sad ist. Gla'an sam u tri pičke mater'ne.

Navalio sam na lazanje. Bile su opako ljute, no to mi je prijalo i tjeralo alkohol van iz mene. Pomalo sam hranio i Ljepoticu. Žila je bio negdje na pola pizze kad je izjavio da mu je muka.

- Pa id' na WC, izbljuj se, poser' se.

- Dobro - rekao je, ali je ostao sjediti. Baš kao u Godotu.

- Slušaj, pajdo, pa neć' je pokarat dok ti budeš tam'.

- Znam da ne's - rekao je tužno ne gledajući ni u mene ni u nju. Ona ga pogleda prezrivo. Mrzio sam je. Sviđala mi se, prokleta mala, no mrzio sam je.

- Pa ondak id'.

Jedva je otišao. Ramena su mu se tužno njihala dok je teturao kroz tu veliku podrumsku prostoriju.

- Teško mu j' - rekao sam.

- A šta ja tu mog'? Mislim da te volim.

Godilo mi je to što je rekla. Nisam joj vjerovao, naravno, a nisam mislio ni da laže. Ona je, jednostavno, mislila da me voli i zato je pregazila Žilu, a ja sam, poput utopljenika, grozničavo počeo uživao u toj kratkoj iluziji ne mogavši više naći suze za tužna leđa njezina bivšeg.

10.

Žila se ipak nije predavao. Samo je promijenio taktiku. Počeo se družiti sa mnom. Ustvari, ispalo je da sam, hodajući sa Sonjom, zapravo hodao sa Žilom, jer sam s njim provodio više vremena nego s njom. Taj se surovi mladac pretvorio u pravog vjernog i nježnog psa tragača koji me je pratio na svakom koraku. Izrastao bi ispred mene u nekoj potpuno sporednoj ulici i između nas bi se poveo ovakav razgovor:

- Eeej, bajo, di ideš?
- Nidi. Jednostavno 'odam jer 'oć' da budem sam.
- I'eš jebat Sonju?
- Baja, 'es' ti glu' il' glup? Rek'o sam ti da ne idem nidi.
- Pa ondak mož'mo brijat, pajdo, a!? Za Dinamo, za Bad Blue Boys.
- Kaki sam ti ja Bad Blue Boy, de s' ne zajebavaj.
- Al' si star' navijač, legenda. Jebo te, bijo s' na onoj tekmi sa Zvezdom, jebo te, šta b' ja d'o da sam bijo tam', kurac bi s' odsiko, bajo, to j' nešt'!
- Nisam bijo ni bliz' Maksimira, bajo. Nisam čak bijo ni u Zagreb'. Zajeb' te priče.
- 'ajd' nemoj srat, Brzi m' rek'o da s' bijo.
- Brzi rek'o, Brzi rek'o! Brzi j' rek'o da j' njegov komšo prvi iz Alcatraza pobigo. Pa ka' s' ga proval'li, ondak je reko da to ni' bio Alcatraz neg' Sing-Sing. Brzi j' rek'o i da j' vidjo svo'im oč'ma da j' onaj ludi did na stol bacjo pe'es't tisuć' za svoju kurvet'nu, pa ništ' od tog. Slušaj, ajmo kod te budale nešt' pop't, al' sam' dva-tri pića i amen. Nek ti on ondak priča priče, ja s' ne mislim s tobom cili dan zajebavat.
- Isprva mi ga je bilo žao i nisam ga imao srca samo tako odstraniti. Otišli bi u Cadillac i opalili po pivu. Kad bi nam ono dosadilo, prešli bi na neko zeleno piće s okusom mentola. Vikali bi „Belfast Kick-Out“ i trusili puste litre tog sranja.
- Čuj, baja, zajeb' radnju, ovo 'vak' viš' ne može - rekao sam mu jednog poslijepodneva -

men' je jasno šta tebe jebe.

- Ej, ni', stvarno ni'.

- Ljubomoran si i zato me k'o ćuko pratiš.

- Nisam, ej, nisam. Šta me bol' kurac za nju, ja nisam s tobom zbog nje, neg' baš zbog tebe, jebo te, stvarno se volim druž't s tobom, bajo, ti s' stvarno legenda, stvarno,e.

- Ma nemoj mi prodavat ta govna! Pizda t' mater'na ona kurvarska! Ja ne mog' proc' gradom da ne naletim na tu tvoj' glupav' ćelu. Pun mi kurac toga, bajo! Ak' te još jednom vidim bilo di osim u Cadillacu il' u centru, sravnić' te sa zemljom, jel ti jasno!?

- Jasno.

- Ondak dobro. Ja sad idem. I nemoj slučajno da b' izaš'o za mnom.

Izašao sam van i krenuo preko pustog užarenog Korza. Trebao sam se naći s Borisom i otići na nekakvo predavanje o arheološkim iskopinama na Slavči. Otkako je radio u Gradskom poglavarstvu, on je revno posjećivao sve društveno-kulturne događaje, pa je ponekad i mene vukao sa sobom.

A to je predavanje stvarno bilo nešto. Najprije je izašla Marina Kovač, žderačica muškaraca koja je izgledala kao čuvarica iz Buchenwalda, promrmljala nešto o halštatskoj kulturi, a zatim se bacila na panegirike Jozi Cupanu, našem vrlom gradonačelniku, bez kojega, dakako, nikakvih iskopavanja ne bi bilo. Imao sam dojam da bez našeg Joze ne bi bilo ni halštatske kulture. Rekla je ta žena svakakvih čuda. U istom je tonu nastavio i predsjednik lokalnog HDZ-a, družbe kojoj je pripadao i naš gradonačelnik. Trajalo je to, sve u svemu, dobrih četrdeset minuta. A tad se pojavio on.

- Et' - rekao je naš željezni Joza koji se do prije nekoliko godina zvao Jose, kako ga je nazvala mame tamo u Zmijavcima ili Studencima - neizrecivo mi je zadovoljstvo šta mog' izjav't kak' su iskopavanja na vinobrdi Slavči dala tak' sjajne nalaze i prominila sliku o našem gradu kao najmlađem gradu u Hrvatskoj. Jer, ovd' se živ'lo još u prakamenom pradolu. Tak' da b' čak mogli reć' da j' naš grad najstariji u Lijepoj našoj.

Ove riječi kao nožem razdijele dvoranu. Jednim njezinim dijelom odjeknu gromoglasan pljesak i uzvici odobravanja. Tom se pljesku suprotstavio ništa manje bučan smijeh što ga je u valovima odašiljala oporba na ćelu s nikim drugim do vještim manipulatorom ljudskim

dušama, profesorom Šiljkom. Naš Joza zastane i reče:

- Drag' mi je šta oporba zna vi't i šaljiv' stranu povisti.

- Nije u tome stvar, kolega. Mene bi samo zanimalo što znači termin „prakameno pradoba“. Čuo sam za kameno doba, ali za prakameno pradoba još nisam. Ako takvo postoji, nema sumnje da smo onda najstariji grad u Hrvatskoj, pa i na svijetu, usudio bih se primijetiti - reče otrovno profesor Šiljak, a njegova svita se opet nasmija.

- Dajte, gospodo, ovdje se radi o ozbiljnim stvar'ima, dopustite da gospodin gradonačelnik nastavi.

- Nek, nek, ja sam otvoren za sva pitanja - reče naš Joza - Daklen, ovo otkriće nema sam' znanstvenu vrijednost, neg' i turističku, znač' ekonomsku. Stog' sam posebno ponosan šta vam mog' predstav't' Veneru sa Slavče - novi autentični suvenir našeg grada koji će sigurno unaprid't turističku promidžbu ovog dila Lijepe naše.

Diže Joza kip Venere, podiže ga ponosno kao da je svjetski prvak, a njegova mladež razdijeli publici male replike. Dvorana odjednom oživi. Komentari pljušte sa svih strana.

- Pljun'ta moja Mara - začu se glas iz dna dvorane. Svi pogledaju u tom pravcu. Tamo se razvalio Koreja, najdugovječniji gradski pijanac, i pomno istražuje obline Venere sa Slavče. - Ljudi, nek' se ovdje gadno zajebava, ja b' vas mog'o na sud bac't. Vi ste moj' žen' голу skin'li.

Ovim ispadom počne žestoka rasprava među publikom. Prvi se javio demokršćanski vijećnik koji je izjavio da on doduše ne vidi sličnost između Venere i gospodinove žene, ali da bi bilo skandalozno da debela gola žena bude službeni suvenir grada. Zatim se diže profesor Šiljak i, začudo, stane braniti gradonačelnika. Reče kako su likovi Venere kojih, eto, ima i kod nas, dokaz da smo oduvijek pripadnici europske civilizacije i spomenu vilendorfsku Veneru, Veneru milsku i još puno Venera, sve do pokojne Ene Begović. Ali demokršćanin se nije dao.

- Kake sad veze ima Ena Begović?

- Kako nema, kolega? Ona je arhetipska žena, lijepa, plodna, majka! Pa bar vi katolici volite majke!

- Ma nemojte vi men' podmetat! Zna' ja zašt' vi Venere volite! Vaše su se žene gole skidale i grudi i stražnjicu pokazivale iz autobusa kad ste zadnji put išli u Njemačku! Kak' vas sam' ni' stid? A ko j' platio one silne kazne njemačkoj policiji? Ja ć' vam reć' - građani, pošteni,

uzorni kršćani s' plat'li.

- Zanima me sam' kak' neko ko j' bio u zatvoru zato što ni' plać'o porez može pitat ko j' nešt' platio? - reče zamišljeno, kao za sebe, jedan nezavisni gradski vijećnik.

- Argumente, molić', dokaze! - kriknu ranjeno demokršćanin.

- Ma kake argumente, šta oš reć' da nis' bio u zatvoru, lopovčino!?

Predavanje se oduljilo skoro na dva sata. Nisam više mogao čekati da prijeđu na bitno. Ekipa arheologa je poput optuženika snuždeno čekala svoj red. Sumnjao sam da će ga dočekati. U svakom slučaju, ja neću.

- I'em se nać' sa svojom Venerom, Borise. 'ajd' živio.

11.

Sonja ipak nije bila Bilja, pa sam prekinuo s njom i opet počeo piti. Napisao sam dobru zbirku poezije i izgubio je na jednoj od pijanih turneja. Novca je bilo sve manje i manje i to me je radovalo na nekakav perverznan način. I dalje sam vodio večer u Brooklynnu, no to je već bilo potrošeno. Svi koji su tamo dolazili bili su ili luđaci, ili pijanci, ili narkomani, a često i sve to zajedno. Nitko nije svraćao zbog toga da nešto čuju od mene, nego da se sklone od kiše, vjetra i hladnih zvijezda i uz zadnje piće produlje noć.

Tableta je najvjerniji gost. Njegov band u Brooklynnu ima probe. Zvali su se Puška, pucanj i sprovodi i svirali neku vrstu mekanog grungea. Bilo je to nešto najljigavije što sam ikad čuo. No, ja sam volio Tabletu i njegove priče, naročito kad bi se raspričao o svojim stvarima, o moćnim i opakim pjesmama koje će napraviti, stvarima koje će pokoriti svijet, ili ga, evo, pokoravaju baš sad, ovog trenutka, dok razgovaramo, sasvim nezavisno od ovog sad i ovdje. Tableta – a i ja zajedno s njim – živi u nekom svom mitskom vremenu i ono je bolje od našeg uobičajenog vremena. Međutim, onog trenutka kad bi on i njegov band počeli izvoditi te svoje stvari, svakidašnje sranje bi se vratilo, a mitske pjesme bi postale ono što su zapravo uvijek i bile – još jedna groza i ljiga apsolutno nikom potrebna.

Tableta je ipak bio sudbinski roker, a to u gradu nije išlo, pa je često vikende provodio u svom omiljenom utočištu, na psihijatrijskom odjelu gradske bolnice.

Sedam izjutra. Kraj noćne šihte. Tableta i ja smo stojimo zagrljeni na šanku i pjevamo Baretovu „Rođen u blatu“. Rođeni u blatu, trajemo u blatu, blato raste ali i mi rastemo s njim, ono nas hrani i čini lijepima i ne da nam da skapamo. A to je ono najgore. Odjednom, sunce nas je dodirnulo kroz tavanski prozor i mi smo se trgnuli poput vampira. Opečeni.

Moralo se spavati. Negdje. Na miru. Tableta me upita:

– ‘oć’mo se kibernirat gor’ u bolnic’? Danas radi Mira, spič’t će nam inekciju, spavać’mo k’o bebe, bajo.

– A ne b’ tam. I’am neki gadan predosićaj. A ne ide m’ se ni kuć’. Jebo te, znam da m’ se nedi ide, sam’ ne znam di.

Tableta je znao. Ušli smo u njegov auto i pojurili. Kraj nas promiču sela koja su nam ukrala dušu i godine, kuće koje smo srušili i zapalili, polja i šume koja su nam požderala prijatelje,

jurimo kroz sve to kao duhovi, bez žaljenja, samo nam se tijela tek usput sjećaju grozničavog straha od razaranja, pucanja kostiju, raskopavanja žila, davljenja u smradu vlastitih crijeva. Izgledalo mi je da je prošao tek trenutak – a ispred nas je već bio most u Staroj Gradiški.

– Idemo prek’ – reče Tableta – Imaš putovnic’?

– Ne’am.

– Ne’am ni ja, mislio sam da j’ mi u autu, al’ ne mog’ j’ pronać’. A jeb’ ga, nekak’ ć’mo se provuć’.

I prošli smo. Dva božja pijanca koja su se zaljubila u vraga. Kad smo stupili na most, policajac nas je upitao jesmo li mi iz busa koji je tamo već bio stigao i prošao carinu, ja sam kimnuo glavom i tako smo prošli. Moje stare vojničke čizme, čizme okovane željezom koje sam nosio u ratu, gromko su odzvanjale nogostupom i spopao me neobuzdan smijeh zbog toga.

Našli smo se u Bosanskoj Gradiški. Bio je to čudan osjećaj. U svim tim zgradama i kućama živjeli su Srbi, čudan neki narod na kojeg smo donedavno pucali. Sad smo hodali njihovim ulicama bez ikakvog oružja.

– Kaki smo s parama, bajo?

Izbrojali smo se. Rezultat poražavajući. Iz nas dvojice nismo mogli istresti više od trinaest kuna.

– Et’ razlog više da potraž’mo Rastka, daće nam on para, ‘ajd’, bajo, kad nas vidi, znaš šta će to njem’ znač’t, jebo te. On ti ne mož’ prežal’t Gradišku. Ima ovd’ sve, trgov’nu, birtiju, al’ ne mo’š proti’ srca, bajo. Ni’ to zajebancija.

Rastko je bio Tabletin prijatelj iz škole. Ja sam ga također poznavao, kretali smo se u istom društvu prije rata. Svirao je bubnjeve u starom Tabletinom bandu.

– A odakle ti kurac znaš da on ne mož’ prežal’t Gradišku?

– Rek’o mi je, stalno me zove telefonom.

– Rek’o, rek’o! Reće on sad šta god ‘o’š. A šta da smo ga ub’li? Šta da s’ ga ti ubio?

– A di b’ ga ja ubio, pizda mu mater’na? On u’pće ni’ bio u akcijama. Radio je s onim

sladoledar'ma.

- I di j' ondak ranjen po tvom?

- Tu j' ranjen, tu, u grad'. Od granate, jebo te.

- A vi's, ja sam čuo drukčiju priču. Da j' ranjen tam' gor' kod Trnave. A i ti s bio gor'. I sad mi se čini da s' ga baš ti mog'o ran't. Jebo te, da! Niko drugi, neg' ti, bajo!

- 'ajd' ne ser', bajo, ev' ovo ti njegova kuća. Nemoj sam' pred njim s tim zajebavat.

Rastka, međutim, nije bilo kod kuće. Susjedi su nas uputili da ga čekamo u obližnjoj birtiji.

Ušli smo u birtiju. Izgledala je kao i svaka druga birtija na svijetu. Konobar je stajao iza šanka i preturao po diskovima, trojica tipova su umorno igrala bilijar. Mislim da se zvala Bologna. I to je bilo to. Naručili smo pivo.

- Ko'e?

- Pa domaće, naravno. Di god dojdeš, pij domaće.

- Nektar?

- Nektar. I neke cigare.

- Imam samo Pall Mall.

- Može.

Dao nam je sve te darove s izrazom lica kao da nosi neki teški teret. Zatim se smjestio kod diskova i nastavio ih pretraživati, povremeno nas pogledavajući ispitivački. U playeru se vrtilo Prljavo kazalište.

- E čoviče, de skin' to sranje - rekao je Tableta.

Pogledao nas je kao da je cijelo vrijeme očekivao da ćemo reći tako nešto.

- A ko'i kurac njima fali? - rekao je prgavo i zauzeo nabusit stav.

- Da fali! Nema šta fal't, kad ničeg ni nema. To j' najgora ljiga. Skin' to, da s' ne isporučamo.

- A šta b' vi?

- Mi b', jeb' ga, nekog rokenrola. Partibrejkerse rec'mo. Imaš to?

- Imam.

- De stav' ondak.

Kad si ranjen ujutro nakon lokanja, nema ništa bolje od sirovog, žestokog zvuka, tjera te da skačeš i urlaš, liječi ubodima i režećim rifovima, možda je jedino bolje kad staviš sol na krvavo rascvjetano meso, kao što je tvrdio Bora, momak koji je plesao najluđi pogo na svijetu i to nakon što bi se po uzoru na svog gurua Satana izrezao po cijelom tijelu, natrljao svježe rane solju i prepustio njoj da odradi posao. „Sol, bajo, pleše pogo, sol, ne ja!“, urlao bi krčeći sve oko sebe. Nikad nisam isprobao Borin recept, samo ga pamtim i periodično spominjem kao uspomenu na budalu čiji je i odlazak sa svijeta bio u znaku poga, koji je otplesao kad je stao na minu. I sad sam ga se sjetio, pa su mi Partibrejkersi zazvučali lažno, počeli su kenjat o praštanju i molitvama, zvuk je postao mlitav, umorna nedjelja stala nam se uvlačiti u tijelo. Trebala nam je prava hrana.

- Imaš Majke?

- Majke!? - upita ovaj u nevjerici.

- Da, Majke!

Naravno da ima Majke. Ranjeni pizdun se diže i grize crnog vruga za muda, tu, u Bologni, u čudnoj republici s one strane, iza rijeke zaborava. Deset sati prijepodne, zaboravljamo šta je bilo jučer, šta je bilo noćas, novi je dan, počinje novo putovanje i sasvim je svejedno kako će završiti. Urlamo kao ranjeni - Tableta, ja i Bare. Ta budala sigurno ne bi bila presretna zbog ovog, ali zato mi mahnitamo od sreće, ima nas posvuda, skaćemo i padamo na pod, ostajemo ležati cereći se k'o budale, ustajemo, letimo, penjemo se na šank.

- Jebo te, bajo, sićas se onog pionirskog hita? „Kad Slavonci krenuše s Papuka gore...”

- „i odoše u Bosnu tamo da se bore.“ Kak se ne b' sićo, jebo te led! „Ugledaše Majevicu, brda joj se plave. Zdravo, Bosno ponosna, visokih bregova, evo tebi u pomoć slavonskih sinova“.

Uskoro nam ni Bare nije bio potreban, započeli smo sa svojim programom. Tad je Tableta,

koji je inače bio hajdukovac, zaurloao: „I u nebo svi, i u pakao...” Pridružio sam mu se.

Konobar nas pogleda razrogačivši oči, vidiš da čovjeku ništa nije jasno, taj trenutak nedoumice traje užasno dugu sekundu, a zatim ga nešto neodoljivo natjera da i on zaurlauče: „Bad Blue Boys i Dinamo...”

Zatim se nasmijao. Grohotom nasmijao. Pogledao sam onu trojicu za bilijarom. I dalje su vrlo usporeno igrali. Tad sam se i ja počeo smijati. Pa Tableta. Cijela birtija odzvanjala je od gromoglasnog smijeha. Ona trojica su prestali igrati i gledali su u našem pravcu, osluškujući značenje tog smijeha. Pa i ja, koji sam se smijao, nisam baš znao njegovo značenje, kao ni što će se dogoditi kad se jednom prestanemo smijati.

Konobar je upitao:

- Vi, momci, onda niste iz Banja Luke?

- A jebo te, bajo, pa jedino ak' smo dinamovci iz Banja Luke. Ustvar', ovaj ovd i ni' dinamovac neg' ajdukovac. Ma kaki, momče, mi smo iz 'rvatske, sam' što ne voljimo Prljavo kazalište.

Sad je gusto. Tip nas fiksira bez riječi. Nisam gledao prema onima za bilijarom, ali sam znao da nas i oni gledaju. Jebem ti, bila je stvarno glupa ideja doći ovamo pijan, bez putovnice, i još pjevati Dinamovu himnu. Nitko nema pojma da smo prešli granicu, mi ustvari ne postojimo!

- Kak' izgledate, ja sam mislio da ste neki opaki četnici - reče tip naposljetku i opet se nasmije - I kas' tražio da skinem Prljavo kazalište, mislio sam da ste od oni' ko'i stalno seru po svem' šta dolazi iz Hrvatske.

- A to nikak'. Mi smo ti sam' bradat' i dugokos' ustaše.

- I ne vol'te Prljavo kazalište.

- Prvi album može proć'.

- Kad je tak', ev' onda još jedna tura od mene - reče konobar. - A možd' vam se više sviđa Laško, imamo i Laško?

- Dobar je Nektar. Pij domaće, di god dojdeš pij domaće. Sam' šta ima jedan problem. Čuj, sad smo se k'o sprijatelj'li, valjd' se ne's lju't ak' te nešt' pitam?

- Sam' rec'.

- Jeb' ga, baja, nismo baš likvidni. Ja mislio da Tableta ima para, on mislio to ist' za mene. Izbrojali se tek kad smo prešli most i skuž'li da imamo trinajst kuna. A više ni' bilo povratka, znaš kak' to ide. Ak' šta bude prek' tog, a ja b', jeb' ga, rek'o da već je, ti to nam' pribiljež' u tek', a mi ć'mo ti doć' već iduć' tidan sa živom lovom.

Tip je neko vrijeme šuteći ispijao svoje Laško. Međutim, neprekidno je bio na rubu smijeha i vidio sam da jedva uspijeva da ne prasne. Zato se nisam iznenadio kad je rekao:

- E, ovake budale još nisam sreo. Ma može, jebo vas ja!

S tim je riječima nova pijanka mogla započeti. Naručio sam još jednu rundu, nazdravili smo hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji i svetoj instituciji teke pa sklopili vječno prijateljstvo. Tad se Tableti prohtjelo igrati bilijar.

- I'em izazvat' one drišljavce - reče on kao da je u najmanju ruku Paul Newman.

- Sam' nemoj igrat u lovu. Ne'amo je, sićaš se? Nemoj da odma', nakon što smo u neprijateljskoj državi stekli prijatelja, tog istog odma' izgub'mo.

- A u čeg da igram neg' u lovu? Vi's da nemaju pojma. Ja sam doktor za nji'. Zara'ću lovu i odma' ć'mo riš' dug. Neć' ja Čejinu bit dužan, bajo!

Nakon nekog vremena vratio se s onom trojicom za šank. Izgubio je sve tri partije, ali je stekao prijatelje. Ispalo je da sva trojica obožavaju hrvatsku nogometnu reprezentaciju. S konobarom ih je bilo četiri. Zagrlili smo se i zapjevali Hajdukovu himnu. To ih je očaralo. Jedan od trojice je zavrtio rundu. Postalo mi je kristalno jasno da nećemo skoro otići iz te čudne države gdje ne vole Hrvate, ali ih obožavaju kad im pjevaju Dinamove i Hajdukovu himnu i pri tome piju na teku.

Ta su trojica činila vrlo šaroliko etničko društvo. Prvi, oniži zdepast tip plave kose bio je Srbin. Drugi, nizak i mršav, Hrvat. Treći i najveći, dijete Bošnjaka i Srpkinje. Inače je bio glazbenik i sponzor čitave družine jer je prethodne noći digao dobru lovu u nekim svatovima. Nakon nekoliko njegovih rundi, obilježenih neprestanim isticanjem naše vojničke i nogometne nadmoći, svirac nam je rekao:

- Vi dečki danas morate pit' s nama. Ne brigajte za lovu. Ja častim.

Čvrsto smo ga uhvatili za riječ. Ja sam s Hrvatom otišao na ručak, a Tableta je s onom dvojicom prešao u drugu birtiju. Hrvat se zvao Nenad. Bio je usvojeno dijete i roditelji su mu bili Srbi. Nekad je radio u pošti, a sad se bavio izradom natalnih horoskopa.

Nakon ručka sam legao na krevet i odmah zaspao. Nenad me probudio nakon dva sata. U ruci je držao malen ali izvanredno snažan zvučnik iz kojeg je grmio Totentanz.

- ...

- Šta? Ne ču'em te! - vikao sam dok sam gledao njegovu smiješnu figuru koja je nešto govorila držeći zvučnik u objema rukama.

- ...?

- Ne ču'em te, baja! Ugas' to!

Napokon je ugasio glazbu.

- Dal' voliš Ramstein?

- Ma možd' i voljim, čoviče, al' ne voljim kad me tim bude. Mog'o b' pomislit da sam u Buchenwaldu. Slušaj, baja, da ti mene ne zajebavaš, jes' ti stvarno Hrvat? Da me ne's isporuč't Čejenima?

- De ne zajebavaj, da ti znaš šta men' znači ovo šta sam vas upozno. Tri puta sam ja čamcem bjež'o preko u Hrvatsku, tri puta me hrvatska policija vraćala nazad. Al' oni sati provedeni u hrvatskom zatvoru su najljepša stvar koja mi se dogod'la u zadnji' pet godina. Sve do danas. Jebo te, ovo j' meni duševna 'rana.

Krenuli smo se naći s Tabletom i onom dvojicom. Našli smo se u kafiću koji je u potkrovlju bio uređen kao tradicijska srpska kuća. Bilo je tu ognjište, razno drveno posuđe povješano po zidovima, nešto nalik na pušku, ponjave i - šubare. Na desetke šubara. Dok smo cugali i pričali viceve o Srbima, Bošnjacima, Tuđmanu i Miloševiću, te su mi šubare neprestano privlačile pažnju. Gdje su te glave koje su ih nosile? Poludi li čovjek doista ako takvo nešto stavi na glavu? Morao sam to provjeriti. Ustao sam, stavio šubaru i - poludio. Bilo je nešto kao brain-machine. I još bolje. Pucaju te slike, govoriš stvari koje ne želiš i svejedno ti je dobro. Sunce ti ne jebem! Ma, fantastično je. Osjećam nadnaravnu ispravnost. Kao nasilni Isus, kao Isus s nožem, govorim stvari koje liječe a svejedno mi je čakija za pasom. I šta god da kažem, šta god da napravim, iza mene će stajati ona, nepobitna ispravnost. Nitko mi ne

može ništa. Ako budem ubijao, smijati će se. Ako se budem smijao, umirat će...

- Ev' kak' izgleda ustaša sa šubarom, ev' kak' izgleda ustaša sa šubarom! - urlao sam stupajući kroz birtiju paradnim korakom.

Moje se društvo uspaničilo. Smatrali su da je to provokacija previše i da bi svi mogli najebati. Jedino se Tableta, debeli razvaljeni kralj, smijao svojim bezubim ustima. Za njim su se povelili svi u kafiću, tako da je cijela srpska kuća odzvanjala od gromkog smijeha. Mislili su da se zajebavam. Učinio sam naklon publici i htio se vratiti za stol. No ljudi su počeli vikati: „Još, još!“

- Aha, ošte još! Ni' vam bilo dost' „Bljeska“ i „Oluje“, ošte još! Vi Srb' baš voljite da vas tuku, jel da voljite? Zato svako malo neko sranje napravite, zato što voljite da vas ispraše! E sa'ć' vam ispričati priču o jednom malom Srbinu koji je više od svega voleo da ga tuku. Nakon teškog ditiñstva i tak to, da ne pričam, sve se zna, jelte, post'o on teve novinar na Srpskoj televiziji. Prvi zadatak - izvještavanje s ratišta u srpskoj Kaliforniji. I pronađe on malu posadu protuavionca, sve junak do junaka, skrivenu u kukuruzu. I šta kažete, pita on junake, 'oće ustaše proc'?' Nikad, nikad! Sam' preko nas mrtvi'! - odgovaraju veselo junaci. Drugi dan, ista posada ispred mosta u Staroj Gradiški. Evo, dragi gledatelji, naši junaci se doduše morali povući, tri'e'st 'iljada ustaša nagrñ'lo, al' jel moral pao, junaci? Kaki pao, ovo j' sam' tatičko povlačenje, popodne krećemo u prot'napad. Mi vol'mo da nas tuku, bidnemo tad još ljući. Nek se čuvaju ustaše, ma da i' je sto 'iljada! Treći dan, posadi ni traga, naš novinar opet kraj mosta, al' ovaj put s bosanske strane. Granate tuku, on se sav snuždio. Dragi gledatelji, nažalost smo se morali povući, al' nema veze, mi Srbi vol'mo da nas tuku jer sad ć'mo da bidnemo još ljući. Fijuuu, bum, gruuuummm! Fijuuu! Buuum! Gruuumm! Nek tuku! Još ljući! Još! Još! Fijuuu! Buuum! Grum! Bum! Gruuum! - vikao sam i vikao bih još da do mene nisu došli Nebojša i Tableta, pa me stali vući van.

Na ulici smo naletjeli na Rastka, koji je išao na oproštajnu nekog svog rođaka.

- O, jebo te, pa vi ste još tu?! Čuo sam da ste me traž'li, al' vas nije bilo u Bologni kad sam ja tam' stig'o.

Upoznali smo Rastka s našim kompanjonima. Ovima je to imponiralo. Rastko je bio guba u tom čudnom gradu.

- Svid'lo nam se, pa nam se ne ide kuć'. Možd' i ostanemo ovdje.

- Jebem ti, baš mi žao. Ne mog' ostat s vama. A da odete sa mnom na oproštajnu?
- Kaku oproštajnu?
- A rođo mi ide u vojsku, jebi ga.
- Kaku vojsku? Srpsku vojsku?
- A da kaku, jebo te, pa u Republici Srpskoj smo.
- De baja, nemoj zajebavat. Mi smo ipak bil' neki kurčevi 'rvatski vojnici. Ne mož'mo ić' na take oproštajne.

Rastko je otišao na svoju stranu, a mi u neki lokal gdje je carevao hrvatski dance. Srbin je odnekud izvukao fotografije snimane pri opsadi Srebrenice. Na jednoj je bio on na srpskom tenku. Tableta i on su ih komentirali umirući od smijeha.

- O vidi bre, naš Neša na belaj-bageru! - reče Tableta - A jes' mnogo belaja napravio tam' po Srebrenici s tim svojim bagerom, Nebojša?
- Mnogo, mnogo belaja - odgovara Nebojša.
- Mnogo balija po Drini zaplivalo, jel de?
- Mnogo, mnogo Turaka.
- A jel ost'o ko'i Turčin ovdi u Gradiški?
- Osto jedan. Ustvari, ostalo pola Turčina. Ev' ovaj ovd' - reče Nebojša pokazujući na našeg svirca.
- A de m' rec', Nešo, i nemoj da mi lagiš, jes' sa svojim bagerom i po Slavoniji kop'o? Rec', jeb' ga, pričamo, gotovo j' sad.
- E jebo te, nemoj mi to spominjat. Tam' kod Dragalića sam skoro zaglavio. Uništili tenk na početku i kraj' kolone, jebo te, jedva sam se izvuk'o. Mislio sam da mi nema spasa, gusto bilo, puno naši' pogin'lo.
- Dobro s', bajo, proš'o, te s' vam tenkove zderali Figa i Ferda. Gadni tipovi, mo'š bogu zafaljivat, nji' su dvoj'ca bili smrt za tenkove.

- I jes' živi ti vragov'? Znaš da b' i' volo upoznat.

- Ma kaki, Figa pogin'o kod Gorica za Božić devedestprve, a Ferdu naši utepali god'nu dana pošlje. Al' bolje da i' ne znaš, ne b' dugo živ osto. Gadni tipovi, baja, a Srbe nis' mogli smisliti. A što j' Ferda žensku im'o, sunce ti ne jebem, ta k'o da j' Maxu Luburiću iz glave ispala. Jednom on zarobi Čejena i dovede ga u štab na ispitivanje. A ovaj glumi nekog 'eroja, šuti k'o da j' Rade Končar, sunce ti ne jebem. Ferda ubjo boga u njem', bio nag'o tip, razumiš, ni' im'o osićaj za finese. Al' tu bila i ta njegova, inače u san'tetu rad'la, bila zgodna u tri pičke mater'ne, svi se dotad palili na nju. Al' pošlje tog niko, svi se sklanjaj' od nje, bižal' k'o od crnog vraga.

- Pa zašt', jebo te?

- Ček', baja. Nakon što ga Ferda tuko, a ovaj sve'dno šutio, ona reče Ferdi da ga njoj prepusti. I uze neku žicu, uvati ga za jez'k i sveže mu ga žicom. Jez'k nabubrio, sunce ti ne jebem, k'o glava mu bio, a bubri i dalje. Vi's mu po očima da 'oće pričat, rođenu b' mater sad izd'o, al' ne može ni vrisnit kol'ko mu jez'k natek'o. I kad mu splasn'o, sve živo Živko isprič'o.

- Živko?

- E, Živko, tak' se zvao taj nesritnik. Živko Basarić.

- Jebo te! I jel živ? - reče Nebojša.

- Ma kaki živ, bajo. Isti dan pogin'o.

- Ub'la ga ta kuja?

- Ma kaki.

- Taj ga Ferda zakl'o onda?

- Ma kaki, bajo, vi ga ub'li.

- Mi? Kak mi?

- Pa pogin'o od vaše granate. On i još jedan nam išli rov kopat. Taj drugi ost'o živ, pogin'li jedan naš i taj Živko.

- U, jebo te. Znači, mrtav je Živko.

- A ti znaš tog tipa?

- Ma znam ga i sa'ć' vam nešt' reć', sam' nemojte past sa stol'ce. En', onaj tam' šta sjedi, to j' mu brat.

- Kru' ti ne jebem! Što ti, bajo, znaš zasrat!

Ustao sam i otišao do šanka. Za stolom sam ostavio muklu tišinu. Konobarica, predivna crnka koja je jedva imala dvadeset godina, upitno me pogleda.

- Divojčice, moram ti reć'. Jebo te, priznam da sam Hrvat, ali ovaj hrvatski dance je neš' najogavnije šta sam čuo. Jel imaš šta drugo, bilo šta?

Nije imala. I baš joj je bilo žao.

- Joj, imam samo ovaj CD, ovo je novi lokal, gazda još nije nabavio mjuzu.

- A jeb' ga, onda ništ'. Onda 'š morat pričat sa mnom, da se iskupiš.

Muvao sam je neko vrijeme, čini mi se s uspjehom, sve dok u kafić nije ušao utegnuta mladac koji je izgledao kao da je sišao s čitulje. Trenirka do pupka, jakna u trenirci, obrijan do glave. Njezin dečko. Dok me je momak odmjeravao kao da mene želi spremiti na čitulju, od stola se ponovno začuo smijeh.

- U sr'id' ću opet doć'. Ajd bok - rekoh i vratih se za stol.

- I šta, baja, ti mislio da će naš Neša reć' burazu kak' je Živko pogin'o? - pita me Tableta.

- Nisam ništ' mislio, jebo ga ti.

- A možd' bi i rek'o da j' neko drugi u pitanj'. Sam' tog Živka nisam nikad miriso.

- 'očmo l', baja, dost' je bilo? Da nam se Neša ne b' predomislio.

Razišli smo se uz dirljive pozdrave, a Neša nas je otpratio do mosta. Njihov policajac je tražio pasoše.

- Nemamo mi pasoše, imamo sam' osobne.

- Pa ku's'te?

- Kuć', u 'rvatsku.

- Kak' ste prošli bez pasoša?

- Oni naši nas pustil' i mi prošli'. Od vaši' nas niko ništ' ni' ni pit'o.

- Kad?

- Jutros. Lokal' cili dan tu kod vas.

Policajac se počeo po glavi.

- E pa dobro, ak' vas je onaj pustio, puštam vas i ja. Još bi mogli izazvat međ'narodni incident.

Tableta i ja smo se zagrlili i zapjevali neki bećarac. Na polovici mosta smo stali i popišali se u Savu, ne prekidajući pjesmu.

Naš policajac, čija se glava bez šapke plavila u tami, nije nas ništa pitao. Samo je gledao u nas razjapljenih usta, misleći valjda da kraj njega prolaze raspjevani duhovi. Pa i bilo je tako. U to je doba noću preko mosta prolazio samo UNPROFOR.

12.

Nedugo nakon toga prestao sam raditi u Brooklynu. Najprije sam razbio akvarij s ribama, na posve magičan način, krhkom čašom što je smrskala debelo staklo akvarija, izazvavši pravi potop i pomor riba, od kojih mi je bilo žao mnogih, no ponajviše čistača, velike mrke ribe s brkovima nalik somu koji u mulju čeka svoju svinju. Zatim sam se posvađao s Tabletom. On se tad počeo movati s nekim Amerom, simpatičnim bivšim ubojicom koji je radio za jednu od brojnih parazitskih organizacija što su isisavale zadnje iz ove bijedne zemlje pod izgovorom da joj pomažu. Taj momak, izgledom nalik na opasnog plišanog medu, postao je neka vrsta menadžera Pucnja, puške i sprovoda i sponzor pijanki svih članova banda. Tableta je, ponesen svime time, ponovno odlučio nešto raditi s našom družinom ARE-MORICA i odmah pokrenuo inicijativu da joj se promijeni ime. U principu me za to bolio kurac, ja ionako nisam bio tip za skupine, ali mi je smetao način na koji mi je mahao novčanicama, koje su dobili od Amerove organizacije, ispred nosa i govorio kako će svima, pa i meni, biti O.K., ali samo ako budem s njima i promijenim ponašanje. A promijeniti ponašanje, značilo je pristati na te glupe humanitarne igre i ne ismijavati ih, ponašati se kao da je to najnormalnija stvar na svijetu, govoriti mu i, dapače, misliti da je on veliki glazbenik i pjesnik, i ne raditi ekscese. E, to je već bilo previše.

Izašao sam iz Brooklyna i krenuo kući. Znao sam da sam u pravu, ali sam isto tako znao da je to pravo daleko od mene. Sve se svodilo na pisanje, a ono mi tad, u tom kaotičnom življenju, nije išlo. Nisam imao Jasnu Poljanu, ni oslobođenost od materijalnog koja je preduvjet da bi čovjek utočio u drugačije misli, nisam više imao ni novca, ni posao, čak ni daleku mogućnost posla. Opet mi je trebalo čudo. A njihova se lista, bar za mene, prilično iscrpila.

Bio sam hodajuće bure puno gađenja. Opet mi se nije išlo kući. Tamo je bila Miranda, čista Miranda, Miranda zdrava, toliko zdrava da to uopće ne zamjećuje! Meni je trebalo nešto drugo. Veliko pročišćenje. Nisam rođen za prirodu, neću biti mudrac, ni svetac, neću biti čak ni građanin.

Prolazeći Starom ulicom, koja me je oduvijek podsjećala na staru Grčku, njezine gajeve kojima su odzvanjali gromki glasovi filozofa, vidio sam da kod Kontraša gori svjetlo. Možda ću tamo naći neko rješenje.

Jedan je iza ponoći i Kontraš je baš skuhaio kavu. A ima i nekog konjaka. Ma koliko da sam u sebi osjećao ludilo, potmulo ludilo, znao sam ga prepoznati i, nadasve, poštivati kod drugih. Za mene, kao i za Grka, nije bilo sumnje. Luđaci su sveti, kroz njih progovara svemir – i kad se smiju, i kad plaču, i kad ubijaju. Luđaka zato moraš voljeti. Nije to izbor, to je nužda. Uzmimo samo Romea, kinokefalusa, koji bi, kad nije lajao, pjevao i smijao se poput genija. I ja sam ga volio, istinski sam ga volio, unatoč brojnim ugrizima. A Borisa, tog dobrog čovjeka, ateističkog anđela, koji mi je učinio bezbroj dobrih stvari, uvijek sam se prisiljavao voljeti. Ali on se nije znao smijati, ni mrziti kako treba. Nije osjećao treptaje bića, u tome je bio problem.

Htio sam sjesti na stolicu, ali me Kontraš uspaničeno spriječi. Na stolici se nalazi stotinjak, možda i više, najrazličitijih metalnih dijelova. I ne samo na stolici. Cijela je soba zakrčena. Pod je prekriven raznim metalima, akumulatorima, tu je jedan motor „automatic“ i nekoliko njih u dijelovima, cijeli jedan „fíco“ zbog kojeg je Kontraš razvalio zid da bi ga uvezao unutra i onda opet zazidao. Nisam ga pitao što će mu auto koji ipak vozi unutar četiri zida, a on nije objašnjavao. I sve je tu moralo biti tako kako je, Kontraš nikome nije dopuštao poremetiti raspored. Samo je njegova magična ruka imala pravo neku od tih stvari premjestiti na drugo mjesto.

Našao mi je mjesto na krevetu na kojem je dotad sjedio. On čas stoji, čas čuča. Umoran sam, ali pun nemira. Cugamo šuteći. Kontraš prčka po radiju priključenom na akumulator. Volio je daleke stanice na kratkim valovima. Našao je jednu koja je mogla biti turska, iranska, kurdska, tko zna čija. Otpije gutljaj kave, zatim konjak, pa opet kavu, i reče, gledajući me ravno u oči:

– Čečen’ja, bajo, Čečen’ja!

– Čečen’ja! – ponovio sam kao hipnotiziran.

Bilo je to to. Čudo. Čudo Čečenija. Otići tamo i boriti se, uopće nije bitno na čijoj strani. Biti s pravim ljudima, živim ljudima i pročistiti se. Pobjeći od ovih spokojnih, mirnih monstruma.

Petnaest minuta poslije lupam po vratima policijske postaje. Dolaze dva policajca.

– Slušajte, gospodo, do jutra ‘oć’ putovnicu jer napuštam ovu zemlju.

– Gospod’ne, odmakn’ se od vrata.

Nisam se odmaknuo. Udario sam nogom u njih.

- Ja sam veteran Domovinskog rata i zahtivam putovnicu! 'oću napustiti ovu zemlju! Gadi m' se ova zemlja! Gadim se sam seb' u ovoj zemlji! 'oć' putovn'cu, jel to jasno?! Sje'ću ovd' do jutra ak' treba, pizda vam mater'na!

Udario sam još jednom i vrata su se rasula. Tad su me šćepali i opleli po meni. Nisam se branio. O, kako godi dobivat batine! Čista, najčišća milina. Samo što nije dugo trajalo. Policajci su bili odeblji i nisu imali kondicije. Što nisam naletio na nekog utegnutog mladca? Strpali su me u usku dugačku prostoriju, gdje sam neko vrijeme sjedio u potpunom mraku. Tad mi se prispavalo. Nije bilo jastuka, glavu sam stavio na nekakve novine.

Ne znam koliko sam spavao, ali neko vrijeme sigurno jesam. Tad su došli po mene, uručili mi prijavu i uplatnicu za narušavanje javnog reda i mira, vrijeđanje službene osobe te oštećivanje društvene imovine. One novine bile su zapravo oglasnik i, tko zna zašto, strpao sam ga u džep. Eto kakve sam ja sreće. Tableta je jednom u zatvoru našao hrpu love, a ja „Plavi oglasnik“.

Strpali su me u auto i krenuli. Mislio sam da me voze kući. A možda će me i deportirati? Auto je išao prema sjevernom dijelu grada, u brdo.

- Ja ne stan'jem tam' - rekao sam nehajno.

- Ti i ne ideš kuć'. Voz'mo te u bolnic'.

- Na 'sih'jatriju?

- Vi'š kak' ti znaš di ti misto.

- A bar ću se naspavat. Čuo sam da imaju dobre stvar' za to.

Predali su me na odjel i otišli. Primio me jedan bolničar, posve blag, kršćanski tip. Popričao je sa mnom, rekao da će me liječnik primiti kasnije i spičio mi injekciju. Upitao me kakve su mi to rane po licu. Nisam imao pojma o ikakvim ranama.

- Rvo sam se s vragom pa me uj'o, od tog' s' rane.

- Ne šal' se s tim.

- Al' ti m' viruješ, zar ne?

- Virujem ti.

Nakon bolničara, razgovarao sam s liječnikom, kojeg sam otprije znao, jer sam mu prodavao stare knjige sve dok nije dobio alergiju od njih.

- Ti si bio u ratu?

- Pa znate da jesam.

- Kak' spavaš?

- Kad spavam - spavam. Al' uglavnom ne spavam. Sam' ne virujem da to ima veze s ratom, mislim onim ratom. Ovo j' sad gore od rata.

Uglavnom, rekao mi je isto što i bolničar, samo bez blagosti i suosjećanja, i poslao me u sobu, napomenuvši da ću neko vrijeme morati provesti u bolnici.

U sobi je vladala polutama. Legao sam na krevet i odmah zaspao. Spavao sam cijeli dan i cijelu noć, sve do sljedećeg jutra. Samo sam jednom u životu odrapio takvu šihtu, i to devedesetprve u rovu u Medarima. Nakon što sam se smrzavao dva dana, u očaju sam se spustio do ničijeg dijela sela, gdje sam u jednoj kući našao veliki perjani jastuk i krvavi šinjel koji sam skinuo s ubijenog Čejena. Vratio sam se u rov, pokrio svim tim i spavao dan i pol.

Probudio me smrad vlastitih nogu. Vidio sam ih kako vire iznad plahte. A zatim sam iznad plahte, točno iznad palca, ugledao jedno lice - toplo lice koje se smiješilo.

- Faljen Isus - rekao je - cili sat čekam da s' probudiš.

- A zašt'?

- Pa da pop'jemo kavu i popušimo koju.

- Mogu se ovdi nedi oprat noge?

- Pokazać' ti.

- Ne moraš, sam' rec'.

Ipak me je odveo. Čekao me je dok sam prao noge, a zatim smo zajedno otišli do društvene prostorije gdje se pila kava.

Bio je to Stjepan, davorski kralj. Od svih nas gore, jedino on nije ni pijanac ni narkoman. Nije čak bio ni u ratu. Bio je nevin, čist kao pupoljak. Nesvršeni student teologije, većinu je

vremena provodio na psihijatriji. Čak i kad nije ležao na odjelu, dolazio bi u posjet drugim pacijentima bez obzira na to poznaje li ih ili ne. Baš kao princeza Diana. Bio je domaći ovdje. Imao je toplo lice, veliko srce i brinuo se o svima i o svemu.

Sjedili smo u društvenoj prostoriji, nekoliko nas jadnih luđaka luda anoreksičarka koju su silovali najprije Čejeni, a onda, nakon „Bljeska“, i naši, zatim Ferda, momak koji je u Hercegovini natjerao magarca u pokret tako što mu je odsjekao uho, doktor Bubić, alkos koji me je skinuo iz specijalne kad je vidio da iz JNA vučem dijagnozu SCH – i pili Stjepanovu kavu i gledali kroz prozor u plameno drveće jasena. Stjepan me ponudi cigaretom.

- Slušaj, imam ja cigareta, sam' ne znam di mi jakna.

- Ja ć' ti je pronać'.

Pojavio se nakon nekoliko trenutaka s jaknom. Pretražio sam džepove i našao jednu načetu kutiju Waltera i još dvije pune. Bilo je tu i nešto novca. Popili smo kavu, a zatim se vratili natrag u sobu jer je bilo vrijeme za terapiju.

Zgodna sestra mi je zbigejala injekciju i dala mi da progutam tabletu. Dok sam to radio, jednim okom sam uhvatio njezin sažaljivi pogled. Moje drugo oko gleda je besramno požudno. Gotovo da je dira. Osjetila je to, učinila pokret kao da stresa nešto sa sebe, pa produžila do Ferde.

Ubrzo sam opet zaspao. Probudili su me za ručak, no nisam mogao jesti, nego sam samo progutao još jednu tabletu. Glava mi je opet pala na jastuk.

Probudio sam se u ponoć. Jedva sam ustao iz kreveta. Tablete i višednevni post su me gadno udesili, pa sam se cijelim putem do kupaonice zanosio kao ringišpil.

Ušao sam pod hladan tuš. To me je osvježilo, pa sam otišao do društvene prostorije namjeravajući popušiti cigaretu prije nego što se vratim u krevet. Upalio sam svjetlo.

- Ugas' to – reče glas koji je pripadao doktoru Bubiću. Sjedio je na klupi do prozora, gledao van i pio pivo.

Nisam mogao da se ne nasmijem.

- E pa, doktore, ovo stvarno nisam očekiv'o. Da vi, medicinski radnik, od svi' nas p'janaca ovd' jedin' pijete alkohol, i to na ličenju.

- A šta s' ti očekiv'o?

- Pa da se pridržavate terap'je i virujete u izličenje.

Doktor se gorko nasmije. Ustao je, odšetao do televizora i, skinuvši stražnji poklopac, izvukao iz njega litru rakije. Otpije dobar gutljaj i ponudi me. Odbio sam.

- Pa da s' kljukam tim smećem od tableta i vegetiram po cili dan k'o ti. Nis' tu ni tidan dana, a već si se navuk'o. Sam' spavaš, ne dižeš glav' s jastuka.

- A kak' to da drugi ne spavaju'?

- A šta ti misliš? Zašt' svi spavaju zdravim snom? Zašt' se ujutro bude i funkcioniraju u relativno savrš'nom red'?

- Pa valjd' zato šta s' izlićeni. Il' s' na put' da to postan'.

- E viš kaka s' ti budala! Pa spavaj' zato šta piju. K'o i ja. Ja sam im svim' dao da piju. Izvršio sam puč u lićenju, proveo sam revoluc'ju ovd' i dao im da piju!

- E jeb' ga sad! Pa zašt' ste onda u'pće ovd'?

- A zašt'? Zbog mira, et' zašt'! Ovd' se jedino može na mir' pit'. Čista meditacija, mir, nema agresije. Jedino šta uznemiruje s' ovi plameni jasenovi. Pa onda, tu j' i skrovište. Kad poželim sakrit' piće, sakrijem ga i niko ga ne nađe. Niko ga ni ne traž'! A kod kuće m' žena proval' svako misto. Ni kapi nemam u proklesoj kući!

13.

Ipak nisam prešao na doktorovu terapiju. Pio sam tablete, postajao sve pijaniji i bivalo mi je sve gore i gore.

Počelo mi se pričinjati.

Jedne noći sam se probudio i nad sobom ugledao Štakora.

Sklopio sam oči i opet ga ugledao. On i mršava udovica, čiji se lik mijesao s ludom anoreksičarkom, sijali su rižu ispred Gradskog poglavarstva i cerili se kao ludi. Zgrade su tonule, čitav grad je propadao u panonsko blato. Bila je tu i jedna podmornica, ali su njezina vrata bila čvrsto zatvorena. Iz riže su rasli plameni jasenovi, a u njihovim je krošnjama gorio Stjepan, davorski kralj. Nije vrištao, samo se blago smiješio.

Probudio sam se u podne i na Stjepanovu krevetu ugledao Štakora. Bio je dan, bila je java. A Štakor je bio svjež, obrijan i zdraviji od svih nas.

Pozdravio me je. Dok mi je objašnjavao kako je ovdje zato da mu ne ukinu socijalnu pomoć, ja sam samo gledao njegove zube koji su se kezili. A bio sam slab, suviše slab.

Štakor nije bio jedini problem. Nekoliko sam puta razgovarao s anoreksičnom Višnjom. Nastojao sam biti što nježniji prema njoj, pa mi se otvorila, pričala o djetinjstvu, mladosti, faksu hortikulture što ga je završila i velikim planovima koje je imala kad se vratila na imanje svojih roditelja. O tome kako su je silovali. O bolesti, o alergijama i krastama koje su joj pokrivala čitavo tijelo. Slušao sam je satima, davao joj podršku, hrabrio je, ponekad bih joj stisnuo ruku i rekao da samo izdrži, da ćemo pobijediti tog gada – život. Gledala me je potom, dugo šuteći, oči su joj svjetlucale. Dogodila se glupost koju nisam htio, zaljubila se.

Počeo sam je izbjegavati, što i nije bilo teško jer sam spavao po cijele dane. Međutim, stala mi je dolaziti u sobu, sjedila bi na krevetu i gnjavila me cvrkutanjem dok je sestra ne bi otjerala. Izlazio sam samo kad sam morao. Pušio sam u tri, četiri ujutro kad je ona spavala.

No ona je saznala za moje navike i jedne noći mi napravi zasjedu u društvenoj prostoriji. Hladno sam je pozdravio, sjeo na klupu pokraj prozora i zapalio. U njezinu kasetofonu, koji je stajao na stolu, tiho je svirala neka prastara kaseta Prljavog kazališta. Naišla je ona stvar gdje se pjeva o lizanju sladoleda. Tad je Višnja poludjela. Pojačala je stvar i počela plesati

krećući se prema meni. Pritom je bestidno palacala jezikom oponašajući lizanje i pjevala svojim slabašnim glasom „Daj mi jedan liz, liz!“.

Iza mene je zid. Nemam kud. Razmišljam što napraviti, ne želim je povrijediti, no odvratnost mi se diže od stopala i uspinje uz kralješnicu, ukružujući me cijelog u gadnu, bijesnu erekciju. Kad me je dodirnula, eksplodirao sam i šćepao je za ruke, lake i lomljive poput dugačkih ledenica, digao je na stol i zaurloao: „Dost’, u pizdu mater’nu! Dosta! Pizdo šugava!“

Višnja me pogleda zaprepašteno, njezine lijepe velike oči (jedino što je na njoj bilo lijepo) se rašire od šoka, pa brizne u nijemi bolesni plač. Gledam je i pomišljam da bi možda tako plakalo pseto kad bi mu odrezali jezik. Bila je, naravno, odvratna, no više nisam osjećao gađenje, nisam osjećao ni sažaljenje, odnosno jesam ali kasnije, no najprije sam osjetio nadmoć, i to me iznenadilo, eto, i ja bijednik, jado koji prespava većinu dana pod tabletama, ja koji sam počeo strepiti i od Štakora, čak i ja mogu izazvati nečiju sreću ili ogromnu bol. I tek tad postadoh svjestan nabrekline u gaćama, uzeh je u naručje nježno, poput oca, pa je – dok je njezin koščati bok ugodno pritiskao moj pulsar – odnesoh do dežurne sestre. Ulazeći u sestrinu sobu primijetio sam Štakora u dnu hodnika.

- Dajte joj nešto, molim vas – rekoh sestri.

- U redu, pustite je meni. Vi se vratite u sobu.

Produžio sam do WC-a i gledajući se u ogledalo izvadio ga iz pidžame. Jedva da sam ga dodirnuo, a sperma šiknu van zalijepivši se za slavinu. Zatim se vratih u društvenu prostoriju. Štakor me dočeka svojim uobičajenim cerenjem.

- Šta ne pojebeš to, baja? – upita on.

- Njoj ni’ dobro, čoviče. Ko’i ti kurac?

- E pa šta, i dalj’ je žensko.

- Ti s’ bolestan. Teb’ je stvarno misto ovd’.

- A ti nis’, jel’? Glumiš tu da s’ joj k’o neki kolega, pričaš da ‘š joj pomoć’, a kad ti ona fino dođe, ondak joj... Kak’ si joj ono rek’o – pizdo šugava, a? ‘esam dobro čuo? Et’, mene boli kurčina za nju, al’ ja je neć’ odbit. Izjebać’ je pa ‘š vi’t kak’ će ozdrav’t.

- Slušaj, baja, ak' joj priđeš, najeb'o s' od mene.

- O? Baš mi ne izgledaš k'o neko od kog bi mog'o najebat. Paz' da s' ne b' zajeb'o.

Nekoliko dana nisam vidio Višnju. Sad ona leži u sobi i ne izlazi. Koristio sam te dane za jačanje. Odbacio sam tablete, jeo što sam više mogao i vježbao. Fizički sam se osjećao puno bolje. No u glavi sam još uvijek bio katastrofa, i sam pogled na Štakora preko puta mog kreveta bio je dovoljan da me deprimira. Tu je pomagala misao o Višnji. Hranio sam se njezinom nesrećom. Svake noći bih se sjetio njezinog beznadnog plača i kurac bi mi se dizao, drkao bih ga polako i zamišljao kako joj ljekovitim poljupcima obasipam tijelo, ulazim u nju kao svetac, a s nje nestaju kraste i osipi, čelo joj se ozaruje, život vraća.

A Višnja, stvarna Višnja, ustala je iz kreveta i pronašla novog prijatelja. Ponavljala se priča sa mnom, samo što sad svaki dan dolazi i dugo sjedi na Štakorovu krevetu, točno preko puta mene. Zajedno piju kavu i šetaju parkom koji okružuje bolnicu.

A ja sam svake noći nastavljao sa svojim masturbatorskom seansama, jedino se promijenio sadržaj mojih fantazija. Više nisam bio svetac, bio sam osvetnik. Počinjao bih s tim u krevetu, a zatim ustajao i odlazio na WC. Jedne takve noći, prolazeći pokraj ženskog zahoda, čuo sam čudno dahtanje. Ni ne razmišljajući uđoh unutra.

Štakorova pidžama bila je svučena do koljena. U rukama je držao tridesetak kilograma tešku Višnju – naticao ju je na kurac dok je ona gotovo beživotno visjela u njegovim šapama. Bila je pri svijesti, oči su joj bile raskolačene, ali su izgledale mrtve, kao i cijelo tijelo.

- Pušti je, sroljo!

Pogledao me je kao da radi najnormalniju stvar na svijetu no učinio je što sam mu rekao. Zakopčavao je šlic od pidžame kad sam ga pogodio. On pade na koljena. Krv šiknu iz arkade, ali nedovoljno. Morao sam mu se napiti krvi. Ščepao sam ga za kosu, dovukao ga do školjke i počeo mu glavom tući o nju. Nova krv je potekla, bilo je dosta te krvi i to me smirilo. Ostao je ležati tamo kraj školjke, blizu kanalizacijskih cijevi i njihovog kompliciranog sklopa koji je zapravo i bio njegov svijet.

Višnja je stajala naslonjena na lavabo i gledala me ništa ne shvaćajući. Djelovala je nevjerovatno krhko, imao sam dojam da bi se rasula u ništavilo kad bih je dodirnuo. Odjeća joj je razderana, iz kućne haljine proviruju šiljate sisice. Razmaknuo sam haljinu. Na mršavom neuhranjenom tijelu crnio se grumen dlaka. Kurac mi počeo bolno oticati.

Uzeo sam Višnjinu ruku i sklopio je oko otekline. Prsti su koščati ali mlitavi i, kad sam joj pustio ruku, ona nemoćno pade uz tijelo. Ponovno je uzmem i učinim isto. Njena ruka vođena mojom odvede me unutra, njene oči gledaju i dalje razrogačeno ne videći ništa, nabijam taj živi leš držeći je objema rukama obuzet nevjerojatnom pomamom. Osjećam kako me trese grčevit plač, niz lice mi se slijevaju žareće suze, a u ušima odzvanja zvuk tog plača nalik na škripu ili promukli lavež grabljivice, smijeh hijene. Zatim sve utihnu, tijelo mi se smiri.

Višnja najednom oživi, načini nekoliko koraka, pa sjedne uz Štakora, koji je još uvijek ležao na podu. Vratio sam se u sobu, odjenuo svoju odjeću i pobjegao iz bolnice.

Nije imalo smisla da idem kući jer bi me tamo odmah našli i vratili u bolnicu. Ovaj bi me put možda spremili i u ludaru. Zato sam krenuo prema kolodvoru. Restauracija radi cijelu noć, popit ću kavu i razmisliti što napraviti. Bilo je oko četiri ujutro kad sam izašao iz bolnice.

Kavu sam popio, pa i drugu, i treću, ali se ničemu nisam domislio. Znao sam samo da se želim izgubiti odavde. Gledao sam ljude kako ulaze u vlakove i zavidio im više nego bogovima.

Počeo sam listati onaj oglasnik što sam ga našao u zatvoru. Bio je star dva tjedna, no nikad se ne zna. „Traži se pomoćni radnik i zidar.“ Nazvao sam. Javio se nekakav kreštavi zagorski glas.

- Zovem u vez' posla.

- Kaj si ti? Zidar il' radnik?

- Antlogor.

- Jes' Bosanac?

- Slavonac.

- Slavonac je - rekao je nekome pokraj sebe, a onda se opet obratio meni: - Mo'š doć'.

- Kad?

- Odma'. Dođi u Turanj kraj Zadra i nazov' ovaj broj. Neko bu došel po tebe.

14.

Šef mi se zvao Rudi Puškadija. Stvarno se tako zvao. Zvali smo ga Ruda. U firmi su osim mene radili još trojica: Ante, Slavonac, i dva Zagorca iz Rudina mjesta, Ivek i Štef. Ne zafrkavam se, stvarno su se tako zvali. Bio je tu još i Rudin sin, koji nam je, uvjetno rečeno, kuhao i ponekad uskakao kad je bila frka na poslu. Njemu nisam zapamtio ime, pamtim ga samo kao jezivog kuhara.

Čim sam stigao, majstor Ante me je uvukao u svoj slavonski klan, koji je dotad činio samo on. Ali Ante je većinu svojih rečenica započinjao sa „Mi Slavonci...“, i to neovisno o tome o čemu govori, tako da je čovjek imao dojam da gdje god on pođe, za njim ide čitavo pleme ljutih ravničara koji će smožđiti sugovornika samo ako se ne bude slagao s onim što Ante kaže. Stalno je kenjao protiv one dvojice. „Mi Slavonci smo za nji' inženjeri. Kad su Zagorci bil' zidari! Pogle' sam' ovog Štefa, kašlje po cilu noć, ne da m' spavat. A onaj drugi se ne trizni. I taj Ruda! Bijo željezničar i sadeka misli da može bit zidar! Zagorski kmetovi!“ Pristao sam na tu igru jer sam ionako radio s njim, a i spavali smo u istoj prostoriji u kontejneru.

Štef ima više od šezdeset godina, cijeli je život proveo na građevini, tako da je zapravo polumrtav. Ivek je stari dečko, nikad nije ni bio sa ženom i jedina mu je i prava ljubav cuga. On piće stvarno voli i ne pravi razliku između različitih vrsta – voli naprosto sve.

- A žene, Ivek?

- Ma kaj žene!? Et', Štef je imal ženu, dobru ženu, zajedno su pili, ni' mu brojila kaj pije. A on ju je ubil. A dobra je žena bila.

- Ubjo je ženu?

- Je, ubil ju je. Zajedno su se napil, pedeset litar vina su si popil, pa ju je zatukel.

- Pa kak'?

- A kaj ja znam kak'? Pitaj si ga sam.

Ivek je stvarno volio piće. Kad bi vidio pivo, on bi nesvjesno počeo trljati ruke od miline. Štef nije imao takav ljubavnički odnos prema piću, on je uništavao alkohol kao da ga mrzi iz dna

duše. Rezultat je bio isti. Njih dvojica se nisu trijeznili.

Ono sa Štefovom ženom me zaintrigiralo. Gorio sam od znatiželje da popričam s njim. Krajem prvog tjedna odlučio sam počastiti ekipu s cugom. Bio je to ustvari i red, ipak sam ja bio novi u firmi.

U nabavku smo išli Ivek i ja. Baba, lukava dalmatinska seljanka, najprije je rekla da nema rakije, a zatim se, nakon našeg navaljivanja, sjetila da ima još sasvim malo, samo to su njezine vlastite zalihe, pa je i cijena drugačija. Trideset kuna. Pogledao sam Iveka. Oči su mu svjetlucale od želje jer je znao što slijedi. Baba nam da probati.

Stresao sam se. Bio je to živi otrov, uvreda za moja usta navikla na finu slavonsku šljivu, no bilo je bitno da Ivek nema nikakve zamjerke. Nije imao. Naprotiv. Kada je baba otišla natočiti, on iskoristi priliku i još jednom potegne iz probne boce.

U kontejneru nas čeka Štef. Tu je i kamara piva, pa smo s njim počeli, a tek onda prešli na rakiju. Bar smo tako učinili Štef i ja. Ivek naizmjenično pije pivo i rakiju, gledajući i u bocu piva i u čašu rakije zaljubljenim i zbunjenim pogledom. Kad bi ispio žestu, pogledao bi u bocu piva kao da joj se ispričava što nije pio iz nje, a onda brzo pohitao da to i učini. Ništa nije govorio. Kad ima cuge, njemu ne treba nitko.

To mi odgovara jer ionako želim razgovarati sa Štefom. Štef ima velike zube i što je više pio, gornja mu se usna povlačila prema gore. Na kraju se skroz povukla i ja sam pio s konjem.

Taman sam ga htio upitati za ženu, kad on reče:

- Je, fali, fali mi. Zato i jesam stalno na terenu, pusto mi doma bez nje. Deca su vtišla, sam sem ko pes. A tak smo se lepo znali družiti! - reče Štef i udari u plač.

- Pa dobro, de nemoj plakat, Štef, ajd da pop'jemo još po jenu.

Kucnuli smo se, a onda sam ga upitao kako se to dogodilo.

- A kak? Zbog ovog, zbog pijače! - reče on odjednom i razbije čašu. Natočio sam mu drugu. On otpije i nastavi mirnije: - A krasna je žena bila, znaš. Je, ispočetka je zanovetala, a onda sam joj rekel: „Čuj, Marica, pa spij i ti sa mnom jenu, buš videla kak je to lepo!“

- I, jel spila?

- A je. I svidel' joj se. Pa smo zajedno počeli pit. Ja sam vu mirovinu vtišel, malo smo delali,

malo pili, bil nam je tak lepo. A onda smo za tri dana šezdeset litar' vinčeka spili. Ona je zaspala vani, pod štalom. Otpeljal bi je ja vnutra, al' je bila duplo teža od mene. Ja sam vtišiel v hižu i zaspal. Kad, u ponoć, probudi me neka graja. Koke kokodaču, sve se ori. Znaš, Gorki, lijać nam svake noći koke kral. „E sad buš moj!“ – rekel sam i pušku vzel. Opalim prema njem, pogodim, i pijan sam nepogrešiv. Pa se vratim nazaj v krevet. Mislil sam v jutro oderat lijaća.

Ni' dugo prošlo – opet graja. Lupaju po vratima. „Otvaraj“, kaže, „policija!“

Otvoril sem.

– Štef Jurinek?

– Ja sem.

– Hapsimo vas zbog sumnje da ste ubili svoju ženu Mariju Jurinek.

Tu sam se razbesnil.

– Ma ko je Maricu vbil? Eno Marice tam' pod štalom spi. Ja sem jedino lijaća ubil, a to ni greh ni pred ljudima ni pred Bogom.

Al' oni nisu slušali kaj im pripovedam, nego me pod ruku uhvate i pod štalu odvedu. Kad tam' moja Marica mrtva leži. Točno v čelo sem je strefil.

– Jel to lijać, Štef?

– Ni', ni' lijać – rekel sem, a suze mi na oči krenu. Et', moj Gorki, tak ti je to bil'.

Oko deset su stigli Ante i Ruda, koji su dotad u Rudinu stanu vodili važne poslovne razgovore. I oni su lagano nakresani.

Ruda se prihvati rakije i, nakon nekoliko dupkom punih čaša, izjavi da je zadovoljan svima nama, da smo dobra ekipa i da je pred nama svijetla budućnost. Jedino ga ja slušam. Ivek miluje bocu, Štef sad Anti priča svoju priču. Ja sam, odobravajući Rudi, kimao glavom i, onako pijan, uopće nisam mislio da je sve to krajnje blesavo. Čvrsto sam vjerovao u poslovne uspjehe naše firme, čiji su kapital činile jedne tačke i neispravna mješalica za beton.

Odjednom, Ruda me zagrl i rasplače se. Bio je to drugi plač te večeri. Šta je s tim Zagorcima, do kurca?!

I Rudu je mučila žena. Njegova je, doduše, bila živa, ali u tome i je bio problem. Bila je preživa i Ruda joj nije bio dovoljan.

- A ljubavniku sem je vozil, možeš ti to zamislit? I čekal sem je dok bi bila s njim, pa je peljal doma. Al' ni to joj ni' odgovaral, ostavila me je.

Zacrnilo mi se pred očima. Ruda je zgodan, markantan tip i mučno je gledati ga dok cmizdri za bivšom ženom kojoj je služio kao prijevoz do jebača. Previše mučno. Pokupio sam se i otišao spavati.

Ujutro smo svi kasnili na posao, no kasnio je i Ruda, tako da nije bilo problema. On je inače radio zajedno s nama, no imao je dana kad bi poželio staviti kravatu i odjenuti odijelo pa takav prošetati gradilištem kao pravi direktor firme. Budući da drugog odijela nije imao, u te je svrhe služila njegova željezničarska uniforma koju je nosio dok je radio kao strojovođa. Danas je takav dan.

Štefa je, čim je ugledao našeg elegantnog direktora, odmah počeo mučiti želudac pa me upita da mu posudim lovnu za još jednu litricu rakije. Popio je tu litru i srušio se s visine od tri metra. Na čelu mu se razvalila rupa kroz koju si mogao provući dva prsta. Takvu je rupu imao Ferda kad su ga ono naši utepali u Prašniku. S malo krvi. I isto sam tako osjećao neodoljivu želju da gurnem prste unutra.

Dok sam ga nosio u Rudin auto, on je vikao da sam ja najbolji, da su Slavonci pravi ljudi i da pljuje na sve Zagorce, a naročito na Rudu koji mu je dužan dvanaest plaća. I još mi reče da bježim odavde što prije jer da ionako ništa neću dobiti. To je bilo zadnje što sam od njega čuo jer je taj dan umro u zadarskoj bolnici.

Broj članova naše firme tako se smanjio na tri. No ni to nije potrajalo. Puklo je nakon dva tjedna.

Bila je kišna nedjelja, pa nismo radili nego pijuckali u kući gdje je Ruda imao stan. Nisam baš najbolje volje. Otkako sam stigao, nijednom se nisam okupao. Nemaš gdje. Oprao bih ruke i umio se u buretu na gradilištu i to je bilo sve. Spomenuh to Rudi, osjećajući kako me skorene dlake draškaju po guzici.

- Pa mo'š'te se vi, dečki, ovdje kupat. Ja bum to zaračunal i problema ne bu - reče on velikodušno.

- Kad smo se dogovaral' o uvitima, ti s' rek'o stan i 'rana. Ja pod stanom podrazumivam i

kupaon'cu.

- Pa i ja to plaćam.

- Ti plaćaš svoj stan. I živiš u kuć' di postoji kupaon'ca. U našem kontejneru tog' nema. Ni za'oda nema. Ojtra me dovat'io proljev i moro sam ić' srat' u onaj spaljeni bus.

Ruda se napravi da ne čuje i ode u kuhinju. Kad se vratio, nisam više potezao to pitanje. Zatim je stigao Ante i njih su dvojica počeli kartati. Zvali su i mene, ali sam odbio. Bila je to idealna prilika da se izgubim. Osim što se dva tjedna nisam prao, sve to vrijeme nijednog trenutka nisam bio sam. Za mene je to značilo propast.

Imao sam nešto love jer sam dobio sto maraka akontacije. Kiša je i dalje padala, ali mi to ni najmanje nije smetalo. Činjenica da ću sam provesti dan, daleko od Rude, Ante i Iveka, bacila me u trans. Ponio sam bilježnicu, šetao rivom i čitav dan piskarao po birtijama. Pravo oslobađanje.

A zatim su došle djevojke. Dvije, tri, četiri. Sjele su blizu mene - previše blizu. Ona najbliža se namršti i odmakne, pa nešto reče prijateljicama. Sve četiri pogledaju u mene, smrdlju. Nije mi to smetalo, skoro da sam bio ponosan na taj svoj smrad nakupljenog rada. Pisao sam i dalje, vikiški pohlepno pijući pivo i uživajući u podrugljivom zvuku njihovih dalmatinskih glasova.

Izašao sam na rivu i zaurloao od sreće. More je bjesnilo, kiša lijevala, Velebit odašiljao svoje bjesove. Nisam imao baš nikakvog razloga da budem sretan, no, eto, bio sam, stojeći tamo na rubu obale i urlajući kao luđak, malen i ogroman, dvjesto metara dalje od mjesta gdje su Ante i Ruda razbacivali karte.

U transu sam stigao do velike konobe u Filip-Jakovu, tople pećine dupkom ispunjene jer je lokalni nogometni klub slavio tko zna koliko godina postojanja. Žena nema, i to je sad u redu što se mene tiče. Sve sami muškarci što se slabo peru, njih stotinjak, od malih dečkića do staraca koji su već zavirivali na onu stranu. I svi su pjevali. Na suho.

Naravno, sve su to bili hajdukovci. I lijepo su pjevali. Njihova me pjesma toliko raznježila da sam im se i ja pridružio. E, sad sam se ja zanio. Ja, uljez u njihovom toplom svijetu, poželio sam biti njihov, biti Dalmatinac, kleti se u Hajduka, pivati o moru, i unio sam to u pjesmu, škrgućući i mucajući, ispuštajući glas iz dubine svog mora, pjevajući i pjevajući uopće ne primjećujući da su svi utihnuli. Da svi gledaju u mene. Da svi slušaju mene. Mene, koji im

kvarim pjesmu.

Ništa, pjevam dalje. Na suho, kao oni maloprije, samo bez sluha. Nitko mi se nije pridružio, svi su me šutke gledali uživajući u mojoj mucu, i već sam pomislio da ih sve pošaljem u tri pizde materine i da zbrišem, kad se otvore vrata a u konobu bane potpuno unezvjereni Ivek. Još jedan kontinentalac. Uljez. Njegova pojava izazove trenutačnu provalu smijeha. Dođe mi ga žao.

- Ivek, di s', bajo!

Ivek me jedva pronađe svojim izgubljenim očicama. Pa reče:

- Zgubil sem se, Gorki. Ne znam doć' doma.

- Ni' ni čudo kad živiš u kontejneru, bajo! Ajmo mi sad ovim šminkerima prepotentnim otpivat jenu našu!

Već sam zaustio Dinamovu popevku, punu krvi, bijesa i zdravog bola, kad Ivek iz sveg glasa pusti svoju „Suzu za zagorske brege“.

- Ne tu, Ivek, ne tu!

Ne možeš ga zaustaviti. Najsmješniji čovjek na svijetu, malen, debeo, zarastao u brkove i bradu, usukanih ramena, simpatični gogs iz Krapine koji se izgubi u selendri sa tri ulice, fantastično je pjevao tu iritantnu stvar, ništa manje sjetnu od dalmatinskih tužbalica koje su do maloprije bile na repertoaru.

- Dosta je, Ivek, biž'mo sad na spavanje! - rekoh gurajući ga van, ali on je i putem nastavio pjevati, tjerajući me u plač.

Sutradan sam spomenuo Anti što je Ruda rekao u vezi plaćanja za kupanje. On popizdi, baci zidarsku žlicu i odjuri to raspraviti s Rudom. Vratio se nakon deset minuta.

- I?

- Dobjo sam otkaz - reče on veselo.

- O, sunce ti ne jebem, i šta ć' ja sad?

- Ma ne brin' se ništ', sre'ću nam ja poso dok ka'eš keks.

- Onda, baja, sređuj odma' jer ja idem tom šupku dat otkaz.

Ruda nije najbolje primio moju odluku o napuštanju firme. Znao sam da sere i da bi me sigurno sam otpustio sad kad je Ante, zadnji majstor u firmi, dobio nogu. No on je bio težak na plaćanju i ta je priča bila samo uvod u nevjerojatnu sagu o Antinoj i mojoj rastrošnosti, po kojoj nismo svaki dan kusali kiseli krumpir s kožicama i jaja što ih je dovlačio s neke propale farme, nego smo se na njegov račun gostili, lokali i pušili poput pijanih grofova, potrošivši tako unaprijed svu svoju zaradu. Ruda poentira s tim da obojica možemo ići, ali da nam on neće ništa platiti.

- Nemoj take stvar' opće govor't, bajo, pripaz' se.

Ruda odjednom skoči i ščepa me za vrat svojim ručerdama.

- Men' buš pretil, sroljo! Men' buš pretil!

Životinja me stezala sve više i sigurno bih se bio onesvijestio da ga Ante nije klepio s leđa. Ali Rudu nisi mogao samo tako srušiti. On se baci na Antu, obori ga jednim udarcem i stane lemati. Kad sam došao sebi, spazio sam letvu s velikim ekserom, cenerom, i zabio mu je u rame. Ruda urlikne od boli, pa krene na mene. Zamahnuo sam još jednom ne gledajući gdje udaram. Pogodim ga u koljeno i srušim. Letva se spusti još jednom, a cener mu probije dlan i prikuje ga za zemlju. Čvrsto sam držao letvu, dok ga je Ante mazao nogom u glavu.

- Ajmo ga šubeknut u mišalicu - reče Ante sav zadihan.

- Znaš da ne radi, jebi ga.

- Ma u onu vel'ku, Pilotovu. Al' de vid' prije ima l' šta para.

Našao sam dvjesto maraka u Rudinu novčaniku. Sto sam dao Anti, pa smo ubacili Rudu u mješalicu.

- I šta sad, u kurac!? Šta ću sa sto jebeni' marak'?

- Biž'mo. Naš'o sam nam poso na Pagu. Ra'ćemo za Damira, znam tipa otprije. Je Srbin, al' ni tol'ko loš.

Kad smo nakon pola sata autobusom prošli pokraj gradilišta, Ruda Puškadija još se uvijek okretao u mješalici.

15.

U Novalji nas je dočekaao Damirov čovjek i kombijem prebacio na drugi kraj otoka, u Povljanu. Ovdje smo smješteni u apartman. Već je to bio velik napredak.

Radili smo za drugog Srbina, Stanišu, koji je gradio zgradu od pet katova s apartmanima. Već sam prvi dan shvatio da s njim neće biti lako. Ta je picajzla od čovjeka tjerala svoje ljude, ekipu od šest dotura, da četkama čiste lopate. Ni oni nisu ništa bolji. Hodali su naokolo u snježnobijelim kombinezonima, nisu se družili niti razgovarali s nama, samo bi ponekad spustili pogled pun prezira na naše dvije parijske zidarske glave. Nisam imao ništa protiv tih budala, bili su to domaći ljudi, sve sam go' Pažanin do Pažanina, bojali su se juga jer ih je tukao u glave, bojali su se bure jer ih je bacala u more, a najviše su se bojali Staniše koji im je davao kruh na tom njihovom usranom otoku. No zato sam njega, Stanišu, zamrzio otprve. Taj me je bolesnik znao satima špijunirati iz prikrajka dok sam radio na staroj mješalici, „koja je podigla ovu zgradu“ i bila prekrivena naslagama betona, ali je on zahtijevao da ponovno izgleda kao da je izašla iz dućana. No ne bunim se, kao ni doturi. Imam satnicu od pet maraka, imam gdje srati i spavati, što je samo po sebi nevjerojatno u odnosu na Turanj i Rudu Puškadiju.

Ni s Antom se ne slažem najbolje. Dok je u meni gledao nekog svog šegrta, sve je bilo u redu. No kad je shvatio da nemam namjeru postati zidarom i, što je još gore, da nešto čitam i pišem, počeo me i on jebavati na poslu.

- Dva zidara b' ja mogo služ't, dva zidara, a ne jenog! Odma' sa' ja vidjo da nika' nis' ni kurca radjo! - recitira on dok ja lopatom hranim vječno gladnu mješalicu, i to nakon što sam na peti kat dovukao bure vode i puste vreće cementa i vapna.

Kulminiralo je kad jednog dana nisam očistio prostoriju od šprica. Radili smo dva sata prekovremeno, ja sam ostao još pola sata nakon njega da bih oprao alat, mješalicu i prostoriju u kojoj smo radili. Uz to me je bolio zub, lice mi je bilo natečeno kao da su me izboli stršljeni i bio mi je pun kurac svega. Gledao sam da što prije zbrišem iz te odvratne zgradurine s ružnim stanovima, koje će pokupovati prevaranti i profiteri. Na špric sam zaboravio. Do sutra se stvrdnuo i Ante je popizdio kad je to vidio, mada se špric bez problema mogao odlomiti. Počeo je srati kako više neće raditi, kako ga Staniša jebe zbog mene - i što je više govorio, iz njega je izbijao ljigavi, gadni mekušac. Uzeo sam njegov

tesarski čekić i stao razbijati beton.

- I sa'š mi još polupat čekić!? Jebo te kru', jel znaš ti kol'ko taj čekić košta?

Vratim mu bez riječi čekić, uzmem pajser i nastavim raditi. On i dalje serucka. Ljigave riječi padaju na vlažni pod izazivajući šljapkav zvuk kao kad govance pada u školjku.

Prestao sam raditi.

- Kak' ja vidim stvar', baja, ti imaš tri mogućnosti. Il' nastav' s radom, il' id' kuć', il' nastav' srat'. Ak' učiniš ovo zadnje, jebo me svako ak' ovaj pajser ne završi u tvojoj glavudži - rekao sam mu krajnje mirno i ozbiljno, pa nastavio s radom.

On se odluči za ono prvo. Od tog sam trenutka ja mučio njega. Antina ljigava suština je potpuno prevladala i sad mi je povlađivao i kad sam stvarno činio greške.

Takvi su bili dani s Antom - usrani. Ali zore! Sulude zore krvavog neba, zlokožne zore pune slatke strepnje. Ustajem bar sat vremena prije svih, palim grijalicu, kuham kavu. U ugodnoj toplini sobe, u apsolutnoj, gotovo opipljivoj samoći (iako Ante spava tik do mene), zapisujem, pušeći, dvije-tri rečenice. Te me rečenice spašavaju, kao i saznanje da ni s kim neću razgovarati bar još sat vremena. Nakon toga postajem jak, najjači. Diže mi se kurac i jebem Antu. Na Pagu nisam vidio ženu, osim dvije trgovkinje od kojih je čak i on bio privlačniji. Sutradan sam otišao do njih, dugo ih gledao, a onda kupio par bijelih čarapa. Natjerao sam Antu da ih navuče, pa sam ga opet ugurao u tog prljavog, hihotavog zidara koji mi je mogao postati prijatelj, ali nije, nego se pretvorio u najveću cmizdravu kurvu na čitavom otoku.

Jedne nedjelje vraćao sam se s novim parom bijelih čarapa kad sam naišao na četiri dotura kako sjede na kamenom zidu i promatraju svinju koja juri po dvorištu krčeći sve pred sobom. Jedan od njih nacilja je iz kalašnjikova. Opali - i promaši.

- Ej, Slavonac, ej, moga bi nam pomoć!

- Jaz sem Zlovenac. Jeb'te si mater.

Nikad u životu nisam klao svinju. Stari i ja smo ih, doduše, poklali na stotine, ali to smo bili stari i ja. Nikad ja. S druge strane, nož je nož. Čekić je čekić. A krv je krv.

- Daj tog krmka 'vamo!

Međutim, nije to nimalo lako. Jadna je zvijer svašta proživjela u tih pola sata otkako su je

dovezli. Najprije su je pokušali zaklati nožem, no svinja im se otela i udarila u stampedo. Kalašnjikovom su joj jedino uspjeli otkinuti papak i sad je svinja bila luda od straha i bijesa.

Od žice sam napravio sajlu i nabacio je na njenu njušku. Kad se dobro zategla, predao sam žicu jednom od dotura, zgrabio macolu i sručio pet kila željeza na svinjsko čelo. Svinja padne i ja joj zavučem najprije nož, a zatim ruku kojom prekinem dušnik.

Sjeo sam ispiti vino, a doturi se, osvetnički raspoloženi, bace na svinju. Kad su završili s pažunjanjem, odvukli su je na cestu i počeli sjeći nadvoje.

- Šta to radite? Di s' vam čengele?

- A ča ti to?

- To ti ono na šta obisiš svinju.

- A nimamo mi to. Mi to ovak', na zemlji.

- O, jebo vas ja!

Napustio sam doture s osjećajem da sam upravo ubio jedinog prijatelja na otoku.

Stanovali smo kod Mladena, bivšeg kuhara i opasnog luđaka. I on je bio koljač svoje vrste. Opremljen lovačkom puškom, jurio je kabrioletom po otoku i lovio divlje zečeve. Jednom mi je pokazao tu svoju lovinu u zamrzivaču - izvadio im je utrobu, ali ih nije odrao već ih je s krznom strpao u led. Kad nije ubijao zečeve, stradavale bi hobotnice. Od tog je spremao hranu za dvojicu Bošnjaka koji su stanovali u sobi pokraj naše. Neprestano me je nagovarao da i mi jedemo te njegove obroke.

- Za tri's't kunića imali bi kraljevsku večeru - govori mi Mladen svaki dan umjesto pozdrava.

- Stvar je, u tom, Mladene, šta to ne ovis' o nam'. Staniša o tom odlučuje - odgovaram mu izmotavajući se. Ne bih od tog luđaka pojeo ni mrvicu. Nikad ne znaš što je sposoban staviti unutra.

Mladen ima šest soba i one služe za iznajmljivanje, a on sam spava na podu svoje konobe u podrumu. Stalno je u istoj odjeći i smrdi po svim mogućim mirisima hrane.

Iznad svega je mrzio Franju. On mu je kriv za sve. Zato što je izgubio posao kuhara, zato što mora plaćati porez, zato što je zatvorio konobu, zato što nema turista. Tog dana, kad je bio

Franjin sprovod, ni mi nismo radili. Ante i ja smo, doduše, htjeli, ali Srbin Staniša nije htio ni čuti. Tako sam većinu dana proveo izležavajući se u sobi. Tek sam poslijepodne izašao van nadisati se svježeg zraka. U daljini se nazirao Velebit, moćan, mističan, pravi gospodar bure.

Veličanstvenu tišinu naruše pucnjevi. Mladen je trčao uz obalu i gruvao prema pučini.

- Zar i tam' ima zečeva? - povičem.

- Ma kakvi' zečeva?! - odgovori on ozarena lica - Umra je oni skot, pa slavin!

I dotrči do mene, doskakue zapravo poput kakvog djeteta i zagrli me.

- U konobu, za mnom!

Sišli smo dolje. Natočio nam je vino iz najboljeg bureta pa smo popili za Franjinu mrtvu dušu.

- Ne znan kak' će sad bit, nek bude i gore, al' čin ga nema, meni je odma' lakše. Živija ti meni, Slavonac. Znan ja da vi njega volite, al' ni' vas za krivit, puno ste se napatili, pa mislite da vam je on nešta pomoga! A pomoga je kurac, samo vas je u još veća govna uvalija!

- O mrtvim' sve najbolje, jes' zaboravio?

- E, o tom je on treba mislit dok je bija živ. Kamo sreće da ga se po dobru mog' spominjat.

- Nis' ti ni ja neki obožavatelj. Ne volim ljude koji se ne znaj' nasmiijat, neg' sam' cer't.

- E to si dobro reka! Cerija se, baš se cerija! Svima nama se cerija!

Mladenu u tim trenucima nisam bio dovoljan samo ja, trebala mu je publika. Zato smo se popeli gore i gledali prijenos sahrane. Bošnjaci su se držali ozbiljno, baš kao da sahranjuju svog predsjednika. I zvali su ga tako - predsjednik, pa predsjednik. - Pridsidnik! Pridsidnik!

- reče Mladen - Ka da je vaš! Pa taj vas je tija raskomadat!

- Ipak je bio predsjednik, treba to poštovat - reče jedan od Bošnjaka.

- Ni' on bijo tak loš. Učinijo j' puno za Hrvatsku - reče Ante sa suzom u oku.

- A ljep je sprovod - reče drugi Bošnjak neutralno.

- A čuješ ti ovoga, a! - viknu Mladen okrenuvši se prema meni - Et', ti si bio u ratu, i ča sad

imaš od tog? Radiš s ovim tuđmanovcem Antom i to za Srbina Stanišu! Pa jel ti nis' 'rvatska?! Ča je teb' dao, ča je men' dao!? Ni' dao, uz'o je. Pa čak ni Anti ni' ništ' dao. On nije, al' zato će mu Staniša dat.

Trebali smo raditi do Božića, ali pet dana prije toga Ante reče da mu je dosta i da mu se više ne radi. Istog dana popodne otišli smo u Novalju po novac. Sutradan putujemo kući.

Ujutro me probudi nekakvo udaranje po zidu. Dopiralo je iz sobe gdje su spavali Bošnjaci. Otišao sam vidjeti o čemu se radi.

Tamo sam našao Ivana, vlasnika kuće na kojoj su radili Bošnjaci, kako udara glavom od zid i više: „Stipe, prokleti Stipe!“. Glava mu je bila načeta i krv je cureći niz lice kapala po podu tvoreći duguljastu, zavijenu lokvu nalik na srp. Nije pokazivao namjeru da prestane. Samo je ravnomjerno lupao, baš poput autista koji po cijeli dan radi jedno te isto dok ga netko ne prekine. Zgrabim ga za rame i pogledam u oči.

- Nema Stipe, a? - upitam.

Stipe je bio šef „firme“ u kojoj su radili Bošnjaci, firme koja je to bila koliko i ona Rude Puškadije. Nestao je s trideset tisuća Ivanovih maraka i ostavio tu dvojicu nesretnika, koji su spavali i jeli kod Mladena sve dok ovaj nije zatvorio kužinu.

Ivan me pogleda užasnuto.

- Nema! Gorki, a kaj ću ja sad? Kak bum ženi pred oči!? Tih trideset tisuća bil je sve kaj sam imal. I još je Mladen zatvoril onu dvojicu. To mi najgore, znaš da je lud, bojim se da im ne bu nekaj napravil.

- Koju dvoj'cu?

- Bošnjake.

- A di?

- U konobu.

Pozdravio sam se sa Ivanom i prepustio ga njegovoj mucu, pa se spustio do vanjske kuhinje gdje sam u ladici našao rezervni ključ od konobe. Zatim potražih Antu. Bio je u sobi. S druge strane zida opet se čulo ravnomjerno lupanje. Srp je sad već zacijelo postao velika, zakrivljena kosa. I ona će mu odsjeći glavu.

- Jes' gotov, Ante?

- Jesam.

- Ajd' onda, idemo. Naš'o sam nam pr'evoz.

Spustio sam se do konobe i otključao Bošnjake. Oni su imali auto i brzo smo se dogovorili da se svi zajedno odvezemo do Zagreba. Oni će potražiti Stipu, a mi ćemo nastaviti svojim putem.

U Povljani sam kupio sendviče i dao im lovnu gorivo. Progutali su ih za sekundu i stali gledati u mene poput gladnih ptica.

- Ajd sad kreć', kup'ć'mo još nešt' uz put - rekao sam - onaj ludov je tu nedi u centru i ne b' 'tio završi't u zamrz'vaču sam' zato što ste vas dvoj'ca gladni.

Putem vlada prava srdačna atmosfera. Bošnjaci su isprva bili utučeni, vraćaju se kući nakon dva mjeseca robije, dolazi Nova godina, a oni nemaju ni za kruh, a kamoli da čoporu djece kupe vrećicu bombona. Jer, čisto sam sumnjao da će naći Stipu, a ako ga i nađu, ne vjerujem da će im išta dati. I oni su toga bili svjesni. No majstor Ante se potrudio da im digne moral. Obećao im je posuditi novac da mogu otići u Bosnu, a poslije Nove godine sredit će im posao kod Damira. Iznad svega, reče, mrzi gazde koji tako iskorištavaju radnike. Ja sam se držao po strani, nisam nudio novac niti sam išta komentirao, jedino mi je bila čudna ta Antina velikodušnost jer sam znao da mrzi Bošnjake. Uvijek je govorio da nikad ne pije iz zelene boce jer u nju pišaju i Hrvati i Srbi.

Bošnjaci su se oduševili, gledali su u Antu kao u boga. Jedan od njih se okrene, zagrli dobrotvora i reče da ima još trideset kuna koje je čuvao za djecu, ali da sad, dirnut tolikom dobrotom, želi sve nas počastiti pićem.

- Ni govor' - reče Ante - to je za dicu. Znam ja šta s' dica, imam ja kod kuće dvoje mali' pilića.

- Uvre'ćeš me, prijatelju.

- A, pa neć'mo se vređat, bajo, to neć'mo. O jebo te, znaš šta, ić' ja s vama nać' tog Stipu, ub'ć'mo boga u njem' pa 'š vi't kak' se daj' pare. Biće novaca za vaše pil'će, mora i' bit. A ak' ga ne nađ'mo, dać' vam ja novaca. Jebeš novce, treba bit čovik. Vra'ćete kad budete mogli.

Za zadnjih trideset Bošnjakovih kuna popili smo piće negdje u Lici, pa nastavili za Zagreb.

U Zagrebu sam pomogao Anti da odnese svoju tešku torbu s alatom na garderobu željezničkog kolodvora. Bošnjaci su ga ostali čekati kod banke. Kad smo to obavili, Ante me pozove na piće. On uze pivo, a ja mali pelin jer mi je uskoro polazio vlak.

- Šta, sad kod Stipe, a?

- Ma jes' ti lud, bajo?

- Zašt'?

- E jebo te, čoviče, pa ništ' nis' skonto! Pa namirno sam im reko da parkiraj' tam' pred bankom di zabranjeno parkiranje. Za pol sata će i' pokup't polic'ja. Nemaj' papira, nemaj' para. Tak im i treba, bal'jama prokletim! - reče on lupivši o šank, pa otpije dobar gutljaj.

Otišao sam na vlak. Ante mi je ostavio svoj telefonski broj, ali sam znao da se on neće javiti na njega i da ga više neću vidjeti.

I nije mi bilo krivo.

16.

Vratio sam se u Slavoniju i nastavio po starom. Nekoliko sam puta prošao pokraj policijske postaje i vidio da su zamijenili staklo na vratima. Nitko me nije dirao. Novac je trajao dva tjedna. No vratio sam se s dvjesto maraka i mogao sam si laskati da sam postao štedljiv. Baš sam za šankom trošio zadnju kunu, u Brazilu, birtiji u koje inače nisam imao običaj zalaziti, kad je prostoriju obasjala svjetlost. Miran. Baš kao da su se Zeus, Indra i Dioniz spustili na Zemlju.

- Šta j', baba, nis' valjd' radio? - upita me.

- Puni' misec i po, bajo, i to s nevirojatnim likovima.

- Et' viš da ra't ne valja. Ja do tries'te nisam kurcem mrdn'o. Onda sam ošo van i poč'o ra't. Sad imam četr'es't dve. Radio sam, baba, dvanajst godina i skoro počinio sam'ubistvo. Sva sreća pa nisam, al' sam zaključio da j' dost' s radom. Sa'ć' još jedino naprav't milion, i to ne radeć', a onda uzet barku, izvest se na more i laj-laj-la. Jel dobar program?

- Prošo b' na izborima, nema šta.

- Ajmo ga kandidirat za grad'načelnika, sine - reče Ruda, koji ga je zapravo doveo ovamo. Njih su se dvojica upoznali taj dan kad se Miran u Bubamari, birtiji gdje je Ruda ordinirao, raspitivao za mene. Ruda si je dao truda, pa su me stali tražiti po gradu.

- Sam' ti trulo ovo misto - reče Miran - bolje da se vrat'mo u Bubamaru.

Ruda jedva dočeka ovaj prijedlog. Njega je za mog izbivanja zaveo Pilot, konobar koji je radio u Bubamari, stravično lijep momak za kojim se, kud god bi krenuo, uvijek šuljalo nekoliko žena. Ruda se zaljubio do daske. On je i dalje uredno karao komade, no još je urednije guzio Pilota. Kad se to prvi put dogodilo, kad je nabo njegovo mišićavo dupence na svoj masivni kurac, Pilot je navodno uzviknuo: „Rudi, Rudi, ja letim, ja letim!“. Ispričao mi je to, pomalo se skanjujući, rekavši da mu je isprva bilo smiješno i da mu je odvratio: „Pa normalno da letiš, jebo te, ti s' pilot mog kurca!“. I samom mu je bilo blesavo što vode takve dijaloge dok se jebu, ali kad je vidio Pilotovo lice, opijeno i u ekstazi, preplavi ga još veće uzbuđenje a te mu riječi zazvuče kao najljepši kompliment što ga je ikad dobio.

- Nikad mi žena ni' rekla tak' šta, nikad se nisam osić'o više muškarcem neg' tad kad sam

bio s njim. Zgrabio sam ono njegovo dupence, vitlo ga po zraku i nabad'o. Bilo j' tu sveg', i krvi, šule mu puko k'o bundeva. I ja sam njem' prvi.

- A jeb' ga, sine, ni' to ništ'. Bolje da s' to shvatio sad neg' kad budeš imo sedamdes't. Znao sam ja uvijek da s' ti buzurant.

- Šta ti to buzurant?

- Pa peder, jebo ga ti.

- Peder, a? Pa nis' ja peder, pizda mu mater'na!

- A kak' bi ti to nazv'o?

- Ja volim žene, bajo! Obožavam žene! Od muški' sviđa mi se jedino on, jebo te, ne b' s drugima nikad bio.

- A ja ti se nisam sviđ'o?

- To j' drugo, bajo. To j' skroz drukčije.

Kod Pilota nije gužva, što nam u potpunosti odgovara. Domaća ekipa karta za stolom i povremeno se svađa. Pilot nešto šapuće zgodnom komadu, inače djevojci momka koji je svakog dana letio nad gradom motornim zmajem. Očito se pali na pilote.

Čim me je ugledao, Pilot mi poleti u zagrljaj. Nekad mi je bio učenik.

- Ej, profesore! Pa đe s'?

- Polak' s tim nježnostima. Ja ipak više volim stjuardese.

- Tiše, tiše, jebo te - reče on pokazujući na malu.

Miran zavrti rundu za cijelu birtiju. Nas smo dvojica sjeli za šank, a Pilot i Ruda su se stali baviti Pilotovim komadom.

- Kak' stojiš s parama, baba? Loše, a? - upita me Miran.

- Da t' prav' kažem, nikak'. Prije neg' šta s' uš'o u birtiju, zadnje sam pare skršio za pivo.

Miran skine golem sat s ruke i pruži mi ga. Pogledam ga u čudu.

- Ovo j' Tudor, brat od Rolexa. Vredi bar četir' tisuće maraka.
 - I šta s tim?
 - Pa tvoj je, jebo ga ti.
 - E jeb' ga, bajo. Nije l' malo glupo da nosim sat od četir' tisuće maraka – ja, koji nemam ni za kutij' cigareta?
 - Sam' ti njega stav'. Ti s' gospodin i zato ti ga darujem – reče on pogledavši me onim svojim velikim očima.
- Stavio sam sat. U principu mi se uopće nije sviđao, ali bio je dar i imao sam četiri tisuće na ruci. Ne, doduše, u ruci, nego na ruci, no ipak sam se nekako osjećao bolje.
- Tak'. A sad, baba, rec' i nemoj srat', 'oće l' pomoć' koja stotka?
 - Ne znam kak' ću ti vratit, čoviče.
 - I ne moraš vratit. Jel radiš na knjiz'?
 - Ma slabo. Borim se da preživim. Al' namiravam.
 - Uzmi ove pare – reče on gurajući mi ih u džep – i završ' to. Završ' i objav'. Tak' 'š mi vratit.
 - Ak' je tak', dobro.
 - Tak' je. To moraš naprav't. Ni' bitna lova, bitno j' naprav't ono zbog čeg si upće dobio prilik' da se pojaviš ovd'. Ti s' tu zbog tog i naprav'ćeš to. Jel da ćeš naprav't?
 - Naprav'ću, jebo te.
 - A ja ć' naprav't milion, i to ne radeć'. Pa ć'mo se oboj'ca potrpat u barku i laj-laj-la.
- Miran je vrtio rundu za rundom, i to za cijelu birtiju. A i ona se počela puniti, baš kao da su ljudi znali da je mecena stigao u grad.
- Najlipša j' Bojana Gregurić – reče Ruda.
 - Znam ja nju. Ona j' isto džeparoš – reče Miran.
 - Džeparoš? Ni', ona j' glum'ca – odvрати Ruda ozbiljno.

- To j' sam' krinka. Ona j' ustvar' džeparoš. Viruj men', baba, ja znam.
- A što vi radite vani? - upita Pilotov komad Mirana.
- Mi van' ne rad'mo ništ'. A ja skačem.
- Skaćete?
- Je, skaćemo. Bolje da poginem ja neg' neko dite, k'o što je ono rek'o naš hrabri komesar. Zato skaćemo. Po stanovima, firmam' i tak' to. Pa i džeparimo. Al' sam' gor'. Ovd' se ne isplati. Juče sam šale rad' izvuk'o na tržnic' nekoliko novčanika. Bida! Sve sama sića u njim', pa sam i' vratio natrag i još sam dometn'o u svaki po sto kuna. Čudan sam ja džeparoš!
- Vi se šalite - reče ona smijući se.
- Mi se ne šal'mo, jel tak', Gorki? Al' to j' jonak' sve'dno jer ti nas ne mo'š imat.
- Ne mogu vas imat?
- Ne moš me imat.

Dotad je komad stajao između Rude i Pilota. Sad se preseli do Mirana.

- A jes' siguran da te ne mog' imat?
- Pa da budem iskren, u'pće nisam siguran.
- To je već bolje za početak.

Nije prošlo dugo, a Miran je sa sobom vodio stjuardesu. Izlazeći van, na sav glas mu se zaklinjala da je i ona džeparoš.

Iste sam se noći bacio na pisanje. Povadio sam rukopise iz kofera, puste hrpe papira, skice započete pa odbačene, gotove stvari koje su mi se učinile odurnima i koje mi sad, dok u džepu opipavam svežanj Miranovih novčanica, zvuče jako i čisto izazivajući u meni golemu navalu energije i samopouzdanja. Sjedim za istim stolom, kraj prozora u čija okna udaraju grane čarobne šljive, za kojim sam, ima tome tisuću godina, prvi put doživio to nevjerojatno zadovoljstvo pisanja. Stvari ne idu kako trebaju, ne idu nikako, no ja sam pisac i imam magičnu ruku koja će učiniti da se neostvarivo dogodi - jer ću to napisati.

Iz tog me čarobnog stanja izbaci prasak u susjednoj sobi. Zgrabio sam drveni buzdovan,

prvo što mi je došlo pod ruku, i uletio unutra.

Buzdovan se pokazao nepotrebnim oružjem. Provalnik nije pružao nikakav otpor. Bio je to dečko od pet-šest godina, potpuno zabavljen promatranjem krhotina zdjele koju je netom razbio. Nije se činilo da me primjećuje. Dođem do njega i primim ga za rame.

- Šta radiš ovd', mali? Ko s' ti?

Dečko me pogleda sanjivim pogledom, ali ne odgovori. Iz usta mu je bazdilo po rakiji. Ponovno spusti pogled i nastavi s proučavanjem krhotina. Tad zazvoni telefon.

- Bud' tu, dečko, jes' razumio!

Prije nego što sam digao slušalicu, mali je još nešto skršio u sobi. Sa strane žice začujem režeći Romeov glas.

- Šime, pa di s'? Tražio sam te sinoć.

- Bio sam vani.

- A. Slušaj, jes' zainteresiran za jedan pos'o?

- Zainteresiran sam za bilo kaki pos'o.

- E, pa i mislio sam, pa sam si uz'o slobodu... Šta se to čuje, kaka to buka?

- Ne's virovat, al' tu je jedan klinac, ne govori ništ', al' zato razbija sve živo po kuć'. I sve mi se čini da j' pijan k'o majka.

- A... E pa vi's, to j' pos'o.

- Kak' to misliš?

- Pa, klinca sam ja doveo sinoć. Znam da ti treba para. Malom se spavalo, pa sam ga spremio u krevet. Al' sad je možd' gladan, de mu nešt' da jede.

- A k'o mu dao pit? Mali smrdi po rakijet'ni k'o neki kroner.

- Ma sam' sam mu malo dao da gucne, da bolje spava.

- Malo! Romeo, napio s' dite i doveo ga men', pizda mu mater'na, pa jel ti stvarno više nemaš s kim lokat!? I ko j' u'pće taj klinac?

- Ma de, bajo, sve ć' ti objasniti. On je dite moji' prijatelja iz Zagreba. Oni s' ošli na put i ostav'li ga men' par dana da ga pričuvam. No sad mi je ulet'lo nešt' neodloživo, pa sam se sitio tebe. Znam da ti treba para - ponovio je ovo zadnje po tko zna koji put.

- Sve mi to sumnjivo. Koja para u pitanj'?

- Tisuć' kuna, Šime, za tri dana posla. Ja ga pokupim u četvrtak.

- Dost' para za taki poso.

- A čuj, dečko je autist. No tu kod tebe je dobra atmosfera, dobri uviti, imaš dvorište, vrt, voćnjak. Nemoj sam' s njim nikud izlaz't.

Iz sobe se opet začu razbijanje.

- Slušaj, moram ić', mali će mi pijanac razbit sve u kuć'.

Bilo je nekog sustava u Dominikovu razbijanju. Izgleda da je mrzio sve što je zeleno - svi su razbijeni predmeti bili te boje. Razbio bi ih, a zatim dugo i pomno promatrao krhotine. Potom bi po sobi stao tražiti kakav sličan predmet, donio ga na staro mjesto i tresnuo o pod. Otišao sam do frižidera i vratio se s litrom brlje. Pijuckam gledajući ga kako razbija. Imam dojam da bi mogao tako satima. Razmišljam kako upreći tu energiju, dati mu nekakav posao pa neka odradi ta tri dana dok se ja bavim svojim stvarima.

- Pljas! - puče još jednom, a miris rakije zapremi sobu. Jebi ga, i boca je bila zelene boje.

- E sad je dost', ajmo ist, bajo.

Hranim Dominika kao bebu, u usta mu stavljam ljutu slavonsku kobasicu, začinjavam to žlicom još ljućeg ajvara, guram zatim kruh i kisele krastavce. Lice mu se crveni od ljutine, jede pomamno, majzla kao životinja. To lice, inače lijepo no tupo, sad kao da nešto razumijeva, njegove oči vide. Prestao sam ga hraniti. Kad je progutao ono što mu je bilo u ustima, nije više čekao na mene, nego se bacio na kobasicu odgrizajući velike komade, širokim zamasima grabio je ajvar iz posude, trgao je kruh kao tigar - iz svakog njegova pokreta prštala je izvorna simfonija žderanja.

- Jeba te, smučio s' mi se, mali - rekoh mu dok se on spuzio na stolici, držeći se za stomak, blaženo se smiješeći.

Sutradan smo već bili stari pajdaši koji ni ne moraju biti zajedno da bi im bilo dobro. Ja

sjedim u vrtu, ispijam kavu i bavim se svojim poslovima, a Dominik trčkara između stabala ispuštajući visoke, reske zvukove koji šibaju zrak poput žestokih bičeva radosti. Najednom se zaustavi i ukipi na svoj naročit, zabetonirani način, te zagleda gore, u krošnju stabla. Pomislio sam da ga je opet dohvatila ona njegova robotska faza, pa sam dotrčao do njega.

Gore, u krošnji, sjedi Miranda i smiješi se osmijehom koji liječi. Sasvim tiho, gotovo nečujno, pjevuši nekakav prozračan napjev. Dečkovo se lice orosi suzama. Mirandin glas prodirao je u njegov oklop i mijenjao ga. Dominikove usne su se stale pokretati, jezik je počeo proizvoditi artikulirane zvukove koji su se slijevali u melodiju Mirandine pjesme.

Miranda siđe sa stabla i primi ga za ruku. Tiho pjevušeći, polako su koračali u dubinu vrta, da bi potom nestali u gustom labirintu drveća i grmlja. Nisam ih više vidio, no još sam neko vrijeme mogao čuti njihove udaljene glasove. Zatim sve utihnu.

Romeo se pojavio treći dan, po dogovoru. Odjeven poput Arafata, nosio je talibansku bradu i imao nešto luđačko u pogledu. No komunicirao je normalno, čak pretjerano ljubazno i učinilo mi se da ga to košta priličnog napora.

- Ima ovd' šta za pop't?

- Pivo, rakija.

- De bolje rakiju. Ev' ti pare - reče stavljajući novac na stol - Jel mali dobro?

- Da dobro! Skoro da priča.

- On ne priča - reče Romeo mračno.

- Znam da inače ne priča. Al', ev', nešt' ću ti pokazat. Dominik, de rec' „Romeo“.

Dominik se nasmije i s naporom, ponešto se kreveljeći, izusti: „Omeo.“

- Jes' čuo? Još će taj propričat.

- Slušaj, jebo te, nisam ti ga ostavio da ga učiš govor't! Koi s' kurac mislio, da s' doktor, il' šta?

- Šta je teb', baja? U čem' je problem?

Romeo ne odgovori, nego stavi klinca u auto i odveze se. Ja sam, pak, uzeo onu tisuću i

spremio je uz lovnu koju mi je dao Miran. Zarađivao sam na stvarno čudne načine.

17.

Nije Miran bio taj koji me je upoznao sa Irinom, on je čak nije ni poznavao, ali su me druženje s njim i ozračje nekog pozitivnog nadahnuća u kojoj sam živio nakon njegova dolaska doveli do otkrića eteričnog bića Irininog.

Zadnju noć njegova boravka u gradu započeli smo pićem u Rolandu. Ta je birtija najbliža mojoj kući i bila je sasvim u redu za početak, sa svojom lijepom velikom terasom zaštićenom trskom, kroz čije su se pukotine tek nazirale obiteljske kuće, vrtovi i dvorišta. Imala je atmosferu kao iz Prattovih stripova. Nismo još ni naručili, a za stol je sjeo Kontraš. Dva mjeseca prije on si je raskopao vene viljuškom. Sad se samo smijuckao, išao od stola do stola i izgovarao jednosložne riječi. Nosio je majicu kratkih rukava na kojoj je pisalo „Cramps“ i „Bad music for bad people“. Rane na njegovim rukama bile su prekrivene velikim, nepravilnim krastama.

- Kontraš traži zlato na Psunju – kažem Miranu, tek toliko da nas ne gnjavi svojim smijuljenjem.

- Zbilja? – upita Miran Kontraša.

Kontraš se uozbilji začuvši da se govori o njegovoj omiljenoj temi.

- A ne, još ne. Još uvijek planiram. To zahtijeva ozbiljne pripreme, stotine sitnih detalja koje treba predvidjeti. A zatim, tu j' i pitanj' opreme, šta košta, razumiš, šta košta. Al' da zlata ima, ima. Ni' to zajebancija. Rolex, bajo, Rolex – reče Kontraš i opet se počeo smijuckati.

Sve to zvuči glupo, ali tako je počelo. Ja sam već tad, sjedeći s Miranom i Kontrašem, naslućivao postojanje Irinino. Sutradan sam na tom istom mjestu, negdje oko podneva, bio s Freletom. Miran je valjda već prelazio austrijsku granicu. Čim me je Frele probudio, nešto me je vuklo k Rolandu.

- Idemo na kavu – kažem Freletu, što znači da ću ja piti kavu, on pivo, a onda ćemo kasnije vjerojatno obojica piti pivo. Bilo mi je drago vidjeti Freleta. Proživjeli smo zajedno svakojakih sranja, tukli se međusobno, svađali i prosto-naprosto živjeli, ali otkako se oženio nismo se uopće viđali premda živimo blizu jedan drugog. A dan je bio dobar, džep nije bio prazan i imali smo ga s čime proživjeti.

Zauzeli smo busiju u pletenim stolicama. Ponovila se priča od jučer – nisam još ni stavio šećer u kavu, a odnekud se stvorio neizbježni Kontraš. Birtija Roland bila je jedna od njegovih baza, a ja – kad bih imao novca – povremeni sponzor. Doduše, sadašnji vlasnik ga je držao na odstojanju koliko god je mogao tvrdeći da mu rastjeruje goste. Kontraš je uvijek tražio sponzore, kao, uostalom, i Frele. Njih se dvojica nisu podnosili. Obojica su žicari, s tim što je Kontraš žicar tek usput, dok je Freletu žicanje stil življenja. Frele je u svatovima svog najboljeg prijatelja maznuo ružmarin, smisao kojeg je darivanje mladenaca, a u džepu je imao tristo kuna. On će na stol staviti vrećicu kroz koju se jasno vidi šteka Waltera i uredno žicati cigaretu. To je Frele. Kontraš žica samo kad stvarno nema. Kad ima kutiju cigareta i deset kuna za pivo, on sjedi za šankom kao za prijestoljem i promatra svijet kraljevskim pogledom. Sve dok ne popije pivo i ne popuši zadnju cigaretu. Tad se spušta s prijestolja i počinje svoj ludin ples između birtijskih stolova.

Nije prošlo puno vremena, a njih su se dvojica oko nečeg posvađali, pa je Kontraš ljutito ustao i otišao. Baš sam htio reći Freletu nešto u vezi s tim, kad sam začuo taj glas.

Čaroban glas. Dubok ženski glas. Visok ženski glas. Radila je s tim glasom što je htjela.

Toliko sam uživao u tom glasu, plovio njegovim valovima, spuštao se njegovim padinama i opet uzdizao, da uopće nisam shvaćao da se taj nadnaravni glas zapravo obraća meni. Tad ruka dodirne moje rame i reče: „Ej!“

Pogledao sam je i nisam ništa drugo mogao reći do ponoviti to isto „Ej!“. A onda sam je pustio govoriti. I govorila je, bogaramu, govorila je. Cijelih petnaest minuta je govorila, opčinjavajući Freleta i mene suludim nijansama svog vokala kakvog još nikad nisam čuo. Ona je luda, znam to. I želim je. Želim je odmah tu, na tim pletenim stolicama, pod trstikom i među svim tim ljudima, kraj tih polja od kojih se širi miris đubreta, pod tim nebom i suncem. Pogled mi divlje sijeva, u grlu otiče horda riječi koja bi da siluje i pali, no umjesto da je pustim van i dam si oduška, ja samo kažem:

– De sidni.

Ali nema stolice. Kontraš je bio u ljutnji i nju odnio sa sobom. A do nove nije bilo lako doći, u blizini se održavao uskršnji malonogometni turnir i terasa je bila puna znojnih junaka u šorcevima. Napravio sam cijelu frku da dođem do stolice, porušio nekoliko pića sa susjednog stola, naručio još isto toliko istih pića, ispričavao se na sve strane, psovao, prijetio, smijao se i režao... Ali stolica je bila tu. I ona je sjela. Sjela je, jebem ti.

U biti, znao sam da je volim i prije toga, još dok je njezin bas onako divno prošetavao kroz mene izazivajući orgazmičko grčenje svakog milimetra moje utrobe, panično sam želio da ga zadržim u sebi kad je taj bas izlazio iz mene rascvjetavajući se u visoki granatirajući alt koji mi se zabadao u lice poput smrtonosnog željeza. I svi su me ti osjećaji tako silno obuzeli, taj glas me kao huka mora lomio, pa sam poželio da to na tren prestane, da ona samo sjedi i da je ja samo promatram, da gledam te usne, pune i nabrekle, s kojih je sve to obilje silazilo. Ništa više ona nije trebala reći, baš ništa.

Dotad sam bio popio samo kavu, ali sam osjećao ludilo i vrevu u glavi kao da sam čitav dan proveo na teškoj žesti. Da se unormalim, naručio sam nam novo piće. Ona je uzela kavu sa šlagom i mineralnu, ja običnu kavu s mineralnom. Frele je nastavio s pivom. Kušao sam kavu i zaključio da ima divan okus. Pogledao sam oko sebe i ustanovio da je dan također divan, Freletovo lice mi se učinilo lijepim, čak je nečeg bilo i u tim znojnim momcima u šorcevima. Na kraju krajeva, i ja sam bio u šorcu. Sve je najednom dobilo smisao.

Poznavao sam Irinu iz nekog davnog vremena. No zapravo je nisam znao, niti je to imalo ikakve važnosti. Prošlost, njezina ili moja, ovdje nema što tražiti. Ova Irina preda mnom je nepoznata, tajanstvena žena.

Osjetivši da se nešto zbiva između Irine i mene, Frele se nakon nekog vremena pozdravio s nama i otišao. Ostali smo sami, mada meni nitko nije smetao, i sa Freletom i među svim tim ljudima ja sam bio sam i samo s njom. No moje je uzbuđenje raslo, nisam mogao više piti kavu, pa sam prešao na pivo. Irina me upita čime se bavim, jesam li diplomirao.

- Ma kaki, nisam. Možd' i 'oć', ni mi to primarno. Nakon rata smuč'lo mi se studiranje, oni memljivi hodnici na faksu, samozadovoljni profesori koji se bave baroknim stihom i poete što izbacе pjesmuljak tipa „Ne može to tako, gospodo, gost u kući da bude gospodar.“ Tek tol'ko da se zna - i mi smo za Hrvatsku. Jebla ih Hrvatska, jebe se men' za Hrvatsku, men' sam bitan ja i to što pišem. Nisam, još, doduše ništa zgotovio, osim sitnih stvari i jedne zbirke poezije koju sam izgubio tumarajući naokolo pijan. Pa ipak, sve što radim i čim' se zanimam, radim sam' zbog tog da napišem tu knjigu. Život mi je zadnjih godina, naročito nakon rata, manje-više bio jedan ne baš kontrolirani, ali svjesni i namjerni kaos. Zdobio sam hrpu udaraca i postajao sve čvršći, ljepši, zdraviji. I sad sam, jebo te, tol'ko ljep i jak dam' se čini da nema tog šta ne mog'. Razumiš?

Irina sad samo šuti i gleda me pogledom koji pali.

- Uglavnom, da budem građanin - neć'. Neć' da me jebu. 'oću ja da jebem, 'oću da tragam i 'oću da izmišljam. I boli me šta će masturbatori reć' da fraziram, jer ako fraziram bar fraziram ričima ispod kojih buja život, dok su oni svoj život ufraziral' i nikakve ga riči oživ't neće. Je, bude ti krivo ponekad, ositiš zavist prema onima šta nesvisno i lagodno prolaze, al' to brzo prođe, ja nisam kršćanin, ja sam Balkanjero i znam da patnja ne podrazumiva nagradu ukol'ko je sam ne pretvoriš u nagradu. Na kraju, sve sam sam izabr'o, taj put, izabr'o sam rat ne zato šta sam mor'o neg' zato šta sam želio, nešt' sam malo dao i puno vidio i nisam očekivo neku ekstra nagradu jer sam je već dobio i pritom ne mislim na državu, na pare, mirov'nu ili dion'ce, neg' na vrime koje sam ukr'o za sebe. I to vrime, koje sam ukr'o, nesmim nikom prodat. Ljudi s' jebeno komotni i lak' zaborave da vrime kojese' ukro ne moš potroš't na bilo šta. Ja sam odlučio da ni' bitno ak' živim k'o pas al' da će bit jebeno gadno ak' prođe dan a ja ne ositim nešt' fantastično, ne oslušnem treptaj bića zbog kojeg je u'pće vrid'lo otvor't oči i živ't taj dan. I tak. Ja sam pisac kojem se književnic' gade, od tog pisanja živ't ne mogu, a možd' ni ne želim jer se bojim da sam sebe ne uštrojim. Rađe volim otić' pa lopatat na bauštelu i mislit svoje, trgovat starim knjigama, krast il' žicat od prijatelja koji vole moje društvo i moje priče.

Mljeo sam sve nešto u tom smislu, a ona me je slušala, i lijepo me je slušala. I jedno i drugo shvaćali smo da je sve što govorim nebitno i da ono, zbog čega nas dvoje moramo biti zajedno, leži onkraj riječi.

Kontraš se vratio za stol. Naručio sam mu pivo. Irina je počela razgovarati s njim. Strpljivo, obzirno. Uživao sam slušajući je. Odmah se vidjelo da ima nečeg u njoj što je goni da pomaže ljudima. Ona je raskošno lijepa, izgleda kao da nosi tajnu Seksa u sebi, a opet ima nešto što je natjeralo Majku Terezu da ode u Indiju, osniva kuće za gubavce i skuplja neotvorene porcije hrane iz zrakoplova Lufthanse i British Airwaysa. Kontraš se isprva samo smijuckao i polako cijedio pivo, izgledalo je da, kao i uvijek u zadnje vrijeme, odbija komunikaciju, kad je odjednom počeo odgovarati suvislim rečenicama i smiješiti se poput nekog tko misli da je postigao savršeni sklad sa samim sobom. Trebalo joj je nekoliko minuta da ga izliječi. Bar za taj dan.

Ekipa oko nas se uzbunila. Za desetak minuta trebala je nastupiti momčad Rolanda, za koju su igrali neki njezini prijatelji. Ona ustane i reče da im je obećala da će ih gledati.

- Hoćeš sa mnom? - upita.

- Ne. Al' ti pođi. Ja ć' bit ovd' - rekao sam.

Ona otpije gutljaj mog piva i ode s nogometašima. Roland se potpuno ispraznio, čak je i Kontraš otišao navijati. Odjednom mi sve postade nestvarno. Prešao sam unutra, za šank. Roland je bio ugodno mjesto, sav u drvetu trešnjine boje, kao stvoren za mirno gugutanje ljubavnika. No meni se uvijek događalo da sam tu bivao sam, bez žene, pa sam ili razvlačio kavu ili upadao u strašna pijanstva. Čini se da će tako biti i danas.

Irina se vratila nakon sat vremena, sva u ranama. I ona i Kontraš i cijela malonogometna ekipa – svi su izgledali kao da su se vratili iz neke strašne bitke. Lice joj je bilo prekriveno ogrebotinama, lijevo oko je počelo oticati, članci na šakama zguljeni do kosti, no ona je blistala od sreće, pa mi se u tom fajterskom izdanju činila još ljepšom.

– Prekin’li smo utakmicu i potukli se s protivničkom ekipom. Potplatili su suca, možeš li to zamisliti!? – reče ona uzbuđeno.

– Jes’ te navijačke tuče i inače običaj?

– A ne, ovo je prva – reče ona smijući se – Ali imam ih u genima. Djed mi je odležao deset godina zato što je nožem ubo suca na utakmici.

– Zbog čeg’?

– Nisam baš sigurna, ima raznih verzija, ali mislim da ovaj nije dosudio, kak’ se to kaže, kad jedan igrač sruši drugog?

– Faul.

– Da, to. Sudac nije dosudio faul nad mojim stricem.

– Biće da ti je did jako volio strica. I onda, baš ti se svid’la tuča?

– Pa je! Ima nečeg u muškom načinu rješavanja stvari. Jednostavno se ispušeš, bude ti bolje. Žene sukobe rješavaju drukčije, slože ti psiho-sranje koje te dostigne kad se najmanje nadaš, a često i nemaš pojma zašto ti se događa. Točnije, muškarci nemaju pojma, žene to znaju. Ne kažem da to ne pruža satisfakciju, no uvijek ostane neka gorčina nakon toga. Ovo je puno bolje.

– A onda ć’mo pop’t u to ime. Večeras zaborav’ na trezvenjaštvo i makrobiotiku.

Smjestili smo se u separe. Ona je sjela u kut, ja do nje, a Kontraš je zauzeo vanjsku poziciju, uglavnom stojeći iznad nas, nalik na neku pticu, mršav, visok, pogrbljen. Razgovor je postao

intimniji, ali ne i previše ozbiljan, jer, dok smo Irina i ja raspredali o bivšim vezama, Kontraš se povremeno ubacivao s pričama o pijanim Rusima u svemiru i o japanskoj bespilotnoj letjelici koja se srušila negdje kod Kamčatke. No nakon nekoliko rundi potpuno sam se izgubio i mogao sam čuti kako pivo priča da zadnjih godina nisam nikome dopustio da mi se približi. Ako bih naslutio da bi se stvar mogla razviti u nešto ozbiljnije, napravio bih neko sranje i sasjekao to u korijenu.

- Japancima više ni zemlja ne treba. Paradajz vel'k ko ljuben'ca im raste iz vode iz koje crpi sve 'ranjive tvar' - reče Kontraš paleći cigaretu upaljačem u obliku gole žene čije bradavice zasvijetle titrajućim crvenim svjetlom.

- I to ne vridi sam' za žene. Odlučio sam se riš't sveg smeća iz svog dvorišta - čuo sam sebe kako govorim.

- Pa s kim se družiš ovdje? Osim s Kontrašem, naravno.

- Sve to zbog vulkana. Japanci se, ustvar', pripremaju' za život pod vodom - reče Kontraš.

- Pa ne b' baš rek'o da se družim. Ponekad se zapijem s Romeom, Tabletom...

- Da, stvarno, što je s Tabletom? Svira li još?

- On uvijek svira. I uvijek ima megaplanove. Band mu se zove Puška, pucanj i sprovodi, snimili su promo CD i sad ga šalju okolo nadajući se da će im neko ponu't ugovor od milijon dolara. Dosad ni' bilo odgovora, al' Tablet u to ne sprečava da svaki dan izjavljuje da et' baš sutra ide nešt' potpisat.

- Baš me zanima kak' zvuče. Znam neke ljude u tom poslu, možda bi im mogla pomoć'.

- A čuj, ak' mo'š, ti im pomoz'. Mislim, nemam ništ' protiv da uspiju, mada mi je ta nji'ova glazba prilično dosadna. Zvuče k'o razvodnjeni Guns 'n' Roses, ak' je tak' nešt' u'pće moguće. Dosta ljigavo, jeb' ga. Ja, eto, više volim 'vake stvar' - rekao sam pokazujući na televiziju.

Na telki su se pojavili ružni momci iz T.B.F. Tražio sam konobara da pojača ton. Učinio je to, no nije se čulo ono što sam očekivao čuti. Doduše, to jesu bili ti momci, dva kretena koja su vezli nekakvu bezveznu priču koja je bez glazbe i semplova bila apsolutno neprobavljiva. Irina kaže da je ih upoznala na nekom festivalu, gdje je nastupala sa svojom predstavom.

- Ha, slušaj, taj mi se band sviđa i na ploči i na koncertu i dok rade to što rade. Al' me nji'ova priča u'pće ne zanima. Ne b' voljio upoznat nikog od nji'. I u'pće, ne zanimaj' me autori. Jebi ga, pročitaj krasnu, snažnu knjigu, oduševiš se. A onda ti se dogod' da upoznaš autora pa ispadne da j' neki levat, mrgud, idiot. To mi se dogod'lo s jednim našim vel'kim pisnikom. I šta!? Iste pisme, koje s' mi se prije sviđal', sad s' mi bile jadne. Al' to j' to, pisac se uvek može sakrit, zaigrat ulogu bolje do glumca i prevar't. Zato su dobri novinar' - odma' ih prokljuviš iz teksta i mo'š ih izbjegavat.

I tako smo pričali satima, upadajući u duge monologe, želeći jedno drugome otkriti što više o sebi. Nisam ništa pokušavao. Inače sam brz sa ženama, imam tu neku magiju, naročito kad mi nije stalo. Ovaj put ne želim žuriti. Sam pogled na nju me ukrućuje, zato radije promatram Kontraša, njegovo mršavo ispijeno lice i crne kraste na rukama donekle me smiruju. No vrijeme prolazi, u Rolandu se pale svjetla. Već me hvata panika. Znam da je ona tu zbog mene, znam da ona mora biti moja, ali ne nalazim riječi da to kažem. Ako se sad samo tako razidemo, sve to može nestati, i čitav dan će otići u nepovrat. Zatičem sam sebe kako pričam svašta, skačem s teme na temu, bulaznim, pričam joj o romanu, o Sovskom jezeru.

- To mi je misto jako bitno, neki od glavnih događaja u romanu zbivaju se tam'. Inače, to je jezero zaprav' jedini ostatak Panonskog mora u Slavoniji i sve podsića na nj tam' - školjke, puževi, ostaci morski' život'nja. Zamisli sam', prođeš kroz šumu hrastova i bukvi i zađeš u jedan skroz drukčiji svijet.

- Pa jes' bio tamo?

- Ne, planiram baš ovi' dana. Idem biciklom, na kampiranje. Dva, tri dana.

- Primaš me u ekipu?

- Voziš bicikl?

- Dal' vozim!? Pripremam se za Tour de France, dečko!

18.

Ujutro sam morao u Krading na razgovor u vezi posla. Primio me sam šef, ne u uredu, doduše, nego na hodniku. Čuveni Mata Gazić. MA-TA GA-ZIĆ! Moćan čovek, apsolutno moćan čovek.

Ušetao sam tamo ponosno i samosvjesno, baš kao kakav paun, no njegova me veličina dotukla. Bio je visok tri metra, glava mu se ljubila s oblacima. No on ih je ljubio gledajući preko njih, gdje je vidio sunce i budućnost. Mene nije vidio. Bio je Mata kao iz drevnih vremena kad su divovi hodali Zemljom, pomislio sam, no to ipak nije bilo tako jer je Mata bio čovjek novog vremena.

Ali dobio sam posao. Napokon, imao sam vezu. U dvadeset minuta, koliko sam čekao, vidio sam deseticu s kojim moćni čovek uopće nije htio razgovarati, čak ni na hodniku. Ti su nesretnici odmah bili otpravljeni od ljubazne tajnice iako se na radiju stalno vrtio oglas u kojem firma traži radnike.

- Biće teško, teren je to - rekao mi je Mata kad je napokon spustio svoj vizionarski pogled na moju nedostojnu osobu - al' dobio si pos'o, momče, sad se mo'š i ožen'ti.

- Pa da mi ondak ženu opslužuju drugi - rekao sam slabašno pokušavajući se našaliti.

- Molim!? Nis' te čuo.

Ponovio sam.

- Kak' to misliš, koji drugi?

- Pa drugi, dok sam ja na teren', razumite.

- A, to. Ne brin' ti zato, momče, sad si naš, a naše ljude niko ne smi' tać'. To vridi i za žene naši' ljudi - reče on i klepne me svojom šapom po ramenu tako jako da sam skoro zateturao.

Svidio mi se Mata, nema što. Naš čovjek, Slavonac, svojom se pameću i sposobnošću uzdigao. I jednostavan: Mata gomila pare i skida kile. Živi zdravo. Prije je i on bio raspojasani Slavonac, hedonistički nastrojen i sklon vinu, rakiji, kulenu, sekama i ostalim kvarnim užicima. Ali više ne. Sad se vozi na Mercedes biciklu od sedam tisuća maraka, poput divokoze juri po okolnim brdima u gumenom odijelu nalik ronilačkom. Za dva mjeseca

skinuo je trideset kilograma. Vrijedi to te love, ne kažem.

Teško je pokraj te impozantne pojave misliti na ljubav i Irinin zagonetni lik, no meni to ipak uspijeva. Čak i dok je Mata upečatljivim i biranim riječima slikao moju veselu trudbeničku budućnost, moj ulazak u firmu koja kao da nije bila firma gdje se rmaba i skapava nego sekta radosti, sreće i boljeg života, ističući kako sam ja dosad bio samo osoba ta i ta, dakle nitko i ništa, a da sad postajem dio jedne moćne obitelji koja će me štititi i hraniti budem li joj odan, ja sam sve vrijeme mislio samo na nju.

Uopće, cijeli taj dan bio mi je dugo i slatko iščekivanje. Nisam više osjećao onu gnjidu u sebi, Irina ju je zgnječila i nisam mogao dočekati jedanaest sati navečer kad smo se trebali naći. Poslijepodne sam se unervozio, otišao kod Borisa, pa smo izašli u grad. Sjeli smo na jednu od terasa na Korzu.

Između Borisa i mene vlada čudan odnos razmjene. Ako sam ja Kontrašev povremeni sponzor, onda je Boris moj, i to stalni. On ima uredan posao, diže se ujutro, čita pola sata, pa odlazi u ured. Na pauzi obično izlazi nešto pojesti i popiti pivo. U podne pije kavu s curama s posla, a u tri ide kući. Posjeduje ogromnu fonoteku i biblioteku, pa poslije podne sluša glazbu i čita, obavljajući to vrlo ozbiljno i savjesno, kao da radi nekakav posao. Oko deset bi, ako ne bi izašao na piće-dva, išao u krevet. Vodio je uredan, skroz-naskroz građanski život, sve je kod njega išlo pravocrtno, nije on znao za životne tegobe, novac je umio pravilno rasporediti za cijeli mjesec. To mu je ostalo još iz osnovne škole, kad je u razredu vršio dužnost blagajnika i higijeničara. Imao je mjesečni raspored obveza, dužnosti i razonoda. Znao bi zapisati „23. ožujka vratiti Bulgakova u Gradsku knjižnicu. Podići Merimeove novele i nešto o ekologiji.“ „26. ožujka otići u šumu. Provesti tamo dva sata.“

To zapisivanje i organiziranje najmanje sitnice vjerojatno je potjecalo od straha od kaosa, bojazni da će se svijet urušiti ako se bude samo živjelo. Vodio je krasan život u stalnoj bonaci. No taj je život imao gadnu mrlju. Boris je imao trideset i nešto godina i još nije imao ženu. Bar sam ja tako mislio sve donedavno. Oči su mu bile tužne i bez sjaja, bez imalo radosti.

Osim jedne. Eto, ja sam bio njegova radost, njegova patnja, njegov prijatelj, njegova žena, njegova slabost. Ja bi mu darovao svoje vrijeme i svoje priče, svoje ljubavi i doživljaje, zajedno smo satima raspredali o jedinoj temi koja ga je mogla uzbuditi, o križarskom ratu protiv religije u ime znanosti i fizike, dijelili smo donekle sličan ukus u glazbi i književnosti. Bio je sretan kad smo bili zajedno. Volio je pijanstva sa mnom. S druge strane, kad bih ostao

bez novca, tu je bio Boris. Novac za zajednička pića, ponekad za cigarete i kruh. Ne puno. Imao sam tu mjeru.

Osim toga, znao sam Borisovu mračnu tajnu, za koju ni on nije znao da je znam. Borisove suze, tako se zvala ta tajna. Tog jasnog poslijepodneva u Borisovim očima nije bilo suza, bile su jasne baš kao i taj dan. Lice mu je, kao i inače, bilo ozbiljno i bilo je teško zamisliti da bi taj čovjek uopće mogao zaplakati. Pa ipak, ja sam znao da može. Nema tome dugo, spavao sam u njegovu stanu nakon teškog pijančevanja. Probudilo me nekakvo kapanje po mom licu. Nečija je ruka klizila milujući me po glavi, vratu i prsima. Borisov glas je tiho jecajući govorio kako me voli, kako je nesretan. Nisam otvarao oči. Bio sam strašno pijan, no šok i prestravljenost su bili jači i meni se činilo da sam u samom paklu. Njegova je ruka klizila po mom stomaku. Mogao sam podići glavu i pokazati mu da sam budan, ali nisam. Dirao me po bedrima. Osjećao sam kako mi se diže. Teško je to objasniti, ali ja nisam stvarno bio uzbuđen. Želio sam vidjeti dokle će to ići. Suze su i dalje kapale po mom licu, on je mrmljao nešto nalik na molitvu. Njegovu su se ruke sklopile oko mog kurca. Pomislio sam na te male, ružne ruke s četvrtastim, bjeličastim noktima i zgrozio se. Ne odajući da sam budan, gadno sam se iskašljao i okrenuo. On je uplašeno povukao ruku i otišao u svoju sobu.

Nikad mu to nisam spomenuo. Primjećivao bih grč na njegovu licu kad bih mu pričao o svojim ženama, no bilo je to dio igre, jedna konvencija po kojoj smo obojica bili pravovjerni muškarci koji vole žene, i samo žene, žene, žene. Žene!

Ta divna stvorenja što ih je proljeće poskidalo samo za nas! Bile su tu, svud oko nas, koža im je mirisala opojnim zovom, obnaženi stomaci su privlačili. Boris je svojim kratkovidnim očima snimao komade. Nanišanio je na jednu i promašio.

- Dobra, a?

- Ružniju još nisam vidio, Borise. De si uzmi te naočale.

- Ma sve'dno kaka j'. Sve i' treba karat, za drugo nis'. Uostalom, Andrić je rek'o da su sve iste kad ugasiš sviću.

- Andrić je bio budalet'na. Ja sam, et', naš'o jednu koja je iznimka, moj Borise. Fantastična žena, lipa, snažna i luda, potpuno luda!

I tad sam mu još dugo pričao o Irini dok me on gledao s podsmješljivim izrazom lica.

- I jeb' ga, baš sad moram otputovat. Dobio sam pos'o i moram na teren. Ma ustvar' i ni' to

neki problem. Ono šta men' treba je čisti, asketski život. Ra'ću, ra'ću k'o konj i napokon napisat roman.

- To ti pametno. Pusti žene. Vrime j' da se uozbiljiš - reče on smiješeći se da to ne bi izgledalo kao teški prijekor.

- U pravu s', Borise, nema više zajebancije. Treba napokon nešt' naprav't.

Ponekad smo upadali i u takve razgovore. Volio je slušati o tome kako ću se promijeniti, uozbiljiti, zaraditi neki novac. Uostalom, i sve moje bivše žene voljele su slušati takve priče od mene.

Uto je prošao Romeo. Krvavih očiju, u majici s natpisom „Killer Bull“, hodao je ulicom kao ranjeni lav. Nije nas vidio. Kad ga je primijetio, Boris se nesvjesno spustio niže u stolici.

- Sve j' luđi i luđi - reče Boris - sad priti da će me ub't'.

- Da? A zašt'?

- A zar je njem' potreban razlog? Najpri' me tražio petsto marak', a zatim se dočep'o rakije. Polok'o je skoro cilu litru i ponovno me tražio pare, rek'o sam mu da nemam, pa me poč'o vridat, govor't kak' sam ja mali HDZ-ovac kojeg niko nikad ni' poljubio osim mame, i to sam' jenom kad sam bio mali, i k'o zna šta sve ne. Rek'o sam mu da izađe van, smeće jeno, no bilo je još nešt' rakije u boci i njem' ni' padalo na pamet da j' napusti. Nisam ga više mog'o slušat, pa sam izaš'o van iz vlastite kuće. Kad tamo, vidio sam nekog dečka u njegovu autu. Unutri je bilo čet'r'es't stupnjeva i mali je bio potpuno nezviren. 'tio sam ga pustit van, kad se odjednom taj luđak stvorio iza mene. Izgled'o je k'o zvir. Pobisnio je i rek'o da će me ub't. Zatim je otiš'o.

- Pa tog sam dečka ja čuv'o neki dan. To j' dite sin njegovih prijatelja, on ga je treb'o čuvat.

- On? Pa ko b' njem' d'o dite na čuvanj'?

- Pa zna on nekad bit umiljat. Osim toga, čovik je otkrio da j' umjetnik, viš da radi balet. Zamisli, Killer Bull radi balet!

No Borisu je bilo dosta i Romea i priče o Romeu. A kako je postojala mogućnost da se ovaj vrati i ugleda nas, Boris predloži da se sklonimo na galeriju Keopsa.

Tamo smo popili nekoliko piva. Taman negdje oko trećeg nad Borisovom glavom munjevito

osvanu Romeova strašna njuška.

U ruci mu je bila boca Karlovačkog i on je bez oklijevanja sruči Borisu u facu. No Romeo je bio pijan i udarac nije bio tako jak. Boris je više od iznenađenja pao sa stolice. Skočio sam preko njega i bacio se na Romea. Ušao sam u njega kao u želatinu, toliko je bio mek i mlohav od alkohola. Udario sam ga dva puta, oba puta više postrance, zapravo promašujući, no njemu je u tom stanju bio dovoljan i dodir prstom, pa se skotrljao niz strme stube galerije. Bijes me prošao, a došla tuga. Treba mi zraka.

- Ajmo odavde, Borise. Jes' dobro?

- Ub'ću ga. Kad mi sljedeći put priđe, rasparać' ga k'o krme! - škrgutao je Boris glasom izobličenim od mržnje.

- Ma pun mi kurac ti' vaši' mali' smrdljivi' igrica! Jebem vam kru'! Vol'te se, ljudi, vi'ć'te da j' zanimljivije.

Vani pada kiša, no ja sam sad u suglasju sa svime i kiša je prijatelj. Koračam polako u susret Irini, puštajući da voda spere prljavštinu što sam je nakupio u Keopsu. Vidim Irinu kako dolazi iz daljine, nosi crveni kišobran koji baca čudesne odsjaje po sjajnom asfaltu. Hodala je čudno, kao da plovi, zanoseći se kao jedrenjak koji šibaju valovi i nezaustavljivo grabila naprijed. Pomislio sam, ne, Irina nije odavde, ona je žena-dijete koja je ovdje na kratkom izletu, a ja sam, od svih, odabran da joj budem vodič.

Brzo smo se dogovorili da odemo kod nje, u njezinu staru sobu, gdje je živjela dok je stanovala kod roditelja. Soba je ista onakva kakva je bila dok je tu živjela klinka istog imena i prezimena. Jedino hrpa svježih knjiga, papira i rokovnika, odjeća poznatih marki, parfemi i kozmetičke potrepštine, koje su ležale svud naokolo u nekom urednom i dražesnom neredu, što je ukazivao na to da je tek stigla s puta, govore da ovdje više ne živi djevojka već žena svjesna sebe koja zna što hoće. Mene, koji nisam koristio ni dezodorans, ni pjenu za brijanje, ni after shave, uvijek su fascinirala ta svjetska modna imena. O tome nisam imao pojma, baš kao ni o eskimskoj mitologiji. Bio sam snob i, što je još gore, bio sam siromašan snob. No bio sam takav samo kad su u pitanju žene. Sam se nisam furao na to, ali sam zato volio da se moje žene fino oblače. Volio sam trgati njihove fine čarape i skupocjene gaćice. Obožavao sam gristi njihove skupe grudnjake.

- Može pivo? - upitala me Irina. Rekoh da može. Otišla je u podrum i ubrzo se vratila s nekoliko boca. Zatim je otišla skuhati kavu.

Otpijam pivo i razgledam sobu udobno zavaljen u fotelju. Zadovoljavam se time, ne želim zavirivati. Volim ovaj dio veze, fazu upoznavanja i iščekivanja, i želim da što dulje traje.

Irina se vratila s kavom i sjela na kauč, elegantno podvivši noge pod sebe. Pijem kavu i pivo. Jedno, dva, tri. I dosta, bogaramu. Uopće nisam pijan, čitavo vrijeme skupljam hrabrost reći joj da je želim, da je želim za ženu, za suborca, za sve. Umjesto toga, pričam bezveze, o nama, zapuštenim veteranima, o pijanstvima, o sranjima, o boravku na psihijatriji. O Kontrašu, napuštenom od svih. Odjednom, ona reče:

- Ne pričaj, zašto toliko pričaš? Dođi.

Približio sam joj se i obujmio joj koljena. Stavio sam glavu na njih. Ona me primi rukama za glavu i poljubi u potiljak.

Dalje je sve kao u nekom snoviđenju. Vodimo ljubav, ne spavamo cijele noći, vodimo ljubav, razgovaramo, opet vodimo ljubav. Njezina glava na jastuku, kao u lakoj nesvjestici. Ona nije neka tehničarka, ali divno se predaje vođenju ljubavi. A tek oči! Dok vodimo ljubav, one rastu i čude se sve više gledajući ravno u mene. Očaran sam tim očima, očaran sam njezinom glavom na jastuku, njezinom raspuštenom i divljom valovitom kosom, tom grivom koja skriva sve slasti! Jebem te, svemire! Samo ja to imam! To me saznanje jača i ispunjava, plovim njezinim snažnim tijelom koje me prima podatno i prijateljski, odavajući svojim prekrasnim glasom koliko me želi.

Ležali smo jedno pokraj drugog. Sunce je obasjavalo naša gola tijela. Moglo je biti oko šest sati kad je zazvonio telefon. Navukla je košulju na sebe i javila se.

- Bok, Vjerane. Točan si. Što ti ni' jasno?

Vjeran je rekao što mu nije jasno. Irina se pretvorila u živu vatru. Bila je riječ o scenografiji za neku predstavu, a momak je očito bio slikar. Međutim, mene je manje zanimalo što Irina govori, više sam uživao u u boji njezina glasa i pokretima njezina tijela, njihanju dojki koje su se podizale i spuštale dok je gestikulirala objašnjavajući Vjeranu što treba napraviti.

Primijetila je da je gledam.

- To bi bilo sve. Bok, Vjerane - rekla je gledajući u mene. Čim je spustila slušalicu, pretvorila se u stidljivu djevojčicu koja je doskakutala do kreveta, a tu je opet postala žena, jedina, zanosna, najbolja koju sam imao.

19.

Sljedeći sam dan proveo u pripremama za put. Trebalo je naći šator, bisage za bicikl, vreće za spavanje, milion stvarčica. Irina se pokazala kao pravi mali teorijski genij organizacije – složila je listu stvari koje će nam biti potrebne, a ja sam razmišljao gdje ih nabaviti.

Do navečer je sve bilo pronađeno i pa smo večer proveli u pakiranju stvari kako bismo ih najekonomičnije mogli smjestiti na bicikle.

Krenuli smo u zoru, natovareni kao da idemo na neku dugu, tešku ekspediciju. Odmah sam vidio da je Irina žena od akcije, bilo je u njoj nešto od svinjara Francisca i kajakaša Orellane, lice joj je blistalo od sreće dok je kao vitez spaljene zemlje jurila na svom trkaćem biciklu. Tko zna koliko ću još njezinih lica upoznati? Pokraj nas su promicale srušene kuće, spaljena sela, gorostasni hrastovi. Iznad nas se smijalo nebo. Znao sam da neću tako lako pratiti njezin Tour de France tempo, no nisam zabrinut zbog toga. Volim što je jaka, jer i ja sam jak, nikad se nisam bojao snažnih žena, dapače, mrske su mi bile cendrvice oko kojih moraš titrati i paziti da ih ne polomiš.

U Brestovcu, selu nadomak Požege, Irina je mene polomila. Pogledom zamućenim od napora i sunca, mogao sam samo gledati u njezina leđa koja su odmicala, u guzu za koju mi se činilo da je pokretač tog moćnog stroja njezina tijela, u samsonsku kosu koja je vijorila i izmicala mi. Rekao sam sebi „Baja, sad je dost’!“ i skrenuo u prvu birtiju. Guzica me nevjerojatno boljela, nisam ni pomišljao sjesti na terasu, nego sam zapalio ravno za šank i naslonio se na nj. Bilo je tako dobro stajati.

– Pivo!

– Koje?

– Ma sve’dno koje, sam’ dajte, molim vas!

– Može Ožujsko?

– Ma dajte!

Skoro sam mu oteo pivo iz ruke. Popio sam ga u jednom dugom cugu i mahnuo da mi donese još jedno. Tad uđe Irina.

- I mislila sam da si ovdje – reče ona smijući se – Oprosti, malo sam pre naglila.
- Ti s' čudo. Voziš ko svjetski prvak, a ni kap' znoja nema na teb'. Za ne povirovat. A pogle' mene, gola voda.
- Jedeš previše mesa, zato se znojiš.
- Ajd, ajd, pop' nešt'. Men' stvarno treba odmora.
- Kavu sa šlagom i mineralnu.

Irina se držala svojeg, čak i na ovom mjestu, ovoj ljupkoj birtiji s kariranim stolnjacima i izmoždenim mršavim konobarom na kojemu su samo podočnjaci bili veliki, ali koji je prema gostima koji nisu bili iz sela bio sami osmijeh i sušta ljubaznost. Tipičan konobar starog kova, prema svojim redovitim gostima ponašao se otresito. Bili su to većinom debeli zdravi seljaci koji su tu navraćali svaki dan, pili svoje pivo i njegovu krv.

Krenuli smo dalje nešto laganijim tempom. Irina se svakako htjela provesti Požegom, pa smo to i učinili. Zaustavila se pred crkvom u centru i pokazala na nju.

- Htjela bih ući unutra. 'oćeš sa mnom?
- To ć' ipak propustit. Pričekać' te tam', na onoj teras'.
- U redu. Neć' dugo – rekla je i otišla u bogomolju, a ja sam sjeo na terasu i naručio pivo. Ispijao sam ga sa izrazitim užitkom i bacao poglede na taj lijepi gradić, još jedno čudo pod nebom, pa na nebo, to najveće čudo. Grad je bio užaren od sunca i baš je bilo dobro biti u njemu s bocom hladnog piva pri ruci.

Irina se vratila neobično dobro raspoložena, baš kao da joj razgovor s bogom podario to raspoloženje.

- Tak'. A što s' ti radio?
- Pa dok si se ti mo'la svom bogu, ja sam to ist' činio svom. Bogu piva, bogu vina, bogu ovog grada, Zeusu, Indri i Dionizu, i svim drugim bogovima koji čine veselje i dobro a da im ne znamo ni imena.
- Nemoj se šalit s tim – reče ona i odjednom se smrkne.

- Osmih, Irina, osmih! Čuj, to što se veselimo različitim bogovima ni' nikaki problem. Bitno da se veselimo.

- Nisam ni rekla da je problem. Ali meni je ovo bitno i ne želim da se rugaš s tim.

- I ne rugam se. Hej, još malo, pa j' vrime za ručak. Idemo kod mog rođaka.

- Rođaka? To nis' spominjao.

- Zar nisam? Pa to j' onda iznenađenje.

Blizu Požege, prema Sovskom jezeru, imao sam rođaka kojeg sam već dugo namjeravao posjetiti. Prije je živio u našem gradu, ali nakon što je otišao u mirovinu (cijeli je život radio u metalnoj industriji, znao je sve o željezu i mrzio ga je iz dna duše), povukao se sa mojom tetkom na selo, na staro imanje svog oca, gdje je imao rasadnik autohtonih sorti voća. I tu je započela njegova čudesna preobrazba, njegovo pomlađivanje. Njegovi čvornati, kvrgavi prsti opet su zadobili svoj prijašnji oblik. Sad je, možda, radio više nego ikad, no bio je to posao koji ga je cijelog ispunjavao. Kad ne bi radio, išao bi u ribolov, brati gljive, loviti rakove, ili bi tražio nove sadnice, divljake koje je vadio po okolnim brdima, skretao kod ljudi na piće i davao im savjete u vezi s uzgojem voća.

Kad god bih ga susreo, osvajala me ta njegova suživljenost s prirodom. On ništa nije znao, ili se pravio da ne zna, o povratku prirodi, o zelenima, o ekologiji. Naprosto je živio tako. Jeo je obilno i na gotovo duhovan način. Meso, ribu, rakove, gljive, kobasice, kulenove, krvavice. I u svemu tome je uživao, a jednako tako i njegovi gosti. Njih su dvoje živjeli sami, ali se nikad nije kuhalo samo za njih. Moralo se naći nešto fino i za Tomu, njihova psa, kao i za mačke, Maju, Maru i Marka.

Zatekli smo ga gdje priprema ribu na gradelama. Malo dalje krčka se fiš. Tetka je bila apsolutno najbolja kuharica domaćih jela, ali samo je on imao pravo pripremati ribu. Ona se nije usuđivala dirnuti u ta božanska bića. U pripravljanju ribe imao je svoja pravila, svoje tajne koje su imale status tabua. O tome se nije smjelo ni pričati.

Širok osmijeh mu je razvedrio lice, zajapureno od vatre, kad me je ugledao.

- U pravo vreme stižeš. K'o da s' zn'o kad treba doć'.

Poljubili smo se.

- Pa neć' lagat i reć' da nisam tempir'o vrime.
- A doveo si i žen', ljepo'cu! Ja sam Joza.
- Drago mi je. Irina.
- Nis' valjd' Ruskinja?
- Ma ne - odgovori Irina smijući se - moj otac je obožavao Ruse, pa mi je dao rusko ime.

Uto je stigla moja tetka, gargantuovska žena od stotinjak kilograma, čiji je svaki gram bio utjelovljenje čiste životne radosti. Premda je tetak vitak čovjek, njih su dvoje najskladniji par na svijetu. Pred gostima su se znali svađati tako skladno da je to milina. Više je to predstava za goste nego svađa. Kad ostanu sami, njihov se odnos pretvara u stalno maženje.

Ručak je gotov. Tetka je postavila stol na dvorištu, pod onim istim slavonskim nebom od kojeg se tog dana nismo skrivali ni trenutak.

Objedi kod Joze bili su mi dvostruki užitak. Ponajprije onaj gurmanski za moje vlastito nepce, no jednako sam uživao promatrati Jozu kako jede. On se uvijek iznova čudio hrani, pronalazio neki novi okus koji bi ga oduševio.

- Je, danas jedem, nema šta. A šta sam jučer jeo, pitaj me! Il' još bolje, pitaj svoju tetku.
- De prestan'. Jel moraš odma' počinjat kad neko dođe!? - reče ona naoko ljutito.
- A ne, ne! To moraj' čut'. Jučer ona kupi neko'ko pašteta i dođe kuć'. Vidi, kaže, kake sam paštete kup'la za pet kuna komad. Triput veće neg' one koje ti kod Sok'ća kupuješ i još duplo jeftinije. I opal' po men'! Kak' ja kod Sok'ća u trgov'ni ločem i kak' me onda p'janog prevare, kak' trošim pare ulud' i sve nešt' u tom smislu. A ja šutim, jeb' ga, paštete su stvarno veće i jeftinije. Navečer i' krenem jest'. Čudan okus, čudno izgledaj', nekaka crvena boja. „Ma kaka j' to pašteta?“ - kažem ja žen'. „Sigurno j' dobra.“ - odgovori ona. „Ma kaki dobra, čudna je, al' dobra nije. De m' te naočal'.“ Ja pogledam - kad na konzervi utisnuta mala glava mačke. Kup'la je paštet' za mačke i ćela me otrovat!
- Et' vi'te kaki on. A ja jadnica nisam ni vid'la. Zaborav'la ponet naočal' u trgov'nu.
- Ma sigurno vas nije htjela otrovat - reče Irina smijući se.
- Ma ni' to sve, Irina! Velim ja njoj da mi ni' dobro i da mi odma' da je'an Gastal. Ona m' da

tabletu. Vidim ja – ni' to Gastal. „Ma ti uvijek nešt' zanovitaš, to j' njemačka tableta, ista k'o naš Gastal.“ Šta ć', popijem. Ni' prošlo ni pet minuti, trk na WC. Curi iz mene, šta se kaže, na sve rupe. „Čudan onaj tvoj Gastal.“ – kažem ženi. „Joj“ – reče ona – „bio s' ti u prav', ni' to bio Gastal.“ „Ni' bio Gastal?“ „Ne.“ – kaže ona i šuti. Gledam je neko vreme, ona i dalj' šuti i pravi se da gleda televiz'ju. „Pa šta j' ondak to bilo ako ni' bio Gastal, ženo!?“ Ona me pogleda umiljato, baš k'o malo maće. Po tom' odma' znam da se nešt' gadno sprema. „Pa znaš, ona tableta šta nam je veterinar za Tomu ostavio.“ „Znači, ja sam ćuko! Najprije me naraniš 'ranom za mačke, a ondak me lječiš tabletama za ćukce!“ Et', to j' bilo jučer. I sad ti, Irina, rec' da me ni' ćela otrovat.

Nakon ručka nismo mogli ni pomišljati da nastavimo put. Pogledao sam Irinu – i ona je bila smlavljena. Tetka tad iznese kolače i sladoled od jagoda. I to se moralo pojesti. I pojelo se. Nismo bili ništa slabiji od starih Rimljana.

Joza pokaže na mrežu razapetu između drveća.

– A sad priroda nalaže odmor – reče i legne u mrežu. Nekoliko trenutaka kasnije zaspao je tako lako kako nisam imao pojma da je uopće moguće.

Kad se probudio, svi zajedno smo otišli u ribolov. Joza i ja smo lovili ribu, Irina i tetka su se sunčale i kupale kod obližnje brane. Izvadili smo dosta skliza, a tetak je ulovio i nešto rakova.

– Imat ćete sutra za ručak – reče Irina Josipu kad smo se vratili natrag.

– A to j' za večer'. Nešt' će bit i za doručak.

– Pa još je ostalo hrane od ručka.

– E, curo, kod nas se za večer' ne jedu ostaci od ručka. Nešt' mora bit za Tomu i za mačke, jel' tak'?

Kuhar je opet bio Joza. Rakove je skuhao, a sklize uvaljao u kukuruzno brašno i pržio ih na ulju.

– Ja stvarno ne znam hoću li moć' večerat – reče Irina.

– Ček' sam' da bude gotovo. Vi'ćeš da 'š moć'.

Joza i ja smo navalili na ribu, vruću i slatku kao med. Jeli smo ih samo s kruhom. Tetka je

uzela tek jedan komad. Irina nas gleda smiješeći se. Joza reče:

- Bolje ti da kreneš. Uskoro je neće bit.

- I ja tak' mislim - reče ona i pridruži nam se.

Bilo mi je žao napustiti taj njihov divni svijet, ali imao sam još samo dva dana prije odlaska na teren. I tako smo, ujutro, poslije lagana doručka, krenuli.

Odatle do Sovskog jezera imali smo nešto više od dvadeset kilometara i prešli smo ih bez teškoća.

Kao i sve strasti, tako je i ova moja prema vodi i, naročito, jezerima, bila nepobitna, nisam joj se mogao oduprijeti, ali isto tako nisam znao otkud potječe. Za jezera me je vezivala mistična veza. Naročito jezera okružena šumama, ona koja nalaziš na neočekivanim mjestima.

A ovo, Sovsko jezero, zauzima posebno mjesto na mojoj listi jezera. Nikad još nisam bio ovdje, nikad nisam vidio niti jednu fotografiju, ali sam toliko toga čuo i pročitao, toliko sam slika stvorio o njemu, da sam imao osjećaj da sam ovdje već bio.

Blaženim sam očima promatrao rijetke planinare i ribiče. Neka ih. Kad odu, pred sumrak, jezero će biti samo Irinino i moje.

Postavili smo naš mali slatki žuti šator, nalik na iglu, i prošetali oko jezera. Na svakom smo koraku nailazili na školjke, puževe, okamine.

- Fantastično je pomislit' da su ovdje nekad vrebale ogromne morske nemani, zar ne, Irina?

- Volim misliti da je bilo i delfina.

- Eh, svakak' da i' je bilo. Il' bar nečeg nalik na nji'.

Sa sobom sam ponio Jozin štap za pecanje od bambusa i jednu sklizu. Bila je živa i pustio sam je u to slatko more.

- K'o pravi poganin, žrtvujem je bogu mora, kojeg su Grci znali k'o Posejdona, a on će men' podar't bogat ulov kad nam budem iš'o ulov't ribu za večer'. Ovd' ne pomaže kršćanstvo jer je ono protuprirodno. Na ovom drevnom mistu moraš se vratit drevnim obredima.

Posejdonu se svidjela moja žrtva. Izvlačio sam ribu za ribom, sklize i slatke male somiće, pa čak i jednu manju štuku. Irina je za to vrijeme uređivala naše boravište i povremeno dolazila do mene da bi se smijala mojim izljevima radosti kad bih izvukao ribu.

Ispekao sam ih na vatri, pa smo večerali.

- Riba ni' ukusna ko Jozina, al' mi sve'dno ovo jedna od najbolji' večera.

- Il' se potcjenjuješ, il' si lažno skroman. Ovo je fantastično. Nis' valjda lažno skroman, Gorki, ne volim to.

- Ma ne, ne, jednostavno 'oć' da me fališ. A sad kava, prava kaubojska kava. U westernima sam uvijek to voljio, kad nakon sveg, posidaju kraj vatre i piju kavu. Pucnjava mi uvijek bila dosadniji dio. E da! Poželim zauvik ostat ovd'. Ja sam za ovo, a ne za proklete gradove.

- I meni je divno, al' ne bih mogla stalno ovak'. Trebaju mi akcija i borba. A sad se bitke ipak vode drugdje.

- Ma znam, sam' šta mi sad sva ta borba tam' dolje odavde izgleda prilično ništavna.

- A kak' ćemo se okupat, Gorki? Opet smo vozili, prašnjavi smo, ja takva ne mogu spavat.

- Kak'? Kak'!? Pa vid' ga! - rekoh pokazujući na jezero, koje je sad bilo samo naše. - Kažu da mu niko ni' izmirio dubin'. Ono će nas oprat.

- Pa ne znam baš.

- Ma, dod' sam'.

Skinuo sam se i bacio u jezero. Pridružila mi se. Čim se dotakla te blagotvorne, ljekovite vode, potpuno se oslobodila i zaplivala. Na licu joj se ocrtavalo blaženstvo. Zaderao sam je ispod njezine kršćanske kože. Ispod je bila poganka kao i ja.

Izašao sam i legao na vreću kraj vatre. U njezinoj svjetlosti promatram Irinu kako izlazi iz vode. Uzela je odjeću, koju je bila odbacila na obali, i htjela se obući.

- Nemoj se oblačit, molim te. Želim gledat kak' gola dolaziš do mene.

Ispunjava mi želju i mazno kaže:

- Debela sam.

Irina možda ima kilogram-dva viška, ali na njezinom visokom i moćnom tijelu to se uopće ne primjećuje. Tako je nekako morala izgledati Artemida. Gola, s kopljem u ruci, još vlažna od vode, u lovu na jelena. Na jelena bez ikakve šanse. Iznad njezinog snažnog i lako zaobljenog stomaka uzdižu se grudi, moćne grudi koje strše visoko kidajući noć dok mi se približava i drhte od želje da ih dodirnem. Tu, gdje nema kuća, nema zidova, nema morala, nema priča. Činim to i, ohrabren njezinim glasom kojeg je ispustila i predala ga, u odjecima, šumi, jezeru i nebesima, dodirujem snažna bedra i moćnu guzu. Gorim! Sav gorim!

Prepuštam joj svoje mjesto na vreći i uspinjem se na nju kao na kakav lijepi brod. Ona podiže svoje dugačke noge visoko u zrak, obuhvaća me cijelog. Predaje mi se potpuno. Jebem je ne jebući je. Jer ovo i nije jebanje, ovo je nadjebanje, prelaženje granice, zavirivanje s onu stranu. Ne jebem je samo u pičku, ulazim u njezine oči, jezikom joj prodirem duboko u grlo, u želudac, njena crijeva pjevaju meni u čast. I ona jebe mene, ona to isto čini meni, osjećam je u sebi, otvaramo se jedno drugome, i plovimo, plovimo satima, po tom jezeru iza naših leđa koje sad hući milionima svojih godina.

Ležao sam na njoj, zadovoljnoj i iscrpljenoj ženki, antičkoj, preobilnoj, rubensovskoj, kad sam osjetio nekakvo grebanje po guzici i jajima. Rukom sam napipao nešto meko, čupavo, vižljasto.

- Vid' šta sam naš'o međ' nogama.

- Mačka! - uzviknu Irina naročito ističući ono „č“.

- Da, mačka! Crna mačka. Rodio sam crnu mačku! I mo's mislit, lizala mi jaja. Tak' mala, a već liže jaja.

- Ljubomorna sam. Vidi kak' me napada! Ima nečeg zlog u njoj, ne voli me. Ali tebe voli.

- Pričaš gluposti.

- Pa vidi kak' ide tebi.

I zaista, mače se ponovno vratilo na staro mjesto između mojih nogu. Ščepao sam ga za šiju i stavio pokraj sebe. Ono se opet vratilo natrag. Ostavio sam ga. Bar je ugodno grijalo.

- Vid' malog vraga, zvać' ga Felacio.

Zaspali smo svi troje. U snu sam čuo Irinu kako mi govori:

- Gorki, ti si violina. Najprije sam mislila da si oboa, a sad vidim da si violina. Komponirat ću nešto za violinu, samo za tebe.

Budimo se u praskozorje. Ona sjedi u mom krilu i govori kako će me zarobiti i zatvoriti, kako me nikad neće pustiti.

- Bio bi to sladak zatvor. Al' tad ne b' imala ništ' od mene. Men' treba prostora, inače sam k'o eunuh. U svakom smislu.

- S tobom mogu šutjeti i divno mi je šutjeti s tobom. Osjećam se tako spokojno.

- Pa ipak, ja sam živa vatra. Još me nis' upoznala.

- Znam. Osjećam to kad vodimo ljubav. Ali i kad samo sjedimo jednog kraj drugog, meni je isto tako divno.

Slušao sam je i shvatio da su prošla sva sranja. Glas kojim je govorila više nije bio samo njezin, bio je i moj, čuo sam ga, kraj tog jezera, i unutar svoje glave. Napokon sam našao suborca.

Vratili smo se taj isti dan oko podneva. Irina je popodne morala za Zagreb, a ja sam sutradan ujutro putovao u Obadovo. Strpala je Felacia, koji je postao naš mačak, u ruksak, sjela na svoj stari BMW motocikl i odjurila. Prije odlaska mi je rekla:

- Neee... Zar se stvarno nećemo vidjet' tjedan dana? A da opljačkamo neku banku, pa da samo budemo zajedno?

- Ajmo najprije ovak'. Ak' ne bude išlo, naprav'ćemo po tvom. Al' stvarno ć'mo naprav't.

Kod kuće me je čekala gomila posla što sam ga morao obaviti prije puta. Pojava Irine potpuno je poremetila moj način života. U vrt već danima nisam zalazio, a kad sam to prvi put učinio, bilo mi je jasno da je Miranda nestala. Tako je sad sve ostalo samo na meni, i to u krivo vrijeme, jer sam morao putovati.

Najprije je trebalo skupiti pokošeno sijeno u vrtu. Bio je to lagan ali dosadan posao i jedva sam se natjerao da uopće počnem s tim. Nisam radio ni sat vremena, kad me posjetila prava delegacija. Ruda, Pilot i Boris. Krasna ekipa. Pomislio sam, pa nije valjda da se sad svi međusobno jebu. Zovu me van.

- Žao mi je, momci, što moram odbit vaše cinjeno društvo. Sutra putujem, pa ć' rađe

provest' ugodnu večer sa Irinom – slagao sam.

- To j' nešt' ozbiljno? – upita Ruda.

- Pa znaš mene, sine. Kad sam ja bio ozbiljan. Al' žena mi se sviđa. U svem' je jača od mene, pametnija, ima bolju intuic'ju, brže i duže vozi bicikl, ima veća muda, a tvrdi da i viša od men'. Potukli se još nismo, no mislim da b' i tu loše proš'o. I kak' onda da se ne zaljubim u taku ženu?

- Ustvar' smo ti nešt' došli reć' – reče Boris, koji se dotad bio držao po strani.

- Ej, 'ajd', znate šta, sa'ć'te vas troj'ca men' pomoć' skup't ovo sino, a onda ć'mo fino sist za stol, otvor'ću za vas posebnu bocu rakije, pa ć'mo na miru razgovarat.

Momci nisu bili baš oduševljeni prijedlogom, no svejedno su se prihvatili posla. I radili su ga sasvim dobro. Ruda je čak tako energično radio da je uspio slomiti i grablje i vile. Za sat vremena sijeno je bilo spremljeno.

Otvorio sam im Rakiju kajanja, prvu bocu dobivenu od plodova Drveta kajanja, pa se otišao otuširati. Kad sam se vratio, nitko se od njih nije kajao. Bili su ti dečki tvrd orah. Trebala im je veća doza. Sva trojica su nešto žestoko raspravljala. Prestali su kad su me primijetili.

- Dobro, dečki, o čem' se rad'?

- Radi se o tom da te traži polic'ja, et' o čem' se rad' – reče Boris tonom koji je odavao kako smatra da sam ja počinio nekakav strašan zločin.

- Ček', Bora, pa ni' on ništ' napravio.

- U vezi s njim stalno je nešt' sumljivo. Nikad on ništ' ne radi, a oko njeg' uvijek nekake pizdarije. Men' to ne treba, kažem vam.

- A mogu l' ja znat' zbog čeg me traže? – rekoh jer me živcirao Borisov ton, mada sam pretpostavljao da je policija dolazila zbog onog stakla, bijega iz bolnice i premlaćivanja Štakora. A ni uplatnica nije bila riješena.

- To valjd' ti znaš – reče Boris.

- Ma, Bora! – reče Ruda. – Zbog neke ženske te traže, sine.

- Ženske? – reko u čudu.

- Vid' kak' se čudi. De prestan' izigravat nevinašce!

- Dobro, Bora, koji tvoj problem? Šta lupetaš?

- Moj je problem šta me polic'ja traž'la na poslu! Na poslu, razumiš!?

- A jes' siguran da j' sam' to!? Nis' možd' nadržkan zbog još nečeg?

- De se smir'te oboj'ca. Sine, pusti me da ti na miru objasnim. Traže te zbog neke ženske, al' zaprav' traže nju. To j' neka trovač'ca, ub'la je više ljudi, luda je i opasna.

Gledao sam ga u čudu, opet u čudu. On je isto tako mene gledao.

- Pa? – upitao sam naposljetku.

- Pa? – ponovio je on jednako me onako gledajući.

- Pa zašt' onda mene traže, bogaramu!? – izderao sam se.

- Misle da je ti skrivaš.

- Ti nis' normalan! Ja da skrivam trovač'cu!? Ti stvarno nis' normalan.

- Šta j' ti, sine, pa ne kažem to ja. Kažem ti šta s' oni men' rekli. Znam da ti ne'aš ništ' s tim, pa skoro sam svaki kod tebe, znam da ne skrivaš nikaku žensku, a kamol' trovač'cu.

Bila je to istina. Ni Ruda nije znao za Mirandu. Ja, naime, nisam sumnjao da je djevojka o kojoj pričaju upravo ona. Nije mi bilo jasno otkud im ta priča o trovanju, ali sam shvaćao da netko traži Mirandu. Obitelj, muž, tko zna tko.

- A šta j' s „divljom divojkom“? – reče odjednom Boris nabusito – Misliš da sam zaboravio, a? Je'nom si mi p'jan prič'o o „divljoj divojci koja živi u tvojoj bašč'.

Pokazao sam mu rukom na vrt.

- Pa potraž' je, baja. Ma slušaj, Bora, pa valjd' ti jasno da j' to bila izmaštana djevojka. Nisam zn'o da s' tak' plitak, bogaramu! Uostalom, jeste vi to posrkal', dečki? Ja sad stvarno moram ić' i ne'am vrimen' za te vaše zajebancije.

- 'Oš da te odvezemo? – upita Ruda.

- Ma ne morate me voz't. Imam još nešt' ovd' za obav't.

Čim su otišli, osjetio sam se bolje. Od silne buke njihovih glasova, nisam mogao čuti Irinin glas. Sad, u blagotvornoj tišini sutona, u srcu Mirandinog vrta, taj je glas opet postao čujan i bilo je čarobno slušati ga. To sa Mirandom značilo je nevolje, no bio sam uvjeren da će se sve pozitivno raz riješiti. Potegao sam još nekoliko gutljaja iz boce Kajanja. No ja se više nisam imao zbog čega kajati. Iz boce je sad u mene tekla samo čista radost.

20.

U Obadovo smo stigli prije devet. Već sam naziv mjesta nije slutio na dobro, a ni prvi pogled kroz prljavo staklo busa nije mi rekao ništa pozitivno o njemu. Pokazat će se da to vrijedi i za druge poglede. Ima velika crkva. I to je to.

Mi smo Kradingovci došli u Obadovo graditi novu školu. Smjestili su nas pedeset metara od gradilišta, u zgradu stare škole koja je polako počela kliziti niz brijeg. Čim smo stupili u hol, nastupila je sveopća jurnjava za slobodnim krevetima. Na jedvite sam jade našao krevet u učionici smještenoj u podrumu. Dolje se osjećao smrad, opet smrad, pa vlaga. No trebao sam se smatrati sretnikom. Nekoliko mojih supatnika uopće nije našlo krevet, pa su tu noć proveli spavajući na podu.

Obukao sam svoje plavo radno odijelo, veće bar za pet brojeva, navukao stare raspadnute cipele i popeo se u prizemlje, gdje nas je čekao poslovođa. Zove se Bruno. Mlad tip, mršav, živi asket, odjeven u žutu Nike jaknu, koja leprša oko njega na propuhu, stvarajući zvučnu podlogu njegovom melodičnom posavskom narječju.

Određen sam u grupu tesara. Nisam znao ni tko su ti tesari, ni što oni tešu, pa sam neodlučno zvjerio oko sebe. Tad mi pride jedan deblji oniži tip simpatičnog lica.

- Ja sam Buce. Ti si sa mnom. Ajmo.

Otišli smo na gradilište, gdje nekoliko betonskih zidova jedva izbija iz blata. Noge propadaju do koljena. Nije prošlo ni sat vremena, a đon moje cipele ostao je zauvijek sahranjen u obadovskom blatu. Rizga, mladi bik koji je radio sa mnom na dokama, kaže mi da odem kod skladištara Stipe i tražim gumene čizme. Pokazao mi je tipa koji je stajao gore na brdu s daljinskim komandama krana u ruci i gledao nas dolje kako radimo. Izgledao je kao veliki plišani medo koji filozofira o svrsi bauštela.

- Ej, medo - rekao sam zadihano kad sam se popeo do njega - ja b' treb'o čizmake.

Medo se trgnuo baš kao iza sna.

- Šta? Šta s' rek'o? - rekao je sanjivo.

- Rek'o sam da trebam čizmake.

- To sam čuo. A kak' si me ono nazv'o?

- Ma sam' sam se šaljo. Ne znam kak' se zoveš. Oprost'.

- Dobro, bajo. Ja sam Stipa i sa mnom ti bolje bit dobar. A zašt' mi nis' u škol' rek'o da ti trebaj' čizme? Sad ja moram prek' ovog blata ic' gor' u skladište.

- Pa sad su mi se cipele raspal'. Nis' mi prije trebale.

- E vi's kak' ne razmišljaš. A kiša, a blato? Po 'vakom se vrimenu nose čizme. Na grad'lištu najprije treba razmišljat, a tek ondak rad't. Utuv' to u glavudž'.

- Utuv'ću. Jel mož'mo sad po čizme? Moram se vrat' na doke.

Krenuli smo gore.

- Tuj ima stari' čizama - reče Medo kad smo stigli. - A mog' ti dat i nove. Sam' ondak moram u sob' po ključ od sanduka.

- Ma ne moraš, uzeć' ove - reko naslućujući da je to već velika usluga za koju ću sigurno morati nešto dati.

Skinuo sam cipele i navukao čizme. Bile su umrljane blatom, ali su se činile dobrima.

- Kak' oš. Ondak ti ove neć' ni pisat. A jel ti znaš da ja mog' prepišat zid od tri metera?

- Šta?

Medo se isprsi i ponosno ponovi:

- Ja ti mog' prepišat zid od tri metera. Imam jebački pritisak, bajo. K'o pumpa za beton, jebo te!

Nasmijao sam se.

- Pa ti onda mo's k'o vatrogasac ra't, bajo. Šta 'š ovd'?

- Ja nisam sam' skladištar. Ja sam i kranist - reče on ponosno.

Krenuli smo natrag. Medo, čini se, nije bio zadovoljan dojmom koji je na mene ostavio njegov talent.

- Ti men', baja, izgleda ne viruješ.
- Ma virujem ti, bajo, sam' se moram vrat' na poso. Novi sam, Buco će popizdit što me tak' dugo nema.
- Ev' šta ć'mo. Plaćaš večeras piće u A1 i ja ć' ti pokaz't šta mog'.
- Neće moć'. Imam problem s parama.
- To s' sam' dva piva. Dva s' dost'. Imam strašan pritisak, bajo.
- Jel mož'mo to ostav't kad bude terenska? Čuo sam da će bit ovi' dana.
- Dogovoreno. Ev' ruke. Terenska će bit' u srid'.

Vratio sam se na posao i odmah ustanovio da čizme propuštaju vodu. Rizga je mazao doke. Prihvatio sam se i ja tog posla. Čistio sam ih najprije zidarskom žlicom, čekićem lupao nakupljeni beton, a zatim smo ih premazivali oplatanom kako se novi beton ne bi lijepio za oplatu. Tad smo ih dizali i dodavali majstorima koji su od njih slagali šalungu za zid. Potom smo im dobacivali spojnice, vijke i matice. Bio je to jeben posao, naročito kad se radilo na visini. Svaka je doka u prosjeku bila teška četrdeset-pedeset kilograma, a mi bismo ih na dan prebacili nebrojeno mnogo. Stari su majstori govorili da nema boljeg bldanja od dizanja doka.

Rizga i ja smo opsluživali dva majstora. Glavni je bio Buco, simpatičan Bosanac i opak majstor. Bio je rođen za tesara. Taj je posao bio njegova suština. Uvijek sam se divio ljudima koji su nešto dobro radili: dobro motali cigaretu, dobro se tukli, dobro svirali, svejedno. Nisam mogao odvojiti pogled od Buce kad bi bio u akciji. U radnom kombinezonu, s kapom na glavi i čekićem u ruci - on je bio u svom elementu, gore, na skeli, u visinama, stojeći na nečemu čega još nema, čemu tek on treba dati oblik. Kad sam ga prvi put vidio u civilki, bio sam razočaran. Nije to bio Buco, bio je to običan čovjek, koji je nesigurno hodao cestom, kao i toliki drugi, pomjereni van sebe, nedostatni sami sebi.

Drugi je bio Draga, novi majstor, koji je počeo isti dan kao i ja. Imao je plavu kosu, rumeno lice i dječji osmijeh. Stavili su ga s Bucom da vide što zna. Pokazalo se da zna puno i uskoro je dobio vlastitu grupu, u koju smo upali Rizga i ja.

Doke su do navečer učinile svoje. Vražji izum izvukao je dušu iz mene. Podijelio sam svoju klop s Mocom, Bosancom koji je imao krevet kraj mojeg, večerao i legao spavati. Nisam

više imao ni love, ni hrane, čak ni misli o Irini. Samo sam želio spavati.

Sutradan je već lakše, bar što se posla tiče. No jučerašnji problem je i dalje tu. Nemam ni love ni hrane. Doduše, imali smo gablec, ali on nije bio dostatan za cjelodnevnu tlaku. Cigarete su mi također na izmaku.

Računao sam s Mocom. Jučer sam mu bio dao pola svoje klope. Taman sam se bio otuširao, ležao sam na krevetu i pušio. Moka se vratio iz trgovine, izvadio jedan golem sendvič iz papirnate vrećice i stao ga sistematično žvakati. Nije me ni pogledao. Ali zato sam ja njega gledao. I želudac mi je vrištao dok je jeo.

Pogledao sam kroz mali podrumski prozorčić u nebo i šume. Tamo sigurno ima životinja. Ja sam imao nož. U Medinom skladištu je bilo sjekira. Mogao sam otići u šumu i zaklati kojeg vepa. Valjda ovdje imaju vepova.

Zapalio sam još jednu i izašao van. U hodniku je bilo suhog kruha od ručka. Strpao sam ga u džep i pojeo u zahodu. Bio je to sasvim dobar kruh. Jeo sam ga i mislio, k'o vas jebe, pederi, škrci, Gazići, izjelice, preživjet ću ja, najjači sam, nitko meni ništa ne može. Izašao sam na dvorište i našao par zelenih jabuka, pa sam imao i desert. Nebo mi se smiješilo. Kiselo, no ipak se smiješilo.

Vratio sam se u podrum i legao na krevet. Sklopio sam oči i mislio na Irinu. Bar da imam jebenu karticu, pa da joj se javim. To bi mi dalo snage, znao sam. Zadrijemao sam i vidio njezino lice i oči kako rastu. Počeo sam se tresti.

Probudio sam se. Moka me tresao za rame. Na usnama i bradi imao je mrvice od kruha.

- Da nemaš možd' šampon? Zaboravio sam kup't.

- Ev' ti ga na stolić', zar ne vidiš? Nemoj me više bu't zbog taki' stvar'. Sam' uzmi.

Uzeo je šampon i otišao.

Nema šanse da ponovno zaspem. Tip na krevetu preko puta mojeg fiksira me pogledom. Zvao se Joza i na vratu je imao pravi šal od dlaka. Bradu je inače brijao. Sve u svemu, još jedan žicar. Imao je oko četrdeset godina i tek se nedavno oženio nekom Vojvođankom koja mu je izvlačila i zadnju kunu. Sve sam to čuo od Rizge. Zapalio sam i zagledao se kroz prozor. Bila je noć. Nisu se vidjele šume. Ali lijepo je bilo misliti da su ipak tamo, pomiješane u kaosu svijeta.

Joza dlakavi je ustao i došao do mog kreveta.

- Ne voljim ove šta posuđuj' šampone. Danas šampone, sutra sapun, prek'sutra...
- Ha, baja zaboravio kup't, šta se može. Jebeš par kap' šampona.
- Par kap' danas, par sutra i ode cila boca. Ja sam ti stari terenac, znam te stvari.
- E, ja sam tu zelen. Bio sam, doduše, u ratu, al' tam' je bilo drugačije. Imali smo sveg, k'o na pikniku.
- E bajo, imaš možd' cigaretu? Ponestalo mi.
- Šta, i ti zaboravio kup't?
- Ma ne, u birtij' nemaj' Benstona.

Pogledao sam u kutiju. Imao sam još tri cigarete.

- Ev' ti. Al' nemam ni ja Benstona.

Nije ga to smetalo. Zapalio je i vratio se na krevet. Više nije rekao ni riječ.

Napokon je došla srijeda, slatka srijeda. Svi su odmah počeli pričati o terenskoj. Ja nisam ništa govorio, ali mislim da sam žudio za njom više od svih njih zajedno.

Rizga i ja smo raspoređeni u novu grupu i šef nam je bio Draga, novi majstor. S nama je radio i Mrki Vuk, sjajan tip koji je bio nešto između radnika i majstora. Taj uopće nije pričao. „Jebem ti srce mlade rode!“ i „Jebem ti kolač!“ bile su jedine dvije rečenice koje sam od njega čuo. Ali imao je on oči koje su se znale smijati i govoriti više od riječi. Osim toga, Mrki je bio životinja za posao. I to ne jedna. Poput vjeverice je ekvilibrirao po tek podignutim zidovima i skelama noseći u rukama i na leđima teške fosne, grede i doke.

Bruno je pred ručak podijelio terensku.

Znao sam da mi danas ne gine pijanka, pa sam odmah otišao na poštu, kupio karticu i hranu do kraja tjedna.

S lovom, kakvom-takvom lovom u džepu lakše se radilo i jedanaest sati šljake je jednostavno proletjelo. Bio sam među prvima na tušu, obukao se i izašao.

Obadovo ima tri birtije, dvije u centru i jednu izvan mjesta, u šumi. U ovu zadnju je zalazilo najviše naših šljakera. Izabrao sam onu kraj crkve, koju je držala žena gradonačelnika Obadova, jer ih je tamo bilo najmanje. Želio sam na miru popiti kavu, neometan od ikog, a onda neka bude što bude.

Kavu mi je na terasu donijela crna Rumunjka, zgodna, no ne i moj tip. Nikad nisam muvao konobarice. Na piće sam ionako trošio cijelo bogatstvo, još da i konobarice financiram ne dolazi u obzir.

Popio sam kavu i okrenuo Irinin broj u Zagrebu. Ništa. Bilo je još rano. A možda se i vratila u Slavoniju. Osjetio sam želju za pivom i ušao u birtiju.

Za jednim stolom su sjedili Rizga i još neki kojima nisam znao imena. Rizga me zove da im se pridružim. Sjeo sam i naručio rundu.

- Odma' se vidi k'o j' Slavonac - reče jedan od njih kog sam znao otprije iz viđenja - A ne k'o ovi Bosanci! Sve sam' cinkaroš' i uvlakač'!

- Nemam ja ništ' protiv Bosanac' - odvratio sam - I oni s' neki jebeni 'rvati.

- Jes', ne kažem. Al' nis' k'o mi - odvrati on, pruži mi ruku i reče da se zove Kreša. Kreša se nakon posla, a radio je kao antlogor, obavezno maskirao u odijelo bijele kave, u košulju iste boje i smeđu kravatu.

Ta mi je priča bila bezvezna, pa sam rekao:

- Ostav'mo se onda Bosanac'. Pijmo za Slavonce!

Posudarali smo se čašama i bocama, isproljevali cijeli stol, a ostatak prosuli u sebe. Odmah sam uvidio da se ovdje opako pije. Bosanofob Kreša, čiji je stil odijevanja bio endemičan među Kradingovim bauštelcima, zavrti novu rundu. Uzviknuo je da svim Bosancima jebe mater, pa smo se opet sudarali u to ime. Dečki su zatim počeli pričati o pičkama, što je ipak bila ugodnija tema. Njih bar nisu mrzili. Rizga se okrene prema meni i reče da me je tražio Stipa kad sam otišao.

- Pa di j'? Jel' u onoj drugoj birtij'?

- Ni' ti on u birtij'.

- Pa svi s' po birtijam'.

- On ti u birtij' sam' ak' ga neko pozove.
- Ne voli se baš ispr's't, a?
- Treb'o b' otić' po njeg'. Svima j' isprič'o da će večeras s tobom na piće.
- Pa ni' mi žena, jeb' ga.
- Može ti prav't problem' ak' mu se zamiriš, ne znaš ti njeg'.
- K'o ga jebe! Ne pada mi na pamet. Ako 'oće svoja dva piva, nek' se pojav'.

Rizga i ja smo odlučili promijeniti birtiju, pa smo otišli u A1. On je sirov momak, laže čim zine, no u načinu na koji te laži priča ima neke dječje iskrenosti, šarma i vjere da je sve to istina. Znači, dobar je. Nakon pet-šest piva sav se razgoropadio. Skinuo je majicu i, otkrivši svoj moćni torzo, marširao po birtiji streljajući očima sve prisutne. Toliko se napalio na Violetu, konobaricu koja je uvijek imala crvenu mrlju od vina na jednoj od svojih ogromnih sisa, da je bio ljubomoran na sve u lokalu.

Izašao sam van nazvati Irinu i na ulici naletio na Medu. Gledao je prema birtiji čeznutljivim pogledom. Došlo mi ga je žao. No čim me je ugledao, uputio mi je pogled pun prijekora. Sjetio sam se što mi je rekao Rizga.

- Bajjo, ud' unutra i uzmi pivo na moj račun. Ev' mene odma' natrag, idem sam' nazvat' ženu.

Ovo mu izmami osmijeh.

- A ja mislijo da s' ti zaboravijo.
- Take stvar' ne zaboravljam - rekoh i odjurih.

U Zagrebu se nitko ne javlja. Okrenuo sam broj u Slavoniji.

- Pa gdje si!? Već sam mislila da si me zaboravio.
- Nisam mog'o ranije, stvarno.
- Što se zbiva? Kak' ti je?
- A slušaj, teška tlaka. No ima i dobri' stvar'. Svlad'o sam svoj najveći stra', stra' od visine. A sad, ev', idem na predstav'.

- Predstavu?

- Ma ništ', zezam se. Irina, slušaj, kartica mi curi, ja dolazim u subot' kuć'. Oš bit' tam'?

- U tom slučaju hoću. Nazovi čim stigneš.

- Irina, nema se šta krit', volim te.

- I ja tebe volim, Gorki. Dođiii!

Medo i Rizga su cugali za šankom i svađali se. Rizga galami da ga je ovaj skoro ubio kranom. Naručio sam novu rundu. Poslije toga su uslijedile nebrojene ture, od lokalaca, od Rizge, od mene, od svih, samo ne od Mede. Nalili smo se preko svake mjere. Više se nije moglo. Umor je ušao u kosti. Bilo je vrijeme za Medinu točku. Trebalo je samo naći zid.

- Di ć'mo? - upitao sam Medu.

- Na gradilište! - reče on zapovjedničkim glasom.

Odmarširali smo na gradilište. Mjesečina je i sve se lijepo vidi. Rizga i ja smo stojimo napeto iščekujući, ne toliko zbog Mede i njegove točke, nego da sve to već jednom završi, pa da idemo spavati. Mom pijanom mozgu sutrašnji se dan već pričinjao u paklenom ozračju. Medo je, međutim, samo stajao i gledao u zid. Ustvari, malo niže od zida.

- Ajde, umitnik, dost' je bilo koncentriranja.

Rizga dođe njega.

- Pa on spava! Ej, Stipa, Stipa! A točka?

Medo se probudi i poče raskopčavati košulju. Zavukao je ruku u njedra i stao nešto grozničavo tražiti. Tad uspaničeno pogleda u Rizgu i mene, pa opet zavuče ruku u košulju i nastavi kopati. Rizga i ja smo se samo zgledali. Momak je očito bio poludio.

- Nema ga, nema! - odjednom poviče pokazujući nam dlan pun dlaka što ih je iščupao iz prsa.

- Čeg' nema?

- Nema m' kurca!

E, tu sam popizdio.

- De, Rizga, izvad' mu ga, viš da ne zna ni di mu kita. Tri metera! Tri metera prek' zida!
Kaka sam ja budala!

Rizga me onakav pijan poslušao. Raskopčao mu šalicu i izvadi golemu, lijenu kitu. Izgledao je kao kakav izumrla dinosaurus što ždere bilje i krepava u blatu. Ne može taj ništa.

Kad je Medo vidio da mu je kita ipak tu, samo što ju je bio tražio na krivom mjestu, licem mu se razvukao beskrajno blažen i glup smiješak.

- E sa'šte vidit šta Stipa može! - rekao je i uhvatio karu objema rukama, kao što sam u ratu vidio tipove da rade s malim minobacačima od šezdeset milimetara.

Nekoliko je kapi palo tik pred njim, i već sam pomislio da od svega neće biti ništa kad je šmrk počeo šikljati svom snagom. Kako ga još nije bio naciľjao preko zida, mlaz je udario u zid i razbijao se u milion kapljica tople urinske kiše koja je prskala po nama.

- Diž' tu stvar u zrak!

Pogledao me je i učinio to. Mlaz je sad šibao visoko iznad zida. Bio je srebrn od mjeseca i činilo se da će i njega skinuti. Medo se smijao kao lud i urlao od veselja. Bio je naj sretniji čovjek na svijetu. Imao je tu golemu stvar, ženu i troje djece, a najviše od svega volio je pišati preko zidova.

No sutradan se nije o tome pričalo na gradilištu. Jedan je drugi čovjek potamnio Medinu pišačku slavu.

- Šala mala! Šala mala! - od ranog su jutra vikali moji supatnici smijući se i pokazujući prema meni. Glava mi je bila smođena monumentalnim mamurlukom, no svejedno sam shvaćao da sam i ja noćas priredio nekakvu predstavu. Nisam se, doduše, ničeg sjećao, ali ne bi to bilo prvi put.

Sjeo sam na krevet, zapalio cigaretu i kvalitetno se iskašľjao. Seka je, kao slučajno, zapeo za mene i rekao:

- Eh, oprost', šala mala!

Uhvatio sam ga za ruku i zaustavio.

- Slušaj, Seko, ti s' jedini kol'ko-tol'ko normalan ovd'. Jel mog' i ja znat' o čem' se rad', pa da i ja skakućuć' po spavaonic' vičem „Šala mala!“ i glupavo se smijuljim!?

Tu se umiješa Draga, moj majstor. Lice mu je na granici crvenog i crnog i na njemu nema onog njegovog dječjeg osmijeha. Drugim riječima, ljut je. Strašno je ljut.

- O čem' se rad'!? A ti k'o ne znaš o čem' se rad'!?

- Pa ne znam, majstore. Zato i pitam.

- Pa popiš'o s' mi se na krevet, čoviče, o tom' se rad'! Pogle' ovo sranje, sve j' mokro!

Kroz maglu sam se sjetio mjeseca kojeg sam vidio kroz mali podrumski prozorčić. Ciljam u njega svojim srebrnim mlazom. Znači, to je to, nije to bio san. Jer, čovjek nije lagao. Spužva, na kojoj je spavao, i posteljina, na kojoj mu je žena izvezla ljubavne poruke da ga čuvaju dok je na terenu, odavale su potop biblijskih razmjera.

- Jebem ti, majstore, stvarno nemam pojma o tom'. Ak' sam ja krivac, sigurno sam to učinio spavajuć'.

- Ne znam ja jes' ti spav'o il' ne, znam sam' da sam se probudjo i vidjo te kak' šoraš po men'. Kad sam ti rek'o, čoviče, šta j' s tobom, zašt' pišaš po men', znaš šta s' ti men' rek'o?! - rekao je Draga, kojeg je, kao što obično biva kad ljudi pričaju o problemu, ljutnja očito bila prošla.

- Šta?

- Rek'o si - šala mala.

- Šala mala?

- Šala mala.

Gradilištom vijesti brzo cure, a ova je procurila ultra brzo. Ipak me nisu previše zafrkavali, pogotovo ne oni koji su spavali u podrumu. To je razumljivo. Nitko se ne voli probuditi u goloj vodi. Tako sam već prvi tjedan stekao reputaciju tipa s kojim se nije dobro zajebavati.

21.

Sjedim na terasi Tuke, birtije nedaleko od moje kuće. Već sam u busu bio nešto popio, tako da ovdje samo popravljam. Imam još dvjestotinjak kuna od terenske i ne brinem se puno. Pijem zato što sam sretan i sa svakim gutljajem u mene ulazi čista radost boga piva. Sa svakim udisajem zraka u mene ulazi Irinina ljubav. Ona je, tu svud oko mene. Završio je moj prvi radni tjedan, živ sam i netko me voli.

Sjetio sam se scene iz autobusa i počeo se smijati kao luđak. Cicibela, sjajan momak kojeg, međutim, nitko osim mene nije volio, pred Gradiškom je ustao i povikao: „Nema čoeke! Nema čoeke!“.

Vozač, ljudeškara od 130 kila, odmah zaustavi bus i upita kakvog to čovjeka nema. A Cicibela, koji je metar niži i pola metra uži od vozača, samo ponavlja: „Nema čoeke, nema čoeke!“

I stvarno, nije bilo čovjeka. Negdje uz put, vjerojatno na zadnjoj benzinskoj, zaboravili smo Dragu, mog majstora, onog istog kojeg sam zapišao. Čovjek baš nema sreće. A ni Cicibela. Draga je, naime, sjedio kraj njega, pa je ovaj morao odmah javiti da ga nema. Cicibela je, međutim, bio takav, jednostavno nije na vrijeme primjećivao stvari.

- Pizdo je'na, zaboravjo's' čovika! - reče mu vozač - Bud' siguran da ć' ti sljedeći tidan bit' pakao. Sa mnom 'š ra't.

- Nema čoeke, nema čoeke! - ponavljao je i dalje Cicibela u šoku.

Izraz njegova zbunjena lica me i sad tjerao da se smijem. Ekipa oko mene, sve sami tatini sinovi, buržuji i Hercegovci što su kartali u jebačke iznose, pogleda me kao da sam lud. Među njima je i djevojka s kojom sam nekad hodao. Već me je neko vrijeme kriomice osmatrala.

- Ne brin'te, gospodo kockar', nisam poludio, sam' sam živ i to pokazujem. Nadam se da vas nisam previše uznemirio u toj vašoj imitacij' života.

Rekao sam tu glupost osjećajući kako je lijepo govoriti gluposti. Kockari se okrenu od mene i nastave kartati. No komad me i dalje osmatra. Valjda joj se svidjela moja rečenica. Platilo sam i krenuo. Čim sam zašao za ugao, pokupio me tajfun. Tajfun zvan Irina.

Prednji kotač njezine specijalke je na mom grlu. A ona je visoko gore i gleda me u čudu.

- Volim te, ženo. Gaziš me i ubijaš, no ja te sve'dno volim.

- Gorki! Živ si! Isuse, pa skoro sam te pregaz'la.

- Nis' me skoro pregaz'la. Ti me jes' pregaz'la.

- Oprosti, molim te, oprosti - reče ona silazeći s mene - Dod' da te zagrlim, ranjeni moj.

Zaronio sam u njezino ljekovito i mirisno tijelo.

- Jes' dobro? Da nis' nešto slomio?

- De, Irina, molim te. Ja sam čvrst momak. Ni tvoj BMW mi ne b' mog'o ništ'.

Vratili smo se na terasu. Ekipa nas značajno odmjeri. Odjeća s mene visi u dronjcima i više nije bijela već sivo-crna. Po sredini se vidi trag Irininih guma. Komad me više nije gledao.

Naručio sam još jedno pivo. Irina me pratila s mineralnom.

- Za Tour de France - rekao sam - i za nas.

- Volim te - reče Irina.

Više nismo govorili, samo smo se smijevali i gledali jedno u drugo. Bili smo toliko različiti, shvaćao sam, ali to što je strujalo između nas, snažno, moćno, živo, bilo je jače od svega, od svake razlike koja se mogla izraziti riječima, oboje smo to osjećali, i sretni se prepuštali tom osjećaju, ne govoreći.

Doprati me je do kuće.

- Vid'mo se večeras onda.

- Gorki, još prije neg' što sam znala da 'š doć', dogovorila sam se nać' s Mađarom.

- S Mađarom? Otkud s njim?

- Pa, mi smo na faksu bili jako dobri. A nismo se vid'li godinama. Srela sam ga neki dan i...

- I dobro. Kad misliš završ't s njim, pa da se onda vidimo?

- Nisam mislila tak'.

- Kak' onda? Ne's da se u'pće vidimo?

- Ma ne, otićemo zajedno, bit s njim sat-dva, a onda ćemo mi na svoju stranu. Uostalom, on te jako cijeni i kaže da bi te baš volio vidjeti.

- Ne volim da se dogovaraš u moje ime, Irina.

- A da sam znala da 'š doć', ne bih ništa dogovarala. Pa preživjećemo. Može u deset u Rolandu?

- Može.

- Daj mi pus! Bok! - rekla je i elegantno se vinula na bicikl. Držala se vrlo uspravno visoko podižući koljena u ravnomjernom ritmu. Bio je to čudan način vožnje, ali mi se svidio, kao i većina stvari kod nje.

Nije došla u deset. Ja sam došao koji minut poslije, naručio gorki, i polako ga popio za šankom. Izašao sam van, pogledao prema njezinoj kući i vratio se. Popio sam još jedan gorki. Još je nema. Naručio sam pivo.

- E jeb' ga, sad idem! - rekao sam sam sebi i naletio na nju. Ovaj put sam ja nju skoro pregazio.

- Tu sam! - reče ona, lijepa i snažna, u bijelog prugastoj košulji koju je nosila preko hlača i crnom torbom prebačenom preko ramena. No, ja se ne dam.

- Slušaj, divojko. Men' ni' običaj čekat' žene. Il' stižeš na vrime, il' ovo odma' prekidamo.

- Ja imam svoje ime, ne volim da me zoveš „djevojko“. A što se tiče kašnjenja, oprost, al' imala sam kaos kod kuće.

Ma ustvari sam joj već oprostio, no i dalje vičem, pričam, bijesno gestikuliram dok hodamo, a ona se čudi, zašto se ja ljutim, njoj je to potpuno nejasno, pa zajedno smo i volimo se. Stvarno, zašto se ljutim? Kraj mene je najbolja žena i ja je volim, ona je tu zato što želi biti kraj mene i ja bih trebao biti sretan, nikako ljut. Pa ipak jesam ljut i ne mogu ništa protiv toga.

I onda, kad smo stigli u to čudo od hotela, ugledam pravi objekt svoje ljutnje. Mađar je već

sjedio u hotelskom restoranu. Taj ćelavi, debeljuškasti i ženskasti poliglot (govorio je, tko zna zbog čega, desetak jezika) i pravnik, pio je nekakvo malo češko pivo sa zmajem na etiketi i žmirkao na svijet oko sebe svojim treptavim okicama. Taj momak – svima simpatičan – meni je bio simpatičan.

Mađar galantno ustane i dočeka nas kao domaćin, baš kao je to čudo od hotela njegovo. Da bi nas zabavio, odmah je ispričao jedan lingvistički vic. Vic o general election. Bla-bla-bla. Pakistanka je umjesto general election rekla general erection. To je bio vic. U nekom davnom vremenu, dok sam studirao, tko zna zbog čega, lingvistiku, takvih sam se bedastoća naslušao za cijeli život. Ni ovdje se, osim njega, nitko nije nasmijao.

- Uvijek si volio pričat perverzne viceve – reče Irina.

Nisam razumijevao u čemu je perverzija tog vica, osim perverzne činjenice što taj čovjek uopće priča viceve, no njemu je ta izjava godila, pa ju je upitao, s naročitim interesom kakvog već ljudi pokazuju prema onima koji su prema njima pokazali interes.

- A što je s tobom? Kakvi su ti planovi?

Irina je počela pričati o poslu koji radi za faks, o projektu s nekim strancima, o ponudama iz Baltimore-a, New Orleans-a, Brazila. On također ima ponude. Dok oni pričaju o tome, ja zvjeram po restoranu i pitam se što uopće radim ovdje. Vjerojatno i svi ovi ljudi oko nas, u tom čudu od hotela, što sjede i mrtvo gledaju jedni u druge, također imaju nekakve ponude. Jedino ja nemam nikakvih ponuda.

Gledam nju, svoju ženu, i ne prepoznajem je. U meni raste grč. Ona nije moja, ona pripada njima – ponudašima. Svi bi oni nekamo bježali, što dalje iz ove usrane zemlje. Što bih ja mogao reći ako me pitaju za ponude – da sam čovjek bez ikakvih ponuda, zatvorenik koji nema i ne želi nikamo pobjeći jer je unatoč svemu beskrajno slobodan.

Rekao sam im da moram na zahod i otišao. Neka se još malo izdivane, ti ponudaši.

Sišao sam dolje. Dolje, još dolje, daleko dolje, ispod zahoda, nalazi se zgodan pub, mjesto puno ugodnije od onog restorana nalik na slastičarnicu. Pijem gorki i razmišljam koji mi je zapravo kurac, jesam li ja to ljubomoran. Ništa nisam zaključio. Popio sam još par gorkih.

Sve u svemu, ostao sam u zahodu bar pola sata. Kad sam se vratio, Irina me primila za ruku i poljubila.

- Pa gdje si? Već sam se zabrinula.

Kažem joj da sam sreo prijatelje iz bivše jedinice, pa smo se prisjetili ratnih dana. Bila je to greška. Mađar se odmah prisjeti svojih ratnih dana, kad je bio časnik za vezu s mirovnjacima, tzv. sladoledarima. Tad je otkrio boga. Bio je blizu smrti, tamo, kad su oko njegovog udobnog podruma šibale granate. Usr'o sam se od te priče. Nisam ga više mogao slušati.

- Nemam ja ništ' protiv otkrivanja boga. Al' zašt' niko od vas preobraćenih ne otkrije boga u sreći i u radosti? Kad je vam' i vašem tilu dobro? Zašt' vas otkrivanje boga spopada tek kad postanete debeli i ćelavi i bližite se četr'estoj, a žena nema ni od korova? Zašt' boga otkrijete tek kad vas život lupi po glav'? Zašt'? Zato šta ste slab', zato šta nemate muda i zato šta je život za vas prejak! A sad bi mogli promin't zrak i otić' s ovog ušljivog mista!

Otišli smo iz hotela u mukloj tišini, a jednako tako i nastavili sve dok se nismo našli pred Keopsom.

- Idemo unutra? - upitao sam i već krenuo.

- Ja bih radije u Pticu, ovdje mi je glazba preagresivna - reče Mađar.

- Pa ti id' u Pticu - rekoh.

Irina mi je prišla i tiho rekla:

- Pa 'ajde, idemo s njim još gore nešt' popit, a onda ćemo se vratiti. Malo mi ga žao, bio si stvarno grub prema njemu.

- Slušaj, Irina, ak' odem s njim gor', bić' još grublji. Al' 'od' ti s njim, pa se vrat'. Men' je gor' odvratno, uostalom.

- Dobro, pričekaj samo. Ne želim ić' bez tebe.

Otišla je do njega, nešto mu rekla, pa se vratila. Ušli smo unutra, u znojnu masu tjelesa koja se činila kao jedno ogromno tijelo. Čvrsto sam stisnuo Irinu. Osmjehnula se poljubivši me i privla se uz mene.

Popeli smo se gore na galeriju. Nikog nije bilo od ekipe i nikog nije ni trebalo biti. Pojavio se jedino Pilot, zavrnuo nam rundu i izgubio se. Mene je puklo piće i pogled na Irinu, popeo sam se na ogradu galerije plešući i ekvilibrirajući nad onim ogromnim, bibavim tijelom sa

stotinu očiju. Iz zvučnika je trešala *Anarchy in the U.K.*, nekoliko puta sam se zaljuljao kao da ću pasti, ali sam svaki put uspio povratiti ravnotežu.

- Znam da nećeš pasti - rekla je - zato što znaš letjet'.

- Tak' je, v'iš da ti znaš. Sam' sad želim le't s tobom. Želim te tol'ko da ću se rasprsnut.

Otišli smo njezinoj kući i dugo vodili ljubav. Nekad je naš seks bio punk, nekad radosna oda, nekad sjetna balada. Sad je bio duga anarhična elegija.

- Gorki, jesi ti ljubomoran?

- Ljubomoran sam, naravno da sam ljubomoran, ne sam' na muškarce, neg' i na žene, na vrime i na zrak, na tvog oca i majku, na Amerik' i na Afrik' i na sva mista o kojima sanjariš i misliš, na vlakove kojima odlaziš, na utrobe brodov' i aviona, na tvoj stari BMW i bicikl, na...

Prekine me njezin poljubac.

- Al' sad sam ovdje i dat ću ti sve što želiš.

Sutradan je Irina otišla u Zagreb. Nazvala me čim je stigla.

- Posvađala sam se s bratom. Razbila sam mu šofer-šajbu.

- Čim?

- Rukom.

- Bogami, to j' koncentracija energije, to j' tai-chi. Ne b' voljio da mene udaraš.

- Možda i hoću, kad postaneš samo dobar. Zasad si odličan.

Netko mi je lupao po vratima.

- Irina, ček' malo, sam' da otvorim vrata. Neko je doš'o.

Otvorio sam vrata. Partibrejkersi. Eto, čim te netko voli, čim te netko hvali, čim ti je dobro, pojave se oni i sve pokvare. Dvojicu uniformiranih predvodio je inspektor kojeg sam poznavao. Ali u tome i jest bio problem. Pustio sam ih unutra i vratio se do telefona.

- Irina, moram ić', pojavio se problem. Javić' ti se kasnije.

Dvojica uniformiranih sjedili su u dnevnoj sobi. Inspektor je šetkao i razgledavao je.

- Dobro, gospodo, o čem' se rad'? Vi, ljudi, dolazite ovd' k'o da sam ja nekaki kriminalac. Gnjavite mi prijatelje.

- S kim ste to razgovarali, gospod'ne? - reče inspektor.

- S djevojkom. A šta, mi se k'o ne znamo, Iva, pa smo na vi?

- Prošlo j' vreme kad smo mi bil' na ti. A kak' se zove ta divojka?

- Zove se Irina. 'oš da ti dam i njezin broj, pa da se malo upucavaš?

- A Miranda vam ni' divojka?

- Kaka sad Miranda, k vragu?

- Slušajte, gospod'ne. Mi znamo da ste misecima skrivali Mirandu Vuković.

- Pa i šta da jesam?

- E baš i ni' tak'. Ista j', naime, pobigla iz umobolnice. A tam' je bila, ne znam dal' znate, zato šta' j' otrovala muža i roditelje.

- Pa kake s' to sad priče, ljudi!?

- To nis' nikake priče. To j' istina. A vi ć'te, gospod'ne, poč' s nama u postaj'.

Prošlost te stiže i kolje kad o njoj ni najmanje ne razmišljaš. Ovaj idiot, koji me je uhvatio na zub, sigurno je vrištao od sreće kad je shvatio da me može povezati s Mirandom. Znao sam ja njega. Predobro sam ga znao. Nekad smo bili prijatelji, odrasli smo zajedno. Da nije bilo mene, bio bi jebeni dezertar. Osobno sam otišao po njega u Zagreb i dovukao ga na ratište. Prvo smo vrijeme dobro funkcionirali, čak savršeno, u ratnoj smo anarhiji jedan drugome čuvali leđa i imao sam dojam da se naše prijateljstvo produbilo. Sve dok on nije ubio babu. Nitko osim mene nije imao pojma o tome, niti sam ja ikome išta govorio, ali je za mene prijateljstvo bilo gotovo. Babojebac me zbog toga zamrzio iz dna duše.

Kad smo stigli u postaju, dežurni policajac dotrči do inspektora i reče da su pronašli Mirandu.

- Di je?

- U vašem uredu.

Inspektor se okrene prema meni i reče da pričekam u čekaonici. Kao da je bio razočaran što su je tako brzo pronašli. Nije prošlo dugo, a on me pozvao unutra.

Jedva sam je prepoznao. Izgledala je puno divljije nego prije par tjedana, kad sam je zadnji put vidio.

- Lutala je danima po Psunju, zato je ovaka. Neka su dica iz Šagov'ne pričala kak' su vidila vilu, pa smo je slideći taj trag i pronašli. Zar je neć'te pozdrav'ti?

Više se nije imalo smisla pretvarati. Taman sam zaustio da je pozdravim, kad me ona prekinu, obrativši se inspektoru:

- Tko je taj čovjek?

Inspektorovo oko poče nervozno treptati. Bio je to znak da je ljut. Ljut i nemoćan. Nije mi mogao ništa.

- Inspektor mi ispričo zašt' ste ovd'. Želim da znate kak' ja ne virujem u te priče.

Ona me pogledala žalosno se osmjehnuvši.

- Hvala vam, gospodine. Ali ja sam to zaista učinila.

Inspektor me isprati van.

- Nemoj mislit da sam nasjo na tu igru. Al' pošto smo je našli, mo'š ić'.

- Šta šte naprav't s njom?

- Vrać'mo je tam' di joj misto.

- U ludnic'?

Nije mi odgovorio. Otišao sam u Keops i bacio se na pivo. Natakao sam se njime dok nisu stigli Boris, Riki i momak kojeg su zvali Deniken. Deniken je ufolovac i vjeruje da je Dostojevski bio izvanzemljac. Nisu mi baš sjeli, pa sam zapalio kući. Noć sam probdio u pustom Mirandinom vrtu, a šest sam se ukrcao u bus, srušio na zadnje sjedalo i zaspao.

U Obadovu sam nastavio s akcijom zapišavanja. To mi se nikad prije nije događalo. Ne znam

u čemu je bila stvar, no uredno bih se digao, napravio par koraka i počeo šorati. Sljedeći je na redu bio Seka. Bio je on inteligentan momak i odmah se snašao. Kad sam ga počeo zalijevati, stavio je kišobran i nastavio spavati, ne praveći nikakvu frku oko toga.

Seka je bio iz Davora, Reljkovićeve sela, i bio je inventivan ništa manje od svog slavnog suseljana. Čim je došao u našu podrumsku jazbinu, od stiropora je napravio ormarić, u koji je odlagao odjeću, kojekakve sitnice, a služio mu je i kao hladionik za mlijeko i sok. Znao je zidati, znao je šivati, znao je izrađivati namještaj. Jedino nije znao sa ženama. Imao je dva metra, noge su mu bile poput štula i o ženama je samo sanjao. Sekina specijalnost bili su maskenbali. Obožavao se maskirati. Jednom se tako maskirao u FAP-a. Na ušima i bokovima imao je žmigavce, a u ruci akumulator. Prva nagrada ga nije mogla promašiti.

Poslije posla smo ležali svatko na svom krevetu i pili kavu. Razgovaralo se o svemu, no ponajviše o mojim noćnim akcijama. Moka reče:

- Pajdo, da men' napraviš to šta s' napravio njima, ja b' te zalio amperom vode.

Sljedeći put kad sam se napio zapišao sam Moku.

- Ne znam šta b' ti rek'o, Moka, nisam namirno. Nis' mi se treb'o prtit amperom, biće da sam zbog toga nesvisno udario na tebe.

- Al' to stvarno ni' u red'. To mi jedina posteljina, a znaš da ne idem kuć' po mjesec dana.

- Znam, Moka, znam. Evo, donić' ti ja posteljinu od kuće. I neć' više pit.

- Ne b' treb'o, stvarno.

- I skuhać' još jenu kavur'nu u znak pomirenja. Može?

Pristao je i tako sam izgladio stvar s Mocom. Te noći je Rizga bio u svom elementu. Nije bio pijan, ali kod njega pijanstvo ne igra ulogu, on laže i trijezan. Naš ga je majstor Draga obožavao podjebavati.

Rizgin repertoar sastojao se od tri teme - brzi auti, tuče i pičke. Svakog vikenda on bio nekog poslao na hitnu, potom bi pokupio komada, uglavnom neku inozemku koju nitko nije poznavao, i s njom bi se odvezao u svojim nabrijanim kolicima. Ovaj put su na redu auti.

- Kažem ti, bajo, ja sam sa svojim pajdom od Zagreb' do Gradiške stigo za dvaest i šest minuta.

- A s čim si to iš'o? S Fantomom? - reče Draga.

- Kalibra, bajo, nabrijana, ispod dvistadva'est je nisam spušt'o.

Draga se nasmijao onim svojim zvonkim dječjim smijehom.

- Ti men' pričaš. Pa ja sam tu relac'ju proš'o tisuć' puta i u boljim autima. Nađ' nekog sličnog seb' kom 'š lagat, nemoj men' lagat.

Rizga je šutio na krevetu. Iz njegove obrijane glave se pušilo. Došao je do mene i tražio cigaretu. Kad je zapalio, okrenuo se Dragi i rekao:

- Dobro, ajd, kad bi im'o stvarno brz auto, za kol'ko b' stig'o od Ivanja Reke do Gradiške?

Draga se naceri i ponovi:

- Stvarno brz?

- Stvarno brz.

Tad se Draga pljesne po bedrima, baš poput djeteta. Lice mu je bilo crveno i nasmijano.

- O jebo te, pa odma'! Jenom bi rukom uz'o kartic' u Ivanja Reki, a drugom platjo u Gradiški!

Rizga je poludio. Bacio je cigaretu na pod i poput bika počeo juriti po spavaonici.

- S tobom se stvarno ne mož' razgovarat, jebo ga bog! E, da nis' majstor, pokaz'o b' ja teb'.

- O, jel! A šta to?

Rizga legne na krevet i skoro sanjarski reče:

- E, to pitaj onog iz Paladijuma. Ja mislim da s' ga dotori cilu noć krpali, a možd' ga nis' ni skrpali.

- U, jebo te! Da ga možd' nis' ubjo?

- I taki' j' bilo.

- U, šta j' opasan ovaj mal'! A di s' grobovi od ti' šta s' i' ti poubijo, ej, mali!?

- Ja t' kažem, nemoj se sa mnom zajebavat, ak' si majstor, ne mo's se opet sam' tak'

zajebavat, ja ti kažem!

Tako je to bilo skoro svake večeri.

22.

Obadovo zapravo nije daleko od Zagreba i palo mi je na pamet da bih i preko tjedna mogao vidjeti Irinu. I tako, kad je stigla terenska, zapalio sam za Zagreb.

Bus je polazio u 18:15, a mi smo radili do 18:00. Nisam se stigao ni otuširati, samo sam se umio i onakav prljav i s mirisima teškog rada sjeo u bus. Nakon dvadeset minuta, uzbuđen i euforičan, sjedio sam na terasi jednog kafića u Velikoj Gorici. Bio je lijep i sunčan dan, s ljubavlju sam promatrao ljude oko sebe. Imao sam razumijevanja za sve. Popivši pivo, nastavio sam za Zagreb.

Irina me čekala u stanu. No nije sama. Tu su njezin prijatelj Dario, njegova djevojka i njihov pas. Samo sam ih pozdravio i uletio u WC. Kad sam izašao, oni su već bili otišli. Tako nisam upoznao Daria.

Zato sam upoznao drugog Daria. Zvao sam ga Plaćenik. Obavljao je za nju raznorazne poslove, kakve – to još nisam znao. Nakon što je skuhalo kavu, zazvonio je telefon. Telefon joj je u to doba bio omiljena sprava, satima je razgovarala, bilo da je ona zvala, bilo da su nju zvali. To me je izluđivalo, ali se nisam htio petljati u njezin život, pa sam još uvijek šutio.

Zvao je Plaćenik. Tad sam prvi put vidio kako izgleda kad ona bijesni na nekog. Nema tu ni traga od makrobiotike ni meditativnog spokoja. Žena je siktala kao da se hrani sirovim mesom. Plaćenik je tražio od nje broj nekog njezinog prijatelja i suradnika. Ona je odbijala da mu ga da i vrištala:

- Sad ću spustiti slušalicu! Došao mi je Gorki i ne želim to više slušati! Bila sam ti dala Alanov broj i sjećaš se što si mi napravio!? Čovječe, pa ne možeš tako maltretirati ljude! Sad ću spustiti slušalicu!

- ...?

- Da, on je tu.

- ...?

- Da, volim ga.

- ...?

- Neću ti dati broj, već sam ti rekla.

- ...?

- On je pisac i radi na građevini.

- ...?

- Upozna'ćeš ga, ali ne večeras.

- ...?

- Ne večeras, rekla sam ti. Čovječe, nisam ga vidjela tjedan dana i želim biti s njim, a ne s tobom.

- ...?

- Dobro! Ali pazi! Pet minuta i ni sekundu više!

Plaćenik je stanovao negdje pokraj Zagreba. I dolazi u centar samo da mene vidi. Bio sam počašćen.

Otvorila je vrata, namrgođena i mračna, pogledala na sat i pustila ga unutra. Pružio sam ruku tipu duge crvene kose, u maskirnoj jakni i crvenim hlačama. Na ramenu je imao vojnu transportnu vreću punu Plavih oglasnika.

Nakon što smo se upoznali, nas dvojica više nismo razgovarali. On ju je ispitivao u vezi nekih poslova. Ona odgovara jednosložnim riječima, povremeno pogledavajući na sat i gurajući ga prema vratima.

- Pet minuta je prošlo - reče Irina naposljetku izguravši ga van i zatvorivši vrata za njim.

Ne mogu je prepoznati. Prišao sam joj s leđa, zagrlio je i čvrsto stegnuo njezinu guzu. Počela je presti poput mačke. Ipak je to ona, ista.

- Hajdemo u krevet - rekoh joj.

Vodili smo ljubav uz neprekidnu zvonjavu telefona koja je potrajala sve do ponoći. Ližem joj slatku pećinu, istovremeno motreći kako se neprestano bori između želje za uživanjem sa mnom i poslova koje gubi ako se ne javi. Svaki put kad bi joj ruka krenula prema slušalici ja bih opakije nasrnuo jezikom. Ruka bi se tad vratila i čvrsto stegnula moju glavu.

- Zašt' si 'nak' gruba prema onom momku? - upitao sam je kasnije, u blaženoj tišini noći, bez telefona, bez tramvaja.

- Ma mi tak' funkcioniramo, ni' to ništa.

- Bogami, ne znam, mora da j' gadno zaljubljen u tebe kad trpi tak' nešt'.

- Mislim da je bio zaljubljen u mene. A možda i jest, ne razmišljam uopće o tome.

- Jes' spavala s njim?

- Jes' ti normalan Gorki, pa ti mene u'pće ne poznaješ!? Prije svega, on mi se kao muškarac ne sviđa. Osim toga, smrdi. Ja nikad ne bih mogla biti s nekim tko smrdi.

- Šta on onda ima od tog'?

- Ima puno toga. Nešto ga i platim, a upozna hrpu ljudi. Njemu je u životu najbitnije upoznavanje novih ljudi. Tebe je silno želio upoznati.

Opet smo vodili ljubav, pa zaspali. Spavao sam oko pola sata. U sobi je, kao i uvijek, gorjela mala stolna svjetiljka. Irina nikad nije gasila svjetlo zbog jednog sna o četnicima. „Ako ugasim svjetlo, doći će oni i ubit će nas.“ „Sad sam ja ovd' i niko nam ne može ništ'.“, rekao sam joj. „Ne razumiješ, Gorki, ubit će nas na spavanju. Ni ti nećeš moći ništa.“

Tako je svjetlo i dalje gorjelo. Irina je spavala. Bila je gola i njezine grudi su se ravnomjerno podizale i spuštale u ritmu dubokog disanja. Bradavice su joj bile uzdignute i gledale su ravno u mene.

- Ja sam Tira. A ovo je moja sestra Zaron - reče mi desna Irinina dojka. - Nas dvije smo s planete Nova.

- Znam. Ja sam Gorki, iz Naroda prokleti', i zbog ljubavi sam pobjo sve živo na vašoj planeti. Al' sad sam pomiren sam sa sobom i dolazim u mir' i prijateljstvu.

Puno sam pričao s Irininim grudima dok bi ona spavala. Nikad nisam bio neki spavač, a sad pogotovo. Nakon našeg iscrpljujućeg seksa, Irina bi lako padala u san, što meni nije uspijevalo. Problem s ovim tjednim dolascima bio je u odlascima. Morao sam ustati najkasnije u 4:30, što je zapravo značilo da nisam ni smio spavati.

Ujutro bih ustao i skuhaio kavu. Irina bi se digla nešto kasnije, sjela bi na prozor i zajedno

bismo popili kavu. Jutra su bila hladna, ali su, u toj malenoj kuhinji, prštala od topline i intimnosti. Držao bih je za nogu i pušio. Tad bi se ona vraćala u krevet, a ja bih jurio na bus, presjedao u Gorici i stizao na tlaku u Obadovo.

A ta je tlaka stvarno bila nešto. Tjedan prije Dana državnosti bio je ubitačan. Nema dana da ne radimo prekovremeno dva ili tri sata, od sedam ujutro do devet navečer. Natapani našim znojem, zidovi samo rastu, svakog dana napravi se nešto novo i naši mišići otiču od ponosa. Nije to obična šljaka, bar ne kad se životinjski radi, kad se radi preko svojih mogućnosti, ima u njoj nečeg od rata, i tu se gine, samo što ovdje ne ubijaš i ne rušiš nego iza tebe nešto ostaje.

Pravilo je da grupa koja podigne oplatu za zid isti dan radi i betonažu. Pošto bi oplata bila gotova pred šest, podigli bismo skelu, išli na mikser praviti beton, a zatim je slijedila betonaža. Nakon jedanaest sati rada, nije baš jednostavno goniti kolica preko fosne na nekoliko metara visine ali Rizga i ja jurimo sa čudesnom lakoćom osjećajući se baš poput fakira, poput plesača na užetu.

Najljepše su pauze pred kraj. Dok bi majstor određivao visinu zida, Rizga i ja bismo zapalili cigaretu i blaženo šutjeli, zagledani u šume i nebo ponad njih. A tad bi tu nadnaravnu tišinu prekinuo Draga rečenicom koju smo najviše voljeli čuti:

- Ajmo, dečki, mošte sprem'ti alat.

23.

Preda mnom je pet dana odmora. Stigao sam kući oko sedam. Nisam još ni odložio torbu, kad je zazvonio telefon.

- Hej, stig'o si!

- Ovog trenu. Di s' ti?

- Evo, ja sam upravo pred Gradiškom. Dolazim po tebe.

Čujem kako na engleskom pita nekog ima li još jedno mjesto za mene. Stvari mi postaju jasnije i istovremeno mi pada mrak na oči. To je Steve, Amer s kojim se spetljao Tableta. Čujem njegov i Rikijev glas i shvaćam da je band dobio novu suradnicu. Ta je žena stvarno nevjerovatna. Stotini svojih poslova dodala je još jedan, i to potpuno uzaludan posao. S Tabletom još nitko nije zaradio novac. Već sam joj to pričao, no uzalud. Ona želi da idem s njom na Strmac, gdje će Puška, pucanj i sprovodi svirati na motociklističkim susretima. Jako joj je bitno da ih vidi uživo. Već je poslala njihov promo-CD na neke adrese u Amsterdamu, Londonu, Bostonu. Ufurala si je da je nekakav njihov menadžer. Sad me živcirao taj optimizam, to besmisleno skakanje. I taj njezin glazbeni ukus. Bon Jovi, Satriani, Prince. I kao kruna svega - Puška, pucanj i sprovodi.

- Slušaj, Irina, tek sam stig'o, umoran sam k'o ćuko i nemam namiru ić' u šumu s nekim sweet heavy metalcima. Nemoj dolaz't po mene.

U biti, nemam ni love, i to je još jedan razlog mog lošeg raspoloženja. No ne govorim joj to.

- Ali ja moram bit gore. I želim bit s tobom.

- Slušaj, 'oće l' oni odsvirat' svoje do ponoć'?

- Ma da, hoće.

- Dobro. Nađemo se onda u Keopsu u ponoć.

Skuhao sam kavu, otvorio si pivo i otišao u vrt. Sad mi je tu teško naći mir. Činjenica da je Irina ovdje, da je blizu, ali ne i sa mnom, me izluđuje i tjera da pivo pijem životinjskom žeđu. Otvorio sam drugo. Ipak sam ja mali čovjek, nesposoban da se nosi sa ženom koja mu nije

uvijek uz nogu. Popio sam još jedno u ime tog priznanja. Da je bar Miranda ovdje, saslušala bi moju plačnu priču, ispljuvala me i osjećao bih se bolje. Ali nju su babojećci strpali u ludaru. Zeuse, Indra i Dionize! Što me se tiče koga je otrovala, onakvom divnom biću nije mjesto u ludari. Vratite je. Ne morate je vratiti meni, samo je izbavite.

Nisam dugo uživao u samosažaljivanju. U vrtu je osvanula tužna Rudina njuška, s dugom kosom, spojenim obrvama i bradurinom, njuška dobrog, simpatičnog vukodlaka. Dok sam stalno bio u Gradiški, znao me je ponekad gnjaviti svojim neprestanim dolaženjem, listanjem enciklopedija i časopisa, nervoznim šaranjima, no sad mi je drago vidjeti ga.

- 'oće l' ta tvoja mirovina skoro, sine? - upitao sam ga.

- Skoro, sine, skoro!

- A jel ima sto kunića za mene, sine?

- A šta ć' s tobom - reče on i značajnim ih pokretom preda u moje ruke.

To mi odmah popravi raspoloženje.

- Ajd, vodim te na cugu u Roland. Sad se ima s čim.

U Rolandu je sve u znaku motorista. Čak je i vlasnik birtije odjenuo kožno motociklističko odijelo, sjeo na posuđeni motor i odvezao se. Tamo gore, na Strmcu, je i ona, u rulji pijanih motorista. Fuj, jebem ti.

Pije se. Sa svakim novim pivom sve sam više i više želio da sam gore, s njom. Nisam bio ljubomoran. Želio sam je, želio sam je dokraja, ogrnuti je u svoj oblak i odnijeti je. Nisam se bojao drugih muškaraca. Rekao sam Rudi:

- Jeb' ga, sine, došlo j' dotle da me moraš voz't gor'.

- Nema problema, sine.

- Ak' sretnemo kojeg motoristu, zgaz' ga, bez milosti ga zgaz'.

Ruda je upalio bembaru i mi smo poletjeli. U autu je svirala Štulićeva Djevojka iz Hrvaca.

- Pa sine, jebo ga ti, nemoj me još i ti jebavat - rekoh i htjedoh izbaciti kasetu, kad me odjednom dohvati ono tipično slavensko ludilo, kad se pjeva, puca i reže. Otpili smo piva iz

boce koju smo ponijeli sa sobom i pjevali režećim glasovima. Do gore smo se toliko napalili da smo bili pripravnici izrezati svakog tko bi samo stajao kraj Irine.

No nismo je našli, što je u neku ruku i sreća. Poludio sam vidjevši onu masu ljudi gore. Dvadeset minuta smo se probijali kroz njih, jurili gore-dolje, sve uzalud.

- Ajmo pit, sine - rekao sam Rudi.

Ušli smo pod veliki šator, gdje su na klupama sjedili sve sami ljudi neprijateljskog izgleda. Lica su im odvratna, životinjska i demonska, naročito lice tipa koji nam donosi pivo, sramotno skupo pivo, uostalom. Lice mutiranog, atrofiranog miša.

- Dod' da ti nešto kažem - rekao sam mu, a kad se sagnuo ščepao sam ga za vrat i ugrizao za obraz. Otkinuo sam mu komadić mesa i ispljunuo mu ga u lice. Tip je vrisnuo od bola.

- Viš da sam veća životinja od tebe, glodavče jedan. U 'ranidbenom lanc' ja se 'ranim takima k'o što s' ti. Naprav' nešto i ub'ću te.

Otpio sam glodavčevo pivo. Imalo je otrovan okus. Nisam mogao sjediti, ustao sam i opet je počeo tražiti. Naletio sam na Rikija. On svira bas u bandu, pa sam ga pitao je li vidio Irinu.

- Bila j' prije pol sata u malom šatoru, tam' iza stage-a. Ha, sigurno neće baulja - reče on pijanim glasom.

Riki, taj debeljuškasti pijanac koji je vječno vonjao, bio mi je simpatičan i na svoj sam ga način volio, ali sad mi je došlo da ga zgromim. No suzdržao sam se i samo mu rekao:

- Riki, ti s' mi prijatelj i nemoj govor't da Irina baulja. Ona ne može bauljat, jel tak' da ne može?

- Pa ne može, ne može.

Nije je bilo ni u malom šatoru. Vratio sam se do Rude i dovršio pivo. I dalje je imalo otrovan okus.

- Čuj, sine, biće da je ona zapal'la za Keops. Ajmo dolj'.

U Keopsu smo zatekli tek nekoliko klinaca. Deset do ponoći. Molim se u sebi da dođe na vrijeme, inače ne znam što ću napraviti. Neće valjda ovako završiti. Hoće, kru' ti ne jebem, hoće! Nitko mene neće ovako zajebavati, nitko! Žene mene čekaju, a ne ja njih!

Na satu izbi ponoć.

- Ajmo odavde, sine – kažem Rudi. Svijet mi se izokreće pred očima i leti svud oko mene. Jedva vidim od cuge.

Baš sam ulazio u Rudinu bembardu, kad sam je kroz maglu ugledao kako izlazi iz Tabletina auta. I oni su nas vidjeli, pa su nam krenuli u susret.

- Bok, Tableta – rekao sam.

- Bok, bajo. Ev', dofuero sam ti žen'.

Irina dođe do mene, primi me za ruku i poljubi. Istrgnuo sam ruku.

- Ti, ti se mo'š vra't otkud si došla. S nama j' svršeno.

Gledala je u mene ništa ne shvaćajući i samo ponavljala:

- Gorki, što je, što je? Pa reci mi što je?

- Šta je!? Šta je!? Čekam te k'o zadnji kreten, a ti me pitaš šta je! Tražio sam te i gor' međ' onim zvirima, lunj'o sam po šum' jer sam te silno želio, a ti me pitaš šta je!?

Dok sam se derao, ščepao sam je za nadlaktice i prodrmao. Čak sam i onakav pijan mogao vidjeti da se uplašila. Mora da sam bio gori od svih onih zvijeri koje sam te noći viđao oko sebe. Nju je prenerazila ta ogromna agresija. Kasnije mi je rekla kako se pred njom zatvorila i povukla u stražnje odaje svoje duše. Njezina je ljubav bila nedirnuta, ali otad me se bojala.

Priskočio je Ruda i smirio me. Vratili smo se u Keops i utaborili na galeriji. Ja i dalje vičem dok ona pokušava objasniti zašto nije mogla doći točno u ponoć. Tableta nije mogao ranije, a drugog prijevoza nije bilo. Zar bih ja htio da ona ide noću sama, stopom? Njezini argumenti se teško probijaju do mog mozga. No je tu Ruda, koji čini sve da nas pomiri. Odjednom, gledajući je, lijepu i čistu, prolazi me svaka ljutnja, baš kao da je nije ni bilo. Uhvatio sam njezinu ruku ispod stola i stisnuo je. Uzvratila mi je. Spašeni.

Kad sam se sutradan probudio, glava mi je pucala i nisam se baš najbolje sjećao svega. Gledam u strop i shvaćam da sam ljut. Ono čega se sigurno sjećam je da na kraju večeri nisam osjećao ljutnju, a sad me je opet dohvatila. Tad je i Irina ustala. Baš kao naručena.

- Irina, znam da žestoko reagiram, al' sveg tog ne bi bilo da me ponekad saslušam. To

petljanje oko banda mi se naprosto ne sviđa. Jednostavno, gubiš vreme. I otimaš ga nama.

Irina me gleda u čudu i kaže da je to posao. Cijeli su tjedan radili oko spota. Baš tako, ne na spotu, nego oko spota jer ga nisu napravili. Slušam bujicu riječi iz njezinih usta i ne mogu vjerovati. Ta je žena već isplela cijelu mrežu, upoznala je sve ljude oko banda, Igija, diletanta s ogromnom energijom koji snima film i ubit će se ako to ne napravi, angažirala je manekenke za spot, osigurala scenografiju. Ona će režirati. Tri dana uopće nije spavala, a ja se tako ponašam. Tako nešto ona još nije doživjela. Pa onda ta agresija. Ona, Irina, ona se druži s miroljubivim ljudima, oni meditiraju, pjevaju i ne ispoljavaju strasti na takav način.

- Ne b' ispoljav'o agresij' da te ne volim.

- Znam da me voliš, ali ja moram radit, ja sam samostalna.

- Pa o tom se i radi! Baš zato što radiš, baš zato što sama zarađuješ, kažem ti da se okaniš ovog. Ti si svoje učin'la, poslala s' materijale. Kažem ti po ne znam ko'i put, s Tabletom još niko ni' digo pare. On je sjajan tip na jednoj razin', al' s njim ne moš funkcionirat ni prijateljski ni poslovno. Za tak' šta treba minimum odgovornosti, a on je cipljen od tog. Danas se s njim dogovoriš da š'te osvoj't svijet, a on se sutra ni ne pojav'. Baja je patološki lažov. Ni' mu dan uspio ak' ne izbací neko'ko laži.

- Znam da ih poznaš i hvala ti na svakoj informaciji, al' ja znam što radim - kaže ona i nastavlja pričati o tome kako će organizirati nastup u nekom zagrebačkom klubu. Svirat će tamo Puška, pucanj i sprovodi, ona i njezin prijatelj Ladislav izvodit će nekakav religijsko-modni perfomance, a bit će tamo i Igi sa svojim filmom. Sve u svemu, jedna lijepa slavonska večer koju ću svakako nastojati propustiti.

- Doćeš, zar ne? Voljela bih da dođeš.

- Ne, neć'. Shvat' da se želim mać' od ti' ljudi i ni' mi jasno zašt' mi vraćaš smeće u dvorište.

Ono što me najviše smeta u vezi s tim jest činjenica da su to, manje-više, moji prijatelji, a da ona petlja s njima ne govoreći mi ništa o tome. Nisam mogao razumjeti zašto to radi, čemu ta tajnovitost. Padale su mi na um svakakve ludorije. Možda se pali na muzičare? Bilo je to smiješno jer sam osjećao da me voli bez ostatka. Onda sam pomislio da možda njuška o meni. Svaki put kad bih to želio raspraviti s njom razgovor je zapinjao, nisam znao naći prave riječi, pa bi sve ispadalo prilično besmisleno.

- Gorki, volim te. Ja sam sad u razdoblju kad čistim neke stvari iznutra, znaš, to nema veze s

tobom, al' meni je strašno bitno.

Bacio sam pogled na TV u sobi, gdje su nam Francuzi zabili treći gol u prijateljskoj utakmici.

- Sve ima veze sa mnom. Apsolutno sve – kažem.

- Ovo nema. Ništa se neće promijeniti između nas.

- De bud' malo jasnija.

- Ne mogu. Ali volim te, želim da to znaš.

Od nje sam krenuo kući, gdje me čekala gomila posla. No nije mi se radilo ništa i produžio sam do grada. S Irinom sam se trebao naći u devet u Keopsu, pa sam odlučio ubiti vrijeme u Adrii. Danas se ta birtija zove Pucanj, puška i sprovodi, a i tada su tamo obitavali Tableta i ostali iz banda. Tableta je, kao i svugdje gdje je redovito zalazio, bio inventar i institucija tog mjesta. Stajao je za šankom ispod očerupanog gumenog pileta koje je osobno on donio i koje je u ovoj birtiji imalo funkciju kakvu je na drugim mjestima imalo zvono – onaj koji je želio zavrtiti rundu za sve, stisnuo bi pile, ono bi zakmečalo i zakokodakalo, a piće bi stalo teći potocima.

Boris i Romeo, koji su u međuvremenu izgledili nespornost, sjedili su za stolom u kutu, ispod velike fotografije onog nesretnika Kurta Cobaina. Sjeo sam s njima, a uskoro nam se pridružio i Tableta. U tom smo sastavu preživjeli bezbroj pijanstava i nekoliko projekata između tih pijanstava. Osjećao sam se dalek od njih, ali mi je svejedno bilo ugodno na trenutak sjesti s njima.

Sjedili smo nešto više od sat vremena kad se pojavila Irina. Nije bila iznenađena što me vidi, niti je došla do mene. Nisam mogao vjerovati. Bila je to ista ona žena s kojom sam noćas vodio ljubav, s kojom sam se rastao prije par sati. Ništa mi nije bilo jasno. Neko je vrijeme s Tabletom, koji je u međuvremenu napustio naš stol, pila kavu za visokim barskim stolom. Boris me stalno zapitkuje zašto ne dođe sjesti s nama. Ne znam što mu odgovoriti i sve me to strahovito živcira. Romeo se blesavo smješka. Dolazim do nje.

- Pa jebo ga bog, kake s' to sad pizdarije? Šta ne sidneš tam' s nama?

- Imam razloga za to – reče tiho.

Na kraju je ipak sjela. No bila je nervozna, nekoliko je puta ustajala i vraćala se. Sjedili smo

još neko vrijeme, a onda odlučili preseliti se u Keops. Njoj se, izgleda, nije išlo, ali nije ništa rekla. Bio sam ljut, opet ljut, platio sam svoje piće, a ona svoje. Nas trojica smo izašli. Irina je ostala još par trenutaka razgovarati s gitaristom i njegovom djevojkom, a zatim nas je stigla biciklom.

U Keopsu se atmosfera popravila. Nekako funkcioniramo. Ja znam za kratku vezu između Irine i Romea, on mi je odavno rekao za to. Naslućujem da se zbog toga čudno ponaša. Čini se da ona vidi u tome nekakav problem. Ja u tome ne vidim nikakav problem. Nisam nikad bio ljubomoran u tom smislu.

Romeo nas sve zajedno poziva u Motovun, na filmski festival. Irina me lupa nogom ispod stola, no ja lakonski prihvaćam jer znam da od toga neće biti ništa. Romeo je u redu momak, u principu ga jako volim, ali takvih sam njegovih poziva dobio bar stotinjak. Nikad nije bilo ničeg. S Romeom su poslovi i planovi uspijevali samo ako nisu ovisili o njemu. To se dogodilo jednom ili dvaput. U vrijeme dok je stanovao kod mene, pa i kasnije, razradili smo milion poslovnih, umjetničkih i inih planova. Jednom smo tako prodavali šlepere pune stakla. Drugi put nekakvo željezo. Naravno, niti jedan od tih šlepera mi nismo vidjeli. Zvali smo firme poput sisačke željezare i od direktora zahtijevali isplatu u kešu. Kad nam niti jedan od tih poslova nije donio dobit, dali smo oglas u Plavi oglasnik nudeći zvjezdane trenutke zanemarenim dobrostojećim damama.

Oko pola jedanaest Irina je otišla nešto obaviti. Prije toga sam joj rekao:

- Ti me beskrajno rastužuješ.
- Slušaj, Gorki, ja sama plaćam račune, sama se borim za život.
- Ma u red', ženo! Ni' potrebno ić' tak' daleko. Sam' sam htio reć' da sam tužan kad nis' tu.
- Tebi treba neka gimnazijalka.
- Sam' sam to htio reć'. Ja nemam ništ' protiv tvoje borbice.
- Vratću se za petnaest minuta.

Ovaj put je zaista bilo petnaest minuta, možda i manje. I dalje nisam imao pojma o većini tih njezinih poslova, no sviđao mi se način na koji je igrala svoju igru, što, opet, nije smetalo da me sve to skupa prilično živcira. Činilo se da ta žena samo radi.

Prošlo je jedanaest sati i gazda je došao s namjerom da nas istjera iz birtije. No nije to lako, majku mu. Svi smo graknuli na njega, baš kao da je Keops mjesto naše rođeno. Svi osim Borisa, koji se držao rezervirano. Ni njemu, doduše, nije bilo pravo jer ga je gazda prekinuo u izlaganju koncepcije njegovog budućeg časopisa Irini, ali nije režao poput Romea i mene. Čak je i Irina skočila. Mogao je popušiti batine od nje, imao sam takav dojam.

Izašli smo tek kad smo dokrajčili piće, urlajući i prijeteći se gazdi. Preselili smo se natrag u Adriu. Bila je to greška. Romeo je već bio popio svoju dozu, kao uostalom i ja, pa ga je dohvatilo uobičajeno ludilo. Govorio je da me voli i da je fer da ja znam neke stvari. On mene toliko voli i ne želi da budem povrijeđen.

- Ja nikak' ne mog' bit' povrijeđen. O tom' si mi pričo prije par godina, kad ja nju nisam ni znao. I boli me kurac za to. Sad sam ja s njom i to se računa. Ne želim u'pće razgovarat o tom.

Irina me pogleda iznenađeno. Uhvatio sam je ispod stola za ruku. Boris me nešto pitao i počeo sam razgovarati s njim. Romeo sad navali na Irinu. Nastojao sam ne slušati o čemu njih dvoje razgovaraju. Ali ipak slušam.

Ona mu govori kako me voli. To je dobro. Ako on želi nešto raspraviti s njom, mogu izaći van i to riješiti. To već nije dobro. To uopće nije dobro.

- A zašt' bi ti s njim izlaz'la van?! - zamahnuo sam na nju.

- Ovo je stvarno mučno, zlo mi je - reče ona i ode u zahod.

- Zašt' bi ti izlaz'la van?! - proderao sam se za njom.

Nije mi odgovorila. Otpio sam gutljaj piva i rekao:

- Slušaj, Romeo, ova j' priča bolesna. Ti s' taj koji je ljubomoran. Mene stvarno boli kurac za dvi-tri ševe otprije par godina.

Irine dugo nema. Romeo uhvati moj zabrinuti pogled prema vratima, pa reče sarkastično:

- Možd' sere!

Boris ustane i reče da više ne može slušati te bljezgarije i izgubi se.

- E sad je dost', bog ga jebo! Shvat' da j' ona sa mnom i da je volim! I zato više da nisam čuo

ni rič!

Romeo kao da se probudio. Digao se i krenuo prema meni rekavši da će me razbiti.

- Sit' se kak' si zadnji put proš'o - rekao sam mu, a on se vrati na stolac. Ne obazirući se više na njega, otišao sam u WC.

- Irina, oprosti, molim te. Ajmo iz ove bolnice. Mog' uć'?

- Možeš.

Sjedila je na školjci. Iz usta joj se osjetio kiselkast zadah, ali meni nikad nije bila ljepša, oči su joj narasle od neke zanosne tuge. Spustio sam glavu na njezina gola bedra, obujmio je rukama i držao je tako dok nisam isisao sve loše, sve tužno iz nje. Kad sam je opet pogledao, oči su joj bile jasne i svjetlucave.

- Pusti da te ja odinem.

Pomilovao sam je po guzi i polako povukao gaćice prema gore. Ljubim joj stomak i podižem čarape. Dok to radim, govorim joj:

- Nikaka me prošlost ne zanima, ništ' mi ni' bitno. Nikaka priča ne može izminiti ovo šta imamo. Ak' želiš, mo'š mi ispričat sve, ak' ne želiš, u red' je, razumiš.

- Zagrli me.

Učinio sam to. S njenog ramena gledam žućkaste zvijezde naslikane na plavom stropu zahoda i slušam njezin glas koji kao da dolazi iz daljine.

- Kad si mi rekao da ste vas dvojica najbolji prijatelji, to me presjeklo. Željela sam ti odmah reći za to, ali nisam mogla. Zato sam tražila njegov broj, htjela sam ga nazvati i reći mu da ti ništa ne govori. Znam kakav je, bojala sam se da će ti svašta napričati u pijanstvu.

Odjednom, ona počne plakati. Ja sam tonuo u pijanstvo, ugodno i daleko, kao da me neki bog ogrnuo u oblak pretvarajući me u najboljeg slušača na svijetu. Ne sjećam se ničeg što mi je rekla, ali znam da sam razumio sve, a znam i da je ona shvatila da razumijem. Kad sam se povratio, Irina je bila izliječena i vedra. Reče da me užasno voli i da se strašno zaljubljuje u mene.

- Ajmo - kažem grleći je, pa smo izašli van, iz tog zvjezdanog zahoda, u potpuno izmijenjen

svijet, svijet za nas, bez drišljavaca, sitnih duša, pizduna i nabiguzica. Znamo, doduše, da oni nisu posve nestali, znamo da će doći, ali kad dođu – bit ćemo spremni. Na nas pada spokojna noć, rijetko spokojna noć, pa čak i naši glasovi meko padaju na pločnik i travu, ostajući tamo, ugodno smireni. Ostavljamo ih iza sebe i više uopće ne govorimo. Ovih dana je ionako bilo previše riječi.

24.

Moka je od kuće donio aparat za tetoviranje i u spavaonici otvorio privatni obrt. Svake je večeri zvrndao s tim ubadajući snažne mišice mlađih bauštelaca. Imao je i publiku. Stariji su momci, naime, sve to promatrali s porugljivim smiješkom praveći šale na račun lude mlađarije, sasvim zaboravivši na izbljedjele JNA parole na svojim rukama i ramenima.

Prva mušterija je, treba li uopće reći, bio Rizga. To je bio prizor. Rizga se skinuo do pasa i stavio ruku na stol. Imao je izraz lica kakav ima heroj kad ga vode na stratište. Ozbiljan i dostojanstven. Rizga se nije plašio Mokine primitivne igle kao što se heroj nije bojao smrti. Takav je bio Rizga. Želio je da mu Moka napravi bodljikavu žicu.

Moka mu ispuni želju i Rizga sutradan dobije infekciju. Cijeli dan se tužio na bolove i otok.

- Pa ka's' kreten. Ak' si se već 'tio tetovirat', treb'o s' otić' u pravi salon. A ti se dao Bosancu u ruke! Tip te namirno otrov'o. Svi š'te vi bez ruku ostat', a ovu će firmu preuzet Bosanci. De, da vidim tu tvoju ruku - rekao sam mu, a on ju je pružio. - I to mi bodljikava žica, više liči na cvitni vinčić, moj Rizga!

No ostali su prošli bez infekcija. Dolazili su, ispružali ruke, noge i ramena, pa odlazili nakon sat-dva s lavovima, tigrovima, vukovima, mrtvačkim glavama, zmijama i zmajevima. Nijedna od tih životinja nije rikala, ali je Mokin aparat zvrndao tako da nisam mogao zaspati. Jedva sam dočekao vikend u Gradiški da se pošteno naspavam.

No ni ovdje to nije lako. Po običaju, telefon je zazvonio čim sam stigao i otpočele su muke po Irini. Zove sa željezničkog kolodvora. Putuje u Zagreb, ide riješiti hrpu problema, a usput će otići na nekakva homeopatska predavanja.

- Čuj, Gorki, hoćeš ti onda dijelit stan sa mnom? Jer ako nećeš, ja to moram znati. U tom slučaju ću morat potražiti neku kuću s frendovima. Imam hrpu problema. Posvađala sam se sa bratom, dužnici mi ne vraćaju novac.

- U ovoj situacij' ne mog' ni pomišljat na to, Irina.

- Dobro. Čućemo se.

- Hej!

Poklopila je slušalicu. Ja sam joj ranije pričao kako ću vjerojatno prijeći raditi u Zagreb. No te su stvari slabo ovisile o meni. Budući da me je šef još uvijek držao u Obadovu, stan u Zagrebu mi stvarno nije bio potreban. Naročito ne stan koji je s režijama stajao preko 700 maraka. Ali da je umjesto pitanja „Hoćeš ti onda dijeliti stan sa mnom?“ upitala „Hoćemo živjeti zajedno?“ pristao bih i već smislio nešto.

Kroz prozor sam ugledao Rudinu kosmatu glavu. On je u zadnje je vrijeme opet pojačao pritisak na mene, skoro da me je počeo proganjati. No sad, nakon ovog telefonskog razgovora, to mi odgovara. Što, uostalom, drugo napraviti nego otići i razvaliti se dokraja.

To smo i učinili. No kad sam se pijan vratio kući i dalje sam se sjećao nje. Zovem je u tri ujutro. Ne dam spavati ni sebi ni njoj. Razgovarali smo do pola sedam.

- Irina, ev' me sad kod tebe.

- Dođi, želim bit s tobom.

- Zašt' si onda otišla?

- Morala sam.

- Sa'ć' sist' na vlak i et' me.

- Čekam te.

Spustio sam slušalicu i predomislio se. Ponovno sam je nazvao i rekao da ću doći poslijepodne, nakon što se naspavam.

Poslijepodne. Umoran, neispavan, mamuran. Slušam francuske šansone, jedino me to ne boli, sav sam u nekom tugaljivom raspoloženju. Trebam za Zagreb, a nemam snage ni za što.

No opet se pojavio momak koji je imao snage. Ruda. Ruda repriza. Odustajem od bilo kakvog smislenog pakiranja i kažem mu:

- Ajmo na piće, sine, možd' se uspijem unormalit.

- Imaš love?

- Ostalo mi nešt' od terenske, sam' ajmo.

- 'oš moć' vrat' lovu od plaće, sine?

- 'oć', sine, 'oć', ajmo sam'.

Rudu su u životu mučile samo dvije stvari: lova što ju je isposuđivao prijateljima koji ne vraćaju i činjenica što, po njegovu mišljenju, nema dobrih žena u našem malom mistu. No sad, dok cugamo pred Matanom, Rudu više ništa ne muči. Lova je neka tlapnja i utvara, a ulicom prolaze najbolji komadi. Popili smo nekoliko piva, zatim otišli po Borisa i cijeli program ponovili utroje. Završili smo u Rolandu na zadnja dva pića prije puta. Šest je sati i krajnje vrijeme da krenem.

- A da te mi prebacimo u Zagreb, sine? Rišavaš gorivo i cugu.

- Ak' ste vi za, i ja sam. Ajmo - kažem ne želeći odugovlačiti da se momci ne bi predomislili.

Na benzinskoj smo se opskrbili gorivom i cugom i pojurili. Ruda je već prilično pijan, pa vozi Boris, koji je samo pijan. Obećao sam im večeru kod Irine i slična čuda. Večer je odjednom dobila smisao, više nije bila mrtva i činila se obećavajućom poput vile koja nosi darove.

Boris vozi kao luđak, Ruda odozada navija i više mu da još brže vozi. Vožnja! Jurimo naprijed, ali svatko s različitim željama, baš kao da ne idemo u istom autu i u istom pravcu. Naizgled nas ozaruje ista sreća - pod ovim nebom ispod kojeg jurimo. Ne prepoznajem Borisa, njegov ukočeni izraz lica se raspao, on je sad čista sreća brze vožnje, taj inače miran i staložen momak pretvorio se u zvijer za volanom. Svatko ima nešto što ga čini potpunim čovjekom, možda je ovo ono što je Borisu nedostajalo da bi bio cjelovit. BMW se opasno trga pri brzini od 160 km na sat. Boris ga je jedva izvukao, no nikog nije dohvatio strah, klicanje se orilo iz sva tri grla.

- Nisam ti rek'o, sine - rekoh Rudi - triput sam se vozio s ovim gospodinom. Sam' jednom smo stigli bez saobraćajke.

- Ne ser', sine.

Ušli smo u Novi Zagreb. Boris je i dalje vozio kao u transu i činilo se da će sve dobro završiti. Ali pokopalo nas je smeće. Kod Utrina, umjesto da skrenemo prema centru, mi smo otišli prema Jakuševcu. Taman sam htio reći da smo očito na krivom putu, kad se auto zaustavio uz silan tresak. Zabili smo se u betonske prepreke pred spalionicom smeća.

Ruda je počeo histerizirati. „A joj, a joj!“ - orilo se gustom crnom noći kod spalionice smeća. To me dotuklo. On je vojnik. Takvo ponašanje nisam očekivao od jednog vojnika. Da ga jebeš, nisam. Psovke, udaranje, pičkanje - to može, samo ne „A joj, a joj!“. Nije da mu je

lako, volio je taj auto više od sebe samog, ali ako nisi spreman progutati sranje, onda je bolje ostati kod kuće, sjediti i sjediti sve dok ti krov ne padne na glavu.

Trebalo je djelovati. Pogledao sam Borisa i jedva se suzdržao da ne prasnem u smijeh.

- Sine, de pogle' ga.

Ruda to i učini, zatim pogleda u mene i tad obojica prasnemo u smijeh. Boris je stajao u napoleonskoj pozi i nadmeno gledao u motor koji se pušio, izdvojen od svega, baš kao da s tim nema nikakve veze.

Čuvari smeća su nam se polako i oprezno približavali kao da nisu sigurni o kakvim je bićima riječ. Bit će da su mislili da nismo s ovoga svijeta. Ali kad su vidjeli stari BMW i domaću registraciju, ohrabрили su se i prišli nam.

Tražio sam telefon. Uveli su me u svoju kućicu i nazvao sam Irinu.

- Ej, Irina.

- Ej! Pa gdje si ti!? Čekam te od šest.

- E jebi ga, na smetlištu sam. Imali smo saobraćajku.

Ništa joj nije bilo jasno. Nisam joj to mogao zamjeriti, razumije se, no uskoro mi je digla živac upitavši me da li sam što pio.

- Pio sam, naravno da sam pio, da nisam pio zar bi' završjo ovd' na smetlištu k'o zadnje smeće?! Slušaj, imaš ti nekog prijatelja koji bi mog'o doć' po nas? Mi smo na Jakuševcu.

Pogodio sam je u pravo mjesto, u njezinu organizatorsku žicu. Obožavala je sređivati stvari.

- Ček', da razmislim. Čuj, daj mi broj, nazvaću te za pet minuta.

Dao sam joj broj. Nazvala je po dogovoru.

- Našla sam Blaženka. On bi mogao doć' po vas, al' kaže da je tramvaj jako blizu mjesta gdje ste vi. Hoćete ostavit auto tu ili ćete ga šlepati? Ako ćete ga šlepat, on će doć'.

- Ostav'ćemo ga ovd'. Al', kol'ko ja znam, tramvaj baš i ni' tak' bliz'.

- Pa mogu ga ponovno pitat.

- Ma ne moraš. Krećemo, Irina, vidimo se.

Nakon kraćeg natezanja s Rudom, koji nije htio ostaviti svog ljubimca, i obećanja čuvara da će pripaziti na nj, mi smo krenuli. Trebalo nam je sat vremena do Irinina stana.

- Ti si pio - rekla je čim me je ugledala. Imala je kosu dignutu prema gore. Iz iskustva sam znao da je to loš znak. Iako sam joj preko telefona rekao da ne dolazim sam, svejedno joj je pao mrak na oči kad je iza mene ugledala dvojicu mojih supatnika.

- Zakasnio si najmanje čet'ri sata, ak' ne računam da još od jutra govoriš da ćeš doć', i još ne dolaziš sam, nego mi dovodiš ovu dvojicu - reče kad sam se našao sam s njom u kuhinji.

Ni ona nije bila sama. U sobi su sjedili Blaženko, naš nesuđeni vozač, i njegov prijatelj. Normalno, Blaženko mi se nije svidio. A ni Borisu. On ga je odmah svrstao u skupinu hermafrodita. Ne, Borise. On je tek ružan purgerski pametnjaković.

Ne znam je li to bilo zbog pogleda na Blaženka (bilo je u njemu zaista neke uznemirujuće ružnoće, koja je graničila s odvratnom nakaznošću), no Ruda je tek ovdje počeo histerizirati. Ono na smetlištu bio je tek uvod. Morao sam biti grub prema njemu. Htio je po auto, odlazio je do vrata i vraćao se, vikao da će mu ukrasti auto, pa što će onda.

- K'o će ti ukrast kantu koja ne vozi, sine!? Pa ni' to Ferrari.

Ruda me žalosno pogleda. Njegove guste obrve su se najprije nabrale, pa spojile. Tužan prizor.

- Govoriš k'o da j' to kut'ja šibic', sine.

- Pa sad je. Ne vozi, baš ko što ni kut'ja šibic' ne vozi. Prespavaj ovd', pa ujutro rišavaj. Najbolje da pozoveš nekog iz Gradiške da se auto odšlepa.

- Imaš ti šta para, sine?

Tu sam ja počeo histerizirati. Uvijek sam osjetljiv kad mi netko hoće izvući moju siću iz džepa.

- E jeb' ga, znaš da nemam. Ostalo mi pedes't kuna, to j' sve što imam. Uglavnom, sve šta bude trebalo pla't, rišava'ć'mo sva troj'ca . Al' sad nemam.

U priču se ubacio Blaženko, davši Rudi nekoliko pametnih savjeta. Zatim upita koliko vrijedi

automobil.

- Ne vridi puno, al' men' je puno - reče Ruda.

- Kakav je to auto?

- BMW kockica.

Blaženko se nasmijao. Steglo me u želucu od tog smijeha. Njega se moralo eliminirati, fizički zatući, zgnječiti kao gnjidu. Počeo sam se boriti s porivom da ubijem.

- Ma daj, stari, pa ja sam razbio aute od četr'est tisuća maraka, pa niš'. Najbolje ti je da prespavaš ovdje, a onda ujutro šlepajte.

E moj Blaženko. Pičko Blaženko, sad si gotov. Ubit ću te golim rukama, a zatim ću ti zgnječiti glavu ovom mojom Kradingovom cokulom. Nije bila stvar u tome što je govorio, nije uopće. Jedva da sam ga i čuo. Ali vidio sam ga, vidio sam ga u njegovoj suštini, a to je bila suština gadnog kukca, bogomoljke, tekuta, tako nečeg. Glas je bio isti takav, mljackav glas koji se povremeno pretvarao u zvuk nalik sisanju. I želio sam da prestane. Da prestane zauvijek. Kad ga ubijem, Irina, Ruda, Boris i ja bacit ćemo se na pranje i čišćenje, temeljito ćemo dezinficirati stan, oprati ga od njegove odvratne zelene sluzi.

Našao sam se pred njim na metar. U tom trenu ustane Boris, reče da mu je svega dosta i da ide na vlak. Pri tome je gledao u Blaženka kao da će ga spržiti. Pogledao sam ga ravno u oči i shvatio da je i on dobio istu ubilačku želju kao i ja, ali ga je njegova mirna narav navela da ode. Boris upita Rudu hoće li s njim. Ovaj reče da ide.

Blaženko i njegov prijatelj su također ustali. Odjednom su svi nekamo pošli. Ispratili smo ih i vratili se u sobu. Irina postavi stol za večeru. Otkucavala je ponoć.

- Eto, ispratili smo goste i sad idemo večerati. Ali ja sam spremila večeru samo za tebe.

- Ha, ne večeraju uvek svi. Im'o sam razdoblja kad po pet dana nisam upražnjav'o take aktivnosti.

Kasnije, kad sam legao u krevet, zavukao sam se u Irinino toplo tijelo, sakrio glavu u njezine noge. Je, sve je to sranje, gadan sam kad popijem i tad prizivam sva sranja ovog svijeta, morat ću platiti jebenu štetu koja iznosi čitavu moju robijašku nadnicu, ali sad, među njezinim snažnim bedrima, pred njezinom mirisnom picom, ja ću sve zaboraviti i neću misliti

ni na što. Ni da postojim.

I zaboravio sam se toliko da sam zaspao i zakasnio na posao. No ponedjeljkom se zbog puta radilo od devet, tako da nisam kasnio više od sat vremena. Brune nema na gradilištu; ipak svima pričam da smo imali saobraćajku i da sam zbog nje zakasnio. Spajki, konkurentski majstor i cinkaroš, stajao je nekoliko metara dalje i tobože mjerio zid. Zbog njega sam najviše i pričao. Nisam sumnjao da će obavijestiti Brunu da nisam stigao na vrijeme.

Na gradilištu vrije četrdeset stupnjeva. Sunce prži kožu. U toploj krvi kuhaju se unutrašnji organi. Oplatan grize ruke i nosnice, znoj i jučerašnje pivo cure na oči. Radi se ubitačnim tempom. Rizga je gore na skeli s majstorom, a sa mnom radi novi momak. Čistimo doke, dižemo ih iznad glava, a oni ih zatim kukom povlače gore. Nakon sat vremena dečko je izbečio oči. Zove se Želja i ima nešto sala na stomaku i sisama, sala koje će uskoro nestati, ako samo izdrži i ostane u ovom paklu.

- Ni' uvijek 'vak' - kažem mu - danas ima pun kurac betonaže, moramo žur't, inače ć'mo ra'ti do jutra.

- Ma jebo te, radjo sam ja ovd' prije vojske, al' ne na dokama. Ove doke su smrt. Jebo i' onaj k'o i' izmislio.

- To i ja pomislim bar stoput na dan, sine.

Jedanaest sati šljake po užarenom suncu raspameti čovjeka i pretvori ga u stroj. Do ručka je još kako-tako. Ali poslije klope, punog i krvavog želuca, bauljamo po gradilištu kao zombiji. Radiš istim tempom, ali se osjećaš kao da te je drmnula čarobnica.

Cijeli taj mjesec sunce nije zalazilo. Imao sam dojam da to ne čini ni po noći. Mjesec je isijavao njegovu toplinu kroz mali podrumski prozorčić, navaljivao u podrum i znojio naša nategnuta mišićava tijela.

A tad je stigla naknada za sezonu u paklu. Štemao sam zid stojeći na nekoj daščici, na visini od petnaestak metara. Pojavio se Bruno s kovertom.

- 'oš' sić' il' da ti dobacim?

- Dobac'.

Vidio sam je kako leti kroz zrak, zatim sam pogledao dolje i malo mi se zavrtjelo. Zatvorio

sam oči na sekundu, u mislima su novčanice poletjele zrakom, a ja za njima u veličanstvenom letu. A ne, to ne! Ispružio sam ruku i dohvatio kovertu.

- Jebo te, radiš bez ograde na toj daščic'. Jes' ti normalan? Da s' odma' siš'o - reče on i ode.

Udario sam još par puta po štemajzlu. Ha, čovjek ima pravo. Kraj je radnog vremena, ima još petnaest minuta, petak je, slobodna subota, napokon sam dobio prokleti novac, pa zar da sad poginem, u pičku materinu.

Spuštam se na sigurno. Rizga, ja i drugi antlogori smo pokupili alat, a zatim je vojska robova polako krenula prema staroj školi. Do škole sve ide sporo. No kad se jednom zađe u hladovinu njezinih zidova, nastaje stampedo i borba za tuševe.

Ima nas četrdeset na četiri tuša i samo oni prvi okuse blagodat tople vode. Ovaj put sam i ja među njima. Dok se tuširam, iza mene čeka Medo, spreman da me pogubi onim svojim golemim kurcem.

Obavio sam i to, potrpio stvari u torbu i krenuo s Dragom na piće. Violeta je imala mrlju na lijevoj sisi, ali bila je to mala mrlja, jedva vidljiva - svjesna je da robovi idu kući i da danas neće puno potrošiti. Kaže mi da me je u četvrtak zvala žena i čestitala mi rođendan.

- A nis' ništ' zavrtio u četvrtak? - reče Briksa.

- E, tad je bio su' - reče Draga.

Zavrtio sam rundu, misleći kako se Irina ipak prešla za jedan dan. Ali nema veze. Ja ni znam kad je njezin rođendan, znam samo da je u sedmom mjesecu. Jebeš to, bitna je ljubav. Znaci pažnje, pokloni, čestitanja, sitnice, sve to igra ulogu kad ljubav prođe, kad nestane strast. Zavrtio sam još jednu rundu, koju su dečki brzinski ispili jer su morali na bus. Ja se ovaj put nisam vraćao s njima, pa sam svoje pivo ispijao polako, s guštom.

U birtiji smo ostali samo Violeta, ja i jedan lokalni pijanac. Taj je tražio piće na kredu, ona mu nije dala, pa sam mu ja platio. Tip ispije bambus na eks i zatraži novi. Nije mu ga htjela dati i rekla je da ga neće dobiti čak ni ako ga ja platim. Počela je kreštati na njega. Imala je užasno kreštav glas. On uzvрати paljbu. I njegov je glas kreštav, još iritantniji od njezinog. „Kaj, kaj, kaj!!!“ Poludio sam.

- Dost', pička mu mater'na! Van! Ak' ti ne da piće, marš van!

Tip sad poče kreštati na mene.

- Kaj ti Bosanac 'oćeš?

- Ma k'o j' Bosanac, mamu ti jebem!

Ruka mi sama poleti. Flisnuo sam ga otvorenim dlanom, više sam ga ošamario, ali i to mu je bilo dovoljno. Da ga nisam pridržao, složio bi se na pod. Zatim sam ga izgurao van.

- Fala ti - reče Violeta kad sam se vratio.

- Učinio sam to zbog sebe i zbog svojih ušiju. Vi Obadovci stvarno znate vrištat.

- 'oćeš nešto popit'? Ja častim.

- Ha, isto.

Otvorila mi je pivo, stavila ga na šank i izgubila se u skladištu. Kad se vratila, mrlja na njezinoj sisi je narasla. Sad je bila veličine pivskog podloška.

- Nisam znala da si oženjen. Ne nosiš prsten.

- I nisam oženjen.

- Pa kaj ti ono ni' bil žena?

- Je. Al' nisam oženjen. Zajedno smo, al' ne u brak'.

Prala je čaše neko vrijeme, slupala dvije-tri, a zatim rekla:

- Ja se palim na oženjene. Evo, sad sva gorim.

- Rek'o sam ti da nisam oženjen.

- Dovoljno mi da znam za nju.

- Olad' malo, Violeta. Ne želim te jebat'.

Ona ništa ne reče, samo ode do vrata i zaključa ih.

- Nije l' to protuzakonito?

- Imam pravo na pauzu.

- Za to još nisam čuo. A i rek'o sam da te ne želim jebat.

- I ne moraš. Ja želim tebi učinit zadovoljstvo - reče ona povukavši me do separea.

Pio sam pivo i gledao kako skida majicu, a zatim i grudnjak. Mrlje je nestalo. Oslobođene sise bile su velike, čvrste i čiste. I protiv moje volje, digao mi se. Raskopčala mi je hlače. Kita mi je zavibrirala u zraku kad ju je izvadila iz gaća.

- Kak je lep. Oženjeni...

- Ni' oženjen... - zaustio sam a ona me poklopi svojim fantastičnim sisama. Povlačila ih je po cijeloj dužini kite, draškala me bradavicama po jajima. Zatim ga je uzela u usta i zabila mi prst u šupak. Bila je skroz blesava. Nabio sam se u nju i svršio.

- Oženjeni, oženjeni... - tepala mu je ne ispuštajući ga - vidi, sve je manji i manji...

Maknuo sam je sa sebe, pokupio torbu i izgubio se.

25.

U Importanneu sam kupio hlače i popio kavu da se unormalim. Zatim sam otišao kod Irine. Imala je mengu. Nije mi to isprva izgledalo kao nešto opasno.

- Ima kave, hoćeš malo? - kaže ona.

- Sam' uli', ne pitaj.

- Navrat'će Tableta i Riki po neke stvari. Na par minuta. Jel' to u redu?

- Izdržać'.

Tek što je to rekla, oni su banuli unutra. Srdačno se pozdravljamo. Tableta je nabacio desetak kila, odjeven je u trenerku, a na glavi ima nekakav raskupusani šešir. Riki je uvijek isti. Trenerka, potkošulja koja visi iz hlača i, unatoč svemu, pršteći optimizam. Ne možeš a da se ne diviš tome.

- Dolaziš na koncert? - pita me Tableta.

- Nemam pojma, bajo. Frka mi doć' radnim danom. Gadne s' veze.

- Ma mož'mo te mi vra't autom.

- Vi'ćemo. Daleko je do tog.

Nakon što su otišli, pokazao sam joj hlače što sam ih kupio.

- Dobre su. Materijal je kvalitetan, to ti mogu reć' jer sam stručnjak za materijale. Samo jedno vjerojatno ne valja. Koliko si ih platio?

Rekao sam joj.

- Pa da! To sam i mislila. Ja sam ti takve iste hlače mogla nabavit' puno jeftinije.

- Nisam znao da se i tim baviš.

- Slučajno sam to počela radit. Moj rođak je imao butike, pa sam birala odjeću za njega. A onda su me ljudi na poslu, čak i na ulici, počeli ispitivati gdje sam kupila ovo ili ono što sam imala na sebi. Imala sam mogućnost nabavljati te stvari super povoljno, pa sam ih počela

prodavati. Čekaj, mislim da mi je ostalo još par stvari – reče ona i vrati se iz druge sobe s ogromnom torbom iz koje je počela vaditi odjeću.

Bila je to prava predstava, gotovo revija, sa stručnim komentarima o svakom pojedinom komadu odjeće. Nisam baš siguran što se zbiva. Čini se kao da mi hoće nešto prodati. Probao sam jednu bijelu majicu kratkih rukava. Bila je u redu, svidjela mi se. Čini se da sam je kupio, ne znam još, pa sam je ipak skinuo. Kažem joj da želim nabaviti narandžastu košulju.

Moja rečenica probudi zvijer u njoj. Ščepala je telefonsku slušalicu i počela sumanuto okretati brojeve. Traži narandžastu košulju.

- Trenutno nema narandžastih košulja, ali će ih biti za petnaest dana. Nije tako hitno, zar ne? – reče ona nakon dvadeset minuta telefonske potrage.

- Ma zaborav' to.

Dobro se osjećam. Na kraju krajeva, tu sam, kraj nje, imamo još puna dva dana i bit će sve kako treba. Ona nešto radi, sprema, čisti. I telefonira. Meni je nakon nekog vremena postalo dosadno, pa sam otišao obaviti nekoliko kupovina. Kad sam se vratio, rekla je:

- Evo, sad ću ja. Hoćeš skuhat kavu, molim te? Kuhaš božansku kavu, Gorki. U čemu je tajna?

- Tajna je u men' – rekao sam i pristavio vodu. Bilo je oko sedam.

U devet i petnaest Irina još uvijek čisti. I ne samo to, nekako mi izgleda da je tek sad počela. Čitav je stan digla u zrak. Glad mi je već harala utrobom, a bilo je jasno da od večere još dugo neće biti ništa. Rekao sam joj da idem nešto obaviti i izašao.

- Nemoj dugo – rekla je.

Pronašao sam restoran koji je izgledao u redu na izlazu iz Pothodnika. U džepu sam imao lovu i ona mi je držala dobro raspoloženje. Čak ni odurna večera, koju sam strpao u sebe, nije mi ga mogla pokvariti. Još sam uvijek mislio da će to biti dobra noć s njom.

Oko jedanaest navečer Irina je napokon spremna. Ne izlazimo nikamo posebno, tek u šetnju i na piće. Kod Irine je naglasak bio na prvom, kod mene na drugom. I skoro je sve ispalo po njezinom. Osim što nam je ona zadala dobru dionicu za hodanje, pokazalo se da petkom

navečer u njenom društvu nije lako popiti piće u metropoli hrvatskoj. Pokušali smo u Tolkiensu, gdje je neki band svirao irski folk, no bilo je tako krcato da se jedva mogla pomoliti glava.

- Ajmo onda u onu tam' birtiju.

- Joj ne, to je zvjerinjak.

- Ajmo tu.

- Tu idem samo danju, kad imam neki poslovni dogovor. Nije mi za večernji izlazak.

Prošli smo kraj još nekoliko zvjerinjaka, mjesta za poslovne sastanke, lokala za ženske izlaske, mjesta gdje se ide pod pauzom, mjesta gdje se ide nakon posla, mjesta gdje ćemo izlaziti ako se oženimo, mjesta gdje se ide s prijateljima muškog spola. Irina je imala preciznu kategorizaciju birtija. Meni je bitno da toče piće i da su otvorene.

- Jel' rade oni bircevi u atriju?

- Mislim da rade. Ali...

- Irina. Ni rič! Neć' da čujem ni rič!

Irina polako sa mnom pijucka pivo i priča kako se za mog odsustva zaljubila. Ne misli pri tom na nekog određenog muškarca, nego na neke ljude, muškarce, žene, stabla i stvari. Ona se inače stalno zaljubljuje u nekog i u nešto. To je, naravno, drugačije od ovog što ima sa mnom. Mene strašno voli, u mene je strašno zaljubljena. Ali baš joj to omogućuje da se zaljubi i u druge jer joj ljubav prema meni daje mogućnost da drugačije gleda. Razumijem što priča, potpuno mi je jasno, no ne mogu to slušati. Ne viđam je koliko bih htio, radim taj glupi iznurujući posao, i kad je napokon vidim, ona ili čisti ili priča o nekakvom zaljubljivanju u druge ljude. Rekao sam joj sve to i, naravno, opet je povrijedio.

- Prije sam ti sve mogla reć' i bilo mi je divno što ti sve mogu reć' i podijelit s tobom. Ali dobro, ja ti ovakve stvari više neću govorit.

I neće, znao sam da neće. Principijelna je do neba. Kad sam je kasnije na ulici poželio poljubiti, ona se izmakne i odlučno izjavi kako se sa mnom neće ljubiti na javnim mjestima.

- Pa zašć'?

- Zato što ti to ne želiš.

- Pa želim, zar ne vidiš da želim?

- Ne, ne želiš.

Mislila je na događaj otprije mjesec dana, kad sam je odbio poljubiti vani, tek toliko, reda radi. Smrtno se tad uvrijedila. I pamtila je to. I ne samo da je pamtila, ona je sad stvarno proživljavala taj doživljaj, nije to bila samo odluka da nešto neće raditi, bilo je to ponovno aktiviranje tog istog doživljaja.

Kupio sam još cuge, pa smo krenuli u stan. Nismo baš raspoloženi. Nadao sam se da će biti bolje kad stignemo tamo. Ali nije. Čim smo došli, ona se opet bacila na čišćenje. Nije željela pomoć. Ja sam cugao i piljio u zid, jebeni uljez u njezinu svijetu koji tu nema što da traži.

U pet ujutro završila je s poslom, izjavila da je umorna i otišla spavati u drugu sobu. Popio sam još gutljaj piva, a ostatak prosuo. Ne mogu zaspati. Uzeo sam neku knjigu, mislim da je bio Vian, ali ni to mi nije išlo. Bar da nema tu vražju mengu. Otišao bih tamo, zavukao joj ga i to bi možda spasilo stvar.

Irina je duže spavala, pa sam nakon kave otišao u grad. Uzeo sam oglasnik s namjerom da nabavim nešto knjiga. Umjesto toga, skrenuo sam u CD-shop i kupio dva diska Cesarie Evore, čarobne bake koju sam tad prvi put čuo. Oduševila me. Odmah sam nazvao Irinu i vratio se u stan. Sad sam ja nešto želio podijeliti s njom.

Nije baš oduševljena. Sviđa joj se, ali nalazi da je baka ipak previše tužna.

- Ni' tužna! - viknuo sam - Naravno, tužna je, al' je i radosna, a iznad svega puna života! Uostalom, šta da očekujem od makrobioticarke kojoj se sviđaj' Bon Jovi, Satriani i Pet Shop Boysi!?

- I tebi se sviđaju Pet Shop Boysi. Gorki, opet si agresivan. Zašto višeš?

- Zato! Zato, jebem ti! Zato...

Prekinuo me telefon. Zvala je prijateljica s kojom se trebala naći na kavi. Kasnila je. To je drugi dio njezine prirode - kaos, netočnost, dezorganiziranost.

Dok hodamo ulicom, kroz njezinu prozirnu crnu košulju vidim da joj gaćice izviruju iznad hlaća. To mi je nešto nespojivo s njom i kažem joj to. Njoj je svejedno. Podigla je kosu i ne

izgleda lijepo. Sunčane Gucci naočale joj nikako ne stoje. I još juri kao sumanuta.

Martina, njezina prijateljica, čekala nas je na terasi u Bogovićevoj. Po Irininoj kategorizaciji, i ta terasa spada u skupinu zvjerinjaka, no može poslužiti za ženske razgovore uz kavu i šlag. Martina je ugodna djevojka s juga, ne baš zgodna, ali simpatična. Njih dvije znaju se s tai-chia. Ili s reikija. Ili s tako nečeg. Nisam se dugo zadržao s njima. Kad sam ustao, Martina reče:

- Znači, ti si...

- Ne, ja sam Gorki, jedan i jedini. Mene se ne može zaminit s drugim.

Kupio sam *Kratku povijest o uništenju* Indija Bartolomea de las Casasa u antikvarijatu, pa produžio do Trga Republike Austrije pogledati još neke knjige. Otvorio mi je vrata krupan, ugojen i uglađen starac s debelim pohlepnim prstima.

Za Čerininog *Kamova* i nekoliko brojeva *Vihora* tražio je skoro tisuću kuna. U suštini, nije ni imao pojma što je to, bio je jednostavno pohlepan. Uskoro mi je počeo srati o Bleiburgu, o progonima, o Hrvatskoj. Sa zida je skinuo veliku sablju i reče da je to ostavština njegova pradjeda koji se tukao s Jelačićem. Mislio je da sam budala koja ne razlikuje vojničku sablju od činovničke, ja koji sam mu omogućio da tu sjedi i sere, majmun stari.

- U red' - rekao sam - dać' vam kol'ko tražite.

Stavio sam osamsto kuna na stol. Oči su mu pohlepno bljesnule. Bio je na rubu groba, a još je uvijek volio lovu više od svega. Prokleti advokat. Tko zna kolike je preveslao i oderao, sitne male drkadžije poput mene.

Njegovi debeli prsti kliznuli su prema lovi. I ostali tamo. Doduše, nakon što sam spustio tupu sablju austrougarskog bijednog činovnika, još su neko vrijeme smiješno plesali oko mojih para. Pažljivo sam ih maknuo, pokupio novac i s *Vihorom* i Čerinom krenuo prema Jelačić-placu, gdje sam se trebao naći s Irinom.

Bila je točna. Oprostili smo se s Martinom i otišli na kavu u Radićevu. Irina priča o psihodrami, o tome kako bi voljela podučavati glumce, a ja je slušam i sve vrijeme čekam da iz nekog od haustora iskoči Hana, luda cvjećarica, s kojom sam proveo tolike godine.

Stomak mi se počeo grčiti od gladi.

- Ajmo nešt' pojist' - rekoh Irini.
- Kod Kamenitih ima dobra pizzerija.
- E, jebem ti. Jist' pizzu, to mi k'o neki pos'o. Ajd dobro, ajmo to odra't.

Poslijepodne se uglavnom navlačim po stanu. Na sebi imam Irinine crne bokserice s crvenim točkama. Izgledam kolosalno, no ona to ne primjećuje. Opet ju je uhvatilo menstrualno ludilo pa samo čisti i čisti. Ja pijem, izlazim, vraćam se, izlazim, vraćam se. I svađam se s njom. Točno u ponoć smo popili kavu, a zatim je ona nastavila sa svojim djelatnostima.

Nedjelja nas je zatekla u poluratom stanju. Odjenula je crveni bodi preko crnih tajica, podigla kosu i hodala po kući poput samuraja. Vježba jogu, meditira, čita Umijeće ratovanja. Pokušavam razgovarati s njom. Ne ide.

Valjda još prije ručka kupio sam od nje majicu. Vježbala je neko vrijeme, a onda rekla:

- Gorki, ja sam bez novca. Hoćeš kupit onu majicu?
- Dobro. Kol'ko?

Na trenutak se zamislila, kao da joj je neugodno, a zatim ispalila:

- Sto šezdeset kuna.

Pogledao sam u novčanik. Nisam imao sitnog. Dala mi je spisak stvari koje sam trebao donijeti iz trgovine, kupio ih i na stolu joj ostavio stošezdeset kuna. Pogodilo me to. Dao bih joj ja para, posudio, bilo što, samo da me ne tretira kao jebenu mušteriju.

Poslije ručka dugo je razgovarala s prijateljicom koja ju je nazvala iz Bostona. Nakon toga smo se gadno posvađali, unatoč tome što mi je glava ležala na njezinim bedrima dok je telefonirala. Nešto mi je bila rekla, nalazila se u zahodu, a ja sam žestoko zalupio vratima, njoj ispred nosa. Ona mi se unese u lice, režeći poput životinje, njezin vruć dah me iritira. Ruka mi sama poleti. Nisam je još ni ošamario, a ona mi već vrati. Razbjesnio sam se, ščepao je i bacio na krevet. Hrvala se kao pomahnitala, udarala po meni, otimala se. Bijes me je već prošao i zapravo sam je sad više pokušavao smiriti. Nemoguće. Ideja bljesne u trenu, nekako joj savijem ruke iza leđa i svežem njezinom maramom.

Ležala je na krevetu, najljucije stvorenje koje sam ikad vidio. Počeo sam se smijati.

- Vratit' se kad se oladiš.

No potcijenio sam je. Oslobodila se i pogodila me prvim što joj je došlo pod ruku. Cipelom. Pa još jednom. Bijes me ponovno preplavio, no prošla me je volja za tučom, pa sam izletio iz stana, a ona za mnom, s naramkom punim cipela. Luda i nezaustavljiva, izbacivala je projekte čak i kad sam izašao na ulicu. Okrenuo sam se i vidio je kako stoji, ostavši bez municije, u svom crvenom bodiju, sa samurajskim čuperkom, jebo te, strašna.

Lunjao sam pustim užarenim gradom, popio par piva i razmišljao čime ispuniti dan. Da se vratim do starog fiškala i dokrajčim ga? Možda bi njegova hladnjikava krv smirila kipuću vrevu u meni.

Tad me ljubav prema njoj dohvati poput vihora. Doslovce sam otrčao da je nazovem. I tamo, kod govornice, ugledam plakat za Wendersov film o Kubancima. Igra u Jadranu. Kakva sreća! Nazivam je, sav oduševljen. Ni ona više nije ljuta, gotova je sa spremanjem i ide joj se van. Želi da dođem u stan, da popijemo najprije kavu, pa krenemo zajedno.

- Ne, ne, čuj - kažem joj - nađemo se u foajeu kina petna'jst minuta pri' početka.

U Jadranu sam naručio kavu, gorki i mineralnu. Pijuckam sve to sa uživanjem, za svojim visokim barskim stolom, poput mladog boga. Neke žene, djevojke i bake me odmjeravaju. Jedna novinarka me ždere pogledom. Ali nije to za vas, nisam ja vaš. Jasno mi je da dobro izgledam. Moje lijepo ali inače blijedo lice sad je preplanulo, a nabrekli mišići poigravaju pri svakom pokretu. Iz mene izbija divlja priroda. Nisam se ja kvarcao po solarijima niti izležavao po pitomim plažama, ja sam gorio, znojio se i izgarao pod suncem jebući mu nebesku mater svakog trenutka. Nisam nabijao mišiće po teretanama, nego sam dizao doke, vozio kolica, bacao vreće s cementom i gradio nešto. Nisu samo moji mišići narasli, iza mene je ostalo nešto. Dalek sam ja za vas, pičkice, i ne možete me imati. I to što vas gledam nezainteresirano i prezrivo, to vas još više pali, više od mog tijela, tog savršenog stroja koji vas u vašim sanjarijama raznosi. Ali nitko od vas me ne može imati jer sad, upravo sad, u foaje će ući ona, kao lijepi brod, kao lađa koja se njiše u ovom užarenom morskom danu, kao Artemida...

Pet do sedam. Ljudi počinju ulaziti u dvoranu. Sva je moja snaga i nadmoć nekamo iščezla. Jedva sam sišao s visoke barske stolice. Osjećam se jadnim i ništavnim. Otišao sam do zahoda šorati, vratio se i za šankom maznuo još jedan gorki. Već su svi bili ušli u dvoranu. Ostavio sam barmenu kartu, u slučaju da se ona ipak pojavi.

Sjeo sam, utučen, jadan. No već prvi kadrovi su mi popravili raspoloženje. Napokon, ja sam napola Južnoamerikanac. Našao sam se među svojim. S Compay Segundom, mladićem od devedeset godina, čiji optimizam nadilazi čak i Rikijev. Reče Compay, ako računa i pušenje uz baku, kojoj je svaki dan motao cigare, tad se može pohvaliti pušačkim stažom od osamdeset godina. Sjajno. Uz Tinovu pohvalu duhanskom dimu, Compaya ću uvrstiti u svoju pušačku kampanju najesen. Jebite se, nepušači, i umrite mladi. A ja ću, kao mudar starac, pušiti debele cigare i razmišljati o prolaznosti vremena i moda.

Kad je ekipa, koja zajedno ima valjda tisuću godina, zasvirala Chan-chan, postalo je vruće i morao sam skinuti košulju. Iza mene sjede dvije bakice. Počele su se došaptavati i smijuckati poput tinejdžerki. Neka. Bio sam im lijep, a i sam sam sebi bio strašno lijep. I dovoljan sam sebi. Ne treba meni nitko. Ako ne želi doći, ne mora. Basta.

A i bakice su tu. Lupkale su koljenima od sjedalo u ritmu cubane. Jedna od njih je slučajno rukom dodirnula moje golo rame. Jednom, dvaput. Pogledao sam. Treći put je pjegava ruka neodlučno zastala, a onda i ostala na mom ramenu, povremeno lupkajući u ritmu glazbe.

- Sam' tak', divojke, zabavljajmo se.

Sve je pokvarila Irina. Bakice i ja smo se ludo zabavljali, ustajali smo, plesali, baš kao da ne gledamo film, nego smo na koncertu. Tad je Irina ušla u dvoranu. Vidio sam je krajičkom oka. Došla je do mene, ali nije očekivala golog tipa, pa se vratila natrag. Zatim je ponovno došla, pažljivije pogledala i, prepoznavši me, sjela.

Otađ smo film samo gledali.

- Gorki, znaš što sam pomislila, da si ti nekakav bilder, a ja sam kao uzela kartu tvoje djevojke, pa ćeš me još istući.

- Tak' je to kad kasniš. Ženo, pa ti ni u kino ne moš stić' na vrime. Stvarno si nevirojatna - rekao sam, ali nisam bio ljut. Film me stvarno digao. A i nju je izgleda prošlo menstrualno ludilo.

U Jadranu smo popili piće s bakicama, koje se inače studirale povijest umjetnosti i arheologiju, nastavljajući faks nakon smrti svojih muževa. Zatim smo se otisnuli na Gornji grad. Cugamo polako u Taverni, po prvi put tog vikenda osjećamo se dobro. Noć je blaga i svježja, grad dolje i svud oko nas, a zacijelo i gore ima jedan, koji misli na sve nas.

26.

Iz Zagreba sam krenuo s petsto kuna. Prije dva dana imao sam dvije tisuće više. Ni Rudi, a ni Borisu, nisam poslao ni kune. U Gorici sam saznao da nema busa za Obadovo. Bilo je to jako loše. Nikako si nisam smio dopustiti kašnjenje, sigurno bi slijedio otkaz, pa sam uzeo taksi. Žena, vozačica taksija, uzela mi je 150 kuna. Tako sam sad bio na 350. A preda mnom je dug period do terenske.

Stigao sam prije ostalih, pa sam imao vremena da kupim hranu i popijem kavu kod Violete. Donijela mi je kavu, a zatim sjela s nekim debeljkom za stol. Tip je na malom kratkom debelom prstu imao ogromnu prstenčinu.

- Kaj je to bračni? - pitala je.

- Je - odgovorio je tip.

Vidio sam kako su se Violetine oči zažarile. Tip još ništa nije kužio. Violeta je zapravo bila ljepotica, imala je devetnaest godina, a on je imao duplo više i bio je bar toliko teži. Ali skužit će, u to nisam sumnjao. Srknuo sam kavu i krenuo na tlaku.

Nastupili su uobičajeni, monotoni dani, nerazbijani ničim, čak ni mojim zapisivanjem. U srijedu sam po inerciji nazvao Irinu. Tražila me da joj posudim petsto maraka.

- Vratila bih ti za tjedan dana. Treba mi za kredit.

- Ni' u pitanju vraćanje, Irina. Nemam. Zašt' me nis' traž'la u petak kad sam još im'o para?

Prije nego sam otišao u Gradišku, tražio sam od Brune slobodno prijepodne u ponedjeljak kako bih mogao prodati nešto knjiga. Ostao sam bez love u nepunih tjedan dana. S busa sam otišao ravno do Borisa. Kod njega je sve po starom. Sjedio je ispred kompjutera i s interneta skidao japanske slikare. Dao mi je lovnu za cigarete, pa smo obojica izašli u Keops.

Vani, na maloj terasi, sjedili su Tableta i Riki. Tableta me opet pozvao na koncert.

- Vi'ć'mo - rekoh i uđoh unutra.

Boris i ja smo se utaborili za šankom. Glazba je bila preglasna, tukao je nekakav hardcore punk i nakon dva piva odustali smo od komuniciranja. Gledali smo jedan drugog u ogledalu i

povremeno se smješkali. Odjednom između nas izraste jedna poznata glava. Kontraš. Bio je to događaj. On je vrlo rijetko napuštao naš kvart.

- Može jeno sponozorsko? - upitao me je.

- Nemaš sreće, prijatelju, bankrotir'o sam.

Tad on preokrenu očima, glas mu se potpuno izmijeni, kao u Istjerivaču đavola.

- Čuvaj se oporuke - reče.

Zvučalo je prijeteće, opominjuće. Ostao sam zatečen i šokiran jer glas kojim je opomena izrečena nikako nije bio Kontrašev.

Boris mu je htio platiti piće, no on je odbio i izašao van.

- To pivo sam sam' ja mog'o pla't - rekao sam Borisu.

- Šta? Šta? - reče on smijući se - Crne mačke, crna magija, tarot karte!?

- Men' to ni' smišno, Bora.

No on se i dalje smijao. Odjednom mi se smučio taj mali ispravan čovjek sa svojim zdravim pogledom na svijet, sa svojom mjerom u piću i novcu. Ostavio sam pivo na šanku i izašao van.

Sutradan sam u jakni našao trideset kuna i krenuo stopom za Zagreb. Kupio sam cigarete, popio dva piva i više nisam imao ništa.

Nije bio dan za stopiranje. Ili sam ja možda ostario. Nakon dva i pol sata stao mi je jedan Rom koji je prevezio aluminij u prastarom tamiću. Do Novske nam je trebala čitava vječnost.

Tip je, kao i svi Romi, volio glazbu. Imao je, međutim, samo jednu kasetu i ta je imala svoju vlastitu volju. Htjela je svirati na samo jednom mjestu, otprilike pola minute. Tekst je išao ovako:

*Skidaj mala farmerice
daće lola para
da te ljubi i miluje
bećarina stara.*

Tad bi kasetofon stao daviti, gužvati i žvakati bećarov glas, baš kao da ga je uhvatio u šake tip od male. No tad bi je Rom izvadio i okrenuo pa bi se bećarina ponovno oglasio s približno istom porukom ali drugačijim tekstom.

*Mandale, mandale
kupiću ti sandale
i čarape bele
za noge debele.*

Stvar sa gužvanjem bi se ponovila, tip bi izvadio kasetu i opet prebacio na farmerice. I tako puna dva sata. Iskrcao me je na parkiralištu kod Novske, gdje je imao dogovor sa ekipom. Tamo se već bio skupio impresivan broj oldtimera i ja sam bio presretan što se rastajemo. Malo je vjerojatno da ću ustopati neko sporije vozilo.

Nitko mi nije stao sat vremena. Onda je naišao tamić. Još iz daleka sam čuo – „mandale, mandale“. Ožeži, bajo. Ušao sam i nastavili smo po starom.

Istovario me je kod vage u Sesvetama. Odatle sam krenuo pješke. Imao sam još sitnog taman za bus, ali bila je nedjelja i busa nije bilo. Prešao sam pet kilometara kad je naišao.

U busu je bio samo jedan tip, supijan i željan razgovora.

- Dobro si stig'o,a? – reče mi on.

- U zadnji tren. Skoro mi pobježe.

- A di ćeš?

- Na pos'o. Ujutro.

- Di radiš?

- Na teren', kod Gor'ce.

- A di ćeš spavat?

- A imam ženu tu u Zagreb'.

- Ti si sretnik. Mnogi nemaju ženu. Jeb' dok možeš, prijatelju – reče mi on, potapša me po ramenu i izađe van.

Stigao sam u Irinin stan nešto poslije deset. Odmah, za početak, smo se kvalitetno posvađali. Ona pere posuđe u kuhinji, a ja sjedim u sobi i, kao, gledam televiziju. Nije mi baš pravo što je odmah krenula na posuđe, a njoj se ne sviđa što joj ne pravim društvo u kuhinji.

- Svi koje znam pričaju sa mnom dok ja nešto radim u kuhinji. A ti sjediš u sobi i gledaš televiziju. A nisam te vidjela tjedan dana!

- Ja nisam „svi“, divojko!

- Ne govori mi „djevojko“!

- Čim sam stig'o, naval'la si na prokleta posuđe!

- Zato što želim to što prije riješit i samo biti s tobom!

- Ak' želiš bit sa mnom, onda bud', a posuđe per' kad odem!

Večerali smo šuteći, a zatim vodili ljubav. Seks je liječio rane od naših svađa i činio da sve izgleda normalno. Dok je držim u naručju, ona mi svojim toplim, dubokim glasom (i čini se, da je to njezin pravi, istinski glas) priča kako je sanjala neko prekrasno biće, sazdano od svjetlosti, fantastično biće koje je izlazilo iz nas, a mi smo ga ubijali mada to nismo željeli. To biće je govorilo portugalski, jezik Amalie Rodrigues, jezik fada, plovidbe i ljubavi.

Ujutro sam se probudio oko sedam i otišao prodati knjige, zadnje ostatke biblioteke koju sam godinama manijakalno prikupljao. Na povratku sam kupio cigarete sebi i Irini.

Pili smo kavu, uglavnom šuteći, povremeno rekavši kakvu banalnost. Magije seksa bijaše nestalo i opet nije štimalo između nas. Kažem joj da idem.

- Pa ostani još malo, imaš vremena.

- Ne ostaje mi se više.

Rastajemo se. Primjećujem da ona shvaća koliko mi je loše. Žalost nam je u očima. Ali ne vidim u njoj želju da se ta žalost makne. I zato idem, i sve mi čini mi se da se dugo neću vratiti. Možda nikad.

27.

Dok sam u Obadovu dizao doke i bavio se betonom, daleko od Irine i njezinih čari, došao sam do zaključka da su žene pošast i da su me zapravo oduvijek uništavale – emocionalno, fizički, financijski. Uvijek sam bježao od žena i nalijetao na – žene. Sve sam ih volio. U tome i jest problem. Ne sjećam se nijedne da je nisam volio, bar na dan ili sat. Davao sam im se sav, pružao im ljubav, strast, snove, novac koji nisam imao, sve. To me je iscrpljivalo, zaboravljao bih na svoj put i na sebe, zaboravljao bih čak i da postojim i da su mi potrebne stvari da bih mogao postojati.

Doduše, imao sam i asketskih faza, kad bih se zavukao u svoju izbu, daleko od iskušenja. To je ono što mi sad treba. Mir i askeza. Morao sam se maknuti od Irine, bar na neko vrijeme. Mi, doduše, nismo bili prekinuli, no više nisam vidio smisla u takvom nastavljanju veze. Osim toga, htio sam dati priliku i sebi i njoj da se promisli o svemu, kako ne bi uništili ono prekrasno biće iz njezina sna, našu ljubav.

Posao koji sam radio bio je muka, trpljenje i pokora, pa nisam imao nikakvih problema furati se na asketizam. Međutim, još je uvijek to bila samo ideja. Dvojio sam da li da to zaista i učinim. Prelomilo se jednog četvrtka, dan nakon slavonske večeri u zagrebačkom klubu. Ranije smo se dogovorili da je nazovem navečer. Cijeli sam dan čekao taj trenutak. Bez obzira na sve moje ideje o askezi, ta mi je žena strašno nedostajala.

Do devet sati navečer betonirali smo zadnja dva zida na drugom katu koja su morala biti završena da bi se sutra mogla postaviti oplata za ploču. Rizga i ja smo bili gore na skeli, dočekivali korpu krana i istresali beton u oplatu. Majstor je radio s vibratorom kako bi se beton što bolje rasporedio unutar oplata. Oko osam smo potrošili sav beton. Draga reče Niki, tipu koji je radio na mikseru i glavnom cinkarošu u firmi, da nađe nekog i da naprave još jedan. Ovaj odbije i reče neka idemo Rizga i ja.

– Dečki, sam’ se vi odmor’te. Zapal’te i popijte pivo. Ak’ neko bude sr’o, ja dajem otkaz i amen – reče nam Draga.

Dok smo sjedili, Niko je poput manekena šetkao dolje i mrmljao. On je inače imao neku tajnu koja mu je pomagala da bez premca bude najčišći šljaker u firmi. Dok smo mi ostali bili umrljani betonom, oplatanom i sličnim tvarima, on je bio čist i blistav kao da radi u nekom laboratoriju a ne na gradilištu.

Pijem pivo i slušam ga kako serucka. Draga ustane i reče mu da ne misli ovdje ostati do ponoći.

- Čuće Bruno za ovo. A i Mata - odvrati Niko.

- A čuj ti mene, govнару jedan! Marš tam' naprav't taj mikser il' ću sić' dolje i rasić' te ovom kaš'kom! - povikao sam jer mi se odjednom smračilo pred očima.

Ostao je osupnut jer nije navikao da se tako ophodim. Uglavnom sam bio ljubazan s njim. Rekao je nešto u stilu da se i za mene zna, da kasnim na posao, da zapišavam ljude kad se napijem. Hitnuo sam zidarsku žlicu prema njemu. Bacio sam je kao šuriken.

Da sam ga pogodio u glavu, ubio bih ga. No samo sam mu otkinuo komadić uha. Neko će vrijeme imati problema sa cinkanjem ljudi jer neće baš sve moći čuti kako treba.

Pozvao je Adama i Cicibelu. Ekspresno su napravili taj mikser, tako da smo mogli nastaviti s radom. U korpi s betonom svjetlucalo je zlato zalazećeg sunca pa mi se činilo da gradimo zid od tekućeg zlata i svjetlucavih dijamanta. Obuzeo me nekakav zanos. I ne samo mene, nego i Rizgu i Dragu. Imao sa dojam da bismo mogli tako raditi danima, bez hrane i spavanja.

Dolje, ispod, daleko ispod - ugledali smo Brunu i Matu Gazića. Niko im je prepričavao što se dogodilo i pokazivao na svoje skraćeno uho. Ali nas ništa nije moglo smesti, radili smo iznad svojih mogućnosti, bili smo heroji svoje vrste. Kad smo završili, majstor poviče onima dolje, gledajući Matu pravo u oči:

- Ak' ovaj - i pokaže prstom pravo na Niku - bude još sam' jenom pravjo probleme kad mu kažem da nešt' napravi i ak' bude zv'o na mikser moje dečke, koji cili dan crkavaj' od posla, ja odma' dajem otkaz. I amen!

Bruno i Mata se šuteći okrenu prema Niki. Ovaj nije očekivao takav frontalni napad, pa je stajao kao posran. Čak mi ga dođe žao. Bio je on zapravo Matin osobni rob koji ni nedjeljom nije bio slobodan jer bi ga ovaj zvao da mu pere aute ili kosi travu. Mata mu je, kao i većini Bosanaca, posudio lovnu da kupi kuću i sad je bio u njegovoj vlasti i milosti.

- Šta god ti Draga bude rek'o, istog trena naprav'. Razumiš, istog! - izdere se Bruno na njega.

Tad su otišli. Nas trojica smo ostali sjediti. Draga nam je podijelio pivo i polako smo ga pijuckali na visokom zidu što smo ga podigli. Jedino je mjesec bio iznad nas.

Nisam mogao ni jesti od umora, ali sam otišao na pivo i nazvao Irinu, prema dogovoru. Nitko nije digao slušalicu. Bilo mi je kao da su me maznuli čekićem. Skrenuo sam kod Violete, naručio pivo i naprasno shvatio da mi sve to uopće nije potrebno, da mogu bez ikog.

Pa ipak sam joj isti tjedan počeo pisati ovakvo pismo:

Bolno sam svjestan dviju činjenica. Prva je da te volim, a druga da ti vjerojatno ne možeš ispuniti ništa od onog što meni treba od žene. Unatoč tome, ja te želim nastaviti viđati – jednom. U ovoj vrsti dobrovoljnog izgnanstva postao sam načisto s nekim stvarima...

Kad sam shvatio da joj to sranje sigurno neću poslati, dopisao sam, sasvim ničeovski: „Ništa nije dovoljno teško, samo dajte – da nosim.“

A kad sam dopisao, sve sam to fino poderao i bacio u bodljikavu obadovsku noć. Nisam joj se više javljao. Ni njoj, niti bilo kome drugom. Sav u zanosu samosažaljenja, bacio sam se na posao, s uvjerenjem da činim ne znam kakvu pokoru, kao da to isto ne radi još četrdeset ljudi s kojima sam radio. No ja sam si utvarao da sam pjesnik i da mi zapravo nije mjesto ovdje, ali da sam ipak toliko jak da sve to mogu izdržati. I, sasvim u skladu s takvim raspoloženjem, tražio sam od Brune da me ostavi raditi preko vikenda.

Bruno moju molbu dočeka s oduševljenjem. Trebalo je zalijevati ploču, dovesti u kakav-takav red kamaru iskorištene drvene građe i iskopati nekakav kanal. „Ako ne budeš učio, kopat ćeš kanale“, govorila je Kraljica Majka. A eto, ja sam učio, ne puno i ne kad treba, ali sam učio, pa svejedno kopam kanale. I perverzno uživam u tome.

A taj je kanal stvarno bio nešto. Gdje god da sam zabio kramp, prljava mutna voda bi potekla iz rupe i preplavila mjesto na kojem sam radio. Bacio sam kramp, taj medij kojim se Mrki Vuk izražavao na predivan način, skoro da je bio pjesnik krampa, i prešao na lopatu, izbacujući blato, mulj, vodu i tisuću otpadaka, uglavnom podlih i oštarih, kakvih već ima na gradilištu. U principu mi je užitak raditi tako sam, bez ekipe. Pravim pauze kad hoću i čitam o Grcima, istim onima koji ovako nešto nikad nisu radili. I pišem Irini pismo. Evo ga ovdje. Ni njega nisam poslao, ali čovjek ne smije bježati ni od svoje gluposti, ni od pameti, ni od zanosu. Zato ga i navodim.

Da pisanje je terapija, dokazuje i ovo pismo kojim se liječim i nastojim dokinuti ovu, ne samo prostornu, udaljenost što se ispriječila između nas. Ustvari, ovo što čitaš i nije pismo, već svojevrsni „Dnevnik za Irinu“ i nad njim provodim više vremena nego nad svim ostalim stvarima na kojima radim. Da nije toga, mislim da bih otkinuo do kraja budući da se

doslovce tresem od želje da budem s tobom. No, ovo mi je zasad jedini način da to i ostvarim, ne samo zbog posla, već i zbog tog prokletog zida koji nam je uzeo sve. Nastojat ću ovo poslati u ponedjeljak i javiti se krajem tjedna, kad pročitaš što ti imam za reći.

Ni ti ni ja nismo baš obični, to je sigurno. No ja sam, Irina, vraški osamljen divljak. I neke sam stvari naumio izvesti sam. Zadnjih sam godina, mislim da sam ti to već rekao, birao takve žene koje me neće omesti u takvim naumima...

Kod nauma sam stao. Na brdu sam zamijetio neuobičajeno živu aktivnost starog susjeda, koji je lako mogao biti poslovođin špijun, pa sam sakrio pismo, kavu i cigarete te se dohvatio lopate. Izbacivao sam zemlju, blato i smeće sve u šesnaest. Susjed se približavao. Kako bih ostavio što bolji dojam, uzeo sam hiltovku i počeo razbijati beton. Bilo je četrdeset stupnjeva i psovao sam i sebe i starog i svoj asketizam.

Međutim, performance sa hiltovkom ga je sasvim zadovoljio i on se udaljio. Radio sam još sat i pol vremena, pa otišao u podrum jesti. Nakon toga sam nastavio s pismom.

A tad si se pojavila ti i moja se divlja ćud pretvorila u djetinju. Zadobio sam ranu i kroz nju me se uvijek može probosti. No svejedno mi je. Ako griješim u vezi s tobom, ako si ti samo slika koju sam stvorio, neka, iz te ću greške na kraju ipak ja izvući najveću dobit.

Ovih sam dana ponovno počeo pisati poeziju i bijesan sam i radostan i očajan, a nadasve opako jak. Prošli put si mi rekla da nerazumljivo govorim, i to nije ništa čudno jer toliko mi stvari dolazi odjednom da mi se čini da ću se ugušiti od silne bujice. To je kao povraćanje, fizički neodoljivo i silovito, jezik se grči u suludoj želji, nepce i grlo se suše, pluća vape za zrakom. Pri svemu tome uopće ne mogu sjediti, glasovi me tjeraju da trčim tamo-amo i puštam ih van. Uska ograda dvorišta se ruši, svijet se pokazuje u svoj svojoj nepatvorenoj širini. Sveden na elemente, on je istodobno i jednostavniji i dublji. Teško onome koji se usudi tome narugati ili ući nepripremljen. Pojest će ga, nestat će...

Tu sam opet morao prekinuti. Kuharičina simfonija od graha je učinila svoje. Imao sam veličanstvenu kenjažu od koje je sva škola odzvanjala. Kad sam se vratio, Moka je ležao na krevetu i čitao moje pismo. Nije ni trepnuo vidjevši me. I dalje je mirno čitao.

Legao sam na krevet, uzeo olovku i stao je bacati u zrak. Moka uopće ne reagira.

- Vraćaj te papire!

Ne skidajući pogled s pisma, on hladno odvrati:

- Ček' da pročitam.

I ništa.

- Pa čitaš moje pismo, čoviče! Koj' ti je kurac!? Ne mo'š sam' tak' uzimat' tuđa pisma, to j' osobna stvar.

Moka je za to vrijeme pročitao pismo.

- Ev' ti ga. I ni' ti neko pismo.

- A jel? Pa koj' si ga kurac onda čito?

- Pa, nema ništ' na televizij', a ovu sam knjigu već sto puta pročit'o.

Bila je to istina. Spavali smo u učionici vjeronauka i u njoj se nalazilo stotinjak primjeraka katekizma. Ta je čitanka svake večeri bila u Mokinim rukama.

- Al' stvarno ti to pismo ne valja. Jel' to pišeš ženskoj?

- Pa jel nis' skonto?

- A jel je voliš?

- Voljim.

- Pa šta ondak sereš? Ja nisam nikad pis'o ženskoj pismo, al' ak' to budem radjo napisac' joj da je volim i pitat 'oće l' poć' za mene. I dost'. A ti mudruješ.

- I to mi kaže tip koji nikad ni' napis'o ni jedno pismo?

- To. Mora znat da je voliš - zaključi Moka koji je znao znanje.

Sutradan je došla nedjelja, nevjerovatno mirna i pitoma životinjica. Dugo nije bilo tako mirnog dana.

Završio sam kanal oko podneva, ručao, a zatim se bacio na veliku kamaru drvenih otpadaka i razvrstavao je na štafle, fosne, daske, kolčeve, kajle i tko zna što sve ne. Radio sam skoro do sedam. Kad sam završio, ona životinjica je još bila tu. I čekala me. Stvarno, dugo nije bilo tako mirnog dana.

Baš mir i ja.

To je valjda ono što misle kad kažu: spokoj.

Poveo sam ga sa sobom u voćnjak ispod škole, koji me je donekle podsjećao na Mirandin vrt.

Sjedimo u voćnjaku, taj mir i ja, sunce blista na nabujalim šljivinim plodovima čiji će nas ljuti sok grijati zimi: kad se skupe prijatelji, pa piju pa pričaju pa pjevaju i ne znaju otići.

Sprema se teška noć, ja to znam, ali sam miran. Ja sam najmirniji čovjek na svijetu. I pun sam neke čudne ljubavi te mi se čini da ću eksplodirati i rasuti se po ovom velikom nebu.

Eh! Zamišljam je odavde, ja, Panonac, zamišljam je u tom njezinom danu bez noći, i dobro mi je kad je zamišljam. U meni više nema mira, u meni sad buja predivan nemir, osjećam se baš kao vojnik pred bitku, koji zna da je sva ljubav sad iza njega i da su se tamo naprijed gdje ide svi elementi urotili da ga smožde i rastepu, i upravo stoga on se prisjeća i prikuplja svu ljubav koju je u životu primio da bi ga učinila jačim i spremnijim. I baš zato sam se i ja prisjećao Irine i pomišljao da ne bi bilo loše kad bi negdje u okolnom zraku začuo njezin smijeh koji bi osvježio ovaj moj pasji suton.

S mrakom su me prošli lirski napadi. Iz podruma se čulo nekakvo dahtanje. Pogledao sam kroz prozorčić. Moka je ležao na krevetu i razvlačio kitu.

Moka je Bosanac iz Žepča, visok i zgodan manekenski tip i najveći škrtac kojeg sam u životu sreo. Bio je to svakako problem, više bih volio da sam ostao sam, ali nisam imao kud. Većinu sam vremena zato provodio na gradilištu.

Frka je jedino u tome što sam opet bez para. Hrane sam, doduše, imao, no vapio sam za cigaretom. A od Moke je teško dobiti cigaretu. Jednu bi ti još i dao, ali bi je začinio takvim jadanjem i primjedbom da će, ako nastavi tako, teško preživjeti do sljedeće plaće. Čovjeku bi nato došla ovakva misao: tako je teško dobiti tu vražju cigaretu, a još od nje dobiješ rak. Moka je također bio rak. Bio je gori od raka. Grizle su te njegove riječi, sjećanje na njegov tužni pogled izjedao je dušu. Zato sam radije lunjao gradilištom tražeći opuške-kapitalce i motao ih u novinski papir. Tih je, na sreću, bilo. Može zvučati jedno, ali kad nakon dva sata apstinencije zapališ jednu takvu, otpiješ gutljaj hladne kave i baciš pogled na šume, sunce i nebesa, odmah pomisliš da si car, da ti nitko nije ravan, postaneš dovoljan sam sebi i ne bi se mijenjao ni sa jednim svjetskim prdonjom, a naročito ne sa Mekom koji, eto, ima punu šteklu Waltera.

Pričekao sam da Moka svrši i banuo u podrum. Pogleda me zbunjeno svojim glupavim

pogledom, pitajući se jesam li ga vidio ili ne. Tad reče:

- Ajmo na piće u birtij'.

- Molim!?

Sad sam ja njega gledao zbunjeno, ne znajući je li popizdio od samoće ili ga je drkanjac toliko oraspoložio da mu je duša ispala van i vrisnula „Ej, ja živim!“. Jer, za njega je izlazak na piće nešto užasno veliko, kao za nekog kupovina auta. Strašno ozbiljan izdatak.

Nisam, međutim, oklijevao. Prihvatio sam objeručke tu ponudu, ne toliko zbog pića koliko zbog toga što sam po svaku cijenu htio izvući iz Moke lovnu kutiju Waltera. Već sam u glavi bio složio cijeli plan.

- Slušaj, Moka, zar ne misliš da j' ono malo jadno za tak' zgodnog momka k'o što s' ti?

- A šta to?

- Pa drkanje.

- Ti s'... - reče on i pocrveni.

- Vidio sam. Mislim, ni' to ništ' strašno kad se nema šta pojebat. Al' kad žena ima u izobilj', onda j' to stvarno grih.

- A đe s' te žene?

- Tu s'.

- Žene koštaju - reče filozofski Moka.

- Ova ne košta. Ak' budeš sluš'o šta ti govorim, imaćeš je besplatno.

- A šta ti imaš od toga?

- Reć' ti kad odemo na piće. A sad stav' onu prstenčinu šta je nosiš kad ideš kuć'. Znaš, kad obučeš svoju lipu bilu trenirku. Sam' ti njega stav'.

U punom sjaju stigli smo u A1. Ja, znojav, u gaćama, divlje raspuštene kose, zanosno lijep. A tek Moka! Pravi Apolon.

- A sad, kad dođe Violeta, zvaćeš nam piće i kutij' Waltera za mene.

- Šta? Nisam te zvao...

- Kutij' Waltera za karač'nu, Moka. Kutij' koju ti vraćam kad bude terenska. Znači, sutra.

Moka s mukom izusti:

- Ni' sigurno da će terenska bit u ponedjeljak.

- Pa biće u utorak! Il' u sridu! Il' u četvrtak! U svakom slučaju, biće. Ajd nemoj bit taki kenjator, to j' jedanajst kuna, Moka! A šta ti ja nudim: umisto 'rapave šaket'ne glatki, sjajni, ručičasti mišić, koji će te stezat, stezat i natirat da propivaš! A ak' neš, onda drkaj, glupa Bosančino!

Dok sam se tako derao, on je samo šutio i računao. Uto je došla Violeta. Moka reče:

- Kavu sa šlagom, običnu produženu kavu s mineralnom...

Tu je stao. Bilo mu je užasno teško prevaliti to preko usana. Morao sam mu pomoći.

- Kutij' Waltera - dometnuo sam.

- Da - reče naposljetku Moka.

- A sad, Moka, stavlja tu prstenčinu na stol.

Moka je počeo skidati prsten. Bio je sav zbunjen.

- Ma ne, budalo, stav' ruku na stol i lupkaj prstima po njem' kad Violeta bude donos'la cugu.

Sve to, naravno, nije bilo potrebno jer je Violeta još sa šanka snimila prsten. No htio sam malo predstave. Kad je stigla, rekao sam joj:

- Violeta, ovo j' moj cimer Moka. Tu j' već dva miseca, al' ni' 'tio izlaz't' jer se nedavno oženio. Strašno j' odan svojoj žen'ci. Jedva sam ga večeras nagovorio da izađe.

Violeta se sva raspametila. Htjela se rukovati s Mocom, pa je iskrenula poslužavnik s kavom. Kava i šlag završe na Mokinoj bijeloj trenerci. Ona se sagnula i rukom počela trljati Mokina bedra. Gledao sam sve to mirno pušeći. Jasno je što slijedi. Ustao sam, pokupio svoju teško zarađenu kutiju Waltera i vratio se u podrum.

28.

Terenska nije bila ni u ponedjeljak, ni u utorak, ni u srijedu, nego tek u četvrtak. Međutim, Moka mi nije pravio probleme. Jebaćina ga je definitivno pretvorila u čovjeka. Svake je večeri dolazio pred kraj Violetinog radnog vremena i karao je u kafiću. Nije me više davio zbog hrkanja. Mislim da se čak ne bi bunio ni da ga opet zalijem. Nakon Violete dovukao bi se nekako do kreveta i zaspao kao udaren maljem. Bosanca nisi mogao ubiti bauštelom od jutra do mraka, ali Violeta bi ga za sat-dva tako iscijedila da nije znao za sebe.

U četvrtak sam kupio neophodne stvari i spremio ostatak novca u najdalji dio novčanika, a ovog u torbu koju sam zaključao u ormar. Nisam ga želio ni gledati. Nemaš para, nemaš para, onda nešto kapne i postaneš toliko sretan i opušten da to skršiš za dan-dva. U Obadovu je večeras fešta, ali mene tamo neće biti. Nek' ide u kurac i Obadovo, i njegove tri birtije i pet sisa njegovih konobarica. Neću se ja zbog toga lišavati cigareta i umjesto mesa jesti zelene jabuke i suhi kruh. Takav je bar bio plan.

Ležim sam u sobi, svježije otuširan, i čitam Kratki izvještaj o uništenju Indija. Ne možeš da se ne diviš tim ludim momcima i toj veličanstvenoj pohlepi. Takvih danas nema. Ne toliko čvrstih. U redu, istrijebili su Indijance, što je očito bio povijesni fatum, no nisu ih uništili nadmoćnijom silom nego odlučnošću, čvrstinom, hrabrošću i, nadasve, nebeskom pohlepom. Priča o tome kako je Pizzaro pekao Indijanca na laganoj vatri da bi mu otkrio gdje je Eldorado upravo je legendarna. Kako je zadavio Atahualpu još i više. Tim čeličnim momcima ništa nije mogla savjest, Bog je bio na njihovoj strani, strani jakih, oni su to znali i Inke, Azteci, tarantule, Orinoco, anakonde nisu tu mogle ništa. Samo ih je jedna stvar mogla uništiti – veća i jača pohlepa, i to od strane kršćanskog brata.

Osjećam se stvarno dobro, dokoličarski, pomalo sam nalik ubogom historiku koji piše o bitkama kao da su to strateške igre, a ne teški fizički rad pri kojem cijeli dan mašeš mačem teškim desetak kila, krvavi mesarski posao u zraku zasićenom krvlju. Vani ekipa uništava terensku znanstvenom sustavnošću. Ujutro će svi biti mamurni, neki će biti i pijani, ali svi će biti gladni. A ja ovdje čitam knjigu o stvarima koje me se apsolutno ne tiču, beskrajno zadovoljan svojom čeličnom voljom, zdravljem, ispravnošću. Nije to lako. Eto, čak je i Moka, koji je dva mjeseca samo ležao u podrumu nepomičan poput džaina, sasma poludio. Uživao sam u svakom gutljaju kave i u svakom dimu cigarete. Tu, u tom smrdljivom podrumu bivše osnovne škole u Obadovu, ja sam uspio stvoriti svoj mali intimni svijet, na tom krevetu,

između drugih kreveta, baš kao na nekom otoku.

Tad je u sobu ušao stari Tunja. Zvali smo ga Did. Bilo je ustvari više djedova u firmi i svi su oni došli crći u Krading, poput onih starih Indijanaca s Aljaske koji, stari i iznemogli, odlaze umrijeti još dalje na sjever i zimu. Našim je djedovima Krading bio taj sjever, taj vjetar i zima. Tunja će umrijeti prije svih. Zaposlio se mjesec dana nakon mene, i to kao neki majstor, samo što to ovdje nije palilo. Znao je nešto s daskom, ali o dokama, s kojima smo mi uglavnom radili, nije imao pojma, nikad ih nije ni vidio, pa je možda čak manje plaćen nego ja. A bio je star, bio je bez snage i njegovo je vrijeme bilo brže od njega.

Strašno mi je žao tog starog. Često bi mi pričao o svojim danima u Francuskoj, kad je bio mlad, o nekim poznanicima koji su bili neradnici ali su znali sa ženama i bogato su se oženili. Pravio sam se da ga slušam i klimao glavom, a ustvari sam mislio svoje i čekao da završi i zaspe. Bio je najdosadniji čovjek na svijetu i bilo mi ga je žao zato što je star, slab i najdosadniji čovjek na svijetu. Kad god bih ga sreo, a sretali smo se na gradilištu bar dvjesto puta na dan, on bi rekao „Dobar dan“ ili „Čiji ste vi radnik?“. Ujutro, čim bi se probudio, govorio bi: „Znači, danas se ne radi. Ko j' vidjo da se svaki dan radi?“. Istu rečenicu ponavljao bi navečer prije spavanja.

Čim sam ga vidio, ustao sam i počeo se odijevati. Jedno pivo mi neće škoditi, pomislio sam.

- Znači, sutra se ne radi - reče Tunja tužno, više za sebe, sjedajući na rub svog kreveta i pazeći da ne uprlja deku i posteljinu. Ostala mu je ta navika, paziti da krevet ostane čist, taj njegov jedini dom ovdje, premda sad uopće nije bio u radnom odijelu već u čistoj civilnoj odjeći.

Opet mi ga dođe žao. Pade mi na pamet da ga odvedem na piće, da se bar na par sati zaboravi.

- Dide, ak' već kažeš da se sutra ne radi, ajmo se onda tak' i ponašat. Ajmo se oboj'ca naroljat k'o pičke. Ti svoju terensku nemoj dirat', ja nemam ni ženu, ni dicu, ni unučad, idemo spičkat ovi' petsto kuna i zaborav'ti na sva sranja koja nas sutra čekaj'.

Tunja i dalje sjedi, spuštenih ramena, s rukama prekriženim na koljenima.

- Ja sam već popjo jeno pred trgov'nom. A u birtij' ne idem, skupo j' tam'.

- Rek'o sam da sve ja plaćam.

- Sam'...

- Da?

- Sutra se ipak radi - reče Tunja još žalosnije, prepuštajući se. Ramena mu se još više spuste, sjedio je tako neko vrijeme, a zatim se skroz spuzio na krevet. To me je raspizdilo, podsjetilo me na oca, koji se isto tako prepustio bolesti i smrti i napustio me.

- A jel'!? Radi se sutra! E, kad se radi, onda nemoj više nikad govor't da se ne radi, jel' me razumiš, stari!? I nemoj me više pozdravljat' tisuć puta na dan! I nemoj me pitat čiji sam ja radnik jer ja nisam nič'ji radnik neg' jebeni rob Mate Gazića. Al' neć' to još dugo bit!

Od Tunje nisam čuo ni glasa. Stari je već bio zaspao. Izašao sam iz zagušljivog podruma na svjež zrak. U selu je vrlo živo, masa ljudi šeta gore-dolje po cesti. Mnogi od njih su s djecom, malim derištima koja za sobom vuku balone i špricaju prolaznike pištoljima na vodu. Objasnili su mi da je to proštenje, nešto kao kirvaj u Slavoniji, samo što se ovdje ne vrte pečenice i ne zovu se gosti kući. Uglavnom, nešto se događa i to mi je jedino bitno.

Sad mi je drago što je stari zaspao. Ili se samo pravio da spava. Dobar čovjek, nije želio da mi poslije bude neugodno zbog mog ispada. Uostalom, zajebi to, Gorki. Ušao sam u prvu birtiju i zaboravio na starog.

Bila je dupkom puna. Jedva sam našao slobodnu stolicu za Turčinovim stolom. Violeta je došla kao vihor, čista, bez svoje crvene mrlje. Moka je, naime, dežurao za šankom. Naručio sam pivo za Turčina i sebe, pa mahnio Moki. Baš me zanima koliko će ta romansa trajati.

Turčin znalačkom kretnjom, punom značenja i bremenitom iskustvom, stavi novo pivo kraj onog kojeg je već pio. Glavni bečar u cijeloj firmi, on se furao na jebača i tipa koji može cijelu noć lumpovati i sutradan raditi. U tome je bilo nešto istine, no on je bio bagerist, i kad se nije vozikao naokolo, spavao je u svom „Krameru“. Imao je očnjake kao vampir i bio Rizgin idol.

No Turčin nije volio Rizgu. Smatrao ga je seljačinom. Zato je mene proganjao. Otkako sam se zaposlio, cijelo se vrijeme trudio uvući me u svoju ekipu, no ja sam skužio kako Turčin igra i držao sam ga na distanci. Uvijek sam više volio biti solo igrač i družiti se s kim me je volja i kad mi je volja.

Birtija je puna naših šljakera i domorodaca iz Obadova i susjednih sela. Čudni su ti Obadovci. Stalno se oko nečeg međusobno svađaju i gurkaju, ali nikad ne dođe do prave

tuče. U Slavoniji bi već odavno radili noževi, šarafcigeri i gedore, ako ne pištolji i kalašnjikovi.

Za stolom lijevo od mene sjedili su Obadovci, a preko puta trojica iz naše firme. Dva Slavonca iz Cernika i Cicibela, Bosanac koji je kao dijete doselio u Hrvatsku, onaj isti koji je viknuo „Nema čoeke!“. Bio je on u redu tip, ali kad bi popio, budila bi se u njemu drevna rasa i postajao bi oridžidži Bosanac.

Jedan od Obadovaca, prilično pijan, reče svojim da treba zgaziti te Bosance. Oni su bili na rubu da popuše priču, pa sam mu rekao:

- On ni' Bosanac. Možd' tak' zvuči, al' ni'.
- Kaj ti ne mrziš Bosance? - upita me tip ne razumijevajući ništa od onog što sam rekao.
- Slušaj, baja, bol' me kurac za Bosance. Jel' ti jasno?! - rekao sam.

Tip me pogleda u čudu. Njegova ekipa mi poče odobravati. Htjeli su me častiti pićem. Odbio sam.

- Dobro s' to rišio - reče Turčin.

- Ajd', sukni to, pa da krenemo.

Na rukometnom se igralištu održavao noćni turnir u malom nogometu i svirala je grupa po imenu Quasimodo. Moram priznati da je u tome bilo i hrabrosti i samoironije. Pjevač je, naime, bio grbavac. Repertoar im je stvarno širok. Sviraju sve: Zečića, Matu Mišu, Thompsona, tamburicu, srpske narodnjake. A kad sam od Quasimoda zatražio Majke, otprašili su *Rođen u blatu*, i to vrlo dobro.

Uzeo sam piće i stao kružiti naokolo. Turčin se pobunio. Hoće da budemo zajedno.

- Slušaj, ja ti ne mog' bit na jenom mistu. Vi'ć'mo se kasnije.

Još sam bio trijezan, pa mi tu nije bilo ničeg zanimljivog, naročito ne te budale koje su u deset navečer pod reflektorima igrale nogomet. Ubrzo sam izašao i zaputio se u drugu birtiju, onu kraj crkve što ju je držala načelnikova žena. Tu sam maznuo nekoliko gorkih. Gorki su djelovali. Moja ranjiva slavenska duša poželjela je čuti Irinu. A telefon je bio tu, nadohvat ruke. Načelnica mi ga doda.

- Ej! - reče Irina - što je s tobom!? Nit' dolaziš, nit' se javljaš. Zvala sam te kući, tvoja sestra je doputovala, kaže da se nisi ni njoj javljao, da ne zna gdje si. Pa gdje si!? Nedostaješ mi.
- U Obadov' sam. Radim.
- Pa zašto mi se nisi javio?
- Slušaj, kučko! Nisam ti se 'tio javit. Volim te, to j' činjenica, al' ne želim te bezuvitno, ne na ovaj način na koji s' mi se dosad davala. Razumiš?
- Gorki, nazivaš me kučkom. To me vrijeđa.
- Et', to j' to, kučko! Molim te, prestan'.
- Dobro.
- I šta ć'mo onda? Oš da se i dalje viđamo?
- Pa zar to ne osjećaš u mom glasu?
- De prestan' s tim, čuješ me! Ne osićam ništ' u tvom glasu. Želim da mi kažeš, razumiš, želim da mi kažeš.
- Želim da se viđamo. Pa volim te, Gorki.
- U red'. Jel mož'mo onda slideći vikend? Sam' bez pranja, bez čišćenja, bez menstrualnog ludila.
- Joj, Gorki, ovaj vikend ne mogu. Putujem u Zadar na festival. Vjeran i ja imamo performace, znaš, svake godine nastupamo tamo.
- U red' je.
- Zašto se odmah ljutiš?
- U red' je. Ne ljutim se.
- Ljutiš se. Znam kad se ljutiš.
- Ne ljutim se. Al' ak' nastaviš s tom pričom, mogo b' se nalju't. Odo sad.
- Nemoj još ić'.

- Moram. Zovem s tuđeg telefona.

- Mi nismo slučajno zajedno, Gorki, sigurna sam. Možda budemo imali dijete, možda ne, možda nešto važno napravimo zajedno.

- Znam. Odo sad.

- Gorki, volim te.

Spustio sam slušalicu i naručio još jedan gorki. Pa još jedan. Sad sam već bio dobro zagrijan, pa sam se vratio na pivo. Dajući mi ga, gazdarica me kao slučajno pomiluje po ruci. Pogledao sam je i pomislio da nešto nije u redu s tim Obadovkama. Čim čuju da imaš ženu odmah polude. No ona ipak mora biti drugačija, nije to Violeta, ovo je žena, profinjena, iskusna, sa stilom. Zato sam odmah odbacio sve primisli i pripisao ih pijanstvu. No doživio sam šok.

- Da sam ti ja žena, nikad ti ne bih pravila probleme - reče ona gledajući me svojim dubokim plavim očima.

- Zar da? - bilo je sve što sam rekao, a u sebi sam zaključio da to ipak jeste to.

- Moje cure misle da si jako zgodan, ali uobražen. Kažu da uopće ne obraćaš pažnju na njih.

- A nisam vam ja baš lud za tim Rumunjka. Više voljim domaću ljepotu. Vi ste naprimjer jedno od njezinih najljepših očitovanja šta sam i' u životu vidio - rekoh, a ovaj joj glupavi kompliment izmami osmijeh. Krasan osmijeh od kojeg mi se digao. Radovao se on toj zreloj, raskošnoj ljepoti, a isto tako i onome koji prepoznaje tu ljepotu i stavlja je ispred bestidne i posve neerotične golotinje mladih Rumunjski.

- Stvarno tak' misliš?

- Života mi.

- Al' ja sam već u godinama.

- U najboljim god'nama - rekoh. - Ak' vas poslije vidim na fešti, pop'ć'mo nešt' u to ime.

- Držim te za riječ.

Vratio sam se na igralište. Dečki su se i dalje znojili pod reflektorima, ali to me je sad još

slabije zanimalo. Sreo sam Rizgu pa smo zajedničkim snagama opleli po pivu. Skompali smo se s Quasimodom i band je uskoro zasvirao blok stvari od Majki i Azre, budeći u meni strahovitu želju za plesom i ženama. Nabacivao sam se svakoj uopće ne gledajući jesu li s nekim ili ne. Dok su Obadovci pokušavali na Majke improvizirati neku vrstu valcera, ja sam u krugu šprintao oko komada, s iznenadnim okretom nalik na piruetu kojeg je okrunjivao značajan pogled u samu dubinu djevojčinih očiju. Obadovci sasvim sigurno nikad nisu vidjeli ništa slično. A ni Turčin. Dok su Rizga i Cicibela umirali od smijeha, Turčin me je pogledavao krišom, stideći se, shvativši napokon da ja i nisam neko društvo za njega.

Svladao me umor, pa sam sjeo. Rizga i Cicibela su osmatrali komade. Između njih dvojice ugledao sam načelnicu. Mahnula mi je. Ustao sam i došao do nje.

- Došli ste po svoje piće?

- Došla sam po svoje piće.

Otišli smo do improviziranog šanka. Uzeo sam sebi pivo, a njoj vino. Otpila je gutljaj i pogledala me dubokim, mirnim pogledom. Njezina ljepota sad je puna samosvijesti. Sad ona vodi igru.

- Ovo je vino pravi kiseliš. Znaš li gdje je mjesno groblje? - reče ona, sve u istom dahu.

- Znam.

- Čekam te tamo u autu za dvadeset minuta. Znaš moj auto?

- Znam.

- Onda za dvadeset minuta - reče ona ostavljajući napola ispijenu čašu na šank. I ode.

Izašao sam nakon petnaest minuta i zaputio se ka groblju. Taj je dio mjesta bio u potpunom mraku, ja sam već bio prilično pijan, no ipak sam uspio nazrijeti njezin Fiat Punto. Ono što je uslijedilo bilo je prije svega munjevito. Tek što sam sjeo u automobil, šćepala me kao hobotnica. Njezin jezik mi je poput kraka ušao u grlo i nevješto rovio po mojoj unutrašnjosti. Nisam se uspio snaći, a ona se već odmakla i rekla:

- Oprosti, ne znam kaj mi je bilo - a onda stisnu gas i pojuri. Fiat poleti. Vozi luđački brzo, imam dojam da letimo u nebo, kraj nas promiču planeti i sazviježđa. Baš kad sam pomislio da ću se isповraćati, ona isto tako naglo zakoči i rasplače se.

- Isuse, kaj ja to delam!? Nikad se nisam tako ponašala. Bilo bi najbolje da se vratimo – reče, a u mojoj glavi zazvoni na uzbunu. Rekao sam:

- A to nikak'.

Nježno sam je rukom uhvatio oko vrata i milujem je po njemu, oko uha i po kosi. Poljupcima joj brišem suze. Imaju okus po kokosovom mlijeku i travama panonskih rijeka. Marina sva drhti, osjećam da je narajcana preko svake mjere, ali da se istovremeno bori s osjećajem krivnje, pa ne želim brzati.

- Di si tila da odemo?

- U kućicu, na jezero, tamo sam htjela.

- E pa lipo, tam' ć'mo i otić' i fino, polak' voditi ljubav, daleko od svih radoznalih očiju, i to niko neće znati. Sad polako kren' i vozi, a ja ć' te milovat.

Upalila je auto.

- Sam' ću te nešt' zamol't, Marina.

- Kaj? – reče ona nježno.

- Voz' polak'.

No ona nije znala voziti polako. Auto se propne i opet poleti. Nakon kilometar-dva isto tako naglo se zaustavi, a Marina se baci na mene. Shvatio sam da nikad nećemo stići do kućice.

- Polak', Marina, ej, polak' – kažem joj. Jedva me je poslušala. Tražim od nje da se skine prema mnom. Učinila je to, stidljivo. Fascinirala me suprotnost između zrelosti ljepote njezina tijela i lica i te plahosti. Njezine samosvijesti, koju je pokazivala u javnosti, je nestalo, bila je ona sad tek djevojčica nevješta ljubavi. Na trbuhu je imala ožiljak od carskog reza, nimalo ružan, dapače lijep, pun prigušene erotičnosti. Nisam mogao, ipak, da ne pomislim na njezina sina, malog klona svog oca, tog kretena koji je imao takvo blago i nije znao što bi s njim, osim da joj napravi svoju repliku, koja će vjerojatno postati načelnik tog idiotskog mjesta, nosat će za pasom dva mobitela i razgovarati s istim takvim kretenima kao što je on sam.

Poljubio sam njezin ožiljak, a zatim joj poljupcima prekrrio cijelo tijelo. Učio sam je, nju, udanu ženu. Davao sam joj strast, pokazivao da je želim, čekao je. Naučio je strpljivosti,

uzdržavanju, pa onda nezaustavljivoj silini, koja je završila frenetičnim orgazmom.

Vozili smo se natrag. Ona gotovo i nije obraćala pažnju na cestu, sve vrijeme me je gledala zaljubljeno. Pogledala se u zrcalo i rekla:

- Drugačija sam.

- Je, drukčija s'. Znaš puno više o seb', zato s' drukčija.

Nisam znao je li zaljubljena u mene ili u novu sebe, onu koju sam joj otkrio, no bilo je to svejedno. Nisam želio ništa od nje, osim da živi svoj život. Izašao sam iz auta. Rekla je:

- Fala ti. Hoćeš doći sutra?

- Doć'.

Pričekao sam dok nije otišla, pa krenuo. Iz mraka banu Rizga i Cicibela.

- A tak' znač'! S gradonačelnicom petljaš.

- Rizga, za ovo apsolutno niko ne smi' znat'.

Rizga je bio najveći lajavac u cijeloj firmi i, premda mu nitko ništa nije vjerovao, nikako ne bi bilo dobro da se moja avantura prepričava u firmi. Načelnik je svaki dan visio na gradilištu, bio je dobar i s Brunom i s Matom, i sigurno mu se ne bi svidjela priča da mu jedan od robova kara ženu.

- Koštaće to.

- A di? Sad više ništ' ne radi. Skoro s' četir' sata.

- Radi Miki.

- Rizga! Sam' to ne.

Nijednom još nisam bio kod Mikija, ali sam čuo priče i one me nisu nimalo privlačile. Stvarnost je u Mikiju bila tako crna da si se morao ubijati alkoholom. Valjda je to i bila gazdina namjera. Napraviti nešto tako grozno da ti - kad već jednom tamo zađeš - ne preostane ništa drugo nego da iz džepa izvadiš sve što imaš i uroniš u more cuge, samo da bi zaboravio gdje se zapravo nalaziš.

Sam je Miki bio prljav, debeo i znojan tip s ogromnim brčinama, uvijek u razdrljenoj košulji i zaflekanoj potkošulji. Iz njegovih kratkih hlača vječno su ispadala dlakava muda. Kod njega su radile tri konobarice i nijedna nije bila sasvim čitava, svima je nešto nedostajalo. Jedna je patila od mršavosti, jedva da je imala trideset kila, druga od rođenja nije imala desnu sisu. Trećoj je u prometnoj nezgodi potpuno uništena jedna strana lica.

Tko je bio taj Miki, to sam bog zna. Je li bio altruist, humanitarac koji je nesretnicama davao kruh u ruke, ili možda cinik, neostvareni cirkusant, potomak pokazivača nakaza iz prošlih stoljeća? Ne znam. On zapravo i nije bio iz Obadova, došao je u mjesto nešto prije nas i otvorio taj lokal. Pričalo se da je imao birtije i restorane po cijeloj bivšoj Jugi. Kod Mikija je svirao band čije si stvari mogao samo naslućivati. Činilo bi se da je to ta i ta pjesma, zatim bi band nešto ubrljao i nikad nisi mogao biti siguran. Sve sami antitalent do antitalenta. Gitarist je imao dvanaest prstiju i nije znao ni gitaru naštimati. Proizvodili su nevjerovatnu glazbu.

Međutim, te je noći Miki nagovorio Quasimoda da se priključi kućnom bandu. On se, doduše, izgledom sjajno uklopio u opću atmosferu. No imao je glas koji je čovjeka tjerao u plač. Natakao sam se rakijom, koju je Miki prodavao u čokanjčićima, i gledao kako Rizga pleše sa Amazonkom. Hvatao ju je za onu stranu gdje nije imala sisu, našto mu je ona uhvatila ručevinu i prebacila je na pravu stranu.

Pio sam čokanj za čokanjem, brisao znoj sa čela i gledao ih, gledao sam spaljenu djevojku kako se igra s Mikijevim mudima. Band je svirao raštimanu Ne dirajte mi ravnice, nad glazbom se dizao Quasimodov božanski glas, anorektičarka se skinula i plesala na stolu svoj zvonki mrtvački ples. Sve se počelo vrtjeti, ugledao sam kao u nekom vrtlogu Irinino lice bez uha i gradonačelnčin trbuh s ogromnom rupom iz kojeg izvirivala Kotraševa glava, pa zažmirio i – pao u nesvijest.

U spavaonicu su me odnijeli Cicibela i Rizga, tako su mi bar oni rekli, budući da se ja ničeg nisam sjećao. Tu noć nisam nikog zapišao, ali sam zato ujutro imao pravi performace. Najprije sam nokautirao Jozu žicara, tip sa šalom od dlaka na vratu. Nisam imao neki posebni razlog za to. Probuditi se s teškom glavoboljom i prvo ugledati Jozu – bio je sasvim dovoljan razlog. Onda sam izašao van, odjeven u svoju prljavobijelu radnu uniformu i proderao se:

- Pederi, ima l' ko da umisto mene digne zid sa Dragom, al' da Bruno ne zna, jer ja sam p'jan k'o pička!?

Bruno je bio poslovođa. I stajao je iza mene.

Čak i onakav pijan shvatio sam što sam napravio, pa sam mu stao objašnjavati da ja tako ne izgledam i ne govorim nipošto zato što sam pijan, nego isključivo zato što uopće nisam spavao.

- Posvemašnji je umor, dakle, uzrok ovakvome mome stanju – objašnjavao sam Bruni, koji se odmicao od mene korak po korak da ga ne ubio svojim zadahom.

Poslao me je natrag u krevet i na tome mu najljepša hvala. Spavao sam do podneva i sanjao svakojake strahote, a zatim ručao i otišao na tlaku. Popodne smo imali gadnu betonažu. Vozio sam kolica po skeli kad je naišao Bruno.

- Jes' doš'o seb'?

- Jedva, šefe. Skoro sam umro.

- Paz', Gorki, ovo ti je žuti karton. Dobio b' crveni, al' danas je svetac, pa će ti bit oprošteno.

Zahvalio sam u sebi bezimenom svecu koji, doduše, nije učinio da danas ne radimo, ali je mene spasio od toga da ne radim uopće.

Dan prije polaska kući Moka me je opet pozvao na piće. Bio je zabrinut. Otišli smo kod moje načelnice.

- Imam problem – reče mi Moka čim smo sjeli.

- Kaki problem?

- Zaljubljen sam.

- To ni' problem, to j' divno, štoviše prekrasno. Zar se ne osićaš tak'?

- Divno je, ne kažem. Al' želim joj napisat pismo i pitat je 'oće l' poć' za mene.

- I?

- Oš mi pomoć'?

- A kak' da ti pomognem?

- Ćeo b' da mi napišeš pismo.

- Vid' ti vruga! Zar nis' baš ti rek'o da ja ne znam pisat pisma?
- Sad ne mislim tak'.
- Moka, bajo, napis'o b' ti ja pismo, ni' u tom problem. Al' ti s' zaboravio da ti ne mo'sh ožen't Violetu.
- Zašt' ne b' mogo?
- Zato šta s' već oženit.
- Ja nisam oženit.
- Znam da nis', al' zbario s' je na foru da s' oženit. Ona misli da s' oženit. Zašt' kompliciraš stvar'? Uživaj dok mo'sh. Ni' ti ona za udaju, ona j' kurva, bolesna kurva koja se, ko zna zbog čeg, pali na oženite muškarce.

Nisam to ni izrekao, a Moka me spremi na pod. Pogodio me pravo u korijen nosa, tako da sam samo spuzio sa stolice. U trenu se tu stvori Marina s nekom krpom i poče mi brisati krv s lica.

- Marina, de pusti me. A ti, glupi majmune! Neć' ti sad vraćat jer te žalim. Napisac' ti to pismo, al' ti odma' kažem da grišiš i da će to loše završ't.

Još iste večeri složio sam mu pismo, vrlo lijepo pismo, uostalom. Predao joj ga je sutradan prije nego što smo se ukrcali na bus.

29.

U Gradišku sam stigao u petak navečer. Pošto smo taj dan završili još jednu ploču, imali smo slobodnu subotu, trebala je biti plaća, a puštena je i glasina da će se vrtjeti janjac, prase i ostala zvjerad, pa svi trebaju doći gore u firmu.

- Kurac janjac! - reče Rizga čim sam stigao.

Mata je imao svoje shvaćanje o tome što je slobodna subota, a ono je uključivalo betoniranje povelikog komada zemljišta, uređivanje okoliša firme i košenje trave. Kad smo završili taj posao, Mata nam podari sendviče i cugu, a zatim počne držati govor. Bio je veličanstven poput Benita. Sjedio sam na njegovoj finoj engleskoj travi kao zadnji kreten, jeo njegov sendvič i slušao ga žvačući. Od svega toga, jedino je glad bila moja.

- Mi se, ljudi, moramo držat k'o obitelj - rekao je Mata nama, svojoj miloj dječici - Vi ovo poduzeće ne smijete shvaćat k'o nešt' šta ni' vaše, k'o nešt' tuđe, k'o nešt' od čeg mošte krast'.

A tu smo. Žabice.

- Nestalo petsto žabic'!? - kriknu odjednom Mata kao ranjen, a njegove se očinske ruke, ruke hraniteljke, zgrčiše u pest. - Ljudi, pa vi kradete sami od sebe! Vi sami dumajte ko j' to uz'o, a ja sam od plaće svakom, bez iznimke, skin'o po sto kuna. Ja vam sam' kažem da b' bio sretan da s' to učin'li antlogori jer bi to znač'lo da s' nauč'li poso i da nedi u fuš' rade k'o majstori.

Ovo mi se svidjelo, što je opleo majstore. Svaka čast, Mata, svaka čast. Oprostiću ti tih sto kuna samo zbog toga.

- I onda, nema kaubojštine! Teren je, teško j', čovik se mora odmor't. Nema dolaženja u ponoć, nema vike, nema lupanja vrat'ma, nema postrojavanja ljudi.

Rizga me bubne u bubrege. To je na njega mislio.

- Ubić' Seku, tog cinkaroša.

Prestao sam jesti sendvič. Postao je žilav, a pod zubima je krcnula hrskavica iz najjeftinije pučke kobasice. I ja sam te noći bio s Rizgom i, premda sam ga smirivao, znao sam da me

Seka i Joza nisu mimoišli u izvještaju.

- I taj što piša po ljud'ma! Pa kaki to čovik!? Zapišavat kolege s koj'ma radiš, to j' izvan svake pameti. Pa šta ga ne uvatite i ne svežete mu jaja? Ak' se bojite, rec'te mi ko j' on i ja ć' to riš't.

Bacio sam sendvič na finu englesku travu i pogledao izazivački najprije u Matu, a onda u Seku, u Jozu žicara i u Niku. Svi su izbjegavali pogled.

- A sad, ljudi, uzmite si plaću i popijte nešt' na svoj račun i usput razmislite o ovom šta sam vam rek'o - završi Mata i pozove Niku, svog privatnog roba, pa mu naredi da opere džip.

To ću i učiniti, Mata, uzeću plaću. Uzeću plaću i izgubiti se odavde. Ozbiljno sam razmišljao da dam otkaz. Pa jebem ti, kako čovjek da se budi, radi i spava s takvim cinkarošima.

Raspoloženje mi se ipak popravilo kad sam uzeo pare. Kod kuće me dočekaao Ruda. Izbrojio sam mu 700 kunića i on je otišao. Tad je zazvonio telefon.

- Možeš za petnaest minuta doći do mene? - čuo sam kako me pita Irina.

- Ti s' u Gradiški?

- Da. Dođi.

Odjenuo sam se sav u bijelo i krenuo. Maznuo sam gorki u Rolandu razmišljajući o tome što me čeka kod Irine. Kao i obično, nisam ništa zaključio. S njom nikad ne znaš što će se dogoditi.

Poljubili smo se prilično hladno, reda radi.

Irina ipak putuje u Zadar. Došla je utjerati neki dug, pa ide. Sve je, kaže ona, zbrljao neki tip iz Đakova, koji ju je trebao povesti, već je trebala biti na festivalu. Ne razumijem ništa od cijele priče. Imam dojam da je u potpunoj konfuziji.

Došao je dužnik. Tip mi je poznat otprije, i to baš kao dužnik cijelom gradu. Jednom su ga utjerivači strpali u gepek i dva dana vozali po Slavoniji. Vratio je nešto para i izgubio se. No ono što meni ne ide u glavu je što ona uopće može imati s takvim tipom.

- Nemoj pred Gorkim - reče Irina.

Smračilo mi se pred očima. On ju je povukao za ruku i odvuкао u drugu sobu. Odmah se vidjelo da je ovdje domaći. Prijatelj obitelji. Dao joj je pare i rekao kako je njegov otac poručio da ga više ne naziva. Grub je prema njoj, ne u fizičkom smislu, no svejedno mi je. Mogao bih otići tamo i zgnječiti ga, ali ona me sama isključila iz svega toga i, prema tome, stvar me se uopće ne tiče.

Tip je otišao, a Irina se vratila u sobu. Ona se, kao, priprema za put. Naziva autobusni kolodvor. Ima neki bus oko sedam sati. I ona i ja ponašamo se kao da ona stvarno ide u Zadar, premda oboje znamo da ne ide.

Ustao sam. Bila je kraj vrata. Rastrgnuo sam joj košulju i zagrizao grudi. Odgovorila mi je teškim dahtanjem. Zadiгao sam joj suknju i sjurio se u nju. Jebao sam je divlje, grubo. Svršio sam za nekoliko minuta.

- Silovao si me - reče ona.

- Odo' sad, Irina.

Sutradan sam izašao s Rudom. Lagano smo pijuckali pivo na jednoj od terasa u centru, bez namjere da se ubijemo. Ujutro sam morao na posao. Nismo sjedili ni pola sata, a tu se našao i Dara, moj kum. Dara je jedan od onih penzionera i, unatoč tome, vječno bez love. Naručili smo još jednu turu. Pomisao da se sutra mora na posao pogoršavala mi je okus piva.

No tad se pojavila Lana, lijepa Lana, bivša Rudina djevojka koju je ovaj ostavio zbog Pilota. Zovemo je da popije nešto s nama. A kako je ona pametna cura, prirodna plavuša i strašan komad, pivo je ubrzo poprimilo sasvim normalan okus.

Prešli smo u Keops, u kojem nije bilo nikog ali su od glazbe pucali zidovi. Njoj se tamo baš nije svidjelo, no lako sam je uvjerio da je sasvim svejedno gdje smo, bitno je da smo skupa, tako lijepi, pametni i zdravi, pa uskoro uopće nije zanovijetala. Ja sam uglavnom dirigirao raspoloženjem i pričom. Uvijek sam takav kad je u pitanju žena koja mi se sviđa, pa makar bila i žena vlastitog brata.

Lanin je problem taj što je strašno učtiva i uvijek želi ugoditi sugovorniku. Blago bi se nečemu protivila i, ako biste vi ustrajali pri svome, uvijek bi pristajala uz vaše mišljenje. I ne samo uz mišljenje. Prije Rude je hodala s Rudinim prijateljom, a prije toga s prijateljom Rudinog prijatelja. Hodala je sa svakim tko bi je pitao. Pri tom nije bila kurva niti nimfomanka, nije zapravo uopće bila laka, no jednostavno joj nije bilo u prirodi nekog odbiti.

U Keopsu je bio fajrunt, pa smo odlepršali do Brooklynna. Pred ulazom smo se Lana i ja malo duže zadržali.

- Imaš predivna stopala, Lana - rekao sam joj ne mogavši odvojiti pogled od njezinih svijetlosivih cipela koje su divno prijanjale uz preplanulo stopalo. Dođe mi da joj obljubim nogu. Sagnuo sam se, skinuo joj cipelu i stavio njezin palac u usta. Zatvorila je oči i zagrcnula se.

Došao sam do njezinih usana i cipelom prešao preko njih.

- Lana...

- Da...

- Postoj'o je jedan tip, Restif de la Breton, kažu da j' bio najperversniji momak u povisti ljudskog roda. Obožav'o je ženske cipele, gur'o je u nji' svoj kurac i jebo i'. Uvik sam mislio da j' to nešt' do iberu bolesno. Sve dosad, dok nisam vidio tvoju nogu i tvoje cipele. Sad vidim da to ni' u'pće bolesno. Lana... - rekao sam dirajući je po pici. Bila je sva mokra.

- Da... Reci...

- Ljubić' te, Lana, ljubić' te ludo i dirać' te po pici k'o što te niko nikad ni' diro. A ti 'š mi ga izvadit i polak' 'š mi ga drkat svojom cipelom. Oš?

- Hoću, da, hoću... - reče Lana.

Uto se pojavi Ruda, sav uspaničen.

- Pa di ste vi? Znaš, sine, da ne'amo love.

- Ev', ev', idemo.

Gore, na terasi, pod zvijezdama, Lana i ja vodimo ljubav pred svima. Gledali smo se, pijuckali, osluškivali, a onda bih joj rekao:

- A ev' sad, dost' mi cipele, postoji nešt' lipše, postoji tvoja pica i sad ću uć' u tebe. Jebem ti, ulazim, evo, ulazim... Osićaš me, Lana, osićaš me!?

- Osjećam, da, divno je, mmmmmm...

U ponedjeljak sam se probudio oko deset i shvatio da nisam ni u busu, ni u Obadovu, nego u

Laninom krevetu. Nisam se puno uzbuđivao. Obukao sam se, otišao u restoran na ručak i okrenuo Irinin broj. Nije je bilo u stanu. Zatim sam krenuo na vlak. Najprije sam namjeravao otići do Irine i raspraviti stvar s njom, a zatim za Obadovo. Ako mi tamo netko bude kenjao, ako budu rekli samo riječ, istog ću trena dati otkaz. Bio mi je pun kurac svega.

U samoposluzi kod kolodvora ugledao sam Kontraša. Motao se oko polica s pićem i smijuckao, a zatim je strpao par bombica, malih boca konjaka, u džepove svojih vojničkih hlača. Pričekao sam ga da izađe.

- Di s', baja. Šta j', opskrbljuješ se?

- Za put.

- A di putuješ?

- Ne znam.

To je bilo sve što je rekao. Nastavio je hodati za mnom. Ja sam ušao u vlak, on također.

- Stvarno, di 'š ti?

- Idem s tobom.

- Ja idem ra'ti, bajo. Teb' bi pozlilo od tog. A nemaš ni kartu, izbaciće te iz vlaka. Ja neć' plaćat za tebe.

- Idem s tobom - ponovio je Kontraš, a zatim se počeo smijuckati, pogledavajući čas u mene, čas u bombicu iz koje je neprestano pio. Jedino bi me s vremena na vrijeme upitao:

- Oš ti malo bombice?

Negdje pred Novskom i ja sam potegao iz bombice. Bila je to peta koju je otvorio. Zadnja.

- Čuj, bajo, men' se ne žuri. Izać'mo u Novskoj na pivo. Pop'ćemo par rundi, a onda ć' ja nastav't za Zagreb. Sam. Ti se vraćaš u Gradišku.

Ne znam je li imao što protiv mog prijedloga jer nije ništa rekao. No izašao je za mnom.

Novska je valjda najgora rupa u ovom dijelu svijeta. U trgovini sam kupio par limenki „Ožujskog“ i cigarete za Kontraša. Njega sam ostavio vani, nisam htio da zbog bombica završim u zatvoru. Na moje pitanje ima li u blizini kakva birtija, prodavačica je poletjela da

mi kaže kako ih ima sva sila u blizini, no čini se da u Novskoj nije vrijedio isti mjerni sustav kao u ostalom dijelu zemlje. Njezinih sto metara pretvorilo se u naš kilometar.

Ipak, pronašli smo birtiju i zauzeli busiju na nekoj vrsti terase, s pogledom na apokaliptičnu napuštenu tvornicu. Nije bilo ni oblačka, nije bilo ni suncobrana i sunce nam je tuklo ravno u čela. Ali mi smo bili sinovi sunca, više nego Inke. Svojski smo se prihvatili piva. Kontraš je ljubio pivo, smijuckao se, neprestano ustajao, ulazio u birtiju, plazio oko konobarice i gostiju. Ustao sam i dovukao ga natrag za stol.

- Kontraš, smir' se i pi' to pivo za ovim stolom. Nis' u Rolandu i ja te ne mislim spašavat' ak' te ovi tipovi počnu štelat.

Napokon se smirio, premda sumnjam da je to bilo zbog mojih riječi. S njim se nije moglo razgovarati, jednostavno više nije htio.

- Imam tu neku rođaku u Novskoj - reče on odjednom.

- Da? - rekoh iznenađeno. - Zašt' je ne positiš, možda će ti se veselit - dodao sam mada sam znao da nema te rođake koja bi se mogla veseliti Kontrašu.

- Ne znam kak' se zove - reče on.

- Da... To j' dovoljan razlog. Čuj me, bajo, ev' ti ove cigarete. Zvać' ti još jedno pivo. U vrećici imaš još čet'ri limenke. Pop' to, pa se vrat' kuć'.

- Dobro.

- Odo sad - rekoh, a tad mi pade na pamet da ga pitam što je mislio kad je rekao da se čuvam oporuke. No tad on reče:

- Ja sam ustvar' mislio u Popovač'.

- Šta?

- Ja kren'o u Popovač'.

- U ludaru?

- Da.

- Pa zašt', jeb' ga? Ti nis' lud, sam' si sjeban. Kontraš, nis' ti za ludaru.

Kontraš se nije dao. Htio je u ludaru po svaku cijenu.

- Sve'dno će oni doć' i odvest me. Bolje da odem sam. A i neć' staroj prav't sranja ak' sad odem.

- A zašt' bi joj pravio sranja?

- A vidio sam to: razbić' joj cilu kuću, sve polupat, i prozore, i tel'viziju, sve, pa će oni doć', svezat me i odvest. A ja ne b' 'tio da me vode. Bolje da odem sam.

- Ne lupaj, bajo, nis' ti agresivac. Nis' take stvar' nikad radio. Osim zbog Damon Hilla. A tvoja stara ne priča o njem'.

- Nisam. Al' vidjo sam to.

- Kak' vidjo, bog ga jebo?!

- Vidjo.

Bilo je četiri i nešto. Vlak mi je išao u četiri i petnaest. Nisam imao više vremena raspravljati se sa Kontrašem. Tako ga nisam pitao za oporuku.

Irina se nije iznenadila kad me je ugledala.

- Ustvari sam htjela da dođeš. Iščarobirala sam to.

Otišli smo na večeru u pivnicu Medvedgrad. Dok smo pješačili prema restoranu, rekao sam joj sve što joj zamjeram u jednom dahu. Ona se od toga toliko napuhala da nije mogla jesti. I tako sam jeo sam slušajući je.

- Ti stalno hoćeš nešto. Zašto se jednostavno ne opustiš i ne budeš zadovoljan? Imaš razloga za to - rekla je stisnuvši me za ruku.

- Zato što sam takav. Ni' mi to dost', 'oću sve. Ja sam apsolutist.

- Malo smo zajedno, mislim da je u tome problem. Ja sam ovdje, ti tamo...

- Promin'ć'mo to.

Sve u svemu, nije sve proteklo najbolje, ali sam ipak stekao dojam da su se stvari pokrenule. Prije nego što sam krenuo na posao, napisao sam joj poruku: „Irina! Divna si kad spavaš i

nisam te želio buditi. Nadam se da u tvom snu nas dvoje više ne ubijamo ono što imamo, nego mu pomažemo rasti i propjevati na portugalskom. A ja ću stvarno poraditi na radosti.“

Pročitao sam još jednom poruku i, predomislivši se, uzeo je sa stola, strpao u džep i otišao.

30.

Ponedjeljak je trebao biti Mokin veliki dan. Iz Žepča je došao s velikim zlatnim prstenom za Violetu. Cijeli dan je radio kao sumanut, a nakon posla se okupao i obukao odijelo. Dotad je njegov pojam šminke bila bijela trenerka i svi smo bili osupnuti njegovim izgledom. Na sebi je imao bijelo jazz-odijelo i prsluk iste boje sa sivim prugama. Nema što, izgledao je stvarno dobro. Malo koja žena bi se tome mogla oduprijeti. Pomislio sam da bi čak mogao uspjeti.

Kad se tako uredio, upita me hoću li ga pratiti.

- Šta ć' ti ja? Te stvar' moraš obavljat sam.

- Pa ti s' mi napis'o pismo.

- I mislim da j' to sasvim dovoljno od mene.

- De nemoj bit pizda.

Na kraju sam ipak pristao. Pretpostavljao sam što bi se moglo dogoditi, ali šutio sam. Za nama krenu cijela spavaonica. Pokušao sam to spriječiti, no Moka me preduhitri, pozvavši ih sve na piće. Glas se brzo proširio i čitava je kolona krenula prema Violetinoj birtiji. Skoro cijela firma. Briksa, Joza i ekipa su na gitari svirali i pjevali bećarce. Nekoliko litara rakije kružilo je kolonom. Potegao sam i ja dobro iz boce. Nek bude što bude, pomislio sam.

Stigli smo do A1. Moka i ja smo produžili do praznog šanka, a ostali su se smjestili po birtiji i terasi. Pred šankom je ostavljen prazan prostor na kojem se, prema scenariju, trebao održati svečani čin prosidbe.

Violeta je stajala za šankom, daleka i nedodirljiva. Shvatio sam da od prosidbe neće biti ništa. Ona me upita što ćemo popiti, da nam piće i ode poslužiti ostale. Njega nije ni pogledala. Moka se počeo znojiti u svom bijelom odijelu. Joza je iza nas pilio neki bećarac.

Kad se vratila, Moka je upita:

- Jes' pročitala pismo?

Violeta ga ni ovaj put ne pogleda, nego se obrati meni:

- Gorki, rec' mu, molim te, da ja s lažovčinama na razgovaram.

- Violeta... - izusti molećivo Moka.

Ona prođe kraj njega kao pokraj stupa noseći pun poslužavnik pića. Moka krenu za njom i uhvati je za ruku. Uz silan tresak sve završi na podu, baš kao na početku njihova poznanstva. Tad poče paljba. Violeta se okrenula i stala kreštati „Lažovčino! Lažovčino! Marš van! Marš van!“. Gurala ga je prema izlazu, on se povlačio, ništa ne shvaćajući. Tad mu je puknula šamar. Gledao ju je u čudu par sekundi, a zatim teškim direktom spremio na pod.

Tako je završila Mokina romansa. Istog tjedna, on je prešao na gradilište u istočnu Slavoniju, gdje je ubrzo poginuo pavši sa crkvenog tornja. Ljudi koji su s njim radili kažu da se radilo o nesretnom slučaju. I ja volim misliti da je bilo tako.

U petak me Bruno pitao da li bih htio ostati preko vikenda na novom gradilištu u Zagrebu. Pristao sam. Pokupio sam skoro sve svoje stvari, jastuk, posteljinu, odbačene knjige sa školskog tavana, i u kišno subotnje jutro krenuo kamionom u Zagreb. Mislio sam da se preda mnogom otvara nov svijet. Ovo sam ustvari čekao cijelo vrijeme. Irina i ja smo stalno tražili to više vremena za sebe i napokon smo ga dobili. Nadao sam se samo da nije prekasno.

Cijeli dan je padala kiša, tako da uopće nismo mogli raditi. Nekoliko smo puta izlazili van, u ogromnu rupu punu vode i ispumavali je pomoću male pumpe. Ekipa je oko tri popodne otišla za Gradišku. Nedugo nakon njihova odlaska granulo je sunce. Sjeo sam na telefon, ali Irine nije bilo. Dobio sam je oko pet i odmah se spustio do nje.

Oboje smo presretni što sad radim u Zagrebu. Prespavao sam kod nje i sutradan oko dvanaest otišao na Prekrižje. U rupi ima malo vode. Pokušavao sam upaliti agregat, ali nije išlo. Tip koji ga je inače palio imao je stotrideset kila. Izbacio sam vodu kantom, oprao se i spustio u grad. Našao sam se sa Irinom kod Oktogona. Trebali smo negdje ići na ručak. Nakon što smo ušli i izašli iz nekoliko restorana, učinili smo grešku i sklonili se od kiše u bivši Aleksinec kojeg je sad držao mesar Jakoppec. Jeo sam najgore pastreve u životu i gledao kako kiša pada sve jače i jače.

Put do Irinina stana nalikovao je probijanju kroz valove. Trčimo, sklanjamo se u haustore, upadamo u mafijaški Down Town, ispijamo brzinsko piće, izliječemo ponovno na kišu od koje se postupno počinje lediti koža. Napokon smo se dokopali stana, ušli pod topli tuš, osušili se i zavukli u topli krevet.

Probudio sam se nešto prije pola šest i u već u 6:15 krenuo na posao kako bih stigao prije ekipe. Ponedjeljkom se inače radi od devet zbog putovanja iz Gradiške. No, ekipa je došla direktno u Zagreb, ne skrećući za Obadovo, tako da su stigli već u pola sedam. A u mene je bio ključ, pa nisu mogli na gradilište.

Da sranje bude potpuno, prokleta rupčaga je puna vode. Sve je to napadalo jučer popodne i noću i u biti ja tu nisam mogao ništa. No svi me gledaju poprijeko, svi osim Ledenog, koji je normalan tip i zna da ni nisam spavao ovdje nego kod žene.

Saznao sam da ne radim na Prekrižju i da me je Bruno rasporedio na Sheraton. Pošto oni koji rade na Sheratonu putuju iz Obadova, to je značilo da sve ono što sam u subotu donio sa sobom moram vraćati natrag. Dok smo se vozili prema hotelu Ledeni mi kaže da je Joza u subotu dao otkaz. Znao sam da se on u petak bio napio. Bruno ga je ujutro našao u birtiji i taman mu htio dati otkaz, kad je Joza rekao: „Ne, ja teb’ dajem dvojku.“.

- Svi normalni ljudi odlaze - zaključi Ledeni.

- Da ti prav’ kažem, Ledeni, i men’ je pun kurac svega.

Sutradan sam opet u Sheratonu. Šljaka je užasna, dosad najgora, ali ekipa je u redu, Rizga, Želja i Iva, jedan stariji tip. Osim toga, blizu sam Irine. Jednom sam je čak vidio pod pauzom dok sam proždirao sendvič. Rizga i ekipa su poludjeli kad su je vidjeli.

- Koje sise!

- Koja guz’ca!

- Ova b’ vas uništila, dečki, jel’ tak’ Gorki - reče Iva.

- I ne znaš kak’, Iva, i ne znaš kak’.

Problem je bio u tome što nikad nisam unaprijed znao na koje će me gradilište Bruno rasporediti. Tjedan dana sam radio na Sheratonu i mislio sam da će tako i ostati, pa sam već razmišljao da ni ne idem za Obadovo nego da spavam kod Irine, kad me poslao u ispomoć u Bjelovar, gdje su se radili završni radovi prije primopredaje.

Kad sam se vratio iz Bjelovara, Bruno mi reče da se Seka posvađao s Krivićem i da traži mene za pomoćnika. Prokunio sam sve u sebi. To je, prije svega, značilo da ću raditi u Obadovu. Drugo, Seka je užasno naporan i spor tip i s njim je rad kurčina od dosade. Ja sam

stvarno bio dobar radnik, ali nipošto zato što sam po prirodi takav, nego isključivo stoga da ubijem monotoniju predugačkog radnog dana.

Krivić mi je prišao tog dana kad sam počeo raditi sa Sekom i ponudio me cigaretom.

- Nis' mi to smio naprav't, Kriviću. Teb' je sve'dno s kim radiš, ti zajebavaš sve. Znaš da imam ženu u Zagreb', a iz još nekih razloga ne želim ostat' ovd'. A ti s' mi sad natovario Seku na vrat.

Krivić se znojio u svojoj crnoj vunenoj dolčeviti. Momak je bio stopostotni luđak. Na užarenom suncu i temperaturi od četrdeset stupnjeva, dok sam ja bio samo u gaćama, on je bio odjeven u trenerku, traperice, majicu dugačkih rukava i vunenu crnu dolčevitu.

Nijedan majstor nije htio raditi s njim, pa su ga na kraju dali Seki, koji je zadnji bio promoviran u majstora. U tom je duetu Seka sve radio sam. Poslao bi Krivića po dasku, a ovaj bi najprije popričao sa svima na gradilištu, zatim otišao u trgovinu, popio sok (on uglavnom nije pio), pa na WC i tko zna kamo još. Seka bi za to vrijeme našao dasku, i bacio se na drugi posao. Tako nešto bilo je nepojmljivo u firmi - zbog puno manjih stvari ljudi su dobivali otkaze - ali Krivić je zbog nekog razloga imao pravo na svoju dnevnu dozu ludila. Neki su pričali da je to zato što ima veze kod Mate, ali mislim da nije u tome bila stvar, Mata je i svojim rođacima davao otkaze ako bi što zabrljali. Međutim, Mata ga je ipak držao, možda mu se sviđalo simpatično Krivićevo ludilo. Krivić bi lunjao po gradilištu, izvadio kutiju cigareta i ponudio vas, a onda rekao da više ne puši i ostavio bi vam cijelu kutiju. On je na neki način davao duh gradilištu i činio da se osjećaš kao dio ekipe, skoro obitelji. Mislim da ga je zbog toga Mata i držao.

Marina je bila drugi problem. Čini se da je osjetila da joj izmičem, pa je pojačala pritisak na mene. Nekoliko me je puta čak potražila na gradilištu. Morao sam hitno nestati iz Obadova. Zato sam razgovarao s Brunom i tražio da me stavi na Sheraton. Pristao je nazivajući me ljubavnikom. Istog dana sam zbrisao za Zagreb.

Irina je jednom rekla: „Znat ću kad me prevariš.“ Nije znala. Jer ja nisam bio prljav, bio sam čist i volio sam je ljubavljku kakvu ona još nije srela.

31.

Irina i ja smo proveli nekoliko fantastičnih dana. Imao sam dojam da smo se vratili u zlatno doba. „Muškost legendarnih junaka uzdignuta poput protuavionskih topova i krikovi Sabinjanki.“ No tad je ona počela raditi svoj novi posao i mi smo se opet posvađali.

Nije u pitanju samo njezin posao, nego i moj. S Irinom su ti dani bili zaista divni, no ja sam ipak većinu vremena provodio u paklu Sheratona. Svakog dana vraćao sam se skršen u stan. To što sam radio nije bio posao, bilo je to permanento suicidiranje. Dva sata u rukama držiš pikamer i njime napadaš zidove, rušiš stubišta i betonske stubove. Tad slijedi odmor od pikamera, odmor koji se sastoji u tome da nekom drugom predaš pikamer, a on tebi uruči macolu od deset kila, pa onda njome staneš tući po zidu. Mi smo rušili zidove na katu. Dolje, u prizemlju, tip u velikom pikameru razbija stubište. Buka je nevjerojatna. Buka i prašina. Na metar niti vidiš niti čuješ onog kraj sebe.

Jednog takvog dana došao sam kući s posla. Na oku sam imao šljivu i bio sav zguljen jer sam pao s fosne koju je Rizga stavio na kamion tvrdeći kako je apsolutno sigurna. Prvo što sam ugledao bio je štednjak na pola kuhinje, znak da Irina sprema večeru u pećnici jer je morala pomaći peć da bi je mogla uključiti u struju. Protivno svojim makrobiotičkim uvjerenjima, pekla je pile, koje sam kupio prije nekoliko dana jer mi je dopizdila njezina vegeterijanska kuhinja. Sjao sam u sobu i otpio gutljaj hladne kave. Irina je sva u žurbi.

- Gorki, možeš ti dovršit večeru? Ja se moram spremat. Idem van.

- Ideš van?

- Da. Moram se nać' s nekim prijateljima.

Baš je tako rekla. Mora se naći s nekim prijateljima. Ne shvaćam o čemu se radi, shvaćam samo da me je bijes obuhvatio kao kakav oblak. Ona je već uzela zdravo za gotovo da ću ja dovršiti večeru i obavlja pripreme za tuširanje uopće ne primjećujući moj bijes. Dovršio sam večeru i raskidao pile ne upotrijebivši nož. Imao sam dojam da mi ne trebaju ni ruke, da ga mogu jednostavno sasjeci pogledom. Servirao sam večeru, sve fino posložio i čekao da završi s tuširanjem. A sve vrijeme u meni je bjesnilo i čak sam počeo uživati u kontroli tog bijesa, u tome da ga držim unutra. Tek bi mi povremeno zaigrali obraz i usne, no tad sam grimasu pretvarao u osmijeh, grozničav tihi smijeh.

Irina se vratila, lijepa, mirisna i zanosna. Počela je hvaliti završni zahvat što sam ga obavio nad piletom i pretvorio ga u ambroziju. Doslovce je cvrkutala. Bilo mi je užasno zabavno slušati je, neusporedivu u blaženu neznanju o tome koliko je blizu smrti. Užasno blizu smrti. Istodobno, jeo sam meso pileta, krckao njegove kosti, i u meni je rastao bijes mesa.

S teme pileta Irina je skrenula na temu večerašnjeg izlaska. Ispalo je da je to zapravo poslovni izlazak, da ona ustvari ide raditi. Ali sad je kasno. Slušam je i u sebi govorim, i to vraški odzvanja, pakleno se ori, odjekuje kao mi je glava u zvoniku – jebem joj srce kučkino, ja se satirem od posla u Sheratonu i uopće ne spavam da bih bio s njom, a ona se sad – kad napokon možemo biti zajedno – ide nalaziti s nekim drišljavcima. Mislio sam to, mislio sam da taj glas slušam unutar glave, a ono, bijes je već grmio cijelim stanom. Izašao je bez mog znanja.

Irina gleda u mene raskolačenih očiju. Napokon reče:

- Ti bi mi trebao pružat podršku i podržavat me, a ne me ovak' napadat.
- Kak' da ti pružam podršku kad se ponašaš k'o da radiš za KGB! Zašt' odma' nis' rekla da ideš ra'ti?
- Gorki, ak' ne možeš podnijet ženu koja radi, nađ' si neku gimnazijalku.
- E pa vi's, to ć' i učinit. I to odma'!

Izletio sam van na ulicu, prljav i znojavan jer se još nisam bio otuširao. Bila je blaga, topla noć. Nije mogla rashladiti tijelo, ali glavu je. Odmah sam shvatio kakvo sam sranje sam sebi napravio. U džepu sam imao dvadeset kuna. I ne samo da nisam imao kamo otići, nego sam još bio i mrtav umoran i kronično neispavan. A sutra opet treba raditi najmanje jedanaest sati. Kako stvari stoje, najbolje da se odmah ubijem i okončam sva sranja koja me još čekaju.

No bio sam ja najluđi optimist, optimist bez ikakvog razloga. U Robertu sam kupio cigarete i zapalio jednu. Blagodat duhanskog dima poplahne moj mozak, umije ga poput rose. Krenuo sam preko ceste, kad me skoro pregazio crveni Ferrari. Nisam bio ljut. Pogledao sam moćnog Talijana, savršeni izraz njihova duha, punog kontradiktornosti. Zaustavio se pred Esplanadom, stajao je a činilo se da leti. Iz auta su ispale dvije kreature, što me prenerazilo jer tad, u tom trenutku, apsolutno nisam očekivao da taj auto voze ljudi. Trenutak poslije prepoznao sam Šukija. Eto. Šuki, Šuki nije bio smiješan kad je zabio Francuzima, nije bio smiješan kad je ismijavao Schmeichela, bio je hladnokrvni ubojica koji se ruga, no ovdje je

bio smiješan. Kraj Šukija je stajala isto takva smiješna spodoba, ljepotica, manekenka.

Gledao sam ih i mislio: eto, ja to mogu, i u tome je stvar. U džepu više nisam imao ni dvadeset kuna, smrdio sam i tijelo mi je bilo privremeno slomljeno, ali ja to mogu. Tih par Šukijevih miliona i ta trofejna žena, sve to nije ništa. Ja mogu imati tu ženu uvijek, samo ako imam nešto para ili ako se pretvaram da ih imam. A ženu, pravu ženu, ludu ženu, ženu kao što je Irina – Šuki ne može imati. On ne može imati ni Ferrari, to je jasno kao dan – eto, Talijan s dušom sad misli svoje i ne pripada nikom. Mi smo isti.

Irini! Natrag Irini! Krenuo sam pustom ulicom prema njezinom stanu. Tu sam opet doživio šok. Irina je prošla biciklom s druge strane ulice. Išla je prema kolodvoru. Nije me ni pogledala. Biće da je stvarno ljuta i da je otišla na svoj tajanstveni posao. Tko zna zašto, nastavio sam prema stanu. Nadao sam se nekakvoj poruci, možda mi je čak ostavila ključ.

Ništa. Nemam ja tu više što tražiti. Kao i svi beskućnici, krećem natrag prema kolodvoru. Možda usput sretnem Šukija i užicam koju kunu. No čim sam zašao u Vodnikovu naišla je Irina.

- Gorki! Tražila sam te na autobusnoj, mislila sam da si krenuo za Obadovo.

- Nema više busa za Obadovo.

- Slušaj, Gorki, odi u stan. Molim te, učini to. Ujutro ćemo razgovarati – reče ona ozbiljno.

Naravno, nisam imao ništa protiv. Takav sam. U sekundi planem, neko vrijeme gorim, a onda mi bude žao i kajem se. Ovaj put sam imao sreće. Vratili smo se u stan.

- Mislim da ću se vratit malo poslije ponoći – reče ona prije nego što je otišla.

Otuširao sam se, skuhao kavu i stao piskarati. Napisao sam pjesmu, prekucao je i legao u krevet. Irina je nazvala oko ponoći. Ipak mora ostati i doći će ujutro. Probudila me telefonom oko šest i pročitala mi odlomak iz Murphyjeva zakona. Otišao sam na posao ne vidjevši je. Kad sam se vratio, upita me želim li razgovarati o mojoj sceni. Rekao sam da ne želim.

- Dobro – rekla je. – Idemo večerati.

Tim je riječima otpočeo naš novi život, koji se odvijao u stalnom, sporom ritmu, ritmu starog bračnog para. Radimo, vodimo ljubav i svađamo se. Ponekad, za vrijeme pauze za ručak, dok žderemo naše jegere, kruh i luk, viđam Irinu na tramvajskoj kod Sheratona ili na ulazu u

„Vidru“.

- Zašto mi se ne javiš kad me vidiš? – reče mi Irina kad sam joj to spomenuo.
- Zato da ti ne bude neugodno.
- Zašto bi mi bilo neugodno?
- E pa v’iš, svaki put kad se pojaviš na tramvajskoj, moji supatnici polude i komentiraju tvoje obline. A ja mudro šutim i sam’ se smiškam. Znam da ne voliš kad pilje.

Cijelo sam vrijeme radio u Zagrebu, no službeno nisam bio tu jer je ekipa koja je radila u Sheratonu svakog dana dolazila iz Obadova. Cicibela i ja smo jednog petka morali za Obadovo. Odatle je išao Kradingov bus za Gradišku. Cicibela je tad radio na Prekrižju, što mu nije bilo pravo jer je bio zaljubljen u novu konobaricu koja je mijenjala Violetu. Kad smo stigli u selo, on me pozove da odemo zajedno do nje.

- To ne b’ bilo pametno. Zar se ne bojiš da ‘š proc’ k’o Moka?
- Pa idemo sam’ na piće.

Došli smo u birtiju. Ja pesimističan, Cicibela pun nejasnih nada. Dođe mi ga žao. On je već tjedan dana, otkako je nije vidio, dobivao ljubavne poruke koje mu je slao Seka. Mislio je da mu ih ona šalje. Nije ga uznemirivala činjenica što nije mogla znati njegov broj jer ga je kupio tek kad je stigao u Zagreb.

Popili smo dva vrlo dirljiva piva. Mala gotovo i nije razgovarala s njim, stalno se obraćala meni, a ja sam joj odgovarao što sam odrješitije mogao. Cicibela se znojio i crvenio. Naposljetku je rekao, gledajući tu koketnu djevojčicu ravno u oči:

- Da j’ vreća puna pičke, ja b’ izvuk’o kurac. Ajmo kuć’, Gorki.

Nakon vikenda u Gradiški počeo sam stalno raditi na Prekrižju. Sad sam i službeno u Zagrebu. Na gradilištu imamo kontejner s krevetima, WC-om i tušem. Ja sam, međutim, uglavnom kod Irine. Budim se svaki dan prije pet, pijem kavu i malo pišem, a zatim busom idem na Prekrižje. Stizao sam uvijek na knap, crnčio, pod pauzom čitao Platona, opet crnčio, od šest do sedam se tuširao i jeo, od sedam do osam pokušavao pisati, a zatim se spuštao do Irine. Živim kao vojnik i u suštini sam svime nezadovoljan, i njom, i sobom, i životom uopće. Nestalo je radosti. Njoj su isključili telefon, bila je u stotini nekakvih poslova o kojima nisam

imao pojma, jedino sam znao da joj nijedan ne donosi novac. Zapravo sam joj ja davao lov. Živjeli smo u nekom mračnom razdoblju, punom svađa i neke crne, morbidne ljubavi. Sлагali smo se samo u krevetu.

Jedne večeri smo se našli u Dežmanovom. Već smo se ranije bili dogovorili da neću spavati kod nje. Opet sam se pokušavao udaljiti od nje, trošio sam svoje tijelo i svoje živce a nisam imao dojam da to ona isto čini zbog mene.

Ona mi priča o svom radu na telefonu za ljude s problemima. Uvjerena je da joj je životni poziv pomagati ljudima. Slušam je, i ne samo da me to ne zanima, nego osjećam neku duboku povrijeđenost. U rukama nervozno premećem telefonsku karticu s koraljem.

- Joj, prekrasna je! Daš mi je za Marinu? Ona ih skuplja - reče Irina.

Odjednom sam popizdio, sjetivši se kako mi je uvalila onu majicu, nazvao sam je trgovcem i rekao da je ne može dobiti jer ih i ja skupljam.

- Ti i tvoja Amazonka sad me napadate! - viknuo sam.

- Koja Amazonka? - reče ona u čudu.

- Ta, koja j' sad tu s tobom! Vas dvi' kučke, urotile ste se protiv mene.

- Nitko nije ovdje sa mnom, Gorki. Smiri se.

- Je, tu j', tu j'! Ositim je, kučko. Namirišem vas kurve na daljinu.

Lice joj pocrveni od ljutnje. Krenula je prema stanu. Potrčao sam za njom, dostigao je i ščepao za lice. Nisam je želio poljubiti. Bila je lijepa, zamamno je mirisala, ali lice joj je bilo puno govana. Dođe mi da je izgrizem i unakazim, zubima otkinem te napasne usne.

Krenuo sam pješke kroz Nazorovu, slušajući Cesariu Evoru na discmanu, perverzno uživajući u svojoj tupoj boli. Na Tuškancu je svega toga nestalo. Ugledao sam govornicu, ubacio karticu s koraljem i nazvao je.

- I meni je žao, Gorki. Volim te - reče ona.

Često smo odlazili u Botanički. Kaotično Irinino biće tamo je nalazilo mir i spokoj. Mene je Botanički, kao i sve drugo na ovome svijetu, uzbuđivao. Dok bi ona meditirala, ja bih sjedio, osupnut plamsajima strelovitog bilja, i čuvao je od samog sebe.

- Gorki, što si mislio kad si me nazvao trgovcem?
- Bolje da ne potežemo taka pitanj'.
- Mi moramo čistit smeće iz naše veze.
- Nema tu smeća. Čisti ljudi ne mogu proizvod't' smeće. A mi smo čisti ljudi.
- Svejedno mi kaži.
- Kad već želiš, u red'. Trgovac je neko ko svakog, pa i onog za kog tvrdi da ga voli, tretira k'o mušteriju. Et', to j' trgovac. A ti si se prema men' jednom uprav' tak' ponila.
- Kad sam ti prodala odjeću.
- Uprav' tad.
- Dobro, onda ti više nikad neću ništa prodat. Ti kupuj skuplje po trgovinama.
- Ne izvrć' stvar'. Uostalom, zašt' pričamo o tom', mi očito ne govor'mo istim jezikom.

Razlike između nas sve su više izbijale na površinu. Na Dan domovinske zahvalnosti bili smo na Mirogoju. Kraj centralnog križa ona je zastala izmoliti Očenaš. Ja sam produžio i promatrao je. Ona, nekoliko baka i časne sestre. Bila mi je daleka. Kasnije smo sjedili na klupi kraj groblja palih u Drugom svjetskom ratu. Šutjeli smo. Promatrao sam te bezimene grobove, sjetio se svojih prijatelja iz ovog rata koji su poginuli i pomislio kako sam lako mogao ostati s njima. Sva ova pompa, datumi, praznici, molitve – ne vrijede ništa.

Nisam osjećao Irinu tad na groblju, bila mi je strana. Sjetio sam se kako sam otišao na ratište. Sjedio sam u busu i vozio se iz grada prepunog ljudi koji su ispijali svoje prijepodnevnne subotnje kave. Na krilu mi je bila papovka s povučnim zatvaračem za kojeg nisam ni znao kako se vraća u normalni položaj. Prvi put sam takvu pušku držao u rukama. Kad sam stigao, počeo je napad na selo. Momak kraj mene umro je sa rupom u glavi. Sahranjen je na našem otrovnom groblju. Za njega se danas također netko moli. I on nema pojma o tome.

Na grobu Ivane Brlić, koju smo oboje voljeli, sam je ponovno osjetio i opet smo postali jedno. Vratili smo se u stan i vodili ljubav sve dok nismo zaspali. Probudili smo se i opet vodili ljubav. Taj dan sam morao za Gradišku po neki novac. Tek što sam se odvojio od nje i krenuo prema vratima, ponovno sam je poželio, pa smo se vratili u krevet. Želim je kao da je nikad

više neću vidjeti. Urezujem u sebe svaki njezin pokret. Prije no što sam otišao, ona je sjedila na prozorskoj dasci, u kombineu boje bijele kave koji je divno pristajao njezinoj pomalo kineski žućkastoj koži. Držao sam tu sliku u sebi dok sam putovao, svakih pola sata odlazeći u WC izbaciti par kapi sperme sve dok sa spermom nije počela teći krv.

No nakon povratka iz Gradiške opet je nastupilo mračno razdoblje. Plaća i terenska su daleko, a ona još nema nikakvih prihoda. Stalno je ganjala nekakve dužnike, ali bez uspjeha. Meni je povremeno stizala neka sitna lova od knjiga. Pola bih dao njoj, a ostalo potrošio na svakodnevne potrebe. Jedne večeri smo otišli na autobusni kolodvor jer je ona očekivala nekakvu pošiljku. Međutim, nije ništa stiglo i ona postade vrlo neraspoložena. Pili smo kavu u mukloj tišini kad ona reče da joj je ovaj tjedan ključan i da će, ako ne uspije napraviti ono što treba, otići van, jednostavno više ne može živjeti ovdje.

Prošetali smo do Frankopanske. Tu mi je prekipjelo. Kažem joj da mi je dosta tog njezinog tajnovitog ponašanja, pa nije tajni agent, bogaramu. Nisam bio dobro i ona je to vidjela. Otišao sam u Dežmanov na još jednu kavu. Ispijam je polako misleći kako je Irina rak u meni koji moram odstraniti. Tad se ona pojavi, s divnim izrazom na licu, poljubi me i reče da me voli. Opet me je zarobila. Sjela je, pila moju mineralnu i ja sam bio sretan, vrlo sretan.

- Sutra je nedjelja, Gorki, hajdemo na Sljeme - reče ona, poljubi me još jednom i ode.

Krenuli smo oko deset iz njezina stana. U Draškovićevoj sam ugledao jednog poznanika, od one vrste koja u tridesetim otkriva boga.

- Sigurno ide iz one svoje crkve.

- Sad govoriš kao oni što dođu iz provincije, pa kažu „Ej, ovaj sigurno ima puno love. Ona je sto posto kurva. Oni sigurno...“.

- Nemoj lupetat, molim te.

Ušli smo u tramvaj. Ne razgovaramo. Ja namjerno snimam neku klinku, ona nečujno bijesni. Uglavnom, dan uopće nije dobro počeo. Na Mihaljevcu sam joj rekao:

- Ili ć'mo se ponašat ko da smo zajedno, il' ć'mo svak' za sebe ić' gor'.

No čim smo zašli u podsljemenski tunel, sve je postalo drugačije. Baš kao da smo drugi ljudi. Hvatam je za ruku, između nas počinje strujati snažna povezanost. Primjećujemo iste stvari i radujemo im se. Kod uspinjače promatramo dvoje male djece. Dječak samo šuti i filozofski

promatra svijet uopće se ne pomičući. Otac je morao da mu pokreće ruke kako bi ga natjerao da učini i najmanji pokret. Zato je njegova sestra bila živa vatra, penjala se po majci, crvenoj i znojnoj od napora od borbe s djevojčicom. Irina mi jače steže ruku, smiješeći se osmijehom koji prelazi na mene.

Ukrkali smo se u uspinjaču zajedno s jednim šutljivim parom. Irina sad neprekidno priča, slušam je očaran i promatram te slatke male naprave u kojima se vozimo, podsjećaju me na Jockerove igračke iz Batmana, pa ipak su toliko zagrebačke. Šume ispod nas djeluju bajkovito i ne mogu se oteti dojmu da sve što sad proživljavam nije stvarnost nego privid, san za koji želim da što duže traje.

Izašli smo iz uspinjače i krenuli prema Puntijarki. Pokazalo se da se ja ipak bolje snalazim u prirodi, pa sam, bez obzira na njezina sljemenska iskustva, ubrzo preuzeo čitanje putokaza i odlučivanje o tome kojim stazama krenuti.

- Nevjerojatno je kol'ko je čovik post'o slab. Čak i sad, kad u šum' nema opasnosti, nema zviri, kad bi prosičnog građanina stavio u šumu na jednu noć, pitanj' je dal' bi preživio. Ak' ništ', ubio b' ga stra', stra' od zvukova. Big u grad, dizanje zgrada-utvrda, sve j' to posljedica straha. Kak' je to daleko od svinjara Francisca Pizzara, koji je sa šačicom budala osvojio Peru - govorim Irini, koja nasmiješeno klima glavom dok u ljupkoj pozi mokri kraj jednog drveta.

Došli smo do crkve, gdje smo na klupi popušili cigaretu, a onda je ona poželjela ući u tu bogomolju. Inače bi me smetala ta crkva u prirodi, u šumi, mrzio sam ta katolička sranja, kršćanstvo uopće, više bih volio ovdje kakav poganski hram ili žrtvenik, no sad to primam s čudnom blagošću i ne primjećujem da je nema jer osjećam da je tu, čak čujem njezinu molitvu i znam da sam i ja u njoj.

Nastavili smo dalje, sretni kao djeca, i uskoro smo došli do Puntijarke. Naručujemo grah i dok ga jedemo, ona priča o svom životu u Šestinama, gdje je njezina obitelj nekad imala kuću. Jedan od konobara u Puntijarki je Šestinčanin i ona se sjeti da je od nje jednom tražio savjet u vezi sa svojim bolesnim djetetom. Taj je dječak bio tamo, izgledao je bolestan, no istodobno je bio najživlji od djece koja su neprestano trčala oko stolova i restorana.

Pozvao sam konobara zbog računa. Irina mu plati i upita da li je njegovom djetetu bolje, pokazavši glavom na klinca. On je pogleda iznenađeno.

- Pa, bolje mu je, ali otkud vi...

- Nemojte ništa brinut, uskoro će biti potpuno zdrav.

- Ali...

Ustali smo i krenuli. On je i dalje stajao i gledao za nama u čudu. Tad Irina primijeti da je zaboravila ruksak. Vratio sam se po njega.

- Tko je ona? - upita me konobar.

- Vila, bajo, vila - odgovorio sam.

Vraćali smo se natrag u povišenom raspoloženju, neprestano zastajkujući i čudeći se svemu. Jedva smo stigli na zadnju uspinjaču. Vozeći se dolje, prema sutonskom Zagrebu, puno ljepšem i magičnijem nego što je bio po danu, kad je bio razuđen i bez forme, moje se povišeno stanje sreće pretvorilo u pravi frenetični trans. Grčevito sam joj stiskao ruku, s ushićenim izrazom na licu. Na njoj sam primijećivao isti takav izraz. Nikad nije bila ljepša. Bacio sam se na nju. Kabina se zaljulja i meni se učini da se ona uplašila.

- Ne boj se, znaš da nam ne može ništa bit.

Imala je mengu, pa nisam ušao u nju, samo sam vrhom penisa prelazio preko njezina klitorisa i ljubio je kao izvan sebe. Svršili smo istovremeno. Rekao sam:

- Želim tvoje dite, kučko. Ni' bitno 'oć'mo ostat zajedno, al' želim tvoje dite, uzeć' ga i biće moje.

32.

Došao je još jedan prvi petak u mjesecu. Čitav sam dan bio na iglama, nisam znao hoću li plaću dobiti u Zagrebu ili ću morati po lov u Gradišku. Namjeravao sam ići na koncert „Zagreb gori“ na kojem su, između ostalih, trebali nastupiti Let 3 i T.B.F.

Plaću sam ipak dobio taj dan, najveću dotad – 3010 kuna – jer smo kao najbolje gradilište dobili stimulaciju. Poklonio sam sebi Amaliu Rodriguez i došao u stan. Znao sam da Irina radi, no očekivao sam je u neko normalno doba. Oko osam me uhvatio nemir, pa sam izašao, popio nekoliko gorkih i dva piva, a zatim se spustio do Cvjetnog nešto pojesti. Dok čekam, pijem pivo i odmjeravam zgodnu konobaricu. Neki tip, koji je sjedio s većim društvom na terasi, odmjerava mene.

Otišao sam se pošorati. Tip uđe za mnom i odabere pisoar kraj mogeg.

- Imaš lijepu karu – reče on – nije velik, ali je nekak' skladan. Ta plava vena...

- Jes' ti anatom il' peder? – rekao sam.

- Mora da je prekrasan kad je u erekciji.

- Peder, znači.

- Sigurno je sladak u ustima.

- Neće moć', bajo. Kriva adresa.

- Daću ti sto maraka.

- De' odma'.

Spremio sam pare u džep. Povukli smo se u zahod. Tip se odmah baci na posao. Ščepao me za guzicu jednom rukom, držeći mi prst na šupku, a drugom me milovao po jajima. Dobro je pušio, bolje od većine žena koje su mi to radile. Ali opet to nije to. Odgurnuo sam ga od sebe.

- Oprosti, bajo, ponila me znatiželja, no ja ipak nisam taj. Ev' ti tvoje pare.

- A ne, ne. Zadrži to. Mogli bi se nać' koji put.

- Nema svrhe.

- A da mi ostaviš broj? Čisto da porazgovaramo, sve mi se čini da ti nisi načisto sam sa sobom što zapravo želiš.

- Ne dolazi u obzir.

Platio sam ćevape ne dirnuvši ih i produžio do pivnice u Savskoj. Neprestano mislim o Irini, pa o Hani, ludoj cvjećarici, o Ivani koja je mislila da sam čarobnjak, o Bilji i Lani i o čitavom nizu žena koje su me voljele a sad su mrtve ili vole nekog drugog, i shvaćam da istodobno volim sve te žene i od te spoznaje rastem i nadimam se lebdeći kroz noć poput balona.

U pivnici je uobičajena gužva, ali se osjeća da je provod negdje drugdje i da ljudi idu gore na koncert. Popio sam dva rezana piva i vratio se u stan. Čekao sam Irinu oko pola sata, napisao joj poruku na poledini jedne pjesme i otišao. Prije Šalate sam skrenuo u pivnicu Tomislav i tamo upoznao Doktora, Šibenčanina i alkosa koji je radio u Mungosu. Upravo se vraćao s gradišćanskog terena. Popili smo zajedno par piva. Doktor je ružan i ima lice ubojice, ali iz njega izbija toplina, ljudskost i neka čudna, spokojna tragičnost. U Gradiški se odmah spetljao s Tabletom i njegovima i više je vremena provodio u birtiji Puška, pucanj i sprovodi, kako se sad zvala Adria, nego na poslu. Zato ga sad šalju kući na odmor da razmisli o svemu.

- Tableta i njegovi su okupirali to misto. Piju po nabavnim cinama jer su učinili vlasnicu da će je tužiti zbog imena. A i to će popiju plaća oni Amer koji jebe vlasnicu.

- Uvik su se znal' snać'. Čuj, Doktore, šta ne podeš sa mnom gor' na koncert? Beet Fleet, Let 3, Majke, Partibrejkersi. Dugo ni' bilo tak' nečeg.

Doktor se sav ražalostio.

- Stvarno moram na more, čoviče.

- Ha, dobro, al' još jeno mož'mo pop't.

Stiže novo pivo. U drugoj prostoriji Bad Blue Boysi pjevaju svoje hitove, ubacujući s vremena na vrijeme pokoju ustašku. Tad jedna opaljena pica, koja je sjedila odmah iza mene u društvu nekog šminkera, zapjeva Hajdukovu himnu. Šminker se skameni, a Doktor i ja zapljeskamo. U prostoriju uleti momak obrijane glave urlajući nešto protiv Dalmatinaca. Šminker se neprimjetno izgubi. Doktor reče Boysu:

- Lipi moj, vraćaj se tam' i ostav' moju žensku na miru.

Podigao ju je zajedno sa stolicom i s lakoćom prebacio za naš stol. Žena se smijala kao luda. Obrijani momak se vrati u svoju prostoriju. Tek što smo naručili novu turu, zrak je oko nas postao gušći. Bad Blue Boysi nahrupe u prostoriju kao čopor vukova. Tad nastupi Doktor. Izvadio je iz torbe vijenac od ručnih bombi i stavio ga oko vrata.

- Dalmatinac nosi lanac oko vrata, znate tu pismu, lipi moji. E, to vam je to, sam' ča ovi nije zlatni nego vatreni, pa ak' vi dečki budete pravil sranje, ja ću evo sad izvuć ovi osigurač pa ćemo svi skupa lipo odletit u tri pizde materine. Capisci?

Vjerovao sam mu. A i Boysi su mu povjerovali. Komad je ushićeno gledao Doktora. I ona je bila luda, ali je shvaćala da je Doktor veći luđak od nje. Vidio sam kako ga je ispod stola uhvatila za muda.

- A kam' ćeš ti, Doktore?

- Doma, na more. Doli je moj leut, pa ću uz njegovu pomoć i pomoć ovog čarobnog lanca na vični počinak. Umoran san od svega.

- Praviću ti društvo - reče ona.

- Kak' želiš, lipa moja. Al' to neće dugo trajat.

Pozdravio sam se s njima i popeo do Šalate gdje sam saznao da nema ništa od koncerta, bar za mene. Sve su karte rasprodane. Nudio sam redaru pederskih sto maraka, no on nije htio ni čuti. Vratio sam se u stan.

Irina je bila u stanu i radila je - razgovarala je s djevojkom koja živi na Cipru i misli da ima male sise. Ili prevelike, nisam siguran. Ili možda ima dečka koji ustvari nije njezin dečko nego je djevojka nečijeg dečka. Ili ne znam. Jedini problem koji sam ja tu vidio je iznos njezinog telefonskog računa jer su njih dvije klafrale više od dva sata.

Otišao sam u kuhinju, neko vrijeme slušao Buena Vistu i pokušavao čitati. No nisam mogao sjediti, pa sam izašao u šetnju po kvartu. Sreo sam par kurvi iz susjedstva koje sam znao iz viđenja, popušio s njima cigaretu i vratio se natrag. Rekao sam sam sebi - ako bude razgovarala kad se vratim, napustit ću je zauvijek, i to bez riječi.

Irina još razgovara, a ja odlazim u kuhinju, bez snage da izvršim što sam naumio. Nakon

pola sata ona dolazi i ljubi me.

- Oprosti – kaže – ovo je bilo bitno.

Već sam joj oprostio, ali crv me i dalje ždere.

- Skidaj se. Skidaj se i obuc' onaj kombine.

Jebemo se na stolici. Po prvi put s njom ne osjećam da vodimo ljubav. Doživjela je vrlo intenzivan orgazam. I kaže:

- Ovo u seksu nikad nisam doživjela. Otvorile su mi se sve čakre.

Takve su me izjave dovodile do ludila.

Sutradan smo se probudili oko devet. Oboje imamo tehnički program – ja sam morao pronaći termostat za kolegu s posla, a ona nosi nekakav fen na popravak. Po njezinom raspoloženju mogao sam vidjeti da su joj se čakre ponovno zatvorile.

- Neću hodat po gradu tražeći nekakav termostat!

- Neć' ni ja nosat fenove!

Nekako smo se ipak dogovorili. Obavit ćemo svatko svoje, pa ćemo se naći i otići u šumu ili u zoološki vrt. Međutim, nije nama s nama lako. Nije uopće. Irina je morala telefonirati, pa smo skrenuli u poštu u Gundulićevoj. Čekao sam je neko vrijeme kraj nje, a zatim joj rekao da idem u Bakačevu potražiti termostat. Ona me, međutim, nije razumjela, mislila je da sam samo izašao van. Kad sam se vratio, Irina je bila na ulici, a iz glave joj se pušilo.

- Gdje si!?

- Pa rek'o sam ti da idem u Bakačevu.

- Nisi rekao da ideš u Bakačevu.

- Zaborav', idemo nedi na kavu. Sam' da obavim jedan razgovor.

- Čekaću te u Verdiju.

U Verdiju neko vrijeme uredno funkcioniramo.

- Lijep si, Gorki.

- Znam, opako sam ljep. Al' grozno se osiđam u ovoj majic'.

Tu mi je majicu ona poklonila. Crna je i prozirna i sam sebi liđim na pederu.

Izlazimo na ulicu. Svađa se bliži poput oluje. Irina po svom običaju nešto priča. U meni odjednom sve bukta, iznutra osjećam strahovit grč, sve me boli, kao da me žderu sve moguće beštije.

- Gorki, ideš ti danas za Slavoniju?

- Idem, znaš da idem, moram.

- Kad?

- Ne znam.

- Pa reci mi, da si mogu organizirati dan. Možda bih kasnije s prijateljima u Maksimir.

- Šta se mene tiče, mo'š odma' jer od ovog trenutka mi više nismo zajedno.

- Gorki!

Sijećem trg koracima, ne shvaćajući otkud u meni taj prokleti bijes. Udaram se šakom u glavu. Osjećam kako mi na čelu raste čvoruga, kako bridi i čini mi se da s njome ta žestina izlazi van. Ne gledam, hodam zapravo zatvorenih očiju, no osjećam Irinu, osjećam da je blizu mene i da nije otišla. Ušao sam u trgovinu, kupio termostat i izašao. Čekala me je vani.

Irini sad treba priroda. Oko nas je kamen, asfalt, beton, sve to užareno od sunca. A njoj sad treba drveće, grmlje i mir, prividni mir trave i krošnji koji će izliječiti bol koju sam joj nanio. Stižemo do Ribnjaka. Mene je bijes napustio, no osjećam ga za vratom, osjećam ga kako dašće poput psa dok pokušavam - i ne uspijevam - prodrijeti kroz njezin oklop.

Sjedili smo neko vrijeme na klupi i njoj je postalo bolje. To je i mene smirilo. Ljubimo se i diramo poput najnježnijih ljubavnika.

- Ovako, dok samo šutimo, dok te diram, sve je drugačije, sve je dobro, zar ne Irina...

- Je... Gorki, mi više ne možemo ovako. Ili ćemo biti samo ljubavnici, ili samo prijatelji... Ovo me izluđuje, ovo me uništava! A i tebe, vidim to.

- Znam, al' ja to ne mog' razdvajati. Sam' ljubavnici!? Sam' prijatelji!? Kak' to misliš izvest?

Ja 'oću sve, mislim da se jednostavno moramo više truditi, bit' tolerantniji, et'. To mislim.

- Gdje smo pogriješili? - ponavlja ona ne slušajući me.

- Irina, ne znam, ne znam jesmo li u'pće pogriš'li. Još ni' sve gotovo.

Prešli smo sjesti na drugu klupu. Tamo je bilo više sunca. Više ne govorimo. Osjećam da joj je bolje, ali nisam siguran koliko će to trajati. Zato samo šutim i puštam da nas liječe sunce i tišina.

- Gorki, nemoj ići danas, molim te, ostani - reče ona napokon.

- Ostać'. Mog' i sutra putovat.

Nakon nekog vremena naišli su neki njezini prijatelji. Ona je ustala i otišla razgovarati s njima. Ja sam ostao sjediti, sklopljenih očiju, upijajući sunce.

- Gorki, dođi pogledat bebu.

Došao sam, pogledao to malo balavo stvorenje i osjetio strahovitu bol. Samo prije nekoliko dana rekao sam joj da želim dijete od nje, a sad mi je odjednom puklo pred očima i postalo kristalno jasno da od tog neće biti nikad ništa. Ona me upoznaje s prijateljima. Tip je ružan i simpatičan, no ona je strašno naporna, dosadna bivša pjevačica koja priča kao navijena, te život joj se promijenio zbog tog djeteta, te pjevanje je uopće više ne zanima, te jesu to obveze, ali radosne obveze. Dok ona klepeće, on bebi daje bočicu s hranom, zatim joj daje piti, pjeva svojim grubim glasom pjesmicu od koje beba tone u san.

- Ti bi bila divna majka, Irina, znam da bi bila - reče ona i pri tom značajno pogleda najprije nju, pa mene. Osjećam kako propadam kroz ponor boli.

- Čuj, odo sad - jedva sam uspio reći.

Ona je krenula za mnom. Hodala je dva metra iza mene, ne govoreći ništa, mračna i tužna. Jurimo ulicama kao u nekoj bezglavoj, besciljnoj potrazi. Na peronu sam zastao i pričekao je. Ona se skoro zabi u mene. Kad sam je pokušao poljubiti, ona izmakne glavu. Uletio sam u vlak ni ne pogledavši je.

33.

Stigavši u Gradišku, nazvao sam Romea jer sam mu morao dati neki novac. Popili smo nekoliko piva pred Matanom, a onda me on odvezao u Šumetlicu da Adamu dam termostat. Tamo smo se pozabavili rakijom i dan je dobio neku perspektivu. Kad smo krenuli natrag za Gradišku, još je bilo sunca na nebu. Romea je netko nazvao i iz njegovih odgovora sam shvatio da mora ići.

- Imaš vremena za još jedno il' moraš ić'?

- Za to se uvijek ima vremena.

Romeo se ponašao normalno, ljubazno, čak pretjerano učtivo. No činilo mi se, još više nego prije, da je njegovo ludilo potpuno prevladalo. Čuo sam svakojake priče o njemu u zadnje vrijeme.

On predloži da odemo u Pušku, pucanj i sprovode. Nisam imao ništa protiv. Atmosfera u birtiji je bila vrlo žestoka. Tableta, koji je zajedno s momcima iz banda okupirao to mjesto, dirigirao je raspoloženjem.

Sjeli smo uz prozor, popili piće, a zatim je Romeo otišao. Priključio sam se Tableti.

- Kud ode Romeo? - upitao me Tableta.

- Pojma nemam. Ima nekog posla.

- Čudni s' ti njegovi poslovi. Neće on dobro završ't.

Za šankom je radila nova ženska, koja je samu sebe zvala Ona, unikatna klinka dobrog tijela i s usnama koje su izgledale kao da ih je dizajnirao Jocker. Ona je svejedno mislila da je najljepša na svijetu. Bilo je to u redu, što se nas tiče. I mi smo mislili da smo najljepši.

- Doš'o s' u pravo vrime, večeras je koncert.

- Et' v'iš, znam ja ka'ću.

Uskoro je pred nama bilo toliko piva da smo morali razgrtati boce da bi se naslonili na šank. Ona je skinula majicu i radila je samo u grudnjaku.

- Kol'ko ostaješ?

- E jebi ga, ujutro moram natrag. Ak' preživim ovo.

Puška se počela puniti. U birtiju je zalazilo puno raznoraznih UNPROFOR-aca, OESCE-ovaca, SFOR-ovaca, ASB-ovaca i tko zna još kakvih -ovaca. Među njima je i jedan Armenac, OESCE-ovac. Razgovaramo o ruskoj književnosti, Mandeljštamovom putu u Armeniju, o francuskoj šansoni i Aznavouru. Pustio sam mu Buena Vistu. Volio je Kubance, ali ga je Amalia Rodriguez dotukla. Pustio je suzu, raspričao se o tome kako voli Dostojevskog i Bulgakova, ali da mrzi Ruse skoro više nego Turke. Stekao je dojam da sam ja nekakav intelektualac. To me je uvrijedilo i više nisam htio razgovarati s njim.

Tad se pojavio Deniken. Njegov band Spaljena zemlja trebao je nastupiti prvi. Glazba je samo jedan od njegovih brojnih interesa. On je i pisac, napisao je nekakav znanstveno-fantastični roman, ekološki ratnik i osnivač udruženja planinara-smetlara koji su hodali po slavonskim šumama, brdima i planinama i čistili sranje što su ga ostavili dripci bez ekološke svijesti i savjesti. Međutim, svi su ti interesi bili zemaljski, a Denikena je istinski zanimalo samo vanzemaljsko. Čim smo se sreli, upitao me da li vjerujem da li u svemiru ima inteligentnog života. Rekao sam da vjerujem.

- Dobro. To mi potrebno da znam kol'ko duboko s tobom mog' ić'.

- Do jaja, bajo, do jaja.

Rekavši to i dometnuvši da svakako moramo nastaviti taj razgovor, Deniken je otišao svirati sa svojom grupom. Skidali su stari rokenrol, Beatlese, Stonese, Claptona. Ljiga za ljigom šamara mi lice, čemu još više doprinosi to što se on i njegov brat, braća Gallagher iz Mačkovca, unose u te pjesme preko svake mjere. Deniken napreže glas do milozvučja, mlateći zaneseno glavom poput zaljubljenog tinejdžera iz pedesetih. Klavijaturist, mali ispijeni tip na pragu šezdesete, ubacivao je svoj istanjeni vokal i kad je trebalo i kad nije, silno želeći dati svoj doprinos toj predanoj interpretaciji. Između mene i te njihove svirke nikako nije dolazilo do komunikacije. Činilo mi se sve to jezivo i groteskno.

Iza Denikena i njegove Spaljene zemlje ostala je spaljena i pusta pozornica, idealna za Tabletu i Pušku, pucanj i sprovode. Oni su bili prave zvijezde večeri, po njima se zvala birtija, o njima se pričalo u birtiji i u drugim birtijama u kojima su se uz jutarnju kavu obavezno prepričavali novi Tabletini ekscesi. Tableta i njegovi zvučali su puno bolje nego palitelj, ali rock je bio mrtav i nitko ga više nije mogao uskrsnuti te večeri, naročito ne

Tableta.

Ali nisu svi tako mislili. Pojavio se Brzi Jezik, vojničina koji je u minuti izbacivao više riječi nego strojnica metaka, a zatim i njegov stanodavac Vjeka, bivši motociklist koji je na silu želio biti Nijemac. Njih dvojica nisu mislili da je rock mrtav i čagali su kao čigre. Vjeka dođe do stola za kojim je sjedila debela prolupana učiteljica i galantno joj poljubi ruku. Oni stanu plesati, vrtjeti se i okretati kao na nekoj morbidnoj sindikalnoj zabavi.

- Meni je nje žao - reče mi u prolazu Vjeka kao da se ispričava.

- Razumije se, ak' ti ni' žao nje, žao ti tvog kurca.

Odvalio sam do kraja. Taj njihov rokenrol mi se nikako nije sviđao, ali je dojam koji je ostavljao na sve te tuste gubitnike, junake i budale bio potpuno sulud. Uskoro je i na mene počeo tako djelovati. Počeo sam plesati s Brzim Jezikom.

- Imam kurac od tri'est centi - rekao mi je on.

- Ne zanima me, ne konzumiram taku robu - rekao sam.

- Imam kurac od tri'est centi, a ona me vara! - proderao se.

Muzičari su na trenutak prestali svirati. Odmaknuo sam se od Brzog Jezika. Ali on me baš nije htio pustiti.

- Stari me tuk'o cili život. Kad je umro, o's'o sam i popiš'o mu se na grob. Doš'o sam ovdi, sprijateljio se s ljudima, upozn'o Big Mamu. Ni' bilo lako, bila je žena mog radnog kolege, al' rišili smo to k'o ljudi, objasnio sam mu da je voljim.

- To j' u red'.

- A sad i mene vara.

- Šta da ti kažem, kume. Događa se.

- Al' jebala se sa dvanajstor'com. To se ne događa baš često!

- Pa ne događa.

Tad njegova glava poleti nalijevo. Pa nadesno. Skrenem pogled i ugledam monumentalnu ženu. Big Mamu. Šamarala ga je neko vrijeme, a on je samo stajao i primao udarce. Tad je

uhvati za ruku i preciznim direktnom spremi na pod.

- Odma' ć' ja - reče on, prebaci Big Mamu preko ramena i odnese je u svoj stan koji se nalazio kraj birtije. Odmah se vratio.
- Spremjo sam je u krevet. Kad je tak' nokautiram, obično bude mirna bar sat vremena.
- Ne b' to smio radit, bajo, bolje je probud', može umrit tak'.
- Ma ne znaš ti nju, čoviče, beštija je ona, čoviče, beštija. Ne moš nju sam' tak' zatuć, čoviče, nema šanse, čoviče, vodim ja nju u Siera Leone, ne mog' njoj ništ' ni ti ludi crnci.
- Kaki Siera Leone?
- Afrika, bajo, Afrika! Ne mog' ja bez akcije, čoviče, trebam vatru i pucnjavu. Nisam već dugo ništ' zapaljo i osiće da mi fali, ja tak' volim vatru, čoviče. Kad sam im'o trinaest godin', zapaljo sam kolodvor, kilometar i po vatrene stihije, da sam' znaš kaka j' to lipota bila. A ujutro sam ošo tam' i oni mi dal' da gasim vatru. Gasio sam svoj požar, jebo te, moš mislit kake su to budale bile. Nakon toga goriljo još dva dana. Dok nis' gledal', ja sam sve popravio s još benzina.
- Gledao sam Brzog Jezika, njegovo koščato asketsko lice i oči u kojima je gorjelo ludilo i znao sam da ne laže. Taj voli vatru više od ičeg.
- Ondak je teb' rat doš'o k'o kec na jedanajst.
- Eeej, čoviče! K'o da su mene pital'. Ne postoji tip koji je zapaljo više kuć' od mene.
- Virujem ti.
- A sad ništ', jebeni mir. Svako jutro u vojarnu, vižba, postrojavanje, izdrkavanje. Zato moram u Afriku. Moram nešto zapaljit.
- Sam' šta unproforci ne pale sela.
- A naći će se valjd' neko.

Pokušao sam se maknuti, ali njega se nisi mogao samo tako riješiti. Na kraju sam odustao od toga. Oko tri smo otišli na spavanje u njegov stan. Brzi Jezik se zavukao kod žene, a ja sam zaspao u fotelji na razvlačenje.

Nisam dugo spavao. Nad sobom sam ugledao Big Mamu. Povlačila me je za ruku i vrištala.

- On se isiko, zaklo se, ubjo se!

- Ma ko, kurvo!?

- On, on! - vikala je pokazujući na Brzog Jezika koji je ležao na podu u lokvi krvi što je postajala sve većom jer je iz njega teklo kao iz rafalom izrešetanog bureta. Dobro se izmesario. Po trbuhu, prsima i rukama imao je desetak dubokih posjekotina, a na vratu mu se razjapila duboka rana. Međutim, još je disao a u ruci je čvrsto stezao nož.

Odjurio sam do birtije i vratio se s Tabletom. Strpali smo Brzog Jezika u auto i odjurili u bolnicu.

- Šta se dogod'lo, zašt' je to učinjo? - upitao sam žensku dok smo sjedili u čekaonici.

Dok sam ja spavao, oni su imali još jedan okršaj. Taj put ju je dobro mlatnuo, ona je pala udarila glavom od kamin. Pokazala mi je ranu - stvarno je imala rupu u glavi. On tad pomisli da ju je dokrajčio, pa je uzeo nož i počeo se ubadati. Nije slijedio svoj osjećaj da je nju nemoguće ubiti.

Vidio sam ga još jednom, kad je otpušten s psihijatrije.

- E jes' budala, pa zašt' s nožem na sebe, bajo?

- Jebi ga, čoviče, nisam im'o ništ' drugo pri ruc'. Da sam bar im'o automat, čoviče, složjo bi ja pravi požar, spaljo bi cilu ulicu, čoviče.

34.

Cijeli tjedan melje me opaki Kradingov ritam i to mi baš odgovara. U petak smo udarili treću i zadnju ploču na kući, pa je tajkun Stipe naručio večeru iz restorana.

Preko našeg stola, kojeg je Mrki Vuk sklepaio od odbačenih dasaka, stavljen je bijeli stolnjak, a na njega tri velika pladnja s kupolom od sjajnog rostfreia. Pribor za jelo serviran je po svim pravilima aranžiranja. Nedostaje samo klavir. Mi robovi gledamo u to kao u zlatno tele, obilazimo oko stola, bojeći se sjesti.

- To ja zovem nivoom na gradilištu. Jučer sam također bio na jednom ručku na terenu, hrana je bila izvrsna ali nam je poslužena k'o svinjama - reče Renato, jedan od projektanata, pa se baci na uništavanje gomile mesa što ga je istovario na tanjur.

- Vid' ga, trpa k'o utovarivač - šapne mi Buco.

Jedva smo ga spasili od davljenja hranom. Da ga Rizga svojom ručerdom nije pravovremeno udario po leđima, bila bi mu to posljednja večera. Ništa slabiji nije bio ni Mata, koji se u međuvremenu odrekao svog ronilačkog odijela, ni Martin sin, ni tajkun Stipa kojemu je u žderanju asistirala tajnica. No oni se bar nisu ozljeđivali. Mi ostali, u čiju je čast večera i organizirana, jeli smo kao tinejdžerke na dijeti, po svim pravilima bečke škole. Mrki Vuk, čije su ruke znale samo za kramp i lopatu, znojio se i mučio s viljuškom i nožem, režući komadić po komadić mesa i stavljajući ga pažljivo u usta kao da je riječ o dragocjenoj hostiji.

Oko devet u kontejneru zazvoni telefon. Martin sin, koji se javio, reče da me treba neka žena.

- Čuj, riješila sam brdo problema i željela bih te vidjet - reče Irina.

- Jes' sigurna?

- Da. Šta ti radiš?

- Ev', imamo proslavu. Stigla je večera iz restorana. Oko mene sve sami tajkuni.

- Onda se dobro zabavljaš.

- Moš mislit. Sidim tu smrdljiv, znojan i smožden od tlake kraj tipa u Armaniju. Doduše, pijemo isto vino i jedemo istu 'ranu. Sam' šta oni jedu malo više.

- Gorki, ja bih te željela vidjet. Večeras ni ja ne mogu, ali... Ideš sutra u Gradišku?

- Namirav'o sam.

- Mogu te nazvat pod pauzom? Valjda neću imati gužvu.

- Dobro. Ak' ne nazoveš, ja idem za Slavoniju.

Kad je nestalo mesa, gospoda su otišla, a mi smo nastavili s cuganjem. Oni koji su ostali gladni brljali su po gospodskim kostima. Kad bi naišli na meso, zagrizali bi poput tigrova zadovoljno mljackajući. Jutro nije bilo milostivo prema nama. No i šef gradilišta je bio mamuran, pa smo uglavnom bauljali po zgradi i radili pripremu za sljedeći tjedan. Da nas je Mata vidio, ukinuo bi nam stimulaciju koju smo prošli mjesec dobili kao najbolje gradilište.

Pod pauzom sam odspavao sat vremena. Nitko me nije budio, a to znači da Irina nije zvala. Bruno me zamoli da ostanem preko vikenda zalijevati ploču.

- Nema problema - odgovorio sam.

Nakon što su otišli, odspavao sam još pola sata, a zatim zalio ploču. Čim sam to učinio, nad Zagrebom se pojave moćni oblaci i prosnu kišu.

Kiša pada sve jače. Kao da se more izliva na grad. Nadstrešnica, pod kojoj sam sjedio, ubrzo počne prokišnjavati. Ušao sam unutra. More je sad ocean i pritišće krov kontejnera koji škripi i stenje a atmosfera je tjeskobna i klaustrofobična kao u podmornici koju gađaju minama. Okrenuo sam Irinin broj. Ništa. Skupio sam papire i počeo pisati.

U kontejner provaljuje voda kao u pogođeni brod. Telefon ne radi, čitavo se zdanje trese od grmljavine. Više ne mogu ni do grada, kako sam ranije namjeravao, zatočen sam i bez veze sa svijetom.

Pogasio sam svjetla i prešao u drugi kontejner. Taj je na sreću suh. Na TV-u je igrao nekakav kineski film. Gledao sam sve te Kineze kako mašu nogama i Kineskinje koje to isto rade ali se pri tom smješkaju i trepću očima i od očaja počeo drkati. Ali nije me htjelo. Zaspao sam pred jutro s dignutim kurcem u rukama.

Probudio sam se oko osam, ustanovio da je ploča dobro natopljena i spustio se niz Ksaver. Namjeravao sam otići do Hreljića i pogledati ima li što knjiga. Isto sam tako odlučio da ne idem kod Irine, ali noge su mi same pronašle put do njezina stana.

- Pa otkud ti? Iz Gradiške? Baš sam te zvala sinoć, ali se nitko nije javljao.

- Ne. Idem s Prekrižja.

- Ti si sinoć bio u Zagrebu?

- Bio.

- Pa zašto mi se nisi javio? Zašto nisi došao?

- Pokušav'o sam.

Tek se digla iz kreveta. Natečena, velika, monumentalna, no baš takva mi se najviše svidala. Osjećam laku drhtavicu dok me dodiruje usnama, no ne uzvraćam joj. Ako to učinim, opet ću zaigrat kako ona bude htjela, a ja moram učiniti upravo suprotno i isjeći iz sebe poput tumora svaku naklonost prema toj zdravoj ženi koja je za sebe počela misliti da je pozvana pomagati ljudima.

Nije htjela sa mnom na Hreljić. Reče da zvuči zanimljivo, ali da ima nekog neodloživog posla.

- Kad se misliš vratiti? - upita me.

- Oko jedan-dva.

- O.K. Ja ću za to vrijeme obaviti ovo svoje, pa ćemo moći biti zajedno - reče ona, kao da biti zajedno predstavlja nekakav rad, obavljanje nekog posla.

Otišao sam na Hreljić pun nekih nejasnih nada. Uvijek sam volio te buvljake, sanjario o zanemarenom blagu kojeg ću, eto, ja otkriti i prepoznati. No našao sam jedino švercere svih rodova i vrsta, kupio dvije bezobrazno jeftine knjige i od toga mi se raspoloženje samo pogoršalo.

Vraćam se natrag autobusom punim švercera. Sve je zakrčeno golemim kariranim torbama iz koje se izvlači roba i prodaje još jeftinije nego na buvljaku. Između svih tih kreatura ugledam napokon nekog normalnog. Običnog, domaćeg pijanca. Klatio se kraj vozača i otpijao iz bocuna mrmljajući sebi u bradu: „Bij žene, žene bij!“. Zatim se u jednom trenutku okrene prema svima nama, otpije dobar gutljaj i reče plačnim glasom:

- Pijem belo vino, a svim srcem mislim na crno.

Sišao sam s busa i zapalio do Irine obaviti taj razgovor koji nam je cijelo vrijeme visio nad glavom.

- Znaš, mi bismo odsad trebali bit samo prijatelji, ne više ljubavnici. Nemoj mislit da je u pitanju netko drugi, Gorki. Genijalno mi je kad vodimo ljubav, ali naše svađe me ubijaju. A mi se ne svađamo jedino u krevetu. A ja želim s tobom imati pravi odnos. Ja ne želim da nestaneš iz mog života. Ako ovak' nastavimo, potrajat ćemo još dva mjeseca i mrzit se cijeli život.

Hodam po sobi pokušavajući shvatiti što mi je zapravo rekla. Znam i sam da više ne može ovako, ali u kurac, ne želim to sebi priznati, ovo mi je previše drastično. Sad je ona to izrekla. I sad je to nepobitno.

- Irina, ja ne znam... Znam da j' ponekad koma...

- Nije ponekad koma. Stalno je koma.

- U red'. Al' ja znam da može bit bolje. Bogaramu, volim te - rekao sam i tu se moje riječi pretvore u režanje. Ali bio je to zapravo plač.

- I ja tebe volim. Al' vidiš i sam...

- Vidim - rekao sam i krenuo ka vratima.

- Kamo ćeš?

- Idem. Šta ć' više ovdi, do kurca!?

- Nemoj ić'. Sjedni ovdje kraj mene, molim te.

Sjeli smo na kauč. Ona me grli, ja joj uzvraćam. S vremena na vrijeme bi se nasmijali pa čvršće zagrlili i poljubili, ali više nismo govorili jer nismo imali što za reći. Ali bilo je tako dobro šutjeti s njom.

- Odo sad. Imam posla.

- Kad ćeš doć'? - reče ona - Mislim, doći ćeš večeras?

- Doću - rekao sam bez razmišljanja - doću oko sedam.

Otišao sam na Prekrižje zaliti ploču. Sinoć je bio potop, ali je sunce odradilo svoje, pa je

ploča bila suha. Otuširao sam se i spustio niz Ksaver po drugi put tog dana. Volio sam taj dio grada i maštao da ću tu uskoro unajmiti stan. To je bilo prije samo nekoliko dana. Sad je sve drugačije. Sad mi se puca i ruši, imam golemu želju da zapalim neku od tih lijepih kuća. Pijem pivo u Mlinarici, dva, tri, četiri. Kod petog razmišljam da ne odem kod nje, nikad više, da se jednostavno zapijem i zamrem, pa neka si misli kučka jedna. Međutim, znao sam da neću zamrijeti. Znao sam da ću ostati na nogama, s mozgom budnim do boli, i da ću na kraju otići do nje i napraviti sranje, a vjerojatno i tešku budalu od sebe.

Tako sam ipak otišao. Na brzinu sam ispio još jednu kavu i s grčem shvatio da sve to nema smisla.

- Irina, ovo je kara, nema šanse da se igramo prijatelja.

- Gorki, nemoj... - reče ona na rubu plača.

- Teško mi to.

- I meni je teško...

I meni odjednom dolazim da plačem, grlo mi se steže, no suze opet teku prema unutra, a oči mi ostaju pustinjski suhe. Irina me uzima u nekakav beskrajno tužan zagrljaj. Zašto, bogara mu, mora biti ovako, kad mi se čini da, dok smo ovako zagrljeni, ovako blizu jedno drugog, između nas struji još puno toga...

- Pitać' Brunu da me baci u Ilač', apsolutno ne mog bit s tobom u istom gradu, polu'ću.

- Ne želim da ideš tamo, ne želim da nestaneš iz mog života.

- Pa ni' sve u tvojim željama, divojčice, do kurca! Di sam tu ja!? Sve s' ovo izvela a da mene nis' ništ' pitala.

Njezine suze mi natapaju lice i jaknu. Ne razumijem ih, proklete žene. Zašto sad plače, kad je dovoljno da mi kaže da je sve u redu, da ostanem i da ćemo riješiti sve. Ali ona to ne govori nego plače.

No tad prestane plakati i upita me, sasvim poslovnim tonom, što da napravi s mojim stvarima.

- Pa vi'ćemo se valjd' još koji put, ne mog' sad o tome razmišljat - odvratio sam.

Otišao sam do Jabuke, kupio klopnu za sutra i sjeo u jedan od bezličnih kafića u Importanneu. Stavio sam Kubance u discman, pio pivo i patio. No to je odurno mjesto radilo samo do dvanaest i nisam stigao popiti više od dvije boce. To mi nije bilo dosta za spavanje.

Krenuo sam na Prekrižje. Bilo je kasno i nisam se mogao nadati prijevozu. Dan je loše počeo i još gore završio. Poput psa lunjam kroz pusti, karakorumski grad. Bljuje mi se pri pomisli na krevet u smrdljivom praznom kontejneru. U džepu imam para, mogao bih zvati taksi, ali zapravo želim što kasnije stići gore.

Došao sam do Trga burze. Policajac stoji pred ogromnom zgradurinom i gleda me. Sve mu je jasno, čitava moja pojava, plastična vrećica u mojoj ruci sa salamom, jegerom i kruhom – sve to odaje da sam sam u ovom gradu, da sam kao takav sumnjiv, da možda nemam nikog bliskog u čitavoj državi. Učinio je kretnju kao da će krenuti prema meni. Neka sve ide u pičku materinu, kurac ja nemam nikog bliskog, pomislio sam, izvadio karticu i okrenuo Irinu.

– Gorki, joj, tako mi je drago što si nazvao! Vрати se, molim te! Kad si otišao, sjetila sam se da gore nema nikog i da ćeš biti sam u onom groznom kontejneru. Da se nisi javio, ja bih motorom došla po tebe. Dođi, spavat ćemo zajedno.

Već je bila legla. Oprao sam noge i zavukao se u krevet. Čudno je ležati kraj nje sa sviješću da mi je zabranjena. Znam da mi ne bi mogla odoljeti kad bih nešto pokušao, ali u sebi ne nalazim snage za to. Umjesto toga, ležim kraj nje kao kip, ukočen, pazeći da je ne dodirnem i slušam njezin glas koji kao da dolazi iz velike daljine. Priča o ljubavi, o nama, o zaljubljenosti, o djetinjstvu, o slikanju, o mojoj agresiji koja je, eto, kriva za sve.

– Gorki, reću ti kako doživljavam ljubav ako mi obećaš da to nećeš upotrijebiti u pisanju – reče ona odjednom naslonivši se na lakat.

– Ne mog' ti to obećati. Sve što doživim ili čujem upotrebljavam u pisanju ak' mi to odgovara.

Ona zašuti na trenutak i zamisli se.

– Pa ipak ću ti reć'. Za mene je ljubav kao kad progutaš brdo balona – reče ona, ljubiteljica naizgled neobičnih maksima. – A nakon što sam tebe upoznala, naletjela sam na dućan balonima koji se tek bio otvorio, znaš. To mi je baš bilo lijepo.

– Dal' to znači da si i sa mnom lebdila?

– Pa jesam, naročito u početku.

- Problem je u tome što se baloni lako probuše. Men' je ljubav teško kamenje, al' unatoč tome ja sve'dno lebdim. Zato što sam snažan. Ne trebaj' men' baloni, bogara mu.

- Gorki lavljeg srca.

- Ne zafrkavaj.

- Ne, stvarno, ti si Gorki lavljeg srca.

Probudio sam se nešto prije pet, utišao glazbu s radija i ponovno legao. Toplina njezina tijela je privlačila. Ovako, dok je spavala, još se činila mojom.

Ponovno sam se probudio u sedam. Na gradilištu se taman počinjalo raditi. Isprva sam se živcirao, a onda me obuzeo neobjašnjiv mir. Skuhao sam kavu, popužio par cigareta, sve u tom stanju nevjerojatnog spokoja. Stvari su mi se posložile u kristalnoj jasnoći. Volio sam je, ona mi je možda bila jedino bitna, ali sam sad shvaćao da je ne moram imati i da ništa ne želim od nje. Unutar glave bile su to vrlo nježne misli. Poželio sam joj ih podariti. Došao sam do kreveta.

Hrkala je. Izgledala je kao anđeo i hrkala je. Podigla je glavu i pogledala me snenim, maglovitim pogledom.

- Znaš, ti s' mi jedino bitna - rekao sam i shvatio da to nije ono što sam joj želio reći.

Ustala je. Bila je vrlo loše raspoređena.

- Gorki, što je s odjećom? Jesi prodao što?

Mog je mira nestalo.

- Ja ti uprav' kažem da s' mi najbitnija na svitu i da ništ' ne tražim od tebe, a ti me pitaš za jebenu odiću!

- To mi je bitno. U dugovima sam, imam hrpu neplaćenih računa.

- Tih petsto kuna neće te spasiti.

- Sad mi je svaka kuna bitna.

- E jebem ti! Kupić' ja jebenu odiću! Kupio sam majic', kupio sam 'lače, pa mog' i ostalo, da je jebem i odiću!

Ipak smo se smirili i popili zajedno kavu, sve u tom nekom idiotskom raspoloženju. S kim sam ja to bio ovih mjeseci? Gdje je ona žena koju sam osjećao i volio? Ova kuja ovdje, zbog čijih ću sranja izgubiti posao, sigurno nije ona. Krenuo sam prema vratima.

- Ne znam stvarno, Gorki, ako ovo uskoro ne riješim, ja ću otići odavde, najprije u Kanadu, a zatim vjerojatno u Ameriku. Možeš mi pisati na adresu u Gradiški, i to na tatu, to je najsigurniji način da dobijem pismo - reče Irina kao da je već otišla.

- U red'.

Još sam bio u nedoumici što učiniti u vezi s poslom, kakvu priču sad složiti, ali kad sam na Britancu sjeo popiti kavu, postalo mi je kristalno jasno da mi je tog posla pun kurac i da se tamo više neću vratiti.

Poslije toga je sve bilo lakše.

Proveo sam dan pijući s Lujićem, vlasnikom paraantikvarijata u centru grada s pedesetak tisuća naslova. Htio sam ispitati kako stoji stvar s knjigama jer sam se htio vratiti tom poslu. Lujić se baš vratio iz Turske, pa je prepun dojmova. Dok ga slušam, imam dojam da je Turska obećana zemlja. Kad sam se opraštao s njim, upitao sam ga što misli o Irininoj definiciji ljubavi.

- Kao kad progutaš brdo balona! Ha, zvuči naizgled dobro, ali je ustvari bezveze. Hm, hm, bezveze! Ma Gorki, bezveze!

Odgovor me oduševio. Sad smo dvojica protiv Irine.

- Tak' je, bajo, tak' je! U to ime vridi nešt' popit. Nađemo se večeras u Pinti.

Nakon svog onog piva trebalo je nešto pojesti. Pronašao sam dobar, jeftin i vrlo depresivan restoran u Trenkovej. Turobna atmosfera bez svjetla mi je baš po volji, a miješano meso nije ništa lošije od onog u Slavoniji. Preko puta sjede ljudi tužniji od mene. Čak i konobar, unatoč svom osmijehu, izgleda kao da razdire neka teška patnja.

- Da vi nemate rak?

- Tumor na mozgu, gospodine - reče on i vrati se za šank.

- A vi, dobri ljudi?

Ispričali su mi priču o patnji, koja je toliko velika i sveta, da sam zaboravio na svoju malu patnju. Odmah sam nazvao Romea.

- Moramo se vidit, Romeo.

- Kaka slučajnost, bajo. Danima već pokušavam doć' do tebe.

Čekao sam ga na terasi kafića blizu njegova stana na Savici. Zgrade izgledaju prijeteće, kao da će nas proždrijeti. Naručio sam gorki. Tad se on pojavio. Više nije bilo krinke. Nestalo je one njegove nabačene ljubaznosti. Ponovno je bio bijesni pas. I on je naručio gorki. Progutao je šest duplih u nekih dvadeset minuta. Govorili smo kratkim, eliptičnim rečenicama bez značenja. Ali je nad tim besmislenim rečenicama lebdjelo nešto neizrečeno i znao sam da je to nešto teško i kobno. Zašto sam uopće došao ovdje, po što sam došao? Romeo ustane i unese mi se u lice. Sunce mu tuče u čelo, a iz očiju izbija potmulo ludilo.

- Šta s' me ustvar' treb'o, bajo?

- Slušaj, Romeo, prije sat vremena sreo sam neke ljude. Neko im je ot'o sina.

- A jel?

- Taj dečko se zove Dominik. I autist je. Baš k'o sin oni' tvoji' prijatelja. Kak' se oni zovu?

- Prestan' s tim budalaštinama.

- Ovo ni' prvi put da im otimaju dite. Al' prva dva puta su traž'li novac. Sad ne traže ništ'. Romeo, nis' valjd' tol'ko poludio? Imam taki jebeni osićaj da s' to ti.

- Slušaj ti, majmune! Nemam ja vremena za pizdarije. Ja sam svoje poslove pozavršav'o. Premijera je za tri dana. Još sam' to i mog' ić'. Ev', uzmi ovu kasetu, na njoj sam dokumentiro cili projekt. Pogledaj to i dođ' na ovo misto za tri dana točno u osam navečer. Na kraju imaš upute kak' doć' do tam'. I nemoj kasnit'. Biće sam' par gledatelja koje sam ja odabro. Ono šta š' vidit ni' za svačije oči - reče on pružajući mi videokasetu. Zatim nestane u jednoj od zgradurina.

Strpao sam kasetu u torbu i vratio se u centar. Smucam se besciljno po gradu, u svakom bircu pijem po jedno piće, pa idem dalje. Potrošio sam previše para i zbog toga me počela peći savjest. Ona kaseta u torbi kao da isijava neku zloslutnu energiju, vadim je van, opipavam, uvjeren da ono što je snimljeno na njoj ne može biti ništa dobro. Ponovno sam je

odskačem zajedno s krevetom uopće se ne budeći. No tenk je nula za ovu kuju lajavu. Nisam više mogao izdržati.

- A da malo zavežeš! Ženo, umoran sam i spava mi se, a ti laješ k'o bisna otkak' smo ušli u vlak.

Žena ušuti. Nisam to očekivao, ne tako brzo. Mislio sam da će biti teže. Umiješa se, međutim, njezin prijatelj. Žgoljo duge kose s bradicom. Vrlo ružan žgoljo.

- A šta se vas tiče ak' ona priča? Ovo je slobodna država.

- Ovo j' slobodna država zato šta sam se ja za nju izborio dok si ti za Vukovarom cmizdrio u Zagrebu a bale ti cur'le u mamin tanjur s juhom. Možda j' tvoja mala još uvijek glupava da skonta da je ova kuja namirno zajebava, al' nemoj mislit da će dugo trpit tvoju igru kojom je pokušavaš učin't ljubomornom. Nis' neki tip, bajo. Uvatio s' je na foru šta s' konobar u kafić', a svaka se klinka fura na konobara pet minuta u životu. A ak' te ova kuja zanima, vod' je u zahod, pa nek ti tam' šapuće. Ak' ovdje čujem sam' još jednu rič, sve ć' vas poklat'!

Nisam još ni završio, a njih su troje glavom bez obzira napustili kupe. Tad onaj tip, za kojeg sam mislio da spava i zavidio mu više nego Dionizu, reče:

- Dobro s' im reko, jarane. Ta ne da čoeu spavat.

- Ti me jedini razumiš, kume - rekoh pa se izvalih preko sva tri sjedala. Zaslužio sam taj san.

35.

Jedva sam se natjerao pogledati Romeovu kasetu. Učinio sam to tek treći dan, prije odlaska na njegovu premijeru. Dva dana sam lutao Slavonijom i čistio misli prikupljajući snagu za ono što me čeka u nadolazećim danima. No nikako nisam mogao izbiti iz glave taj plastični predmet, čuo sam ga kako me zove, vidio ga gdje zlokobno sija na dnu moje torbe iz koje ga uopće nisam vadio otkako sam stigao kući.

Muke po Romeu, videorad kojim je Romeo dokumentirao ono što je zvao najdosljednijim umjetničkim projektom ikad realiziranim, počinjale su dugim kadrovima kuća s vrtovima i voćnjacima na nekom od zagrebačkih obronaka. Zatim je slijedila idilična scena dobrostojeće mlade obitelji. Iako je snimak bio loš, bez problema sam mogao prepoznati ljude koje sam upoznao u onom restoranu u Trenkovoju.

* * *

Otac se igra s Dominikom u velikoj i svijetloj dnevnoj sobi, majka nešto radi na laptopu povremeno im upućujući poglede iz kojih naslućujemo nježnu ljubav i zahvalnost.

U pozadini se čuje Romeov glas, najprije dubok i baršunast, a zatim režeći:

- Ima li dirljivije slike? Otac i majka, oboje mladi, oboje uspišni... i kretensko dite. Mrlja. Greška. No oni ga vole, oni ga sve'dno vole. Pa ipak, nesrića se valja, dolazi pauk, dolazi gadna zvir koja će zarit svoju čeljust u meko tkivo tog ljigavog života.

Vidi se Romeo na bijelim vratima njihove obiteljske kuće, grebe po njima, nalik na nekog divovskog pauka.

* * *

- Pi', štene jedno, pi' - govori Romeo natačući bespomoćnog klinca alkoholom. Dominik se opire ispuštajući životinjske zvuke, cvili i cijuče, a zatim, već pijan, sam poteže iz boce.

- Kako malo treba da dite postane pijanac! - zaključuje Romeo.

* * *

- Eh da, majmune, dok si ti malom kretenu izigrav'o doktora, ja sam od neutišnih roditelja tražio pare. Tisuć' kuna si i ti inkasir'o, jelde? Al' ni' stvar u parama, ni' u'pće, glupane. Tak' sam' im sam' dav'o nadu da se time nešt' može rišit, da... Vratio sam im dite, pa im ga opet ukr'o, ha-ha. Uz'o im pare, pa ga vratio. A sad sam ga opet uz'o - sam' šta ovaj put nema vraćanja, razumiš. Da, mljac, mljac - govori Romeo žvačući. Zatim dobro potegne Južnjačku iz boce. Salut, majmune!

* * *

- A sa' ć' posrkat taj mali, kretenski mozak... Sićáš se, ti s' mi prič'o kak' na Istoku za stol, koji ima okruglu rupu, privežu živog majmuna - a onda mu živom pojedu mozak. Al' ti sam' pričaš priče, a sve su priče ispričane. Zato zajeb' priču, amo jist! U slast.

* * *

- A sad kad sam mu poj'o taj zakržljali mozak, baš se osićam k'o da bi mogo učinit kaku glupost. Poslać' snimak mog obida njegovim zabrinutim roditeljima, da se prestanu brinut. Napokon, dečko je skoro čitav, ost'o je sam' bez onog šta mu ni' trebalo ni prije. A u znak dobri' namira, i nji' ću pozvat na premijeru. Uh, koliko posla, koliko truda. Al' ja sam svoje napravio. Sad želim da me pojedu ribe. Ciao, glupane!

* * *

Od Labina mi je trebalo dva sata oštrog hoda do napuštenog sela koje je Romeo odabrao za svoj zadnji čin. Kuće od kojih su ostali sami zidovi. Mala crkvice smještena uz samu liticu. Dolje, daleko ispod, more nalik na ulje. To je to.

Dominikova majka sjedi pred crkvicom i plače. Njegov otac uzima sjekiru, koju je Romeo ostavio na vratima, pa ulazi unutra.

Romeo sjedi smiren poput Budhe. Na njegovom golom tijelu ne miče se niti jedan mišić. Sjekira se spušta i zasijeca mu rame. Usna mu se samo lako izvije kad sjekira drugi put zagriže meso. Ruka otpade. S drugom ide lakše. Udarac je odmjeren i precizan, pa ruka samo skliznu s ramena. Od tog se trenutka oštrica spuštala u ravnomjernom ritmu, odsijecajući stopala, koljena, trup. Romeova se prsa nadmu, a iz usta provali demonski smijeh zadovoljstva. Tad sjekira udari još jednom i smijeh zamre.

Nekoliko trenutaka vladala je nadnaravna tišina, a tad čovjek životinjski zaplače.

- Dobro je, čoviče, biži sad odavde. Idi sad, vodi ženu i biži!

Pobacao sam ribama ono što je nekad bilo Romeovo tijelo, baš kao što je on htio, pa krenuo pješice prema Rabcu. Nisam se obazirao. Čekala me je moja stvarnost.

36.

U Karlovcu sam se sjetio jednog svog dužnika iz Gospića, pa sam sjeo u bus i zaputio se tamo. Od umora i alkohola odmah sam zaspao. Probudivši se, pokraj sebe ugledam neku djevojku.

- Di smo? Jesmo u Lici?

Ona se nasmije.

- Naravno da smo u Lici. Sad smo krenuli iz Brinja.

- Ti s' Ličanka?

- Ja sam Ličanka.

- A ja sam Slavonac. No did mi je bio Ličanin.

- Stvarno? A otkud?

- E to ne znam. Negdi od Plitvica.

Zove se Marijana. Nije naročito zgodna, ali glas je čini ljepšom. Nije to naravno glas ravan Irininom, već mlad i nevin glas čija je ljepota sasvim drugačija. Irina je imala mnogo glasova, Marijana samo jedan, svoj. Ona ne zna lagati.

- A kamo ti ideš? - upita me.

- Da ti budem iskren, idem u Gospić ubit jednog tipa. Ak' mi ne vrati pare. Sam', ne brini, nisam ja nikaki ubojica ni utirivač dugova. Ja sam ti zaprav' pjesnik.

Na moje čuđenje, Marijana reče:

- Odmah sam znala da si pjesnik, još dok si spavao.

- Ma ni' vrag da sam prič'o u snu? Jesam!? A šta?

- Ne mogu ja to ponovit. Ali bilo je tako lijepo da sam odmah zaključila da si pjesnik.

Stigli smo u Gospić. Pomogao sam joj nositi stvari do njezina stana. Ispalo je da je Marijana

studentica prve godine Pedagoške akademije.

- Slušaj, Marijana, ja ti ovd' nisam nikad bio i osim tog tipa, koji mi, uostalom, ni' prijatelj, u Gospić' ne znam nikog. Šta kažeš na pridlog da izađeš sa mnom i pokažeš mi znamenitosti grada?

O njezinom je odgovoru ovisilo hoće li mi Gospić ostati u lijepoj uspomeni ili ne. Dan je bio tmuran i kišovit i neće mi biti lijepo samome, znao sam to. Valjda u Marijani ima lokalpatriotizma. Ne želi valjda da otprve zamrzim Gospić.

- Samo da odnesem stvari gore i odmah se vraćam.

Održala je obećanje. Popili smo piće u kafiću po imenu Ane, a onda sam joj predložio da odemo nekamo na večeru. Gospić baš ne obiluje restoranima, no Marijana se pokazala kao energičan vodič, pa smo pronašli jedan. Lokal je bio prazan, samo je neki čiča sjedio u kutu i rastezao Karlovačko.

Pojavila se vlasnica, debela srdačna žena koja me podsjetila na tetku pa mi se odmah svidjela.

- Gospodo, ja sam Slavonac i znam šta je dobra 'rana. 'oću pladanj pun raznovrsne mesine s roštilja, zapečeni gra', gljive s bilim lukom, a može i prženi krumpir.

- Šta god ti kažeš, sinko.

- A ima l' Velebita?

- Naravno.

- Odma' četir'.

Tetka, koja je ujedno bila i kuharica, otišla nam je spremi gozbu. Tad sam se sjetio da kod sebe imam Buena Vistu pa sam odnio kasetu da nam je pusti. Kuba zavlada Likom. Pozvao sam Marijanu pa smo zaplesali. Stari Ličanin zaplješće.

- Bravo, Slavonac!

- Živio ti men', čiča! Teta, pivo za gospodina!

Uskoro stiže klopa. Kuharica je dala sve od sebe, baš kao da mi je stvarno tetka. Pozvao sam

starog Ličanina da nam se pridruži, ali on se zadovoljio pivom. Zato smo Marijana i ja svojski navalili. Voljela je jesti i to mi se svidjelo. Nije kao Irina s onim svojim makrobiotičkim bedastoćama, kuhanjem po bojama i sličnim. Ako želiš uživati u bojama, gledaj Matissea, a hranu ostavi na miru jer ćeš ostati gladna.

Nakon večere, opet smo svratili kod Ane. Odmah sam shvatio da Ličani baš i nisu neki veseljaci. Atmosfera kao nakon apokalipse. Uzeli smo još nekoliko boca piva i pola kile pistacija, sve to strpali u vreću za smeće i krenuli u hotel. Nisam je pitao hoće li ići sa mnom. Jednostavno je išla.

U sobi se nismo puno bavili pivom, nego smo se odmah bacili jedno na drugo. Nježno je ljubim u vrat, uho, potiljak, držim je u rukama kao kakvu dragocjenu skulpturu. Tek lagan drhtaj koji joj prolazi tijelom dok sklapam usne oko bradavica na velikim čvrstim grudima odaje mi da je živa. Osjećam da se ustručava, upućuje mi pogled u kojem ima i zaljubljenosti i stida. Okrećem je na trbuh i skidam gaćice s ružičastim slončićima, ljubim joj i grickam guzu koja miriše poput dječje. Sad, kad me ne gleda, s glavom zabijenom u jastuk, ona se sasvim prepušta, drhteći cijelim tijelom.

Pokušao sam ga staviti. Svrdlao sam neko vrijeme čudeći se zašto ne ide. Dolje je sva mokra. Tek mi onda proradi mozak. „Ni' valjd' nevina, bogara mu!“ Nikad nisam bio s djevicom, bježao sam od njih kao od vraga.

- Možemo se samo maziti - reče ona.

- Ma može, dušo, može.

Spustio sam se dolje i usisao u sebe cijeli njezin nabrekli pičić i puštao ga da raste, sve dok mi usta nisu postala puna pičke. Ona me rukama čvrsto uhvati za glavu, grčevito se strese pa smiri. Šutjela je neko vrijeme, a zatim reče:

- Želim...

- Da?

- Želim i ja tebe ljubiti.

- Sam' kren', dušo.

Nisam to još ni rekao, a ona se spusti dolje i pažljivo ga obuhvati usnama. Pomisao da je

samo njega čekala devetnaest godina toliko me uzбудila da sam sad ja šćepao njezinu glavu i svršio joj ravno u usta.

Privukao sam se uz nju i prislonio lice uz njezino. Ona dohvati svoju novu igraćku, koja se u međuvremenu smanjila do ponižavajuće veličine, držeći ga nježno ali čvrsto, baš poput djeteta koje svoje ne da nikome. Nije ga ispuštala do jutra, kad je morala na predavanje.

Sutradan sam zaspao na sastanak s Marijanom. Probudio sam se oko deset, dugo se tuširao, a zatim odjenuo. Na plahti je bilo nekoliko kapi krvi i njezina vesta. Vratio sam ključ i napustio hotel, turoban i mamuran. No sjajan i sunčan dan digao mi je raspoloženje. Ubrzo sam došao do ulice u kojoj je živio Kiki.

Pred kućom sam se našao u nedoumici. Što ako mi ne bude dao novac? Hoću li ga stvarno izbosti?

Pozvonio sam. Otvori mi njegova žena, nekoć zgodna žena koja se za dvije godine pretvorila u ruinu. Nije me prepoznala, valjda zato što sam ostao isti.

- Jel' Kiki tu?

- Tu je - reće ona umorno i propusti me unutra.

Ušao sam u stan, najgoru prćvarnicu koju sam u životu vidio. Posvuda su razbacane dječje stvari, odjeća i obuća iz Caritasa, opušci koji su iz prepunih pepeljara ispadali na pod, prljavo posuđe na stolu i foteljama. Usred svog tog džumbusa sjedio je Kiki i ispunjavao tiket sportske kladionice.

- Vidim da se nis' prominio.

Digao je glavu, tupo me pogledao, a onda skočio kao oparen.

- Doš'o si po...

- Doš'o sam po pare, gade jedan! Po svoji' tisuću maraka. I po dvista kuna za hotel, i po još sto kuna za bus. Sve to 'oć'.

Gledao me bespomoćno.

- Al' ja nemam...

Kiki je jak tip i s njim bih sigurno imao muke u tuči. Ali sad je djelovao jadno i to mi se zgdilo. Dođe mi da ga stvarno prekoljem, da ga riješim i spasim od njega samog. Prislonim mu nož uz grlo. Čujem ga kako uplašeno diše. Tad u sobu upadne čopor djece. Četvero, petero, možda šestero. Jedno od njih mi se priljubi uz nogu, mazne upaljač iz džepa i zbriše iz sobe.

- Tata, tata, čeg' si ti i čiko igrate? - upita ga djevojčica od četiri godine.

Druga djeca su samo plakala. Jednome je balać visio skoro do brade. Zatim ga je ušmrkao natrag.

Njegova žena stoji na vratima i gleda me sa suzama u očima. Ne vjerujem da plače zbog tog idiota, možda bi više voljela da svršim s njim. Plače zbog svog usranog života. Pustio sam bijednika, u prolazu joj gurnuo sto kuna promrmljavši da kupi djeci nešto za jesti.

Opet sam na ulici. I tako je dobro na ulici, na suncu, daleko od Kikijeve prljavštine. Dobro je biti okružen tim moćnim planinama. Grad je, doduše, ružan, ali to ništa ne smeta, hodam kao u ekstazi, dolazim do rijeke i samo sjedim.

Nakon što me rijeka očistila, osjetio sam glad pa sam skrenuo u studentski restoran i tamo pojeo dobar gusti lički grah s dimljenom kobasicom. Zatim sam produžio do Marijanina faksa. U hodniku, među odbačenim knjigama, pronašao sam džepno izdanje Mooreove *Utopije* iz devetnaestog stoljeća. Listao sam knjigu kad se pojavila Marijana. Vratio sam joj vestu što ju je zaboravila u sobi.

- Ajmo negdi na piće.

- Sad te vodim na studentsko mjesto.

- Baš se osićam k'o student, ajmo.

Naručio sam dupli gorki, otpio gutljaj i rekao joj da nakon tog pića idem na put. Ona me pogleda razočarano.

- Zar već!? Zašto već ideš?

- Pa obavio sam pos'o zbog kojeg sam doš'o ovdje. Čućemo se mi još. Za misec-dva doću opet, pa ć'mo na planinarenje po Velebitu. Hej, divojčice, de se razvedri! Znaš šta, danas je divan dan i ja ć' stopom za Ogulin, di mi žive rođaci. Ti me moš otpratit do ceste koja vodi u tom

pravcu. Mož' mo uz put još nešt' popit, a ondak stvarno moram ić'.

Tako je i bilo. Nakon još jednog pića, na terasi s koje su se mogle dohvatiti velebitske šume, oprostio sam se od Marijane i krenuo.

Do Ogulina sam promijenio pet automobila i jedna zaprežna kola. Čiča je stao i upitao me:

- A di 'š ti, sinko?

- Za Slavoniju, čiča!

- A joj, sinko! Ajd sjedaj, sam' ti ja ne idem za Slavoniju, neg' sam' tu do Čića.

- Dobro je i do Čića, čiča!

Cesta se opasno dizala, a konj nije bio u najboljim godinama i sve mi se činilo da neće još dugo. Međutim, stigli smo do skretanja za Čiće i konj je mogao odahnuti. Skočio sam s kola, pozdravio se s obojicom i nastavio svojim putem.

Izbio sam na veliku visoravan. Nisam umoran, no poželio sam sjesti na taj kamen topao od sunca. Pušim cigaretu i promatram udaljene, snijegom prekrivene visove. Snatrenje mi pokvari policajac koji zaustavi auto i prodere se:

- Ideš do Brinja?

- Idem.

Čim sam ušao u auto, on reče:

- Ja ti slušam ćirilicu - i odvrne do daske srpske narodnjake. Sve vrijeme je pričao, ali nisam uspio čuti ni jednu jedinu riječ i samo sam tupavo kimao glavom. Iskrcao me na autobusnoj stanici. Ušao sam u birtiju, limenku užarenu od sunca. Konobarica i lokalni pijanac. Platilo sam im piće i izašao.

Stao mi je tip u starom Wartburgu.

- Prijatelju, moraćeš sjest natrag, ovdi mi je sve krcato.

- Sve mi paše.

I natrag je bilo krcato, ali sam se uspio smjestiti između povrća, sireva i kobasica.

- Idem od majke, ona mi sve ovo natrpala, znaš kakve su majke.

- Da ti prav' kažem, i ne znam. Men' je sve to biologija.

Tip je imao više od šezdeset godina. Pitao sam se koliko mu onda mater ima.

- Ima devedes't godina - reče on kao da mi čita misli - a k'o divojka je, prijatelju. Jes' za malo rakije?

- Ne odbijam nikad tak' nešt'.

Otpio sam. I on je otpio. Tip je očito pijan, ali solidno vozi. A ni Wartburg ne može više od šezdeset.

- Ne brin' ti ništ' - reče on.

- I ne brinem.

- Vozim ovom cestom više od tri'es't godinica.

- Vidim ja da teb' ide.

- Sam' su ovi Zagrepčani gadni, znaš. Voze k'o manijaci, a ne znaj' cestu. Biži od nji' kad i' vidiš.

U tom trenutku projuri BMW zagrebačke registracije.

- Et', šta sam ti rek'o! Jes' vidio!?

- Nisam.

- Nis'?

- Bio je brz.

Stari se odjednom namrgodi i zaustavi auto.

- Jel' ti to mene zajebavaš?

- Pa šta i da zajebavam? Voz', stari!

- Marš van! Ti 'š mene zajebavat! Marš, stoko jedna!

- Slušaj, stari, odvešćeš me do Ogulina ak' želiš da te tvoja stara majka još jednom vidi. Inače te prikoljem k'o krmka, jel' razumiš. Nemam ja ni vrmena ni živac' za tvoja sranja. I de 'vam' tu bocu. Za tebe više nema ni kap'. A sad voz'! Krmak stari!

Do Ogulina smo se vozili u mukloj tišini. Izašao sam kod mosta na Dobri i odmah ušao u birtiju. Iz nje sam se javio Irini.

- Hej! Gdje si? Jesi došao u Zagreb?

- Nisam, u Ogulinu sam. Sutra stižem. Slušaj, jel' mog' prespavat kod tebe? Imam nekog posla prek'sutra.

Počela je pričati o nekim problemima u vezi sa stanom, te situacija još nije jasna i riješena, te ovo, te ono, pa sam je prekinuo:

- U red'. Onda ništ'.

- Zašto se odmah ljutiš?

- Ne ljutim se.

- Pa naravno da možeš prespavat. Ako me ne bude u stanu, ostaviću ti ključ ili poruku.

- U red'. Odo sad.

Spustio sam slušalicu i naručio pivo. U kafiću nema nikog osim konobara, mene i još jednog tipa koji je uništavao fliper. Kroz mutno staklo mogao sam naslutiti prekrasnu rijeku koja je tekla ne obazirući se na nas. Tad sam se sjetio Marijane i zatražio konobara još sitnog.

- Marijana, ej.

- Ti si! Jesi stigao kući?

- Ma kaki, tu sam u Ogulinu. Kak' si?

- Nedostaješ mi.

- I ti men'.

- Stvarno?

- Stvarno. Dođe mi da se vratim u tvoj ružni Gospić.

- Pa zašto se ne vratiš?

- Ne mog', Marijana, život me stisn'o. Al' doć'.

Telefon je iscurio, a konobar više nije imao sitnog. Osvrnuo sam se po birtiji. I dalje je pusto. Čak se i fliper-kiler bio izgubio. Ostali smo samo konobar i ja, sami na Zemlji, i osjećam se kao da stojim pred Ozirisom i čekam da mi izrekne presudu. Dođe mi da se ubijem. Taj most preko Dobre izgledao je kao stvoren za to. Upitao sam Ozirisa:

- Nastranu sve te zajebancije, ima l' još koja birtija da radi? Jer ak' nema, bajo, ja se iz ovi' stopa idem ubit! Ti ne znaš ulicu di žive moji rođaci i di ću ja sad, ajd ti men' rec'.

- Imate u blizini restoran.

Pet minuta kasnije bio sam tamo. Atmosfera je ipak nešto veselija. Osim konobarice, ni ovdje nema žena, ali je zato šank zatrpan pijancima. Odmah sam se umiješao među bratiju.

Ubrzo sam upoznao dvojicu koji su znali za ulicu. Jedan je čak poznavao moje rođake.

- To je fin gospodin. Prefin gospodin. A tek gospođa. Ma - oni su tak' fini ljudi, ne bi mrava zgazili. A vi ste im, znači, rođak?

- Ja sam gospođin nećak iz Slavonije.

- A tak'. A čim se bavite?

- Ja sam pukovnik HV-a - ispalio sam kao iz topa - Pukovnik u mirovini.

Njihovo se držanje promijenilo u trenu. Od pijanaca su namah postali vojnici. Ja sam ostao pijanac. Ipak sam bio pukovnik.

- Vi ste vrlo mladi.

- Da, al' u rat sam stupio k'o poručnik. Dvaput sam ranjen i stopostotni sam invalid - rekao sam i htio zavrnuti još jednu rundu.

Odbili su.

- A ne, ne. Ovaj put mi častimo. Marija, dajte ovamo pivo za gospodina pukovnika. Mi ovdje cijenimo hrvatske ratnike.

- To mi milo za čut'.

Još sam neko vrijeme igrao tu komediju, no morao sam ići jer se kod moje tetke uvijek rano odlazilo u krevet. Jedan od tipova se ponudi da me odveze u svom „fićeku“. Kad smo stigli, on pohita obavijestiti ukućane o mom dolasku. Čuo sam kako više pijanim glasom:

- Dovez'o sam pukovnika!

- Kakvog pukovnika? - upitao je Jurica, mršavi, koštunjavi, izmoždjeni muž moje tete.

- Pa pukovnika, gospođinog nećaka iz Slavonije. Heroja Domovinskog rata, dvaput ranjavanog.

Jurica napokon shvati.

- A, tog pukovnika.

Tad je i pukovnik izašao iz „fićeka“. Ni teta ni Jurica nisu bili oduševljeni dolaskom visokog gosta.

- Imamo gužvu, tu je Juričin brat - reče ona, ali svejedno se našao nekakav sklopivi krevet na kojem sam uskoro zaspao.

Sutradan su postali ljubazniji i nudili su da ostanem na ručku, ali sam odbio i nastavio za Zagreb.

37.

U Zagreb sam stigao poslije podne. Čekao me ključ. U poruci, koju sam našao na kuhinjskom stolu, pisalo je kad će se vratiti, a ostalo su bile upute tehničke naravi – kako da se vladam u stanu, gdje da upalim grijanje, da ne pušim u sobi nego u kuhinji i tome slično. Bila je to ona, Irina, u svom pravom i potpunom izdanju. Voljela je ostavljati poruke, telefonirati i cijeli dan se movati i sama sebi ostavljati dojam akcije i poslovnosti. Prije me to živciralo, sad mi je to bilo simpatično. Opet sam kod kuće, pa makar i nakratko.

Nekoliko sam puta izlazio van zbog posla i kupovina. Ona je stigla oko devet. Šal crvene boje uokvirivao joj je lice koje kao da je postalo još ljepše, toliko lijepo da sam osjetio bol.

Pošli smo zajedno na poštu. Pričekao sam je vani, a zatim smo otišli u Jabuku kupiti neke stvarčice. Dugo se zadržala oko uložaka. Nije bilo onih koje obično kupuje, pa je ostatak ponude istraživala znanstvenom sustavnošću. Ja sam za to vrijeme birao vina.

- Ni' vrag da imaš mengu? – upitao sam je kad smo prošli blagajnu.

- Pa, očekujem je – reče ona nasmijavši se.

- Ček' sam' da kupim cigarete. Jel' teb' trebaju?

- Pa, trebaju. Ostala sam bez novca.

Vratili smo se u stan, gdje sam najprije prošao torturu urnebesno glasnog slušanja Princea.

- To mi je potrebno, oprosti – reče ona.

Mrzio sam tog malog majmuna. Mrzio sam Bon Jovija i Satrianija. Ona je sve to voljela. Dok nju nisam sreo, uvijek sam se pitao kakve budale slušaju takvu ligu.

- Sad je sve u redu – reče ona.

- Došlo mi da se pokupim, Irina. Znaš da ne podnosim ta sranja.

- Hajde otvori vino, pa idemo složiti večeru.

Večerali smo oko ponoći, pa pijuckali vino i kavu. Ona sjedi za stolom nasuprot mene.

- Lijep si, Gorki.
- Al' ne baš tol'ko da b' se to moralo reć'.
- Ne, stvarno, Gorki lavljeg srca. To je tako lijepo.
- Prestan', Irina. Doš'o sam raspraviti neke stvar'. Mnogo toga je ostalo nejasno.
- Znam. Nakon naše zadnje svađe bila sam strašno ljuta na tebe, rekao si mi stvari koje su me strašno povrijedile.
- Rek'o sam te stvar' da te prodrmam.
- Nisam uopće željela mislit o tebi. Čistila sam se. Mnogo se toga dogodilo. A zatim sam unatrag dvadeset dana intenzivno počela misliti na tebe. Bila sam s prijateljem na jednom duhovnom koncertu i pričala sam mu o našem odnosu. I znaš što mi je on rekao? „Pa ti njega zapravo voliš“, to mi je rekao. I ja sam to znala, znala sam da te volim.
- I u čem' je ondak problem, bogara mu? Što se mene tiče, nema problema, ja imam ljubavi ne samo za nas dvoje, nego za nas stotinu. I šta? Umisto da idem naokolo i usrećujem žene, ja dolazim k tebi, a ti mi pričaš priče!
- Mogu te zagrlit, Gorki? Imam strašnu želju da te zagrlim.
- Ma zagrl'.

Učinila je to. Divno je ponovno biti u njezinu zagrljaju, ali meni zagrljaj sad nije dovoljan, trebam puno više i ne mogu šutjeti.

- Da, pričaš mi priče! Priče koje sam već stoput čuo. Mog' ti sam' reć' da mi se neki ljudi dive, i to ljudi s kojima se ti družiš i koji misle da si naporna, da sam' pričaš... Da, dive!

Ona bez riječi ustane i ode u kuhinju. Čujem kako plače. Otišao sam za njom i zagrlio je.

- To je podlo. Ja sam ponosna na sve što sam učinila, na borbu.
- Ja cinim tvoju borbu. I nisam rek'o da ja tak' mislim. Ne bi te voljio i ne bi bio ovdi da tak' mislim.

Uzvratila mi je zagrljaj i čvrsto me stisnula. Neka ugodna i topla čarolija ispuni kuhinju. Diram je po kosi, ljubim po vratu, ali to nisu poljupci ljubavnika, ni trunke seksa nema u

mojim dodirima. Kad sam se počeo odmicati, ona slatko, mazno izusti: „Neee...” Pružam joj ruku i odvodim u kupaonicu, pod tuš. Perem njezino tijelo, ona to isto čini meni. Oboje smo uzbuđen na nekakav čudan način. Ona odlazi i vraća se s odjećom za spavanje. Odijeva me, oko glave mi veže ručnik. Izgledam kao orijentalac, a osjećam se kao eunuh. Odlazimo u krevet. Milujem je po kosi, ona dira moj stomak, ogromna uzbuđenost izgara negdje duboko u utrobi, u nekakvom orgazmu koji nije fizički a nije ni u glavi.

Ujutro, nakon kave, pošli smo svatko na svoju stranu. U džepu sam imao ključ jer sam se zbog stvari morao vratiti u stan. Rekao sam joj da ću nakon toga možda u Gradišku, pa se vjerojatno nećemo vidjeti. Htio sam je blago stisnuti za nadlakticu u znak pozdrava. Ona moju kretnju shvati kao da se želim rukovati, pa reče:

- Gorki, zašto? Pa poljubi me.

Zbunio sam se poput kakvog dječarca. Ipak sam je poljubio, lagano dotičući rub njezinih nabreklih usana. A želio sam upasti u njih poput razbojnika.

Na Trešnjevki sam brzo obavio posao i vratio se u stan. Ona je trebala doći oko pola sedam i nisam je kanio čekati. Htio sam se obrijati, obaviti još nešto, pa zapaliti za Slavoniju. No Irina se vratila ranije i nagovorila me da ostanem predloživši mi da sutra odemo na Sljeme. Popili smo kavu, a zatim je ona legla odspavati. Ja sam otišao do grada. Kad sam

se vratio, u sobi je sjedio Antun, njezin prijatelj homoseksualac čija je rođakinja trebala boraviti kod Irine sljedeća tri tjedna.

- Antun je divan. Skoro da sam zaljubljena u njega - reče Irina kad je ovaj otišao. - Dođi, idemo još malo leć'.

- Ni' loš momak.

- To nije dovoljno reći za njega.

- Ni' loš momak, rek'o sam.

- Kad mi je loše, on to odmah osjeti.

- Kad ti je loše i kad te boli, i men' je loše i mene boli, i to kad sam kilometrima daleko. Šta kažeš na to, bogara mu!?

- Ti si Gorki lavljeg srca, et' što kažem - reče ona milujući mi kosu. Ali njezina raznježenost

nije dugo trajala, odmah potom zatraži od mene da operem ruke jer sam bio vani.

- Ti si stručnjak za ubijanje spontanosti – rekao sam, ali učinio sam to.

Opet smo na rubu vođenja ljubavi. Kita mi se digla. Ona se također uzбудila. Dok je ljubim, osjećam kako mi se prepušta.

- Ne mog' više 'vak'. Eksplozirać', pa ć' te morat silovat.

- I ja želim s tobom voditi ljubav, Gorki, al' mislim da to sad ne bi bilo pametno.

- Uf! Pamet! Ajmo ondak nešt' radit'. Gubimo se iz kreveta.

Spalio sam ribu za večeru. Žvačemo je i zurimo jedno u drugo. Stol između nas veći je od ponora.

- Možda bismo mogli na pjevanje – reče ona.

- Ma kako pivanje! Zar misliš da sam taki kreten? Ne trebaj' men' ta vaša plemensko-terapijska sranja! Ja ne pivam, ja vrištim, i to sam.

- Gorki, ja te poznajem, ja znam da bi se tebi pjevanje svidjelo.

- Rek'o sam ti već, ne želim to. Id' sama.

Odustala je od pjevanja i ostala u stanu prepirati se sa mnom. No nakon nekog vremena smo se smirili, pa je na kraju to ispala sasvim ugodna večer.

- Baš mi je drago što si ostao. Jedan dan bi bilo premalo.

- I men' je drago.

U krevetu opet poče ono strujanje između nas. Ta je žena budila čudo u meni. Tresem se od uzbuđenja, čitavu sobu ispunjavam strašću. Irina se napokon slomi. Dok sam drhtavim rukama tražio njezine bradavice, ona me ščepa za kitu i stane ga trgati.

Međutim, nakon nekog vremena sve se svelo na čistu mehaniku. Ja trljam njezin klitoris, ona razvlači moju kitu. Izgubio sam nadahnuće. Nije to bila ljubav, bila je to masturbacija. Svršio sam po inerciji.

Milujem je po kosi, pokušavajući vratiti onaj izgubljeni osjećaj. Ona prede poput mačke. Ipak

je to ljepše od maltretiranja njezina međunožja.

- Čudno je to - kažem joj - al' mi se sviđa.

Ona podiže glavu s jastuka i pogleda me ozbiljnim, dubokim pogledom.

- Ovo je bilo za oproštaj.

- Kaki oproštaj?

- Ljubavnički oproštaj. Više nećemo voditi ljubav.

- Ak' je ovo bilo za oproštaj, onda smo to bar mogli učinit kak' spada. Nekak' je bilo bešćutno.

Sutradan je konačno puklo. Prilično kasno smo se probudili, tako da je Sljeme otpalo. Popili smo kavu, ručali, a zatim je počelo.

- Ti mene ne poznaješ! - vrišti ona leteći po sobi poput prijetećeg oblaka.

- Poznam te, više nego što si svisna, a ono što ne poznam, ti mi sama nis' dala upoznat'! - odgovaram joj i otvaram vrata.

Ona doleti do vrata i zalupi ih, baš kao što sam ja učinio prije nekoliko mjeseci, samo još snažnije.

- Ne otvaraj vrata dok mi nešto govoriš!

Vraćamo se u sobu i grlimo se.

- Ja sam sve uvjerenija da moram biti sama i da je moj pravi poziv pomagati svim ljudima, biti iscjeljitelj. Zato moram biti sama.

- To s' nauč'la na onom prokletom telefonu! Zar ti stvarno viruješ da moš nekom pomoć'? Pa pomoz' men', kučko! Stojim ovdje, jedinstven u svojoj vrsti, a šta ti radiš!? Opet mi pričaš ta sranja!

- Ti mene ne znaš! Ne znaš od čega letim, od čega padam i umirem.

- Možd' i ne znam! Al' znam da se kraj mene ne umire ak' si živa, ak' već nis' mrtva. I voljim te, ma voljim te više neg' svi ti tvoji virski fanatici, pederi i pivači!

- Znam to - reče ona.

Bilo je to zadnje što sam od nje čuo.

Izašao sam van, još uvijek bijesan. Njezin je stan bio u suterenu i očekivao sam tmuran, oblačan i sumoran dan. Ali nije bio takav. Bio je sunčan, imao je neku veličanstvenu jasnoću i prozirnost. Čak ni ulica nije izgledala tako loše. Bila je, ustvari, sasvim u redu. Iz nje se izlazilo u druge ulice, a te su opet vodile dalje, u široka prostranstva svijeta. Nije to bilo dovoljno da me smiri, daleko od toga. Ali znao sam da hoće. Znao sam da hoće. Ipak sam ja jaka beštija.

Zoran Malkoč

Rođen 1967. u Novoj Gradiški. Objavio romane *Kao kad progutaš brdo balona* (2004) i *Roki Raketa* (2014) te zbirku kratkih priča *Groblje manjih careva* (2010).

Roman *Roki Raketa* dobitnik je tportalove književne nagrade tportal@roman.hr 2015.

Roman *Kao kad progutaš brdo balona* ušao je kao rukopis u finale nagrade za najbolji neobjavljeni roman izdavačke kuće V.B.Z. 2002. godine.

Groblje manjih careva dosad je prevedeno na španjolski i katalonski (Rayo Verde Editorial, Barcelona, 2016), gdje je dočekano s hvalospjevima kritike. Neke od priča iz zbirke objavljene su u argentinskom časopisu *La Balandra* (2012), meksičkom *La Peste* (2014) i američkom *Underpass* (2015.).

Kratke priče uvrštene su u više antologija hrvatske kratke priče (zadnja je *50 godina 50 priča : antologija kratke priče Večernjeg lista 1964-2014*, iz 2015. godine), od kojih su dvije objavljene u Meksiku i Velikoj Britaniji.

Priča „Kad sam bio bako Pila...” osvojila je 2009. godine nagradu Ranko Marinković, najugledniju hrvatsku nagradu za kratku priču.

Biblioteka Online

knjiga 142

Zoran Malkoč

KAO KAD PROGUTAŠ BRDO BALONA

© 2017 Zoran Malkoč

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2017

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Domagoj Lozina

ISBN 978-953-345-549-5 (HTML)

ISBN 978-953-345-550-1 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-551-8 (PDF)

ISBN 978-953-345-552-5 (MOBI)

Prvo izdanje

VBZ, Zagreb, 2004.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba.**

